

57/305

DV 1305

54/43

Fluorhydrat...
20000...
...

in...
no sunt...
Paris, opus a...
parisim...
de Bays...
1586 in privilegio.

~~Franciscus~~
~~...~~
Franciscus...

Johann...
suo...
9 Maij 93.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
- Medizinische Abt. -
DÜSSELDORF
V 2994

Caroli classy Attracatensis varioru aliq̄t stimpinon
Historia libr: 4 p̄ planhū 8-1583

ANTIDOTARIVM,

SIVE

DE EXACTA COMPONENDO-
RVM MISCENDORVM QVE ME-
DICAMENTORVM RATIONE
LIBRI TRES,

Omnibus Pharmacopœis longè vtilissimi,

*Ex Græcorum, Arabum, & Recentiorum Medi-
corum scriptis maxima cura & dili-
gentia collecti.*

Nunc verò primùm ex Italico sermone Latini facti:

*Claudius Deddaus
me donationis iure
possidet 1600.
Patavii.*

ANTVERPIAE,
EX OFFICINA CHRISTO-
PHORI PLANTINI.

M. D. LXI.

CVM GRATIA ET PRIVILEGIO:

Summa priuilegij.

Cutum est diplomate Regio, ne quis Antidotarium hoc, siue de exacta cōponendorum miscendorumq; Medicamentorum ratione libros tres in hisce sue Maiestatis ditionibus præter Christophorum Plantinum vlllo modo proximo triennio imprimat, vel alibi impressum importet, aut venum exponat sub graui multa, vt latius habet Priuilegium. Datum Bruxellis, 7. Februarij. An. M. D. L X I.

Boudeuijns.

2
CAROLVS CLVSIVS PETRO

COLDENBERGO PHARMACOPOEO

ANTVERPIANO S.

RODIIT superioribus diebus
Libellus italicè conscriptus
(Dispensarium vocant) medi-
camentorum compositiones
continens. Eum cum perlegif-
sem, dignum iudicaui qui & reliquis natio-
nibus eius linguæ ignaris cōmunicaretur:
nam in eo medicamenta meliori methodo
descripta conspiciebam, quàm in reliquis
Antidotarijs, & multas insuper veterū Me-
dicorum compositiones in vsū reuocari,
quæ à maioribus nostris planè neglectæ fue-
rant. Qua re tecum communicata, hortari
me cœpisti, vt illum latinum facerem. Ego
qui noueram me huic oneri imparē, nec
tam confirmato esse iudicio, vt in hac Me-
dicinæ parte præclari quidquam à me ex-
pectari debeat, quantum potui reluctatus
sum, ne meam inscitiã proderem: sciebam
enim quàm præclarè cum illis agatur, qui-
bus hoc tempore priuatim suis studijs frui
licet. Sed cum nihil agerem, idque à me tu
& Plantinus tantoperè expeteretis, cona-
tus

A 2 tus

tus sum mihi persuadere, vobis assentien-
dum esse, meum iudicium quantum potui
fallens. Quòd si conceptæ speci noster co-
natus non responderit, vestro periculo id
esto, quandoquidem me huc impulistis.
Vides igitur, mi Coldenberge, quàm du-
ram vterque ceperimus prouinciam: tu,
qui talem opinionem de me conceperis:
ego, qui, dum eam veram esse mihi persua-
deri sino, negotium hoc sim aggressus.
Versionem itaque ad finem perduxì, de
qua hoc affirmare possum, summam me o-
peram adhibuisse, vt, si minus feliciter, at
certè fideliter & propriè singula redderen-
tur, & cõpositiones aliquot corruptæ resti-
tuerentur: qua in re plurimùm mihi profuisti,
quemadmodùm nonnullæ cõpositiones à te
emendatæ ac restitutæ testari possunt. Ad
hæc singulorum ferè medicamentorum fa-
cultates ex ipsis Autoribus collectas adie-
ci, ne quid in alijs esset, quod in hoc desi-
derari meritò posset. Denique talem ef-
feci, vt cum optimis quibusque Antidota-
rijs conferri posset. Cæterùm, tametsi hu-
ius vtilitatem satis pro dignitate commen-
dare non queam: quoniam tamen varia
sunt hominum iudicia, atque ille hoc, hic
illud

illud præferendum censeat, fieri non potest vt quis omnibus placeat, atque adeò hæc ratio est, cur tot quotidie prodeant nouæ Medicamentorum formulæ. Sed vti-
nam, aut tu, (quod futurum spem fecisti) aut alij viri eruditi in Nicolao restituendo operam aliquando collocetis, vt hic suoni-
tori ad veterum exemplarium fidem restitutus, vnus proponatur omnibus Pharmacopolis, cuius normam in conficiendis medicamentis sequantur, relictis vulgaribus Dispensarijs plerunque corruptissimis: aut sanè D. Rondeletij viri doctissimi Pharmacopœa in publicum tandè emittatur: hæc enim vna multorum Dispensariorum instar omnibus esse possit. Quod reliquum est, non inconsultè me facturum existimaui, si opus iam absolutū tuæ fidei committerem, & veluti tuum facerem: Nam, cum ad eius versionem me impuleris, eius etiam curam atque patrocinium te suscipere æquum est, illud apud te cogitans, vt si dignum iudices, in publicū prodire sinas, sin minus, supprimas. Vale, Parisijs 1561.
Cal. Aprilis.

A 3 CLA-

CLARISSIMIS VIRIS
CONSULIBVS FACVLTATIS
MEDICAE ET
Pharmacopœæ in vrbe Florentina,
COLLEGIVM MEDICORVM S.

MAGNA cum ratione prudentiaque à vestris antecessoribus constitutum fuit, viri Clarissimi, vt omnes huius nostræ vrbis Pharmacopœi, in Medicamentis componendis, idem Antidotarij exemplar sequerentur: ne, si qui fraudem committere vellent, facultas illis adimeretur, in eos animaduertendi. Quæ sanè fraus facile latere potuisset, si pharmacopœi Medicamenta sua ad eandem normam componere coacti non fuissent. Hinc factum est, vt qui id temporis Magistratu fugebantur, collegio Medicorum prouinciam dederint, singulas Medicamentorum compositiones, Receptas vulgò appellant, examinandi, ac in vnum quasi corpus colligendi: ijs animaduersionibus adhibitis, quas Medicamentorum cõpositionibus necessarias iudicarent. Et hæc quidem omnia lingua vulgari et vernacula, vt cum his qui in vrbe, tum ijs qui in hac vniuersa ditione sunt, communia essent. Quibus summa cum diligentia peractis, Compositiones omnes quæ in vsu erant, in vnum volu-
men

4

men transcripserunt, quod in hunc usque diem omnibus Pharmacopœis commune fuit.

Ceterum cum perierit hic liber, & alia pleraque nova Medicamenta in lucem prodierint: iisdem impulsu rationibus, quibus maiores vestri, & vestros Pharmacopœos eandem regulam in Medicamentorum compositione sequi cupientes, Medicis huius ætatis præcepistis, ut, perlecto eo Antidotario quod olim in usu fuit, ea insuper illi adderent, quæ magno cum iudicio euulgata sunt.

Dum autem per omnia vobis satisfacere, ut decet, studemus, ea qua potuimus breuitate & perspicuitate in hunc librum collegimus, quicquid ad munus nobis iniunctum necessario requiri posse arbitrati sumus.

Vos itaque conatum hunc nostrum boni consuleret, & de eo, in Reipublicæ utilitatem, ac Dei gloriam, pro vestra prudentia constituere, etiam atque etiam rogamus.

A 4

ARGVMENTA SINGVLORVM
LIBRORVM.

PRIMVS, De Medicamentorũ simplicium delectu ritè faciendorum de eorundem præparatione ac conseruatione agit: denique Medicamentorum compositorum genera, eorumque miscendorum & administrandorum rationem explicat.

SECVNDVS, Omnis generis Medicamenta, quæ hodie in vsu sunt, continet, eaque ex varijs Autoribus excerpta, vt cuilibet ex Medicamentorum inscriptione perspicuum est.

TERTIVS, Isque vltimus, Ponderum & Mensurarum descriptiones docet: deinde Succedaneorũ catalogum ex veteribus Medicis collectorum complectitur.

5

ANTIDOTARII,
SIVE
DE COMPONENTORVM, MISCEN-
DORVM QVE MEDICAMENTO-
RYM EXACTA RATIONE

Liber Primus.

De Pharmacopœi officio.

ELICI ingenio, & corpore benè
constituto, moribus item compositis
Pharmacopœum esse decet, libera-
lem, non avarum, fidum, & à pueris
in simplicium cognitione diligenter
non solum versatum, sed qui omnia
loca perlustrarit, vnde sibi plantas, aliaq; medicamen-
ta colligere possit. Latinæ præterea linguæ tam peri-
tum esse oportet, vt Dioscoridem, Galenum, Serapio-
nem, Mesuem, Auicennam, reliquosque qui de mate-
ria *Φαρμακοποικῆ* scripserunt, intelligere possit.

Eius officina salubri loco sita sit, quam nec venti
perflent, nec Sol permeet, nec fumus, nec teter odor
vllus molestus sit: varijs præterea reponendis confer-
uandisq; accommoda: nonnulla siquidem locis sub-
terraneis, pleraque æditioribus præparanda & confer-
uanda sunt. Hortum insuper, aut locum aliquem
Soli expositum habeat, in quo & ficcare quæ siccanda
sunt, & albedinem etiam quibusdam medicamen-
tis conciliare possit: in quo denique omnia ea para-
ri possint, quæ ex Medicorum præscripto ad Solem
confici debent.

A § DE

DE MEDICAMENTORVM
SIMPLICIVM DELECTV AC
CONSERVATIONE.

Simplicium genera.

MEDICAMENTA simplicia, aut omnis generis Plantæ sunt, earumq; partes, aut animalia & earum partes, aut Terræ genera, aut Lapidum, aut Metallorum, quæque ex eorum venis eruuntur, aut foдинis nascuntur, aut mari, salisive aquis aut dulcibus. Ex his autem quædam apud nos nascuntur, quædam aliunde adferuntur.

Nostratia, quo tempore, quo loco, & qua ratione colligi & reponi debeant, regulis quibusdam comprehendemus.

Peregrina verò, quomodo sint dignoscenda & diligenda docebimus: deinde (quia plerunque contingit, ut quæ ex locis remotioribus advehuntur, magno emanant, eamque ob causam adulterentur, aut plurimum de sua generositate deperdant) sigillatim notas persequemur, quibus medicamenta illa rara, quæ facile adulterari solent, aut alioqui exoleta ad nos veniunt (tum quod sine villo delectu collecta sint, aut malè servata, tum temporis diuturnitate evanida) à veris & synceris discerni possint, ne medicamenta ea parte deficiant, in qua plerunque maior illorum vis reposita est.

De Herbis Nostratibus.

QUÆ apud nos nascuntur Herbæ in montibus, collibus, & planis locis: ipsis montibus altissimis colligi debent, locisque Soli & vento expositis, paucis exceptis quæ collibus frequentiores, magisque odoratæ sunt, ut chamædrys & chamæpitys.

Quæ

Quæ verò locis planis duntaxat nascuntur, ea locis ficcioribus, & à lacubus & fluminibus procul distitis colligenda sunt, nisi riguis gaudeant, vt nymphaea, tribulus aquaticus, lens palustris & similes.

Cæterùm iam florentes, & semen quodammodo conficientes colligi debent celo sereno, nullis per aliquot ante dies decidentibus pluuijs, nec etiam rore nimium madentes, nimioùe Solis calore retorridæ.

Deligédæ sunt succi plenæ, floridæ, fugiendæ gratiores, graciliores & marcidæ. Comæ ergò cum folijs & floribus sumendæ.

Siccentur in umbra loco ad Meridiem spectante, non humido, puluerisque & fumi experte.

Pyxidibus reponendæ, ne à prædictis offendi possint. Seruant suas vires annum vnum: itaque quotannis renouandæ, nisi si anno collectæ fuerint, cuius temperies admodum sicca fuerit pluuiarumque expertis: & cõtra subsequatur æstas admodum humida: tunc enim præstat his vti, quæ sicco illo anno superiore collectæ sint, quàm quæ subsequenti pluuioso.

De Herbis Peregrinis.

Q V O D ad Peregrinas herbas attinet, quæ apud Veteres in pretio erant, certisq; quibusdã locis nasceretur, ad quos nunc nõ datur accessus, eamq; ob causam non adferuntur: omni diligentia animaduertendum est, an apud nos nascantur: deinde an illis facultate respondeant, notisque à Dioscoride atq; alijs tum veteribus tum neotericis authoribus delineatis: an præterea natales conueniant, veluti si montes sint similes, quales hi erant in quibus nascebantur, quæ tantoperè ab illis laudabantur. His certè similes sunt in Italia multi, præsertim in Hetruria & Liguria, in quibus herbæ colliguntur nõ minus generosæ, quàm quæ è Creta, alijsùe locis celebratis petebantur, præsertim si nec ver, nec æstas admodum pluuia fuerit, obseruato scilicet tempore colligendi, & reponendi modo,

LIBER PRIMVS

modo, vt supra dictum est.

De herbis peregrinis quæ apud nos non nascuntur.

EÆ herbæ quæ apud nos non crescunt, quasque omnino aliunde aduehi oportet, ex Medicorum scriptis, vsuque quotidiano, notis quibusdam generalibus facile cognosci possunt, è quibus deprehendere licet, num eæ plantæ collectæ fuerint loco, tempore, modoque conuenienti, tum etiam repositæ, ita vt nec temporis, nec loci, nec vecturæ ratione incõmodum vllum passæ sint; quod ex odore, sapore, & earum colore deprehenditur, si insuper folia & flores ipsas ramis cohæreant.

De Floribus.

FLORES qui in quotidianum vsum veniunt, magna ex parte apud nos nascuntur; colligunturque iam aperti, antequam marcescant, ijs locis in quibus ipsæ plantæ maximè celebres sunt. Siccantur & reponuntur vt ipsæ herbæ, durantque in sua facultate annum: singulis verò annis renouari debent, vt de Herbis dictum est.

Qui aliunde aduehuntur, ex odore, sapore, & nativo colore dignoscuntur: si præterea adhuc integri sint, nec cõminuti, vel si nullû aliàs vitiû contraxerint.

De Seminibus.

SEMINA nostratia ijs locis colligenda sunt, quibus præstantissimæ herbæ nascuntur, eo nempe tempore, quo de herbis dictum est, cum videlicet maturerunt, antè quàm decidant. Deligantur pleniora, non rugosa, & quæ odorem saporemque sui generis perfectissimum seruant. Siccantur vt herbæ, deinde vasculis vitratis aut sacculis reponuntur, locoque sicciore & humiditatis experte. Cæterum quæ certis regionibus celebrabantur (vt etiam ipsæ herbæ) his locis, si fieri potest, colligi debent, quæ proximè accedant ad eorû similitudinè, quæ à veteribus cõmendabantur. Nostratia annum aut biennium durant.

Quæ

Quæ foris, & peregrinis regionibus adferuntur, considerare oportet, an notis respondeât à Medicis præscriptis, & in eorum cognitione exerceri, vt ex sapore & odore dignosci possint. Deligantur ea quæ corpulenta sunt, nec rugosa & cariosa.

De Fructibus.

FRUCTVS nostrates his locis colliguntur, vbi eorum plantæ sunt præstantissimæ. Colliguntur autem dum maturuerunt, antè quàm marcescant. Deliguntur pleniores & bene habiti. Siccantur sole aut clibano pro humiditatis illis innatæ ratione. Reponuntur armarijs, pyxidibus, & locis quo neque humor vllus, neque fumus, neq; puluis pertingere possit: & mutantur quotannis.

Fructus peregrini ex ipsorum notis particularibus dignoscuntur, eorumque præstantia illis ipsis cognoscitur signis, quibus etiam semina.

De Radicibus.

RADICES colligendæ sunt locis aptis, optimæ quæque, & præstantissimæ, fructu iam deperdito, & incipiente foliorum defluio, cælo sereno; pluuiæ nanque illas imbecilliores reddunt, & humore crudo implent. Siccantur autem cùm integræ, scilicet quæ sunt exiguæ, vt valerianæ radix, asari, rusci, asparagi, & similium: tum in taleolas sectæ: tum etiam matrice exempta, & solo cortice reseruato: deinde filo traiectæ paruis interuallis ne sese contingant, suspenduntur loco suprâ recitato, donec probè siccatæ fuerint, veluti radices gentianæ, brionæ, carlinæ, centaurij maioris, & similium, quæ planè eodem modo quo herbæ reponuntur. Exiguæ radices in annû seruantur: Maiores in biennium. Mutandæ autem sunt intra id tempus, si anni temperies sicca fuerit: sin autem admodum humida fuerit, eo præsertim tempore quo radices colligendæ sunt, satius est illis vt quæ præcedente anno collectæ sint, modo ea qua dictum est

est ratione seruata sint.

Exoticae Radices peculiaribus notis dignoscuntur: Deligenda autem sunt quae saporem, odorem, & colorem sui generis perfectissimum habeant, quaeque sint bene habitae, non cariosae, non marcidae, nec rugosae si fieri possit.

De Succis.

S V C C I ex plantis eliciuntur, virentium & tenerorum foliorum cauliumue tritura, & manuum aut torcularis expressione. Horum statim ab expressione vsus est, adseruanturque; aut liquidi, aut siccati, aut cum saccharo mixti in modum Syrupi. Qui liquidi seruandi sunt, igne aut insolatione à crassioribus partibus repurgantur, & in phialam injiciuntur superfuso aliquantulo oleo. Qui sicci reponendi sunt, aut sole, aut igne probe siccantur: tum demum vasculis vitratis, aut pyxidibus reponuntur. Liquidi mutantur quotannis. Sicci vero & apud nos expressi, aut singulis annis, aut ad summum biennio.

Externi generatim dignoscuntur, aut odoris, saporis, coloris praestantia, aut si non puluerulenti sint, alio modo corrupti.

De Liquoribus, Lachrymæ, & Gummi.

L I Q V O R E S, Lachrymae, & Gummi quae Medicis in vsu sunt, magna ex parte peregrina sunt. Nostra vero ex stirpibus adultioribus desluunt, aut ex succo praegnantibus exprimuntur.

Iisdem vero notis Peregrina cognoscuntur, quibus supra dictum est: eorum autem praestantia, aliorum quorundam collatione: quorum sigillatim mentionem faciemus, cum de simplicibus medicamentis agemus.

De Corticibus.

C O R T I C E S quibus Medici vtuntur, partim è fructibus, partim ex radicibus, partim ex ramis sumuntur, loco, tempore, & modo conuenienti, vt dictum est.

Peregrini praedictis rationibus dignoscuntur: de quibus

quibus etiã sigillatim agemus: de his præsertim, quæ in frequentiore vsu sunt.

De Lignis.

LIGNA magna ex parte peregrina sunt. Nostra autem ex arboribus adultis decerpenda sunt.

Peregrina particulatim tractabimus.

De Medicamentis ex Animalibus desumptis.

EX Animalibus integris, aut eorum partibus medicamenta sumuntur: Præferenda autem ea sunt, quæ ex Animalibus mediæ ætatis, bene pinguibus, beneq; habito corpore desumuntur. Quo modo autem præparentur & conseruentur, postea dicemus.

De ijs quæ ex terra & aquis sumuntur, item de Metallicis, & Terris.

HOC Medicamentorum genus plerunque peregrinum est. Itaque de singulis quæ in maiore vsu sunt agemus, & alijs quibusdã, quæ, cum aliunde adferantur, difficilè cognoscuntur. Horum autem descriptionem dabimus ex antiquis Scriptoribus, easq; notas enumerabimus, quibus & eorum præstantia, & adulterium, si quæ sunt adulterina, facilè deprehendatur, eaq; omnia ordine alphabetico trademus.

ACACIA planta est spinosa, è cuius fructu succus acacia exprimitur, quem, quoniam nõ habemus, non necesse est describere, sed in succedaneis, quid eius loco sumendum sit, dicemus. Manat & gummi ex ea spina, quod videtur gummi tragacanthæ vulgare, vt in eius historia dicemus.

Acorus teste Dioscoride folia fert iridis, radices non dissimiles, summo cespice sparsas, complicatas, geniculis interceptas, in obliquum actas, albicantes, gustu acres, &, vt Gal. ait, modicè amaras & odoratas. Optima est densa, candida, carie non exesa, plena, odorata. Cæterum omnes has ferè notas habet ea radix, quæ hodie vocatur calamus aromaticus. Hanc ob causam, hæc semper pro acoro sumenda est, siue

ea

ea quæ in Succedaneorum catalogo recensetur.

Adeps ex animali florente legitur. Eodem autem tempore non colligitur omnium animalium adeps, quod eodem tempore non pinguescant. Reponitur autem bene lotus, & ab omni cruento alijsque immunditijs repurgat^o, loco sicco ad Aquilones spectante: siue figulinis vasculis vitratis, folijs lauri ficcis co- uolutus, & obturatus: aut exemptis membranis diligenti- simè tritus, & duplici vase liquatus, fictili vitra- to bene obturato locis ficcis. Recens etiam & sine sale vsurpatur: & quando adipem absolutè reperies, fumes adipem recentem illius anni, & sine sale con- ditum, quia post illud tempus mutat qualitatem, alijsque præditus est facultatibus.

Aes qua ratione vrendum sit, vt eius in Medicina vsus esse possit, postea dicemus. Aes verò vstum illud est, quod Italarum vulgo Ferretto di spagna vocatur. Probatum rubrum, & quod tritum colore cinnaba- rim imitatur.

Aloë succus plantæ eiusdem nominis notissima est. Eius apud Diosc. duo sunt genera: quoddam areno- sum, quod sedimentū purissimæ esse videtur: alterum iocinoris modo concretum, ex quo nomen vulgare sumpfit aloës hepaticæ. Eligi debet pinguis, synce- ra, calculorum & arenularum expers, nitida, rufi co- loris, friabilis, iocinoris modo coacta, facillè liquefcēs, & eximie amaritudinis. Improbatur nigra, difficilè li- quefcens. Adulteratur gummi, quod deprehenditur gustu: nam non valde amara est, neque tam validi o- doris, neque digitis friata ad minima vsque frustra re- soluitur. Nonnulli, teste Diosc. illā succo acaciæ adul- terant, quod maleficium gustu deprehenditur, minus enim amara est, magisque adstringit.

Aluminis apud veteres tria fuerunt genera, Liqui- dum, Rotundum, Scissile, quo dūtaxat vtimur sub no- mine vulgari aluminis plumæ. Cæterū quotiescunq;

in medicamento alicuius compositione alumen simpliciter reperitur, scissile intelligendum est, veluti omnium efficacissimum. Optimum est candidissimū, valde adstringens, graui odore, non lapidosum, non compactum, sed plerunque in capillamenta quædam canescentia dehiscens. Ex Aegypto adfertur. Adulteratur lapide Amiantho, sed gustu dignoscitur, quod non adstringat.

Præter iam recitata aluminū genera, factitia tria reperiuntur: nempe alumem facum, quod fit ex vini facibus Sole siccatis donec albescant, deinde vstis. Alumen catinum, quod fit è cineribus herbæ kali, seu sordæ vulgaris: Alumen scaiolæ, idque fit è lapide speculari, quem vulgò speculum asini vocant.

E factitijs etiam sunt alumen rocæ, & zucharinum: illud ex lapide candido, interdum sub rubro sæpius preparato: hoc verò ex alumine rocæ, saccharo, & oui albumine paratur. Aluminis liquidi & rotundi loco, satis commodè vsurpare possumus alumen rocæ.

Ambra citrina, Latinis succinum, Græcis ἡλεκτρον, & Arabibus carabe dicta, ex quorundam sententia nascitur è liquido bitumine, quod è littoribus defluens in mare, concrescit eo quo videmus modo. Reperitur in Germaniæ maritimis, procellis in littus prouoluta. Eius sunt aliquot genera: Fulua, quæ pellucida est, candida, & similibus alijs coloribus prædita: Candida verò, quod leuior sit, & odoratior, optima censeatur. Probatum ea quæ attritu calefacta, illico paleas, aliasque res minutas ad se trahat, & quæ accensa bituminis odorem reddit.

Ambra odorifera quæ ex Arabia foelice, & India defertur; iuxta quorundam sententiam etiam ex bitumine nascitur, eodem quo ambra fulua Germanica modo. Hæc plerunque in ventre piscium reperitur, qui ea copiosius vorata moriuntur. Laudatur quæ circa eorum renes reperitur: improbatum quæ in sto-

B macho

macho est: ea verò optima habetur, quæ nondum à piscibus deuorata est, tametsi in ipsis piscibus non aspernanda interdum reperiatur. Optima est quæ ex India aduecta fuluescit: post eam, quæ ex Arabia fœlici adfertur. Est etiam Factitia ex moscho, zibetho, ligno aloës, styrace & ladano: Odor auem rerum ex quibus fit, & color qui plerunque niger est, illam prodit: præterea aquæ imposta citiùs mollescit quàm natua.

Ammi hodie à nonnullis ostenditur, folijs fœniculo tenuioribus, caule gracili, umbella in qua candidi flores & semen minutissimum, cumino similis, non per omnia respondens veterum descriptioni. Pleriq; existimant, semen quoddam ex Hispanijs sub amomi nomine allatum, verum esse ammi, aut saltem eius loco vsurpari posse. Vide succedanea.

Amomi planta hodie Italiæ incognita est, ideo quæ plura non attinet hîc dicere: Eius succedaneum reperies ad libri calcem.

Aristolochiæ tria genera Dioscoridi recensentur, Rotunda, Longa, Clematidis. Rotunda hodie notissima, radicem habet rotundam rari modo, reliquasq; notas quas illi tribuit Dioscorides: Longa autem paucis adhuc cognita, quandoquidem ea quæ hodie pro Longa exhibetur vulgo, quibusdam est tertia species Clematidis dicta, quòd nõ habeat radices quaternos digitos longas, velut Longa Dioscoridis, sed longissimas & graciles, quales Clematidis describuntur, tametsi (si Dioscoridis textus non est mendosus, ut aliqui existimant) folia semperuiui minoris non illi conueniant. Itaque quænam sit aristolochia Longa & Clematidis, dubitatur. Cùm verò Rotunda sit omnium efficacissima, eius vsus esse debet, quotiescunq; aristolochiæ nomen absolutè reperietur: imò etiam Longæ & Clematidis loco vsurpari potest. Vulgaris Longa omnium imbecillima est.

Arm o-

Armoniacum, Græcis & Latinis Ammoniaccū dictum, lachryma est ferulæ Dioscoridi. Notissimū est. Probatur bene coloratum, minutis glebis thuris similitudine, densum, syncerum, castoreum odore imitans, gustu amarum, ligni, calculorum, similibusque fordium expers.

Afa foetida, plantæ peregrinæ lachryma aut succus est. Sunt qui existiment sulphij succum esse in Media aut Syria nascentis, qui, teste Diosc. grati odoris non erat, ut armeniacus aut lybicus, quem nonnulli asam odoratam esse arbitrantur & belzoin officinarum: sed non conuenit. Nam Dioscorides hunc ut præstantissimum & efficacissimum laudat: Arabes verò asam foetidam calidiorem & potentiolem afferunt: Multò minus belzoin esse potest, quod tanta excalfaciendi vi præditum non est, quantam illi tribuit Galenus, dum laserpitij loco euphorbium non recens substituit. Aspalathum, quod nondum habeamus, & in officinis prorsus sit incognitū, non describemus: sed ei⁹ succedaneū inter cætera recēsebimus.

Auripigmentum metallica res est, aurum colore imitans. Eius apud Diosc. duo genera. Vnum è multis squamis, ut altera alteri imposita videatur, constat: Id, si purum fuerit, nec ulli materiæ permistum, optimum existimatur. Alterum colore sandarachæ, hoc est rubrum, glandis effigie. Deligendum ergo auro colore micans, è tenuibus squamis compactum, quod facillè finditur, & lapillis aut terræ permistum non est.

Ex auripigmento natiuo fit Artificiale, arsenicum videlicet & Reagal vulgo vocatum.

BALSAMO cum careamus, nulla eius hîc fiet mentio, sed eius succedaneū inter reliqua ponemus.

Bdellium lachryma est sarracenicæ arboris, inquit Dioscorides. Probatur gustu amarum, translucidum taurini glutinis modo, intus pingue, &, si tactu subi-

B 2 gitor

giture, mollescens, ligni ac sordis expers, odore vnguis marini incensum. Facultate, secundum, est veluti siccum, resinofum, liuescens. Tertium est Indicum, sordidum, nigrum, grandioribus glebis in offas conuolutum. Adulteratur gummi: sed id minus est amarum, & suffitu minus odoratum. Ex eo quod in usu est, deligendum quod maxime accedit ad predicti notas, donec praestantius aliquod aduehatur.

Bedeguar, Dioscoridi spina alba dicta, ex quorundam sententia ea est planta spinosa, quae folia habet longa, angusta, maculis albis distincta, capitula spinosa, & in his flores purpurascens: Nascitur in Hetruria locis montanis praesertim. Huic conueniunt omnes ferè notae à Diosc. traditae, ideo verae loco usurpari potest, aut illi substitui, ut infra dicemus.

Been album secundum quosdam polemonium est Dioscoridis, ea inquam planta quae radice constat cubitali, candida, caule geniculato, betonicae altitudo vocata non dissimili, ex quo dependent vesiculae seu folliculi quidam rotundi & candidi, folia polygono mari similia, maiora tamen & longiora, ex interuallis bina. Notissima est per Hetruriam.

Been rubrum, aliqui Dioscoridis tripoliu esse volunt: Pro hac ostendunt plantam quandam in maritimis nascentem, folijs glasti, magis virentibus longioribusque; caule per summa diuiso, flosculisque purpureis onusto; radice rubra, palmu longa & contorta. Been rubrum cum hac descriptione magis quadrat, quam album cum polemonia: donec tamen certius de ea iudicium statuatur, eius succedaneo utemur.

Belzoin gummi est arboris peregrinae (non autem Iaserpitium) agallochi forsitan, ut quorundam est opinio, quod vulgare est lignum aloes. Optimu censetur translucens, albis praeditum glebulis, thuris aemulum, rubescens, odore grato, & quando vritur xylo aloes odorem referens: hac enim ratione ab adulterino

terino dignoscitur.

Berberis à Dioscoride spina acuta vocatur. Cæterum tametsi incertum est, an frutex ille sit spinosus qui Italici Crespino dicitur, an verò ea planta quæ passim in omnibus ferè sepibus nascitur, folijs incisissimis, mespilo aroniæ similibus, an alia quædam planta: vulgari tamè berberi vti possumus, donec aliud statuatur.

Bitumen, Græcis ἀσφαλτος dictum, est veluti terræ adeps qui facillimè ignem concipit. duum est generum. Quod liquidum est vt oleum, vulgo petroleum vocatur, omnibus notum. Aliud densum picis modo quod, antequam concresecat, liquidum aquis supernatare solet: Huius generis est quod in Iudæa nascens peculiariter asphaltos dicitur: videtur autem id esse quod vulgo sic hodie vocatur. Eius verò probatio est vt purpuræ modo splendat, sitque ponderosum, & validum odorem vibret. Nigrum autem & sordidum vitiosum est. Adulteratur pice, quod color niger indicat, & picis odor.

Quod Babylone natum naphtha vocatur, teste Dioscorido bituminis candidi aut etiam nigri colatura est. Vis ei ignium rapax. Huius loco, quia ad nos non adfertur, nostro petroleo vti possumus: quemadmodum etiam asphalti loco, si dubium esset an asphaltus sit bitumen Iudaicum. Si quis autem asphalti modo densare velit, vase æneo aut ferreo illud coquet, & quia facile flammam concipit; flamma, panno lineo madente in vas ubi percoquitur demisso, extinguetur. Hac ratione concretum petroleum pro naphtha & asphaltu usurpari potest.

Quod in Apollonia Epirotarum nascitur, quod mistam bitumini picem redoleat, pissasphaltos appellatur, & mumia Arabum esse creditur, tametsi mumiam etiam appellent, Confectionem quandam qua cadauera condiuntur. Factitia etiam est pissasphaltos, admixta pice bitumini.

B 3 Aliud

LIBER PRIMVS

Aliud porrò bituminis genus est lapidis modo induratum, veluti terra pharmacitis, aut ampelitis: Deinde quod instar fragmentorum ligni terra effossum, sed atrum vt carbo, multis locis reperitur: Multi præterea alij lapides & gummi bituminis naturam habent, quæ omnia breuitatis causa prætereo.

Bolus Armenia hodie duorū est generū: alterū Oriētale: alterū Nostras, quod multis locis nascitur vbi sunt ferri fodinæ. vtraq; rubricæ species est. Existimāt nonnulli bolū Orientalem ex Armenia aduehi, esseq; illam ipsam quam Galenus colore pallido, Arabes luteo, croco similem describunt. Cæterum cū illa sit rubra, vt dictum est, non abs re dubitatur, an sit bolus Armenia. Alij putāt veram esse terram Lemniam, quæ olim Capræ imagine signabatur, aut eam potius quæ Galeno rubrica Lemnia vocatur, à terra Lemnia differens, Nam rubrica manus inficit, terra verò minime. Vt vt sit, existimamus alterā alterius loco vsurari posse, vt postea dicemus. Nostrate vti possumus in medicamentis foris applicandis.

Borax notum est officinis. Fit è lapide translucido borace dicto Nitri fossilis genere. Huius vsus est in medicamentis & Aurifabrorum officinis, quemadmodum apud veteres chryfocollæ. Hæc metallica erat & factitia. Metallica in aurarijs, argentarijs, & ærarijs fodinis reperiēbatur: præstantissima erat æraria, prasini coloris: sed & hodie adhuc in ærarijs fodinis reperitur, arenæ per se similis, aut materiæ metallicæ permixta, sed quæ abrasâ arenæ similitudinem gerit. Factitia, ex pueri vrina in æreo mortario trita pistillo æreo fiebat: Hæc Medicis in vsu fuit. Sunt etiamnum aliæ factitiæ, quæ Pictoribus tantū seruiūt.

CALAMVS aromaticus Dioscoridis hodie incognitus est, vulgaris autē calamus aromaticus, Acorum fortè est, vt iam diximus. De eo nunc plura non dicemus: sed Lectorem ad succedanea remittemus.

Cap.

Camphora, Arabibus Indicæ arboris lachryma est: Alijs verò, Indici bituminis genus. Ferunt Indos id bitumen quod ex camphora natiua stillat excoquere, quodque tenuissimarum est partium albescere, & sublatum operculo adhærere, caphuramque in hunc modum conformari, vt illâ videmus. Hinc fit vt Mercatores caphuræ bitumen plerunque admisceant: sed non ita candicat vt caphura illa modo iam dicto excocta. Eligatur alba, pellucida, sincera, valde odorata, quæ pani calido imposta madescit. Semine lini, aut milij, aut psyllij, aut pipere sepulta conseruatur, ne aëri exposita euanescat.

Cantharides officinis notæ sunt. Probatur in frumento inuentæ, versicolores, & quæ luteas in alis tranuersas lineas habent, corpore oblongo. Cribro, aut fictili vase conduntur, cuius os raro linteo subligatum deorsum vertitur, vt excepto habitu aceti quam acerrimi feruentis æstu examinentur. Postea siccantur, & pyxidibus ligneis, aut fictilibus vitratis reponuntur. Biennium durant.

Cardamomum Græcorum, quod est cordumeni Arabum, tamen multi dubitent quidnam sit. Illud tamen quod officinæ cardamomū maius appellant, cardamomi Græcorum loco vsurpari posse videtur, quia aromaticam quandam acrimoniam, nec non amaritudinem, quamuis obscuram, habet. Aliud verò est cardamomum Arabum à Græcorū cardamomo: Eiusque duo genera constituunt, maius, & minus, vtrumque nobis incognitum: nisi maius illud intelligatur, quod melligetam aut granum Paradisi nuncupant. Semē est angulosum, acre, linguam vellicās, non admodum aromaticum. Cardamomum minus officinarum nullo modo conuenit cum cardamomo minori Arabum, neque ad aliquod cardamomi genus referri potest: sed est melanthij genus, vt in eius historia dicemus.

LIBER PRIMVS

Cassia Græcorū, vt ex Dioscoride & Galeno colligere licet, cinnamomum siue canella officinarum videtur, qua pro cassia commodè vti possumus. Præfertur longa, odorata, gustu cum acrimonia grato, rufescens: quod genus facillè reperiri potest.

Cassia Arabum, est cassia illa nigra solutiua vulgo notissima. Eligatur Alexandrina, amplis siliquis, grauis, quæ coccussa, clausis intus granis nõ strepat, cortice læui & purpurascente.

In Græcorum medicamentis, si cassia præscribatur, eius loco canella optima fumenda est: tum etiam in Arabum scriptis, vbi Græcorum remedia recensent: & ijs etiam medicamentis quæ corpus non soluunt. Sin autem remedia ab Arabibus descripta sint: aut in eum vsum præscripta, vt corpus purgent, cassia nigra vti debemus.

Castorium, castoris testes sunt. Eligi debet, inquit Diosc. qui ex vno principio committuntur, liquore intus veluti ceroso, odore graui & virus redolente, gustu acri, mordente, friabili, ac multis naturalibus tunicis circumdato. Adulteratur gummi ammoniaco cum castoris sanguine & castorio subactò, deinde in vesiculam coniectò & siccato. Deprehenditur fraus ex notis prædictis, tum etiã quòd factitij testes, ipsis natiuis, qui plerunque sunt exigui, ampliores sunt.

Centaurium duorum est generum, maius, & minus. Maius Dioscoridi folia iuglandis habet, oblonga, viridi brassicarum colore, in ambitu ferrata, caulem ceu rumicis, binum aut ternum cubitorum, multis ab radice adnatis, in quibus capita ceu papaueris, in rotunditate oblonga, flos ex cæruleo candicans, cyanio flori perquam similis, verum maior: semen in floribus compactum, quale in floribus in pappos euanescentibus esse solet: radix crassa, grauis, sesquicubitum longa, rubescens, succo prægnans rubescente, & cum adstrictione quadã & dulcedine, acri. Huius
radix

radix sub rhapontici nomine officinis notissima est. Centaurium minus passim nascitur, notissimumque est ex Dioscoridis præscriptione. Maioris radix in usu est: Minoris coma cum floribus & semine.

Cera notissima est. Optima est subfulua, modicè pinguis, pura, odorata, mellis habitum quadantenus referens. Secundum locum obtinet candicans, & suapte natura pinguis. Laudatur Pontica & Cretica.

Chalcitis metallica est, in venis ærarijs nata, mediæ inter misy & sory facultatis, quibus caremus. De his vide succidanea.

Cinnamomum Dioscoridis hodie incognitum plerique existimant, tamen non desunt qui in canellæ odoratoris capsulis facillè reperiri posse putent, quia Diosc. cinnamomi quædam genera cassiæ familia facit. Vtunque sit, canella optima, & cimamomi, & cassiæ loco usurpari potest, donec melius aliquid medicamentum quod substitui possit reperiatur.

Coagulum Leporis omnium præstantissimum est: deinde Hœdi & Hinnuli. Excipitur ante quàm ipsa animalia aliud quidquam præter lac maternum degustauerint. Vituli marini coagulum excipitur prius quàm cum matre ad prædam natare possit. Fumo aut sole exsiccata, & loco sicco seruantur. Annum vnum aut biennium durant.

Costus Dioscoridi radix est candida, leuis, eximia odoris suavitate, qualem Arabicum esse dicit: hic præcellit. Secundum locum sibi vendicat Indicus, crassus, leuis, vt ferula niger. Tertius est syriacus, grauis, colore buxeus, & odore nares feriens. Optimus est recens, albus, abundè plenus, densus, aridus, à teredinibus non erosus, sine graeolentia, gustu acuto ac linguam vellicans, & vt ait Galenus, aliquantulum amaro. Omnes ferè optimi costi notæ in angelicæ radice, quæ satis nota est, reperiuntur. Hinc fit vt nonnulli putent, eam pro vero costo substitui posse: vt

B 5 verum

LIBER PRIMVS

verum fateamur, præstat eam costi loco vsurpare, quàm costum vulgare officinarum, quod à iam dictis notis alienissimum est.

Croci cum multus sit vsus, & sanis, & in Medicina, cura adhibenda est vt optimus, recens, & syncerus deligatur. Nam varijs modis adulteratur: sed maleficium ex colore, odore, & pondere deprehenditur: siquidem adulteratus, nec verus eam coloris gratiam habet, sed obscurior est, neque odoratus vt recens, sed situm redolet, & ponderosus est. Cæterum qui luteos quosdam flores admistos habet, odore & gustu dignoscitur, tum etiam quod eam coloris venustatem in tingendo nõ habet, quam syncerus. Qui sapa subtilis est, sapore dulci, & colore obscuro est. Cui permixta lithargyros, iusto ponderosior est.

Cubebæ, quarum in officinis vsus, sunt fructus peregrinus, satis notus. Non sunt autem cubebæ Arabum, neque earum loco in Arabum præscriptionibus vsurpari debent, sed canella: arbitratur enim Serapio cubebas esse carpesium; ex Galeni sententia eas facultates cubebis tribuēs, quas Galenus carpesio tribuit, corticem cinnamomo similem esse asserens: inò cinnamomi loco carpesium maiore quantitate substitui voluit.

Curcuma Arabum, radix est officinis nota. Creditur cyperi genus esse, quod Dioscorides in India nasci asserit.

Cuscuta, Græcis & Recentioribus cassutha dicta, planta est capillaris, sine folijs, reliquas plantas inuoluens & enecans. Nota est. Deligenda est quæ in genista reperitur.

Cynoglossum vulgare omnibus notum, tametsi Dioscoridis cynoglossum non sit, à Plinio tamen inter cynoglossi genera descriptum putatur, & easdem cum illo habere facultates: quæ ob causam eius vsus esse potest.

Cyperus

Cyperus iuncus est triangularis, interdum quadrangularis, cubitalis aut maior, folia fert porracea, longiora & angustiora, in summo caude minuta, semen complectentia: radices, quarum in Medicina vsus, inter se coherentes, oleis oblongis similes, vel rotundæ, nigræ, suauis odore, & amaro gustu. Nasctur in palustribus. Duorum generum in Italia reperitur. Vnum exiguum, cui radices oleæ similes: hoc præfertur. Alterum maius, cuius radices inæquales & contortæ. Optima ea est radix, inquit Dioscorides, quæ grauior est, densa, plena, dura, aspera, odorata cum quadam acrimonia, qualis est cilicia, syriaca, & quæ à Cycladibus insulis petitur. Sic & hodie quæ ex Oriëte aduehitur, melior est nostrate.

Aliud Cyperi genus in India nasci Dioscor. dicit, gingiberis effigie: quod croci modo tingit. Illud veterum curcuma esse non abs re plerique existimant.

DICTAMNUM, herba est in sola Creta nascens, pulegio similis, sed maioribus folijs, cana lanugine pubescentibus. Florem nullum aut semen profert, inquit Dioscor. Theophrastus verò cæteri que Auctores & caulem illi tribuunt, & florem, & semen, vt manifestè videre licet in dictamno quod hodie ex Creta adfertur, cui quidè conueniunt reliquæ Dioscor. notæ, sed florem & semen profert.

Alia est planta, dictamnum album vulgo vocata, aliàs fraxinella, planè à dictamno Cretensi diuersa, quæ quamuis valde efficax sit, dictamno Cretensi substitui tamen non potest: hoc enim veteres intelligunt, cum absolutè dictamnum scribunt.

Diphryges, aris veluti subsidens fax est, quæ ære cocto, & post aquæ frigidæ offusionem sublato, ima fornacum parte coherens reperitur. Est etiamnum aliud genus factitium, quod ex pyrite æroso fit lapide multos dies vt calx cremato, donec rubescat vt rubrica. Deinde sublato reponitur.

Ficbat

LIBER PRIMVS

Fiebat etiã è luti cuiusdam cyprij genere, hodie inu-
sitatum. Piora verò duo genera facilè reperiri pos-
sunt. Adulteratur ochra exusta, quæ vt diphryges ru-
bescit: Depræhenditur autem quod subitò linguam
non exsiccat, nec saporem æris reddit vt natium
diphryges.

Dragagantum, Græcis tragacantha, lachryma est,
quæ è radice plantæ cuiusdam spinosæ eiusdem nomi-
nis manans, concreuit. Præstat pellucens, læuis, gra-
cilis, sincera & subdulcis. Videtur ea esse, quæ vulgo
gummi Arabicum vocatur: Contra verò ea quæ tra-
gacantha dicitur, gummi acaciæ esse, vt supra in aca-
cia retulimus. Itaque cùm vires habeant similes, alte-
ra alterius loco sumi potest.

ELATERIVM succus est è fructu cucumeris
fyluestris, plantæ notissimæ. Optimum est leue, non
ponderosum, cum candore leniter humectum, gustu
amarissimum, quodque lucernarum luminibus ob-
iectum facilè flagrat. Improbatur scabrû, turbidum,
porracei coloris, medium erui & cineris colorem re-
ferens, & graue. Sunt qui amyllum immisceant, vt can-
dorem ipsum imitentur, ponderosiusque sit. Abima-
tu ad decennium vtile est inquit Diosc. tametsi aliter
alij sentiant. Eius extrahendi ratio suo loco dicetur.

Ellebori duo sunt genera, album nimirum & ni-
grum. Album radicibus nititur multis, tenuibus, can-
didis, ab oblongo & exiguo capite exeuntibus cepa-
rum modo: folia fert plantaginis, caulem palmo al-
tiorum, cauum, tunicis conuolutum: satis notum est.
Deligendæ sunt radices summis montibus collectæ
tempore apto, candidæ, mediocriter extensæ, friabi-
les, carnosæ, nullum in frangendo puluerem emitten-
tes, quæque sint medulla tenui, gustu feruente, nec
ramen id vehementer, quæ enim nimium acres sunt,
strangulant.

Elleborum nigrum folia habet viridia, platani si-
milia,

milia, minora, folijs sphondyli proxima, pluribus diuisuris incisa, nigriora, & crassiora, subaspera: caulis asper, flores ex candido purpurei, cotoneis similes, racematim cohærentes: in quibus est semen cnico simile: radicibus nigris, tenuibus, elleboro albo similibus, quarum duntaxat est vsus. Eligi debet bene nigrum, corpulentum, plenū, in quo tenuis sit medulla, acre gustu feruensque.

Elleborum nigrum quo hodie plerunq; vtuntur, non est iam descriptum: verum tamen etiam in Hetruria reperitur cum prædictis notis, tametsi rarò. Itaq; cura adhibenda est, vt id sumatur, quamuis nõ multum errent, qui in veri loco vtuntur vulgari.

Epithimum planta est cassuthæ similis, aut cassutha in thymo nascens, & illud cincinnati suis ambiès. Cùm autem hoc tempore thymi copiam non habeamus, caremus etiam epithymo. Illud enim quod vulgo in vsu est epithymbra est, quòd in thymbra, quæ thymi nomine vsurpatur, crescat. Hac autem hodie veri epithymi loco vti possumus: nam easdem facultates habet, aliquantò tamen debiliores. Quod ex Creta adfertur, epithymbra etiã videtur, epithimum enim non est, tametsi nostrate melior.

Esula, Græcis tithymalus dicitur. Sed veluti esula nomine tres plantæ intelliguntur, maior videlicet, minor, & rotunda: Sic etiã tithymali genera septem à Dioscoride alijsque pluribus describuntur. Esula maiore pytinfa Dioscoridis intelligenda est, & alscebram maius mesuæ: Esula minore, tithymalus cyparissias & alscebram minus: Esula rotunda, peplos: quæ omnes plantæ hodie sunt cognitæ. Cognoscendæ sunt etiam reliquæ tithymali species, præsertim characias, qui reliquis præferebatur, & Græcis erat in vsu. Hodie cognitus est, quemadmodũ & reliqua tithymalorum genera, his præsertim qui in his inuestigandis diligentiam aliquam adhibet: Nam omnes

LIBER PRIMVS

in Hetruria reperiuntur. Eorum descriptio, cum sit admodum prolixa, ex Dioscoride petenda est.

Eupatorium Græcorum, vulgaris agrimonia est. Eupatorium Auicennæ id esse creditur quod vulgo eupatorium appellant, folijs cannabis syluestris, & secundum aquas crescit: vulgo nota est. Eupatorium Mesuæ herba est amara, quibusdam camphorata, alijs herba giulia dicta, quæ Dioscoridis ageratum putatur. Cum itaque omnes hæ plantæ eupatorium appellantur, animaduertendum est ne indifferenter altera pro altera vsurpetur: Sed in Græcis compositionibus, agrimonix vsus est: In Auicenneis, Auicennæ: In Mesuæis, Mesuæ eupatorium vsurpandum est: singuli enim suo eupatorio peculiare ac diuersas facultates tribuunt.

Euphorbium est succus ex arbore ferulæ simili emanans. Duo eius genera Dioscoridi. Vnum sarcocollæ modo emicans, in granula concretum orobi magnitudine. Alterum veluti fax quædam est, imbecillius. Adulteratur sarcocollæ & gummi Arabici mistione, sed difficile experimentum, quod leui gustu os accensum diu detineat. Eligendum translucens. Recenti, quia viribus est violentis, non vtendum, sed annotino. Annis quatuor integrum seruari potest cum milio, fabis, aut lentibus ne elanguescat: quinto enim vel sexto anno vis eius exoluitur. Cæterum cum plerunque contingat vt ad nos magis aduehatur vetustate corruptum, quam recens; maior cura in eo adhibenda est.

Fel omne sumendum est ab animalibus mediæ ætatis, quæ neque famem, neque sitim passa, neque exercitio nimium defatigata sint, neque iræ nimium indulserint. Detractum à iecore, & præligatis filo vijs quibus & admittitur & egreditur bilis, in feruentem aquam demittitur aliquanto tempore, mox exemptum siccat loco sicco, & reconditur. Siccat etiam camino

minò suspensum nec aquæ feruenti demissum : Interdum eo utimur recenti iam primùm ab animali exempto, veluti felle gallorum, perdicum, piscium, & similibus quæ faciliè comparari possunt, nec magno constant.

Flos æris grana quædam minutissima sunt panici effigie, rubentia æris modo, quæ exiliunt ac erumpunt, quando æs per cola funditur, & aqua pura & frigidissima affunditur. Faciliè reperiri potest in ararijs officinis. Optimus est friabilis, in attritu fuluescens, milij effigie, breuis, ponderosus, modicè splendens, gustu adstringens, qui delimatam æris scobem nõ recipit, qua sæpe adulteratur : Sed id faciliè depræhenditur dentium allisione, scobs enim non atteritur, sed dilatur.

GALANGA radix est nodulis scatens, intus & foris rubra, per internodia cõtorta, odorata, & acerrimi saporis, odore & figura quadam cyperi, vnde quibusdam cyperus Babylonicus putatur. Eligenda grauis, rubra, sapore acerrimo linguam vellicans. Adulteratur cyperi vulgaris radicibus repurgatis, & in aceto cum pipere maceratis : sed abrafo cortice succus depræhenditur, nam pars interior neque galægæ acrimoniam neque saporem habet.

Galbanum ferulæ liquor est, vulgo notum est. Laudatur multis granulis constans, merum, thuris effigiem præbens, pingue, non lignosum, retinens nonnihil seminis è sua ferula, graue odore, neque humidum neque aridum. Adulteratur resina, fabæ farina, & ammoniaco : quod ex notis iam dictis depræhenditur.

Gummi elemi quibusdam cedri lachryma est, aut oleæ Aethiopicæ, aut arboris ignotæ. Laudatur quæ resinosa est, stillis exilibus constans, leuis, valido odore & sapore.

HARMEI Græcis harmala dicta, rutæ genus est Dioscoridi descriptum in ruta Galatica. Quibusdam

dam dictamnium album vulgare creditur: non conuenit tamen illi semen subrufum & triagulare. Hanc ob causam eius succedaneo utimur, donec præstantius aliud reperiatur.

Hermodactylus radix est officinis nota. Variæ sunt opiniones cuiusnam plantæ radix sit à veteribus descriptæ. Verisimilior tamen eorum est sententia, qui colchici radicem esse existimant, tametsi Diosc. venenosam esse affirmet: nam medicamentorum purgantiu magna pars ferè est eiusmodi. Hermodactylum vnum idemq; esse & Græcis & Arabibus credimus: itaque huius nostræ radicis facultatibus freti, ea veterum hermodactyli veteru loco. Probatur candidus, corpulentus, plenus, grauis, non cariosus.

Hypocistis plantula est cisti radicibus adnascens, sine folijs, floris punici similitudine antequam explicetur, multis capitulis aut tuberculis constans rotundis, semini plantæ ab Italis Grano d'India vocatæ similibus, candidis, herbaceis, aut rufis. Præfertur subrufa. Ex hypocistide liquor exprimitur præparaturq; vt postea dicemus. Animaduertendum est ne hypocistidis loco, colligatur planta aliquantulum ei similis, quæ vulgo cauda leonis vocatur, est enim orobanche Dioscoridis.

Hyssopum Græcorum herba est folijs & floribus origano similibus, hodie incognitum. Hyssopu mesuæ domesticum, est Hyssopum vulgare quod in hortis colitur. Syluestre nascitur in montibus, thymumq; vulgare est. Vtrumq; thymbræ species est, & hyssopo substitui potest, præsertim syluestre, thymu dictum.

I E C V R Lupi, cæterorumque animalium, fumi debet ex ipsis animalibus nondum adultis, vinoque odorato lauari: deinde vasi impositum, furnoq; probe ficcatum, sed non exustum, vasis vitratis reponitur absinthio sicco inuolutum, ne putrescat.

L A C C A Arabum, Græcis cancamum dictum hodie

hodie nõ reperitur : ideoq; eius succedaneo vtendũ.

Ladanum liquor est, ex alterius cisthi ledon appellati folijs exsudans . Hodie & liquor & planta nota sunt. Optimum, minimeq; adulteratum, odoratum esse debet, subuiride, facillè mollescens , pingue, resinofum, arenularum aliarumq; sordium experts, quale in Cypro gignitur.

Lapis armenius, Italis verdazuro, quasi viride cæruleum dicas; tametsi ex Armenia nõ aduehatur: mul ti tamen existimant, eo qui ex Germania adfertur, vti nos posse , eo delecto qui est læuis colore , cæruleo, perquam æquabilis , & friabilis . Sed cùm nec eius magna sit copia, eius loco lapidè lazuli vsurpabim⁹.

Lapis lazuli, quem Græci cyaneum, Itali azuro oltramarino, hoc est, cæruleum transmarinum appellant, lapis est cærulei coloris, qui in ærarijs, argentarijs & aurarijs venis reperitur. Optimus est qui in aurarijs oritur, saturi coloris , maculas quasdam aureas stellarum modo radiantes habens, qualis is esse solet è quo fit color ille cæruleus . Huius vsus esse debet, magna cura adhibita, ne factitij pro eo sumantur; hos enim Pictoribus relinquere debemus , natiuoq; vti, postquam bene lotus erit vt dicemus.

Leuistico, quod Dioscorides ligusticum , Galenus libisticum nominat , quamuis pleræque plantæ multis partibus sint similes: nulla tamè adhuc reperta est, quæ eius omnibus notis respondeat. Itaque eius succedaneum cum reliquis vide.

Lignum aloës , Dioscoridi agallochum nominatum , lignum est quod ex India atque Arabia deportatur, varium, maculatum, odoratum, gustu adstringens cum quodam amarore ; cortex eius corio similis, colore aliquantulum versicolore . Arabibus præfertur id quod ex India adfertur , crassum , nigrum, varium, solidũ, graue, sine candore , & quod ignibus impositum diu perdurat.

C Lignum

Lignum gutaiacum, quod nonnullis lignum sanctum dicitur, ebeni genus esse creditur. Optimū est graue, densum, interiore parte nigra, exteriorē & illam ambiente subflaua: cortice læui, firmiter hærente, ligni scobe, si manibus comprimatur, simul coherente, (quod pinguedinis eius indicium est) quod denique in sua decoctione multum odorem, saporem atque colorem relinquit: magnitudo autem aut paruitas fragmentorum non sunt tam magni momenti, quam notæ suprâ dictæ: sed in hac parte mediocritas laudari potest. Aduertendum est cortice nos uti seorsim, quem plerunque fraxini cortice adulterari contingit, aut similibus, qui tamen dignoscuntur sapore & odore quodam peculiari.

Lithargyros lapis est è plumbo factus; plumbum enim dum secunda fornace excoquitur aut solum, aut metallo aliquo permistū, partim in lithargyron, partim in plumbaginem vertitur. Duo sunt eius genera: vnum colore aureo: alterum argenteo: quod sit ut illud lithargyros auri, hoc lithargyros argenti nominetur. Inde verò hæc differentia nata est, quod alterum altero maiorem vim ignis passum sit. Lithargyrium auri præfertur: hodie notissimum.

MACIS nucis moschatæ exterior cortex est, in quo nux latet, quemadmodum auellana in suo putamine. Præfertur crassum, plenum, odoratum, sapore subacri; hodie notum.

Manna ros est, qui ex aëre in arbores, herbas, lapides, terramque decidens, densatur & cogitur in grana minuta. Præfertur calabra, præsertim quæ ex folijs arborum collecta est, quæ ex hoc dignoscitur, quod grano constet exiguo, translucente, graui, similis mastiches granulis, candidis, & gustu dulcibus & suauibus. Secundum locum obtinet quæ è ramis colligitur; Tertium quæ in lapidibus. Hæ crassiores sunt, & minus syncere, colore turbido. Syriaca si sit perfectè
gr-

granulata mastichæque assimilis, valde etiam probatur, dulcis, & recens. Cum iam exoleuit; floccorum bombacis refert imaginem, leuis concavaque est. Adulteratur amyli farina, rebusque similibus: sed ma-
 leficium facile deprehenditur. Insuper & ea quæ simul concrevit, saccharo & sena adulterata esse solet, ac croco, carthamiue flore tincta: verum gustu de-
 prehenditur.

Manna thuris, sunt minutissimæ thuris micæ. Lau-
 datur alba, pura, micarumque; frequentia prædita. Sunt qui cribrata pini resina, ac polline, aut cortice thuris contusi adulterant: sed hæc igne deprehenduntur, nam adulterata non æqualiter flagrat incensa, nec æ-
 rium vaporem, sed fuliginosum & impurum expuit, variumque odorem habet. Hodie minutissimæ thu-
 ris micæ sunt in usu.

Marum, maiorana nobilior esse creditur, videturque ea mari loco substitui debere.

Mastichè lentiscina resina est. Præfertur resplen-
 descens nitedulæ modo, & candore Hetruricæ ceræ similis, crassa, retorrída, odorata, friabilis; viridis in-
 ferior est. Adulteratur thuris resinæque pineæ nucis mixtura.

Medulla ex florenti animali sumenda est, ut in adipe demonstravimus. Colligitur æstatis exitu, hye-
 mis initio. Duo eius genera; Medulla ex ossibus: altera è spina, quæ multum inter se differunt, ideoque singulæ seorsum reponendæ. Preparatur reponiturque eodem quo in adipe diximus modo.

Mel optimum flavum, odore & sapore iucundo, acre, purum, syncerum, totum pellucens, tam sibi co-
 hærens ut continuitatè suam quasi linea longissima non intercillum seruet, si digito attollitur.

Melilotis flore est luteo, colore vicino croco, odorato. Laudatissima folijs constat minutissimis pinguis-
 simisque: semen in siliquis teretibus profert rarum,

C 2 rotun-

rotundum, sinapi minus, colore luteo. Ex his manifestum est, eam quæ hodie in vsu est, non esse verã melilotum, non enim est odorata: nisi ex eius genere sit, quæ in Cápania nascitur, odore infirmo, vt ait Diosc. Diligétia itaq; adhibenda est vt vera habeatur. Hanc nonnulli trifolium illud esse arbitrantur, quod locis mōtosis, sterili solo, ad meridiem spectante nascitur: folijs ciceri similibus, minoribus, maculis quibusdam stellarum modo distinctis: flore luteo fuluescente: semen exili siliqua, in cuspidem desinente, flauum continetur. Tota planta grauisimo est odore, theriacæ proximo, quam Hetruriæ incolæ herba bachaia appellant, quod ea infantium vermes enecant.

Meum anetho caule & folijs simile, sed eo crassius, binum plerunque cubitorum altitudine attollitur; sparsis in obliquum profundumque radicibus, longis, odoratis, tenuibus, linguam excafacientibus. In altissimis Hetruriæ montibus hodie planta quædam reperitur planè cum hac descriptione conueniens. Quã ob causam diligétes Pharmacopola hanc nosse discant, vulgariq; meo vti desinant. Quid verò, si reperiri non possit, substitui debeat, in succedaneis dicemus.

Mezereon, aut Dioscoridis thymelæa, quo nomine aliqui etiam chamæleam complectuntur: vtraq; nota est. Prior folijs & frutice lini aut linariæ similitudinem refert: Chamælea folia oleæ habet, verù minora.

Moschus excrementum est cuiusdam animalis, certo anni tēpore circa eius umbilicum veluti in tumorem quandam cōcretum. Melior est Orientalis, subflauus. Adulteratur quemadmodum & cætera quæ rara sunt: sed ex colore, odore & sapore dignoscitur, præterea etiam & pondere; nam multa admiscuntur in eo adulterando. Verùm cui syncerum & verum experientia cognitum est, ex his notis facilè fucum deprehendet.

Mumia

Mumia Arabum, compositio quædam est ex aloë, myrrha, croco, & balsamo; qua cadauera condiebant, deinde aliquantulo post tempore ex sepulchris eximebant, cum sanie quæ ex cadauere exsudauerat, seruabantque in usum medicum. Sed quia pice & bitumine corpora condiri etiam solebant: easdem illi facultates tribuunt quas Dios. pissasphaltu, idemque efficere dicunt quod permixtum pici bitumen. Quod si verum est, cum neque veram mumiam, neque Diosc. pissasphaltum habeamus, arte conflare potest ex pice bitumini permista, vt in bitumine dictum est.

Muscus arborum, quem vulgo vsheam appellant, lanugo sicca est, in quercu, abiete, larice, multisque alijs arboribus nascens. Optimus est candidus & odoratus. Laudatur cedrinus, proximè populneus: Reliquis verò præfertur odoratus, albus, vt iam diximus.

Myrobalani Arabum differunt à myrobalano, hoc est nuce vnguentaria Dioscoridis, quam vulgus Ben appellat. Quinque generibus distinguuntur, videlicet in Citrinas seu flauas, Chebulas, Indas, Emblicas & bellericas.

Citrinæ laudantur multum flauæ, in viride inclinantes, densæ, graues, gummosæ, cortice crasso os paruum complectente.

Cepulæ siue chebulæ quo maiores eo meliores, nigrae, in rubrum inclinantes, graues, quæ aquæ impossitæ statim merguntur, cortice crasso.

Indæ optimæ sunt nigrae, substantia solida si frangantur, densæ, magnæ, graues sine ossibus.

Emblicæ sint magnæ, graues, densæ, carne multa, ossibus exiguis.

Bellericæ verò densæ, magnæ, graues, & cortice crasso. Quæ his notis carent, aut vetustate exoticæ sunt, aut aliud incommodum passæ sunt.

Myrrha Arabicæ arboris lachryma est. Huic tamen non quadrent omnes notæ à Dioscoride de-

LIBER PRIMVS

scriptæ, cùm tamen multis sit prædita bonis qualitatibus, existimant nonnulli pro vera posse usurpari. Eligenda est pinguis, resinosa, rubescens, densa, & splendens. Sunt qui affirmant storacem liquidã, qua officinã vtuntur, stillaticium myrrhæ liquorem esse, qui stacte veteribus dicebatur. Quod nullo modo conuenit: nam storax liquida factitium potius quiddam videtur, cuius nullus vsus pro myrrhæ stacte esse debet. Quod verò de opocalpaso scribit Galenus, quòd myrrhæ similitudinem gerat, sed venenosum & exitiale sit, multosq; sua ætate mortuos esse, quòd in medicamētis opocalpasum pro myrrha assumpsissent, nemini nostra ætate cõtigisse audiimus. Quod magnum argumentum est, nos vera myrrha carere.

NIGELLA, quam Dioscorides gith aut melanthium nominat, herbula est exilibus furculis fruticans, binos dodrantes aut amplius altis; folijs minutis, aliquantulum ad senecionis similitudinem accedentibus, sed multò tenuioribus: capitulo in cacumine tenui, paruo, ceu papaueris, oblongo, intercurfantibus intus membranis, quibus semen includitur nigrum, acre, odoratum. Quæ hodie vtuntur nigella, non est verum melanthium, sed cumini forte syluestris apud Dioscoridem genus. Verùm hodie reperitur, sed non passim, itaque adhibenda est diligentia. Melanthij genus est, quod vulgo cardamomum minus creditur, nigellaque citrina vocatur, quæ, præter colorem, omnino cū melanthio suprã descripto conuenit: eius itaque vsus esse poterit veri melanthij loco, potius quàm vulgari nigella, quæ non est odorata, vt vera esse debet.

Nitri apud veteres multæ erant differentie, natiuum, factitium, & aphronitru, quod veluti nitri flos erat. Hodie vnicum habemus nitri genus, nempe boracem non excoctam, quæ quibusdam nitrum fossile est, eoque nitri loco vti possumus.

Salnitri

Salnitri, tametsi proximè ad nitri naturam accedat, nullus tamen eius in medicina vsus esse potest, præsertim in his quæ intrò assumuntur. Nitri in succedaneis etiam fiet mentio.

Nux moschata, arboris Indicæ fructus est, persicæ arbori (vt scribunt) similis. In hac enim nux moschata nascitur maci suo inuoluta, veluti auellana membrana illa sua exteriori. Macis inuolucro tegitur, quemadmodum & in alijs nucibus, putamè durum, quod in se nucem moschatam continet qua vtimur. Eligenda est recens, non exesa, grauis, succi plena, oleosa, odorata.

OE S Y P V S est succidarum lanarum pinguitudo, quam vulgo hyssopum humidâ appellant: Cuius parandi ratio hæc est.

Succidæ lanæ molles è collo feminibusque aqua feruente macerantur, in eaque lauantur donec fordibus bene expressis, purgatæ extrahuntur, deinde aqua magno impetu lignea rude agitur, aut vasculo excepta in aliam ex alto infunditur, quò largius fordida spuma supernatet, qua dissoluta, pingue supernatans aquæ, excipitur: rursus aqua agitur, pingueque excipitur: & hoc deinceps tantisper fieri debet, dum consumpta pinguitudine, nihil prorsus spumæ extet. Collecta pinguitudo agitur & aqua pura respergitur, perpetuoque ad Solem manibus miscetur, donec candida spectetur, & aquam non amplius inficiat, tum in fictili vase denso & bene cocto reconditur, & in cella locoque frigido reponitur.

Opopanax succus est effluens ex incisa radice aut caule panacis quod Dioscoridi heracleum dicitur. Hodie cognita est planta & ipse succus, qui maximè probatur, quàm amarissimus; internè albus, aut subfuluus, foris colore croci, lauis, pinguis, friabilis, tener, statim in aqua eliquescens, graui odore: Niger improbatur ac mollis. Adulteratur ammoniaco, aut

gera: sed synceri experimentum est, si digitis in aqua friatus resoluatur & lactescat.

Opiū succus est è capitibus papaueris nigri. Duūm est generum, vnum ex capitibus & folijs expressum, Græcis meconium vocatur; illud ignauius. Alterum ex capitibus paululum incisus exstillans, verum est opium. Optimum est densum, graue, amarum, odoratu soporiferum, quod facilè aqua dissoluitur, læue, candidum, neque asperum, neque grumosum, quod colatum non statim vt cera coëat, quod in Sole diffundatur, & admotum lucernis, clara luceat flamma, & extinctum odoris vim cōseruet. Adulteratur glaucio, hoc est nemitha, aut gummi, aut syluestris lactucæ succo. Verūm glaucio fucatum in dilutione croci colorem reddit; lactucaceo succo deprauatum, inodorum est, & asperius: gummi vitiatum, infirmū est, & splendescit. Nec defunt qui adipem admisceant.

Origanum Dioscoridi trium est generum, heracleoticum, onitis, & syluestre: Quorum postremum copiosè in nostris maritimis nascitur: Reliqua duo cognita quidem sunt, sed rara. Tragoriganum est incognitum. Quod hodie in vsu est, ad nullum origani genus referri potest: primū quod in maritimis nascatur, vbi duntaxat cætera crescunt origana; deinde quod gustatum, linguam non vellicat vt reliqua origana. Adulterinum igitur erit organū, quia reliquis notis ita cum origano conuenit, vt gustu solo ferè distingui possit. Dada est opera vt legitimū habeatur, atque hoc reiiciendum. Verūm hodie ex Creta copiosè Venetias adfertur.

Orobus, siue eruum, illud est quod in Hetruria moco vocatur, vulgoque, cum sit notissimum, fertur. Hoc itaque vtendum, non alio. Aliud supradicto simile Creta adfertur orobus illic nominatum, hoc nonnulli verū esse existimant: folijs est phasoli vulgaris, sed angustioribus, & minoribus: femine subflauo:

flauo : quod cū difficilē reperiatur supradictō vtendum est.

PAPAUERIS apud Dioscoridem sex sunt genera. Primum syluestre rhas dictum omnibus notum. Alterum, candidum, capitibus oblongis, candidis, semine albo: hoc etiam notum. Tertium & Quartum, nigrum, è quibus colligitur opium : semine nigro ; vtrumque Dioscoride papauer syluestre etiam dicitur : & illud notum est . Quintum papauer corniculatum, sic dictum, quod caput non proferat, sed filiquam oblongam & rotundam in corniculi modum, florem luteum, vulgo notum. Sextum papauer spumeum vocatur, hoc incognitum est. Quoties papaueris simpliciter & sine adiectione mentio fit, semper domesticum, hoc est album intelligendum est.

Piper arbuscule in India nascētis fructus est: quæ inter initia vt ait Diosc. prælongum fructum veluti filiquam, quod piper longum vocamus, profert ; habet intus aliquid tenui milio simile, quod dehiscētibus filiquis racemorum in modum prodit. Eorum grana acerba candidum piper vocantur: matura vero, piper nigrum . Qui verò in Indiam nauigarunt, piperisq̃ue plantam viderunt, piper in planta bryoniæ simili nasci asserunt , diuersisq̃ue ex plantis longum & rotundum colligi. Nihil tamen interest. Nigrum eligi debet recens, grauissimum, plenum. Candidum præfertur, non rugosum, candidum, & graue. Longum optimum, quod , dum frangitur , solidum intus conspicitur & compactum, gustu acerrimo linguamq̃; mordens. Adulteratur longum herba simili: sed fucus deprehēditur, si in aquam immittatur; nam adulterinū liquefcit, legitimum verò solidū manet.

Pix è lignis pinguibus & resinosis fluit, præsertim è pino. Quibusdam tamen in locis, propter pini penuriam, ex picea, cedro, terebintho, cæterisq̃ue similibus cōgregatur eo quem infra dicemus modo. Pix

C 5 naualis

LIBER PRIMVS

naualis vulgo vocatur, estque duorum generum. Liquida & sicca. Liquida duorum item est generum. Vna que primum effluit, aque perquam similis, qua in Syria vtuntur in condiendis corporibus, & cedriam appellant, quod ex cedro fiat: nam pinos non habent. Altera, secundus est qui effluit liquor, qui vasculis collectus densatur aceto, sicque coactus, pix brutia appellatur, in hoc solum a priori differens, quod concreta sit, colore fusco, & pinguior: hac picabantur vtres vinarij. Pix arida, fit e liquida iterum cocta, huius sunt itidem duo genera: vnum quod visci modo lentescit; alterum siccum & friabile. Præter hæc, aliud quoddam genus reperitur, quod pisselæon appellant: exprimitur ex lana qua excepti sunt vapores elati sursum quamdiu pix coquitur. Præfertur quod ex pice brutia sit. Aliud picis genus zopissam vocabant ex derafa nauibus resina & cera conflatam. Omnes hæc picis differentia reperitur. Liquida præfertur splendens, læuis, sincera. Sicca probatur pura, pinguis, odorata, subrufa, & resinosa. Improbatur adusta, fumum redolens, & acida. Probatur verò ea, cuius fragmētā splendent, quæ dentibus pressa lentescit, & gustu est suauis.

Pix græca pini alteriusue arboris resina est, aqua cocta, donec perduto natiuo odore, friabilis & arida reddatur: hæc colophonia vocatur, quod e Colophone adueheretur. Per colophoniam igitur semper pix græca intelligenda est, non quod resina incocta non etiam colophonia vocetur, sed quod in Medico vsu huiusmodi resinis non vtimur nisi coctis, aut raro admodum, præsertim cum liquidæ sunt.

Propolis in alueariorum foribus & rimis, cerosæ naturæ reperitur, eligi debet flaua, odorata, styracem referens, mollis, & mastiches more ductilis.

Pulmones animalium recentes & sicci vsurpantur. Sumantur ex animalibus pinguibus & robustis. Siccantur

antur exempta aspera arteria in vase figulino imposita clibano, & refrigerati, folijsque absinthij sicci involuti reponuntur, vt de icore dictum est.

R E S I N A liquor est ex pinu, picea, abiete, alijsq; similibus sponte profluens. Eius duplex est differentia. Vna liquida, veluti terebinthina ex terebintho, larigna è larice, quæ vulgaris Italiae est terebinthina: nam eius quæ è terebintho profluit copiam non habemus. Altera arida, vt quæ ex pinu exit & è fructu arborum resiniferarum, thuri similis. Ex liquidis terebinthina resinas omnes antecedit, candida, perlucida, vitreo colore & in cæruleum vergente, odorata, terebinthum olens. In huius locum successit, vt dictum est, larigna, quæ mellis colore & odore esse debet. Ex aridarum genere eligi debet odoratissima, translucens, non retorrída, neque nimium humida, friabilis, & quendam ceræ colorem præbens. Improbatur rubra, & dealbata. Ex his resinæ è picea & abiete ceteras antecedunt, & thus odore imitantur. Omnes hæ resinæ vno nomine pix græca vocantur, de qua superius.

Rha barbarum radix est inæqualiter crassa, nõ admodum longa, rheo pontico perquam similis colore & substantia. Eius tres sunt differentia. Vnum Indicum, omnium præstantissimum: Alterum Barbarum, secundum locum obtinens: Tertium Turcicum omnium ignauissimum. Laudatur subnigrum in rubrum inclinans, recens, graue pro raritate sua, confractum, ex rufo & glauco alternans, & croci modo tingens. Adulteratur, si aliquot diebus in aqua maceratur, vt facultas eximatur: fucus verò depræhenditur si in cõfracta ea varietas, quæ supra dicta est, non conspicitur, nec croci modo tingit, sed leuius est, & magis adstringit.

Rha ponticum, quod vulgo rheuponticum dicitur, radix est nigra, centaurio magno similis, sed minor

nor

LIBER PRIMVS

nor & rufior, sine odore, fungofa, leuis, quæ trita, manducataque colorem reddit pallidum, ad crocum inclinantem, à rhabarbaro duntaxat (vt nonnulli putant) solo loco in quo nascitur differens: nam rheum barbarum ex regione Meridionali aduehitur, rheum verò ponticum ex Septentrionali. Adhæc rheum ponticum radice constat longa & tenui: rhabarbarum autem crassa & breui. Aliquorum præterea opinio est, eam plantam quæ hodie in hortis feritur rumici similis, quæque rhabarbarum existimata est, verum esse rhaponticum; seseque expertos asserunt easdem quas rhabarbarum habere facultates, si detur dupla quantitate. Adfertur ad nos verum rhaponticum, non est autem ea quam supra centaurium maius esse diximus. Optimum habetur quod teredines non sensit, quod gustatu cum remissa adstrictione lentescat. Adulteratur decoctione: dignoscitur verò quod partes externæ non sint densæ & compactæ, verum rara substantia, & gustu nihil, aut minimum adstringens.

Ribes rubescentibus fruticat ramis, ad viride inclinantibus, teneris, sapore cum aliquantula aciditate dulci: folijs rotundis, latis & magnis: acinis gustu acidis. Ribes quo hodie vtuntur, tamen si omnes iam dictæ notæ illi quadrare non videantur; id tamen verò subfitui posse existimamus.

Rubrica, synopsis Dioscoridi dicta, quod in Sinope vrbe venderetur, terra rubra est. Hodie ad nos ex pleuris que alijs locis aduehitur sub boli armeni nomine, cuius supra in bolo meminimus. Maximè probatur ex Dioscoridis sententia, grauis, densa, ad iecinoris imaginem vergens, calculorum expers, cõcolor, cum dissoluitur admodum fusilis. Bolum autem intelligimus nostratem.

Rubrica, qua hodie fabri vtuntur, aliud rubricæ genus est, fitque ex ochra cocta.

S A L, natius est & factitius. Natius vel in ter-

ra, vel ad mare ex aqua marina, vel in lacubus, vel in fluminibus, aut in fontibus. Natiui (quâuis variæ sint differentiæ, diuersisq̄ue locis reperiantur) in vsum tamen medicum tres recepti sunt, videlicet sal ammoniacus, vulgo armeniacus dictus, sal gemmæ, & sal Indus. Ex his verò salem gemmæ duntaxat habemus, candidum, translucentem crysalli modo, estq̄ue sal fossilis. Sal armeniacus hodie dictus, nō est natiuus, sed factitiuus.

Ex eorū genere qui sponte in aquis generantur multæ sunt differentiæ. Qui in mari nascitur, & in scopulis reperitur ex spuma maris conflatus, spuma salis appellatur. Qui in Iudææ lacu gignitur, in quo & asphaltus nascitur, sodomeus vocatur, ab Arabibus sal naphtheticus, amarus est. Hoc caremus, quemadmodum & reliquis natiuis in lacubus aut fluminibus repertis.

Factitiuorum varia sunt genera, secundum materiam ex qua fiunt differentia. Nam alij ex aquis falsis generantur, veluti marinus, & qui ex fontibus fiunt, vt sal cōmunis: Alij ex cineribus, aliaūe materia, quemadmodum sal alcali, qui fit ex herba cali, ex qua etiā soda appellata conficitur; & vulgaris armeniacus qui in Alexandria fit in balneis.

Cæterum hodie pro efficacissimo in medicina sale gemmæ vtimur, qui fossilis est vt diximus, & in Germania alijsq̄ue locis eruitur. Præfertur deinde marinus. omnium infirmisimus est vulgaris.

Saccharum candi tametsi Auicenna interdum salem Indum appellet, inter sales tamen referendus non videtur.

Is præterea quē Dioscorides salis florem, aut rectius maris florem nominat, sali multum dissimilis est, nihil enim aliud est quàm pinguedo quædam crocei coloris mari, Nylo & alijs lacubus innatās: eo tamen hodie etiam caremus.

Qui

Qui propriè flos salis dicitur, in salis fodinis reperitur, & in ipsis etiam salignis velut pollen quidam crassiorẽ salẽ ambiens: tenuiorum multo est partium quàm sal, colore candidissimo, interdum cinereo, qui inferior est.

Sandaracha lapis est in metallicis venis, plerumque cum auripigmento nascens, rufa est, cinnabaris colore, non nihil ad luteum vergens, quæ cum vritur, fumum exhalat pallidum, sulphurisque virus redolet, tametsi non consumatur. Facile hodie legitima haberi potest: factitia tamen etiam fieri potest, si auripigmentum coquatur, donec cinnabaris colore contrahat, potestque veræ sandarachæ loco substitui. Sed animaduertendum est sandarachæ vocabulo apud Arabes vernicem intelligi, quæ nihil aliud est quàm gummi iuniperi, non autem prædictum lapidem. Itaque curam adhibeant Medici ne altera alterius loco indifferenter vtantur.

Sanguis, cuius in medicina vsus, ex multis animalibus colligitur dum adhuc ætate florèti sunt. Sanguis Hircinus in hunc modum paratur. Maturescente vna Hircus quadrimus, bene habitus, iugulatur, mediusque effluens sanguis fictili bene cocto excipitur: (nam primus tenuior, postremus crassior putatur) deinde coctus in aqua donec concreseat, arundine fissa secatur oblique & transversim, ut quod in eo aqueum est effluat, deinde linteo raro tectus Soli exponitur atque ita siccatur; curandum interea ne pluuijs aspergatur: deinde tritus vase vitreo, aut fictili vitrato bene obturato reponitur. Alij Hircum, diebus canicularibus, herbis calculum frangentibus nutriunt & vino albo odorato, donec vrina nigrescat, deinde iugulant, & in eum quem supra diximus modum præparant. Hoc præparationis genus etsi inutile non videatur, necessarium tamen non est, cum apud Græcos sanguinis Hirci non eo modo nutriti, etiam vsus fuerit: sed medicamenta

dicamenta calculum frangentia admiscebantur.

Sanguis Draconis, qui magno in usu est, cinnabaris Dioscoridis esse creditur; an verò metallicū quiddam sit, an aliud simile, nihil certi ex veteribus elicere possumus. Plerique recentiorum gummi esse arbitrantur, ex arbore sui generis stillans, vt terebinthina nostra vulgaris ex larice: colore est intentè rubro vt sanguis videatur, transparentis, friabilis; vulgo sanguinis draconis lachryma vocatur, ad eius differentiam qui pro sanguine draconis venditur, adulterinusque est, eamque ob causam rejiciendus. Sunt qui sanguinem draconis, achilleæ syderitidis succum defecatum siccatumque esse putent, cuius rei nullam habemus certitudinem: posset tamen sanguini draconis substitui, cum sit proximarum ei facultatum.

Sarcocolla lachryma est arboris in Perside nascentis, pollini thuris similis, colore cædido aut rufo, gustu amaro: Præfertur rufa, gustu amarissima. Adulteratur gummi, sed gustu depræhenditur, adulterina enim amara non est.

Satyrii nomen apud Arabes omnibus orchios generibus commune est, eaque distinguunt in testiculos canis & testiculos vulpis: per vulpinos intelligentes, que propriè à Græcis satyria vocantur, radice bulbosa, mali magnitudine, foris fulva, intus candida. Hodie testiculi canini pro vulpinis, Dioscoridisque satyrio sunt in usu: nam vero satyrio carere videmur: aut si habeamus, nondum tamen dignosci possunt inter tam multas testiculorum differentias, cum omnes, si cum descriptione conferantur, testiculi canis videantur: eis pro vero satyrio uti nos posse arbitramur. Hodie noti sunt. Radix superior, quæ maior & plenior est, Venerem stimulare: inferior verò, quæ mollior ac rugosior est, inhibere creditur.

Scammonium stillatius liquor est plantæ Græcis scammonia dictæ. Laudatur nitidum, rarum, leue, colore

colore quàm simillimum taurino glutini, fungosum, tenuibus fistulis. Addunt nonnulli, vt linguæ tactu albescat: sed vt ait Dioscorides huic notæ fidendum non est, hoc enim euenit adulterato, quod admixto fit tithymali lacte: hæc autem nota longè certior est, nempe, si gustatu linguam non vrit, quemadmodum tithymalus. Adulteratur tithymali lacte & farina orobi, sed ex notis prædictis dignoscitur.

Scordium planta chamædry similis, hodie cognita. Huius in medicina vsus esse debet, non allij syluestris.

Scoria, Latinis recrementum appellata, differt à squamma. Scoria autem illud est quod à vena metallica dum coquitur excidit, quodque vbi metallum in catinum defluxit, ab eo detrahitur. Scoria itaque veluti metalli spuma est, tametsi etiam ab eo detrahitur in secunda coctura, cum videlicet argentum ab ære alijsue metallis separatur. Prima scoria grauissima est, quia aliquid adhuc metalli admixti habet, ideo secundò & tertio recoquitur, donec totum metallum exemptum sit, & scoria quæ subsidit leuissima est, & veluti spongia. Eximitur scoria ex venis auri, argenti, æris, plumbique candidi & nigri: Ex argenti verò vitri, plumbique; tertij generis, quod cinereo colore est, vena non detrahitur scoria: nam ex his prius effluit metallum, quæ vena adeo cocta fit vt scoria fieri possit. Omnis scoria nitida esse debet nigroque colore, ea excepta, quæ fit vbi argentum ab ære separatur (hæc enim vario colore esse solet) & scoria plumbi nigri quæ ad luteum colorem accedit, & tenuis est, plerumque vitri luteo colore tincti splendorem imitatur: tametsi etiam reperitur plumbo nigro supernatans, quæ colore argenteo spectatur.

Scoria plumbea ea optima est teste Dioscoride, quæ ad luteum colorem accedit, & vitri splendorem imitatur, densa, fractu contumax, nihil plumbosum habens

bens, cerussam representans. Diligens pharmacopœus scorias requirere debet ex officinis metallicis vbi metallica excoquantur.

Serapinum, quod Græcis sagapenum nuncupatur, ferulaceæ herbæ succus est. Optimum est translucens, fuluo forinsecus colore, & intus albo, nescio quid inter laser & galbanum redolens, gustu acri. His addit Mesue vt sit spissum, & leue, odore porri, facillè in aqua resolubile, quia quod has notas non habet, adulteratum alijs gummis censetur. Præstantius est quod ex Oriente aduehitur, quàm quod aliunde.

Spica Celtica exigua planta est folia habens oblonga in extremo lata, florè luteum: ad radices multa exigua habet adnata spicis minutis similia: hæc cum radiculis, abiectis folijs, in vsu sunt & valde odorata. Adulterantur imposita herba simili: sed facilis cognitio; nam folia adnataque breuiora habet, candidior est, neque amara, neque odorata vti vera celtica spica est. Laudatur maximè recens, iucundi odoris, radice numerosa coherens, non fragilis, & plena.

Spica nardi teste Galeno radix est, non spica. Nota est. Eligitur syriaca dicta, cuius hæ sunt notæ, vt fit breui spica, largam gerens comam, colore flaua, odorata, aliquatulum redolens cyperum, amaro sapore, linguam siccante, quæ diu in sua odoris gratia permaneat. Adulteratur stibio cum aqua aut palmeo vino ponderis causa inspirato. Sed ex præcedentibus notis dignoscitur. Madefacta etiam vendi solet: quod vitium ex eo deprehenditur, quod candida sit spica, squalida, nulloque puluere obsita.

Spodium in æris fornacibus inuenitur, vbi & pompholyx, quæ Arabum thutia est. Fiunt ex fauillis è metallo, dum coquitur, emicantibus, & specie differunt: Nam spodium fit è partibus crassioribus, & in ærariarum officinarum pauimentis reperitur, ideo multum terræ colligit, & spurcicia refertur.

D pompholyx

pholyx fit è tenuissima fauilla quæ in altum euolat, & tecto fornicique adhærens, aquarum bullis simile prodit, quæ per pluuias inter veris initia erumpunt, colore albo, quæ in tenuissimum pollinique similem puluerem dissoluuntur. Similes habent facultates, sed pompholyx tenuiorum est partium. Hodie vtrumque cognitum & facile ex Italia & Germania, vbi sunt æriæ officinæ, haberi posset: sed his substitui possunt Dioscoridis antispodia, aut officinarum thutia vt in succedaneis dicemus.

Spodium Auicennæ fit ex arundinis radicibus, eiusque vsus est in ab Auicenna præscriptis medicamentis, nam antispodij genus est. Illud verò quod ex bouum similibusque animalium cruribus confectum officinæ vsupant, præstat reijcere, eiusque loco, aut Auicennæ aut Dioscoridis aliquo antispodij genere vti in his præsertim quæ intrò sumenda sunt medicamentis: in his verò quæ foris adhibentur, aut verò spodio, aut pompholyge, aut thutia officinarum præparata.

Squamma est quæ malleorum ictibus de metallis, dum adhuc candent, excutitur: verum enimverò ex ære duntaxat & ferro decutitur squamma.

Aeris squamma eligenda est rufa æris modo, crassa, aceti respersu ærugine contrahens, veluti ea est quæ ex ære rufo decutitur, & olim ex ære Cyprio. Improbatur tenuis, inualida, candida aut nigra.

Stomoma ferri squama est ex ferro decidens dum aqua extinguitur ad eius indurationem aliamue ob causam. Vtraque in fabricarum officinis reperitur.

Squinanthum, seu schoenu anthos, id est iunci odorati flos, omnibus notum est. Eligendum rufum, intento colore, recens, tenue, rubentibus fragmentis, quod manibus confricatum rose odorem emittit, ignea mordacitatis ad linguam. Olim planta ipsa cum floribus aduehebatur, vnde schoenu anthos nomen

nomen fumpfit; ideoque eligebatur floribus refer-
tum. Hodie tamen ad nos culmi duntaxat & radix
adferuntur. Itaque cura adhibenda est, ne alij culmi
his admisceantur, quod ex iam dictis notis depræ-
hendi potest.

Storax hodie duorum est generum. Vnum storax
calamita appellatur, Græcis simpliciter styrax. Alterum
storax liquidus qui myrrhæ stacte, quæ pinguis-
sima myrrhæ pars est, plerisque esse creditur; hoc ta-
men falsum esse depræhenditur in eo qui in officinis
est. Styrax calamita gumi est arboris malo cotoneæ
similis. Præfertur flavus, crassus, refinofus, albicanti-
bus grumis, quâ plurimum in sua odoris gratia per-
manens, qui, dum molliitur, melleum liquorem red-
dit. Deterior niger, friabilis, & furfurosus. Adultera-
tur ligni ipsius icobe, melle, cera, adipe odoribus im-
buto, & quibusdam alijs. Dignoscitur quod adulte-
ratus inualido sit odore; syncerus verò admodum
acer fit. Qui hodie officinis in usu est, aliqua ex par-
te Dioscoridis descriptioni convenit, eoq; vtendum
arbitramur, donec melior proponatur.

TAMARINDI fructus sunt arboris, vt vo-
lunt nonnulli, ex palmarum genere. Eius folia ad hy-
perici folia multum accedere cõspecta sunt, etiam si
à quibusdam salicis folia illi tribuatur. Fructus, cuius
hodie usus, notus est. Probantur colore è nigro in ru-
fum languescente, teneri, multis villis intertexti, re-
centes, pingues, non retorridi, ex dulcibus acidi, &
vinoso sapore. Adulterantur prunorum carne, sed in
his nigredo est obscura, humentiores sunt, & pru-
norum odor & sapor illis inest. Seruantur in fictile
vitratum coacti, loco frigido & sicco.

Terra sigillata officinarum terra Lénia Diosc. & Ga-
lei esse debet: Hoc tempore duo terrarum genera
Constantinopoli adferuntur, vna rubescens in placen-
tulas quasdam exiguas formata characteribus Turci-

D 2 cis

cis signata: altera ex cineritio colore candicans, maioribus formata placentulis, characteribus ite signata Turcicis. Magno in pretio sunt apud Turcos, maximeque commendatur aduersus venena, neque facile earum copia haberi potest. Quæ Constantino-polim adferuntur, non è Lemno, sed alijs ex locis multoque longius disitis aduehuntur, itaque arbitrandum non est vllam ex iam dictis, terrâ Lemniam esse. Rufa, quibusdam è Lemno aduehi, veraque terra Lemnia esse creditur. Plerique bolum armeniam Orientalem veram esse terram Lemniam crediderunt. Sed nihil certi statuere possumus: magis tamen illi quadrare videntur terræ Lemnię notæ, quâ duabus prædictis. Reperta est etiã in Melita, terrę quoddam genus candidum, leue, quod à circumforaneis impostoribus veditur aduersus venena efficax. Itaque terræ Lemnię loco commodè, aut bolus armenia ex Oriente petita, aut prædictarum aliqua sumi potest, tamen si Turcicę aduersus viperæ morsus non admodum efficaces sint, multoque minus quæ ex Melita adfertur. Verùm si bolus armenia aduersus viperæ morsus eam haberet vim quâ terrę Lemniæ tribuunt, terra Lemnia legitima sine controuersia esset, aut saltem illi securè substitui posset; & facile esset experimentum quemadmodum de Turcicis terris in canibus à viperæ demorsis periculum fecimus, nam quibus allium cum vino datum est, hi liberati sunt; quibus verò terrę supra recitatę, hi mortui sunt, aut magna cum difficultate liberati.

Terræ sigillatæ officinarum, cum ne vna quidem nota Lemniæ quadret, nullus vsus esse potest, nisi in ijs duntaxat medicamentis quæ foris adhibentur: hæc enim nihil præter manifestarum qualitatuum operationem desiderant.

Thlaspi, herbula est Dioscoridi angustis folijs, digitali longitudine, in terram versis, subpinguibus, in cacu-

ecumine diuifis: duſum dodrantum cauliculo, tenui, non ſine adnaſcentibus ramis circa quos, folliculos quofdam in latius ſe pandentes, & compreſſos inſtar lentis, ſupremaq; parte fiſſos profert in quibus continetur ſemen naſturtio ſimile: flos albicat. Hodie cognitum eſt, & quamuis in Hetruria rarum ſit, facile tamen aliunde aduehi poteſt. Dioſcorides aliud thlaſpi genus ex Crateua deſcribit, latioribus folijs, radicibus maioribus. Hoc frequentius eſt, poſſitque prioris loco uſurpari.

Thuris cortex, qui ex arbore thurifera detrahitur, præfertur pinguis, odoratus, recens, leuis, craſſus, ſine membranis. Adulteratur admifto pini aut nucis eius cortice: ſed horum index ignis eſt: ſiquidẽ thuris cortex legitimus paulatim ardet, & cù odoris fragrantia vapore eiaculatur: adulteratus verò nequaquam inciditur, ſed totus in fumum ſine odore conſumitur.

Thymum apud nos non creſcit. Planta quædam peregrina adfertur folijs exiguis, odoratis, flore purpureſcente, quæ proximè ad thymum accedit: Eius verò cù in Hetruria copia non ſit, utemur ſuccedaneo.

Trifolium, quod Græci oxytriphylon, aut aſphaltion appellant quòd bitumẽ redoleat, multas habet virgas tenues, cubitum aut amplius longas: folia magna, acuminata, terna ſingulis germinationibus exeuntia, quibus recenter enatis rutæ odor ineſt, ubi autem adoleuerunt, bitumen olent: florem edit purpureum, ſemẽ latum, hiriſutum, ex altera extremitate exercitum corniculi modo: radix longa, tenuis, dura. Copioſè naſcitur circa Elbam & Petram ſantam Hetruriæ: Huius uſus eſſe debet non trifolij pratensis, quod à vero trifolio maximè differt à Græcis deſcripto.

Turbith plantę cuiuſdam lacte manantis radix eſt. Hæc candida eſt, & alypi radix Dioſcoridis eſſe creditur; aut nigra, luteauiẽ, quam pityuſam pleriq; eſſe arbitrantur. Verum, utcunque ſit. præfertur hodie

D 3 candida

candida, quæ ex Syria adfertur, verumque turbith album esse creditur, aut ei substitui posse. Præfertur vacuum vt arundo, gummosum, cortice cinerico, plano, fractu facili. Adulteratur, in ducto foris gummi dissoluto: sed fractum fraudem detegit, nam nullum gummi in fragmentis apparet.

Thutia officinarum, veterum cadmia est. Gignitur in fornacibus ærarijs fuligine flatu egesta, veluti spodium, & pōpholix, quæ vera est Arabum thutia. Cadmia ex crasiore fit materia; quæ aut in sublime fertur, altioribusque fornacum locis infidet, vuarū modo concreta, botryitesque appellatur; aut ferreis virgis adhæret in hunc finem fornacibus applicatis: aut parietibus fornacum infidet, hæc placites nuncupatur. Hodie maiorem eius copiam habemus, quæ ferreis virgis adhæret, quàm aliarum duarum, tametsi plurima adulterata reperiatur ex lapide quodam trito, & cū aqua aliove liquore, & sulphure in luti modum coacto virgisque; inducto deinde cocto. Dignoscitur colore qui non est ita fuliginosus neque ad cæruleum vergens vt in vera: tum ipsis granulis aut corpusculis, quæ veluti in vera simul cohærere non conspiciuntur: denique ipso pondere, nam vera & legitima multò grauior est adulterata.

Reperitur etiam aliud cadmiæ genus lapidis similitudine in ærarijs fodinis teste Galeno, tametsi Dioscorides neget; imò hodie adhuc reperitur, hisque vsui est, qui auricalchum faciunt. Melior est botryitis, quam rarè nostro seculo videre contingit; aut quæ Alexandrina nuncupatur, hæc ea est quæ circum virgas aut rudes ferreas infidet, & modo iam dicto ab adulterata dignoscitur.

VALERIANA, quæ secundum quosdā Dioscoridum appellatur, hodie nota est. Eius duo genera reperiuntur. vna domestica & maior in hortis seritur: altera sylvestris & minor in agris sponte nascitur.

Maio-

Adulterata
Thutia.

Adulterata
pōpholis

Maiores radices fati ad phu accedere creditur, eiusque loco substitui posse. In succedaneis alia simplicia enumerabimus, quæ ex Galeni sententia phu substitui possunt.

Vitriolum, quod Græcis calcanthum, Latinis atramentum futorium appellatur, duplex est: Factitium & Natium. Natium in terræ venis, aut saxorû commissuris concretum reperitur: aut dum ex ijs guttatim distillat, partim ex ijs stiriarum instar dependet, partim in canalium fundum decedit.

Hodie aliud item genus in terræ superficie concretum reperitur, quod vulgo copparosa vocatur. Factitium etiam duplex est. Vnum quod in Cypriis peculiariter fiebat ex aqua quadam manante ex foyos, chalcitidis, & misyos fodinis, atque in piscinas quadratas effusa, ibi sponte concresebat. Alterum fit decocta aqua in qua maduerit terra quædam atramentosa, ut hodie moris est in multis locis. Natium factitio præstantius est: ideo in eorum numerum copparosa Cypria referri potest, cum sit aliorum penuria.

E factitij generibus, Cyprium excellebat: cum verò defuit, vitriolum Romanum aut Siculum usurpari potest, veluti præstantissimum inter factitorum genera.

D 4

DE

DE MEDICAMENTORVM

SIMPLICIVM PRAEPA-

RATIONE.

Sectio secunda.

De Purgatione.

MEDICAMENTA simplicia purgare, nihil aliud est, quàm quicquid medicamētis inutile inest abiicere, seu pars medicamentorum sint, seu illis permistę sordes, veluti repurgātur aut eluuntur radices fructus, semina, & cætera similia, quando terra aut alia re commaculata sunt, vt in omnibus rebus fit vulgo: aut veluti gummi & resinę, quibus plerunque aut terra admista est, aut lignum, alięuē res inutiles: hæc enim liquantur & colantur, deinde purior pars in vsum venit medicum. Medicamenta etiam ab inutilioribus partibus repurgantur, veluti radices tum recentes, tum siccæ, membrana illa exteriori, quę terram contingit, cultello abrafa: repurgantur etiam exempta medulla interiore, quę in multis inutilis est, veluti in cucumere agresti, dauco, pastinaca, apio, multisquę alijs huiusmodi, per medium sectis, corticequę à matrice separato. Siccæ macerātur, deinde medię secantur, eximiturquę pars interior vt in recentibus.

Floribus eximuntur pediculi, culices, foliaquę sola referuantur, quemadmodum violę purpureę, leuceij lutei: in quibusdam etiam foliorum pars aliqua demitur: veluti in rosis ea pars qua calyci inhaeret, vnguis appellata; vt si quando in compositionibus reperire est, vngue detracto, intelligendum est eā particulam ablatam esse debere.

Fructus

Fructus à cortice repurgatur exteriore, & à semine suo, & ab interiore parte illa lignosa si sint recentes, densi, multæ carnis, & cortice tenero, veluti cydonia, mala, persica, hæc enim cultello depellata sentantur, interioreque parte lignosa, qua semina continentur, repurgatur. Si verò fructus sint exigui, veluti cerasa, pruna, similiaque, cribro transmittuntur, & sola pulpa, quæ utilis est, seruat. Illi ipsi fructus, si sicci sint, macerantur & coquuntur, deinde cribro cernuntur, veluti vix passæ, pruna, tamar Indi, dactyli, & similes.

Fructus duro cortice præditi, vt amygdalæ, strobili, nuces, pistacia primùm confracto putamine eximuntur: postea aqua frigida aliquandiu macerantur, tum efferuent, aut sartagine igni siccantur, donec corticem interiorem remittant, & manibus confricantur, aut sacculo aspero immisi agitantur, donec depellentur.

Semina cortice denso vestita, sicuti fabæ, pisæ, cicer, purgantur leuiter tundendo donec confringantur, deinde vanno in aërem coniecta cortices euolat.

Alia sunt semina, quorum admodum operosa est decorticatio, propter corticem illis nimum inhaerentem, veluti cnici, & hordei quæ modo supra dicto siccantur, fricanturque: sed ea excorticandi ratio semina corrumpit. Præstat igitur ea semina macerare, hordeum præsertim, deinde in mortario magno & amplo concutere pistillo ligneo, & leuiter agitare vt quod in fundo est supernatet, separatur enim paulatim cortex: verum si non amplius supernatet, sed cogitur in vnum, tum vase aut vanno exceptum sursum conijcitur vt vento paleæ separentur: deinde iterum atque sæpius idem faciendum est, donec mundum sit: postremò aut sole, aut igni in sartagine persiccatum seruat in ptisanæ Græcorum vsu. Eadem est cnici decorticandi ratio, sed operosior: itaque placuit qui-

D 5 busdam

LIBER PRIMVS

busdam vt semen cū cortice tritū in aquam aliumſie humorē immittatur, & per linteū rarū coletur, nam cortice relicto ſola pulpa cum humore tranſit.

Peponum & cucumerum ſemina eodem modo purgantur, præſertim ſi non ſit otium ſingula ſigillatim decorticandi: nam operoſum id eſt, & ea quę ante alia repurgata ſunt facilè inueteraſcunt & inutilia redduntur.

Adipes liquati colando à membranis repurgātur aut cultello. Eiufmodi ſunt purgationum differentia; quas pharmacopœum ſcire neceſſe eſt. Sunt præterea & alię, ſed illę ad eos qui metallica & chimiſticam tractant magis ſpectare videntur.

De Siccatione.

S V P R A dictum eſt qua ratione ſiccantur medicamenta ſimplicia recens collecta, veluti herba;, flores, fructus, radices vt melius conſeruari poſſint. Nunc ſuper eſt vt de ea parte agamus, quę de medicamentorum præparatione reliqua eſt. Plerunq; ergo neceſſe eſt vt magis ſiccantur medicamēta, quam ſi ſimpliciter ſeruanda eſſent, veluti ſi terenda ſunt. Siccantur autem aut Sole, aut igni, aut fumo, aut ven- to Septentrionali pro Medicorum arbitrio.

Siccantur amygdalę, ſtrobili, piſtacia, aliq; fructus, vt faciliùs illis inhæreat ſaccharū quo inducuntur, ne, dum adhuc humida ſunt, ſaccharum ſuā candoris gratiam deperdat: tum etiã vt faciliùs à ſecundo illo cortice ſeu pellicula liberentur.

De Salitura.

Salitura ad medicamentorū præparationem con- fert, & conditurę genus eſt. Quemadmodum carnes viperinę tanto ſale inſperguntur quantum ciborum conditura poſtulat. Conſert item vt medicamētis qualitate aliqua imbuas: veluti ſit hyſtricib^o, echinis terreſtrib^o, multisq; alijs animalib^o, quę in vſum medicum vruntur: ſed his multo ſale opus eſt, ita vt ſale ope-

operiantur & repleantur. Vtilis præterea est ad medicamentorum conseruationem; veluti sunt animalium partes, & pleraque animalia, quæ multo sale indigent. Cæterum sale condiuntur, vt in siccitate conseruentur, & postquam conuenienti temporis spatio sale operata fuerint, eximantur, ventoque aut fumo exponantur, donec siccata sint. Aut sale condiuntur, vt humida permaneant, & ea primùm in muriam imittuntur; aut in illa ipsa muria relinquuntur quæ ex sale animaliumque humiditate generatur.

De Humectatione.

VTILIS est hæc humectatio, ad condiendos fructus, radices, peregrinosque cortices odoratos, quos cum recentes habere non possimus, maceramus donec humiditatem contraxerint.

Hordeum præterea & cnicus, vt supra dictum est, aqua insperguntur vt à cortice repurgentur.

Humectantur autem odorata nonnulla veluti ambra, moschus, si terenda sint, ne tenuiores & odoratæ partes exhalent.

Quædam verò herbæ veluti cotyledon, portulaca, semperuiuum, & similes, quæ paucum succum eumque glutinosum sortitæ sunt, humore aliquo simili humectantur, terendo, & superinspergendo dictum humorem, qui cum dictarum herbarum succo (aliàs enim nullum remitterent) exprimendo redditur: in hanc autem rem variorum humorum est vsus, secundum Medicorum præscriptionem.

De Nutritione

NVTRITIO humectationi similis est, sed in hoc differt, quòd cum pauciore humore & subito fiat, quoniam id quod irrigatum est confestim Sole siccatur, aut igni, deinde idem quinto aut sexto repetitur; quemadmodum sarcocolla lacte Afinae aut muliebri nutritur, & semen cari, mirobalaniq; emblici, tanto

LIBER PRIMVS

tāto lacte inſperſi quantū imbibere poſſunt, ſiccātur.
Cuminum inſperſo aceto nutritur, & eadem ra-
tione reſiccatur.

De Inſuſione.

IN inſuſionibus, quæ ad medicamentorum præ-
parationem conferunt, humor in quo fit inſuſio, con-
ſiderandus eſt; & eius temperamentum, calidūſne ſit
an frigidus; & quantitas; & tempus quo in inſuſione
permanebit.

Infunduntur fructus, & radices, quæ humectandę
ſunt ad condituram, & conſeruas, in aquam calidam
copioſam, donec humorem ad ſufficientiam inbibere-
rint, deinde coquuntur.

Sic quæ nutrienda ſunt pauco humore calido fri-
gidoſue maceranda ſunt, idque non diu.

Quæ coquenda ſunt, præſertim ea quæ ſicca ſunt,
veluti flores, herbæ, radices, ſemina & fructus (nam
facilius ita coquuntur) in iuſta humoris calidi frigi-
dię quantitate macerantur, pro præſcriptionis ſco-
po, & aliquantulo ſpatio ibi relinquuntur, donec hu-
meſta ſint: Hinc fit vt facilis eorum poſtea ſit coctio.
Sic & ſemina quæ ad inſundendas mucilagines in-
funduntur.

Rofę & violę ſub veſperam aqua bullita maceran-
tur in proximum diem, deinde exprimuntur, & in
eandem aquam aliæ recentes inſunduntur, idemque
ſæpius in eadem aqua fit, ad mel roſatum colatū, aut
ſyrupum roſatum ſolutiuum, ſyrupum roſatum re-
centem, ſyrupum violatum ſimplicem, & ſyrupum
violatum ſolutiuum conficiendū.

Ammoniacum, galbanum, opopanax & ſagape-
num aceto inſunduntur, vt diſſolutione purgari, &
commodius miſceri poſſint, vt dicemus.

Infunduntur medicamenta purgātia in varios hu-
mores, & cum varijs alijs medicamentis, quæ malam
eorum qualitatem corrigant, pro varijs Medicorum
ſcopis:

scopis: exempli gratia, rhabarbarum plus vel minus tritum paucò vino albo inspergitur, donec colorem emittat, deinde in liquorem à Medico præscriptum infunditur ea quâtitate vt rhabarbarum tegatur, addita spica nardi, aut alia aliqua re præscripta.

Agaricum, cæteraque medicamenta purgantia, sola infunduntur, aut alijs quibusdam adiuncta eodem modo.

De Dissolutione.

DISSOLVTIO multorù medicamentorum preparatiõni utilis est, sicuti & infusionem, vt à fordi bus expurgentur ac commodè aptari possint.

Quod ad præparationem attinet: Medicamenta varijs humoribus, varijsque modis dissoluuntur pro medicamêti præscripti scopo, & peculiariter lachrymæ vt galbanum, ammoniacum, opopanax, & similes: nam vino aut aceto dissoluuntur, deinde ad focum agitantur vt colatione purgari possint, meliusque in medicamentorum compositione permisceri.

Vitriolum, mify, chalcitis, melantheria, & alumen, primùm trita, aqua, vino, & aceto dissoluuntur, pro rei exigentia.

Metallica quædam æstate dissoluuntur aceto, & ad Solem multos dies agitantur, quemadmodum ærugo, squamma, flos æris.

Lithargyros soluitur aqua, vino, oleo, & aceto, faciliùs tamen aceto, vt in oxelæo Galeni dicitur.

Conchæ, & vngues dissoluuntur succo limonum, Opium Thebaicum soluitur aqua, aut liquore, aut oleo, aut adipe: nam illorù substantiæ nõ permiscetur.

Solutio infusioni proxima est, & ab ea solùm differt, quod in dissolutione minus humoris requiritur quàm in infusione: præterea quod in dissolutione mouendum est id quod soluitur, in infusione nequaquam. Denique multa medicamenta vt dissoluantur igne egent.

De

LIBER PRIMVS

De Liquefactione.

LIQVATIO à solutione differt. Nam liquatio perpetuo fit aut ignis calore, aut Solis, rerumue putrefactione calefcentium: Pleraque verò sine calore dissoluuntur. Præterea, quæ solvuntur humore aliquo semper opus habent: quæ verò liquantur nullo egēt humore, veluti adipēs, medullæ, olea concreta frigore; hæc siquidem exiguo igne liquantur, aut Sole, aut duplici vase.

Ambra carabe appellata, bitumen Iudaicum, pix, pix græca, cera, gummi, maiore calore opus habent, non tamen tanto vt frigantur.

Plumbum, argentum, aurum, æs, multo maiore calore opus habent: ferrum verò ægerrimè liquatur, tamen si rarè aut nunquam cōtingat pharmacopœos huiusmodi liquare, sed hos duntaxat qui metallica tractant.

De Mollitione.

MOLLITIO liquationi proxima est: nam quæ liquantur medicamenta, eadem mollescunt leuiter calefacta aut igne, aut sole, & pistillo calido subacta, aut manibus calidis tractata, vt fit cum emplastra in corio aut aluta extenduntur.

Pleraque alia, nec pingua, nec resinosa, sed suapte natura dura & sicca mollescunt affuso humore aliquo, vt in catapotijs vñ venit & alijs medicamentis.

De Duratione.

DVRATIO fit, frigore coalescentibus ijs quæ liquantur, & molliuntur calore: quædam verò admittis, pro rei necessitate siccioribus durantur.

De Calsfactione.

MEDICAMENTA igne, sole, & rerum putridarum calore calefiunt. Quæ humida sunt & igne calefiunt: commodiùs duplici vase calefcent, quorum alterum maius scilicet plenum fit aqua tepida aut feruida, alterum verò plenum fit medicamento quod

quod calcificandum est, ea ratione vt minus vas in aqua maioris constituatur: idque à recentioribus balneum mariæ, à veteribus duplex vas, aut diploma appellatur, eadem enim omnium est significatio.

De Insolatione, & ea que sub fimo, vinaceis, & sausa seu fratribus oliuarum fit, putrefactione.

INTERDV M hæ conferūt ad calcificanda medicamenta: plerunq; ad ea componenda, & ad perfectionem reducenda: & instar coctionis est, veluti olea simplicia quibus flores infunduntur, rosæ, violæ, chamæmelum & similia aliquot diebus insolantur: sic etiam ad saccharum candi perfecte coquendum, iuleb ampullis quibusdam insolatur.

Scillæ succus, vt dicemus, extrahitur insolatione: quod si Sol non splendeat, igne: aut, quod commodius est, duplici vase, diu, & ex interuallis, & interdum bulliendo.

Idem etiam fiet, si fimo, aut vinaceis, aut sausa oliuarum calcifarum obruatur: quemadmodum chalcitis, & cadmia, vt fiat psoricum: & iuleb ad saccharum candum conficiendum: & pleraque alia medicamentorum genera.

De Coctione.

MEDICAMENTA simplicia aliquo humore coquuntur aut vapore, hoc genus coctionis elixatio vocatur: aut cum siccitate, & hoc assatio appellatur: Coctio autem fit ad præparationem, & ad compositionem. De præparatione nunc dicemus.

Quæ in humidis coquuntur, ea gratia id fit, vt ipsa medicamēta sic cocta vsui esse possint, aut vt humoris duntaxat in quo cocta sunt vsus fit.

Rursus quæ, vt coctis vtamur, coquuntur, plus cocturæ requirunt, quam ea, quorum decoctio in vsu est. Sunt tamen certæ quædam notæ, quæ denotant, an huius aut illius rei gratia bene coctæ sint: vt herbæ, radices, flores & fructus cocta sunt, quando ita tene-
rescunt,

rescunt, vt tundi, & per cribrum transfiniti possint.

Semina quædam, veluti lini, fœnigræci, hordei, cocta censentur vbi crepuerint: alia quædã veluti anisi, coriandri, & cumini, quando tenerescunt.

Fructus peregrini & sicci, vt sunt myrobalani, cortices, ligna, & radices siccæ, multam desiderant cocturam.

Herbæ & flores facilè coquantur & citò tenerescunt, tametsi inter sese differât, prout magis tenuium sunt partium, & illorum facultas in superficie sita est, vt chamæmelum, adianthum, serpillû & similia, quæ quando vnâ cum alijs coquantur, primùm immitti debent cùm illa propemodum cocta fuerint.

Eadem est ratio radicum tenuium partiû aut odoratarum, vt est asarum, valeriana, spica nardi, & alia aromata, quæ sub finem decoctionis iniiciuntur, sed post reliqua medicamenta flores.

Elixationis autem multæ sunt differentiæ. Primus modus est, vt vasi certam quandam ac præscriptam humoris quantitatem cõtinenti infundantur quæ coquenda sunt, magis aut minus, pro medicamentorû ficitate aut recentia: deinde vase imposito igni, primùm satis fortem patientur bullitionem, deinde lentam, vt cõmodiùs ad eam quam optamus cocturam reducantur, neque medicamenti vires exoluantur. Secundus modus est, vt eadem planè ratione in diplomate coquantur. Tertio elixationis modo vtitur Gal. in fructibus. Hos suspendit in vase aqua feruida semipieno, eosque voluit tantisper donec æqualiter tenerescant: sic enim fit vt fructus facultas non exhalat, quemadmodum si calore sicco coqueretur: neque in humorem transit, quemadmodum si in aqua coqueretur.

Cæterùm vasa in quibus coquenda sunt medicamenta, figulina esse possunt vitrata & macerata, vitrea, ærea, stannata, cuprea; præstantissima sunt vitrea,

treæ, in duplici vase, aut apud ignem, aut in arena, aut cineribus, aut in fornace cui subsit ignis.

Ignis struendus è carbonibus, aut prunis, & lignis ficcis acapnis.

De Assatione, & Frixione, & Vstulatione.

ASSARE, est medicamēta humore aliquo prædita, veluti carnes, fructus & radices, sine humore alio externo coquere.

Frigere, est illa ipsa medicamenta, aut alia sicca, additis oleis, aut adipibus, aut alio aliquo humore pauca quantitate coquere.

Vstulare, est medicamenta quædam, tantum humoris non habentia vt coqui possint, frustulatim secando calefacere, illis tegulæ impositis aut laminæ ferreæ calidæ, donec partes externæ siccantur & veluti torreantur, quemadmodum fit in rhabarbaro, myrobalanis, semine melanthij, & alijs.

Quæ assanda sunt, veru transfixa ad ignem perpetuò versantur, vt vndique ignem sentiant: aut in clibano coquuntur; aut in vase fictili iuxta ignem posito, & testa contacto, supra positis prunis ardentibus; aut per sese: aut massa panis inuoluta, vt scilla: aut malo cydonio imposita, vt scammonium quod corrigendum est: hoc namque malo cydonio concauo exemptis seminibus impositum coquitur aut in clibano, aut in olla fictili ad perfectionem, aut sub cineribus linteo aut folijs inuolutum, aut nudum: tamen si huiusmodi coctionis genere naturales medicamentorum facultates dissipentur: præstat igitur alijs modis vt, vt maximè oportunum videbitur: non enim peculiariter id præscriptum est.

Frixio fit aut in sartagine, aut in testa. Torrefactio vt ante dictum est.

In his autem omnibus modus seruandus est: nam neque cruda eximenda sunt, quæ aut assatione, aut frixione cocta esse debent: neque etiã adeo coquen-

E da

da vt torreatur aut vrantur, & inutilia eum in quem præscripta sunt scopum reddantur.

De Vſione.

VRVNTVR medicamenta aut per se accenſa, vt ſarmenta, rami ficus, cerri, herba cali, & pleræque aliæ: aut prunis ardentibus impoſita, aut ollæ impoſita cum fulphure, aut ſola.

In olla vruntur abrotonum, anetum, cucurbita, impoſita carbonibus ardentibus, quæ tantisper igniri finitur, donec herbæ in cinerem reducantur.

Sericum ſic vritur. folliculi recentes detracto glomere ſerici quo veſtiuntur vruntur in olla carbonibus impoſita: idque non vt in cinerem redigantur: ſed eximuntur cum ea acceſſit uſtio, vt commodè teri poſſint.

Vruntur pleraq; animalia, veluti Echini terreſtres, hyſtrices & hirundines; ſale inſperſo, ollæ imponuntur ſupra carbones aut in fornace calida: operculo autem foraminulento tegenda eſt olla, vt ex ſublatis halitibus cognoſci poſſit, cum ſatis uſta fuerint. Cæterum cauendum eſt ſibi ab halitibus qui è viperis & ſcorpionibus attolluntur, noxij enim ſunt.

Sal & nitrum eodem modo vrenda, uſta autem ea eſſe indicium eſt, cum non amplius exiliunt, & ſtrepunt.

Alumen, vitriolum, corallium vruntur in fictili aperto, vt videri poſſit cum cocta erunt, cuius indicium eſt ſi amplius non ebulliant, ſi perfectè inaruerint, ſi bullas excitare deſierint: vitreolum ſeu calcanthum, ſi colorem mutauerit.

Oſſa, yngues, cornu ceruinum eodem planè modo vrenda ſupra carbones, donec nullum fumum amplius exhalent, coloremque mutant.

Cancri diebus canicularibus capti, Lunę decimo octauo die, vruntur in ſartagine aërea.

Lapides ſub carbonibus vruntur à follibus vel ſtrobillis excitatis donec planè igniti ſint, deinde hu-
more

more aliquo exinguuntur, ac rursus sub carbonibus ponuntur, aut commodius in vrceolo Aurifabrorum, toties repetendo donec in puluerem redigantur.

Aeris & plumbi lamina tenuissima, cum sulphure & sale alternis ollæ crudæ imponuntur: hæc carbonibus cingitur, aut in fornace reconditur donec percocta sit: vel vrceolo reponitur supra carbones donec planè ignitus fuerit. Dum verò plumbum ardet, assiduè versandum est, donec totum in puluerem redigatur. Potest etiam plumbum sine sulphure & sale vri in fornace quæ duo habeat ora, mediaque sit diuisa muro lateritio dimidiū pedem alto: & in vna parte ignis succendatur, in altera plumbum repositum assiduè versetur donec totum in puluerem redigatur: Hæc verò vrendi ratio utilis est, cum plumbi copia est vrenda, sic enim & sumptibus & tempori parcitur.

Stribum pinsita farina circumlitum & carbonibus obrutum torretur, donec ipsa crusta adusta sit: Si enim paulò magis cremetur, fit plumbum.

Resinæ, olea, pix, thus, styrax, & similia vruntur ad fuliginem eorum excipiendam: nam aut his in vas coniectis ignis immittitur: aut in liquatis elichnium accésus imponitur, & patina fictili aut area in vertice foraminosa quo fumus exhalare possit, fuligo adhærens excipitur.

De Exinctione.

GEMMÆ & quædam metallica sæpius, antequam vrantur, ignita, extinguntur aqua, vino, oleo, melle, butyro, aut alio aliquo humore, donec refrigererint.

Quædam semel duntaxat, aut sæpius extinguntur, ex Medicorum præscripto.

De Tritura.

MEDICAMENTA teruntur, vt, quia commisceri propter crassitiam & duritiem non possunt,

E 2 reducta

reducta in puluerem exactius misceri cum alijs possunt: crassius autem aut tenuissimè teruntur pro Medici vario scopo. Terendi autem modus varius est, pro simplicium natura.

Metallica valenter, & diu terenda sunt.

Medicamenta odorata veluti cassia seu canella, caryophylli, macis, & similia moderatè sunt tundenda, ne pars tenuior exhalet, & interdum illis aut amygdalæ adduntur, aut aqua rosacea insperguntur.

Radices odoratæ, vt angelica, valeriana, garyophyllata, asarum, eodem modo, eademque diligentia terendæ sunt.

Quæ verò non sunt odoratæ, sed crassæ & solidæ, vt gentiana, peucedanum, bryonia, violento ictu & diuturno verberandæ sunt.

Herbæ odoratæ, sicut calamintha montana, amaracus, serpillum, præterea flores, eodè modo teruntur, quo radices odoratæ.

Thus, mastiche, sarcocolla, & succi qui humorem, & lentorè retinent tundendo non teruntur, sed clementer ducto pistillo per fundum ac latera mortarij.

Gummi & lachrymæ, quale est gummi arabicum, tragacantha, eodem modo terentur.

Rhabarbarum, & quædam aliæ radices aliquo humore præditæ eodem modo terendæ.

Galbanum, ammoniacum, opopanax, bdellium, myrrha, succus glycyrrhizæ, hypocistidis, cucumeris fyluestris, & opium thebaicum teruntur affusa aqua, vino, aceto, aut alio humore.

Moschus & ambræ cum aqua rosacea, ne partes odoriferæ euanescant.

Similiter & semina quædam, quæ glutinosum quiddam & pingue habent, vt thlaspi semen.

Semen napi & sinapi sola non teruntur, sed alijs medicamentis siccis permista teruntur, aut cum humore aliquo, pro rei necessitate.

Fructus

Fructus recentes, & radices recentes, quarum vsus est in compositis medicamentis, ante & post coctionem tunduntur, vel frustulatim secantur, aut medio-criter tantum contractæ infunduntur vt dictum est.

De Tritura crassiore.

TRITURA crassior fit dum medicamenta crassius duntaxat franguntur, nec in puluerem reducuntur vt in tritura absolutè sumpta. Hæc plerisque medicamentis quorū talis vsus requiritur, utilis est: Alijs præterea multis medicamentis quæ alia præparatio- nem indigēt, veluti sunt herbæ & radices quæ coquenda sunt, & ea quæ in tenuissimum sunt reducenda puluerem.

De Tritura subtiliori, seu Attritione.

MOLVNTVR seu teruntur semina quædam, veluti triticū, lolium, lupini, semen lini, & foenigræci, quod commodè tundi non possint; tum etiam quod cortex vnà cum farina misceretur.

Teruntur præterea quædam metallica, quæ contusa in puluerem tenuissimum reduci non possunt, veluti thutia.

Sic & lapides pretiosi, lapis lazuli, armenius, teruntur in mortario marmoreo lato fundo, cum molula marmorea, inspersa interdum aqua rosacea, aut alio humore, ne puluis euolet.

Commodius item teruntur in porphyrio marmore plano, diu ducta per ipsum marmor molula, donec prioribus digitis confricando medicamēta, nulla amplius inæqualitas sentiatur.

De Confricatione.

LAPIS Iudaicus, & hæmatites, multiq̄ue trochisci & collyria ad oculorū morbos parata, liquantur confricatione ex aliquo humore ad cotem medicā, qualis etiam nū hodie ex Naxo insula adfertur.

Plumbum verò liquatur in hunc modum. Infusus in plumbeum mortarium humor, pistillo plumbeo

E 3 ver-

verberatur atque agitur donec crassescat, deinde lauatur, ac plumbum subsidere finitur, tum aqua effusa plumbum reponitur.

Eodem modo liquatur æs ad chryfocollam conficiendam.

De Cibratione.

C R I B R A N T V R farine, vt à furfuribus, & à corticibus se cernatur flos purior ac tenuior. Cribrantur etiam medicamenta quæ teruntur, vt puluis æqualis sit, partesque crassiores in cribro retineantur.

Tela autem ex qua cribra fiunt, densior aut rarior esse debet pro vario medicamentorum scopo.

Lithargyros per telam secernitur, ne suo pondere cribrum stamineum confringat, crassiorque secernatur quam opus sit.

Cribrantur etiam radices coctæ & fructus, vt à corticibus & seminibus repurgentur.

Pulpa itidem casisæ solutivæ cribro transmittitur, vt solus flos seu pulpa, à corticis fragmentis & seminibus repurgetur: sic etiam tamarindi, & dactyli humectati, aut infusi, aut cocti pro rei necessitate.

De Lauatione.

L A V A N T V R medicamenta, si foris re aliqua sunt contaminata. Sed hoc lotionis genus præparationi medicamentorum peculiare non est, sed ceteris rebus commune, quæ luto, vel re alia contaminatæ, lauatione opus habent.

Lotionis autem, de qua hic agendum, duplex est finis: vt videlicet à medicamentis qualitas aliqua tollatur: aut vt aliam aliquam facultatem acquirant.

Cæterum ex his quæ ad sordium separationem abluuntur: Calx & aloë tenuissimè terendæ sunt: deinde affusa aquæ copia satis magna simul miscentur & quiescere ac ad fundum vasis subsidere sinuntur
tum

rum effunditur aqua : atque id sæpiùs repetitur , donec aqua pura remaneat: denique medicamentũ sicatur ac reponitur.

Metallica tenuissimè læuigata , ac in aquã puram, aut marinam, aut acetum , aut alium humorem immissa, in Sole feruidissimo totum diem rudicula agitantur , & per noctem resident , mane aqua effunditur, atque alia iniecta rursus eodem modo agitantur, quoad aqua quæ effunditur sit limpida.

Lapilli minutissimè contracti , in aquam aliumite humorem iniiciuntur & manibus confricantur ac agitantur , deinde vbi subsederint , aqua effunditur, idque toties repetitur , donec aqua pura emanet.

Sic lauantur acacia , & alij succi qui commodè in puluerem redigi non possunt , gummi Arabicum, & lacea.

Resinæ, adipēs, medullæ, & olea liquantur, agitantur , aqua affunditur toties ac effunditur donec pura appareat . Oleum verò lauando minus est verberandum , ne aquæ adedò misceatur , vt post ægrè possit separari.

Quæ in decoctionibus aut succis lauantur medicamenta , vt de illorum facultate non nihil acquirant , cum tanta humoris copia lauari non debent vt prædicta , neque toties , neque ea adhibenda est diligentia in illis ab humore segregandis : quemadmodum si aloë succo rosarum , aut intybi , aut cum specierum decoctione lauetur ad pilulas alexiphanginas : & turbith cum agarici & tithimalorum decocto, vt valentiùs purgent.

De Succorum extractions.

Succvs ex folijs & germinibus per se tritis exprimitur , & depuratus sicatur aut Sole aut igni, donec eam consistentiam nanciscatur vt in pastillos formari possit , ac ita seruari , aut liquidus seruetur

E 4 in

in vase angustis oris, superfuso oleo digiti crassitudine.

Sic exprimuntur succi ex fructibus, veluti ex vva immatura, malis punicis, sorbis, mespilis, cydonijs, limonibus, & similibus, & interdum scarificatione: sed liquidi seruantur plerunque eo quo iam dictum est modo, aut sale inperfo, vt omphacium.

Quædam herbæ quæ paucò humore eoque lento sunt præditæ, vt hedera, portulaca, cotyledon, semperuiuum, opus habent admista aqua, aut alio liquore illarum facultatibus simili, inter terendum, vt expressione, vnà cum ipso humore extrahatur: aut si tulsæ calathæ imponantur loco frigido, vt paulatim succus in subiectum catinum defluat.

Ex radicibus autem & herbis quibusdam siccis, aut paucò humore præditis, vt est lentiscus, absinthium, glycyrrhiza, centaurium maius, gentiana, & similes, succus hac ratione extrahitur. Quinque diebus in aqua macerantur, deinde in eadem aqua coquantur donec crassescat: colata postea aqua denuo coquitur quoad mellis crassitiem habeat: tum in sole siccatur, ac in pastillos conformata reponitur.

Ex ebulo, iride, cucumere asinino scarificatis aut tritis, succo expressione extrahitur, vt supra dictum est.

E thapsia autem & peucedano, scrobe circum radices facta cortex inciditur, liquorque emanans subiectis folijs aut vase aliquo purus excipitur. Thapsiæ succus sole, peucedani verò vmbra siccatur. Ex his etiam tritis, aut scarificatis, expressione succus extrahitur: sed chirothecæ manibus inducendæ, & facies velanda est, ne vapores è thapsia exhalantes faciem inflent & exulcerent.

E tithymalis succus vindemijs exprimitur incisis summitatibus, & succus effluens vase exceptus Sole siccatur, aut farinæ orobi permiscetur, aut fico sicca quinque aut sex guttulæ excipiuntur, ficusque reponitur, vt ait Dioscorides.

Hypo-

Hypocistis quæ sub veris finem radicibus cisti adnascitur, teritur, & succus expressus Sole siccat.

Ex cucumere agresti elaterium sic colligitur. Decerpti cucumeres maturi, qui tacti protinus exiliunt, imposito supra vas aliquod rariore cribro, sigillatim supino cultro sursum versus aciem habente finduntur, atque per cribrum humor in subiectum vas exprimitur, simulque carnosum quod hæsit cribro, quò facilius excidat, eliditur: Coaceruata autem in cribro segmina dulci aqua perfunduntur & denuò pressa abiciuntur: humor in pelui agitatur, & linteo operatus duplicato, Soli exponitur: dumque steterit, tota supernatans aqua cum spuma identidem effunditur, deinde conterendò cogitur in pastillos, & seruatur.

Scillæ succum sic extrahit Galenus. Scilla viginti diebus ante caniculæ exortum euulsa, atque à corticibus externis purgata, manibus in exiguas discerpitur particulas, & in vas conijcitur à quo recenter exemptum fuerit mel: postea bene adaptato operculo illud obturans, extrinsecusque pelle circundans & diligenter colligans, in loco meridiem spectante, qui à borealibus non perflatur ventis, Soli exponitur quadraginta diebus, interdum vas vertendo, vt ex omnibus similiter partibus Solem sentiat: deinde vas aperitur, & is humor qui supernatat, colatur, melle conditum coquitur ac seruatur. Ex scillæ carnibus fermento quodam inuolutis ac quasi coctis, deinde tufis & cum melle mistis fit elegma scilliticum, succo iam dicto perfimile.

Cucurbita, farina pista inuoluta, & in clibano cocta ad crusti frumentacei coctionem; aut scarificata deinde expressa, succum emittit cuius vsus est.

De Muccaginum extractione.

M V C C A G I N E S ex semine psyllij, lini, fœnigræci, cydoniorum, & è radicibus quarundam plantarum, vt est althæa, malua, acanthus, infusus in aqua

E 5 noctem

LIBER PRIMVS

noctem vnam, extrahuntur: miscetur deinde dicta aqua, & calefit donec bulliat, & femina crepent, & mucago crassior supernatet: tum enim mantili ex tela noua forti imponitur ac colando exprimitur, aut virgis duabus intorquetur sacculus à summo ad imum, ac alio bacillo percutitur succusq; deraditur.

Psyllium item (vt eclegma de psyllio suauius fiat) maceratur aqua recenti per 24. horas, deinde rudicula sæpius agitur, donec mucago supernatet, excepta inde mucago colatur ac in vsum seruetur.

Simile est mel anacardinū appellatū, quod fit ex recētibus anacardijs exiguis diuti⁹ coctis, ex his enim enatat liquor quidam aut mucago prædictæ similis,

De Destillatione.

HERBÆ, flores, fructus, liquores, & animalia, potius vasis vitreis aut figulinis destillanda erant, quàm plumbeis vt vulgò fit: tamen si experientia comprobatum sit, medicamenta plumbeis vasis destillata non tantam noxam adferre quam pleriq; metuunt: animaduertendum tamen est, omnino plumbeis vasis non esse destillandum acetum, omphacium, limones, aliasq; res acres quæ intra corpus assumendæ sunt, nam facilè incommodum adferrent. Optimus quidem esset is calor, quo in destillatione sursum vapores attolluntur, qui ex aqua feruente fit; minus enim medicamentorum facultatem corrumpet: difficilis tamen ea est destillandi ratio, magnarumq; impensarum, & aquæ sic destillatæ non diu perdurant, quin facilè putrescant. Itaque necessarius est ignis è carbonibus accensis, aut lignis ficcis nec fumum, nec tetrum odorem expirantibus, moderatus, non magnus, æqualis. Commodissimam eam est ratio quæ fit vase, quod materiam continet destillandam, sub cineribus aut arena in fornace sepulto, & igne cineribus aut arenæ subdito: sic enim temperatior est calor, commodiusq; humor extillat, & melior est, priorq; poste-

posteriori similior est; etiam si ex omnibus quæ destillantur liquor qui primò, qui secundò, qui quæ postremò elicitur aliquantulum inter sese differant.

Fit etiam destillatio vase floribus aut ligno completo, quod foraminosum sit, aut telam, craticulamve habeat qua destillanda sustineantur, tegula aut operculo supra vasis orificium imposito, in quibus carbones accensi, calore suo destillare faciant in fundum subiecti vasis, aut aquam, aut oleum non minus odoratum, quàm quod vulgari modo elicitur.

Porro aquæ destillatæ per aliquot dies Soli exponi debent in vasis linteo aut membrana perforata obturatis, ut quicquid excrementosum est resolvetur, simulque exhalet empireuma quod in aquis destillatis remanserat.

Alio præterea quàm ignis calore fit destillatio, nam & per simi calorem, vinaceorum, & sausa fiunt destillationes, verùm hæ in medicamentis præparandis non sunt admodum aptæ, sed potius ad chymistas referri debent.

De Oleorum extractione.

OLEA è fructibus, feminibus, liquoribus, lachrymis, rebusque omnibus pinguibus, & etià è metallicis exprimi possunt.

E fructibus, veluti ex amygdalis dulcibus & amaris, ex strobilis, pistacijs, balano myrepfica, nucibus, & nuce moschata.

E certis feminibus, veluti è semine lini, sesami, ricini, & aliorum. Exprimuntur autè in hunc modum.

Fructus & semina cortice duro prædita purgatur, teruntur, & loco calido, quo ad Solem, aut in duplici vase reponuntur: deinde rursus trita, torculari exprimuntur; aut, cum trita sunt, inspersa calida aqua, tantisper agitantur, donec oleum supernatet, tum manibus, aut torculari exprimuntur.

E fructu oleæ, lauri, iuniperi, & lentisci maturo in aqua

LIBER PRIMVS

aqua cocto, oleum supernatans aquæ colligitur : aut ex eis tuis insperfaque aqua calida oleum vt supra exprimitur.

E lignis, iuniperi, aloës, guaiaci, piceæ, oleum extrahitur . capitello figulino cocto, aut æreo sumpto, cum eiusdem materiæ receptorio cuius fundo craticula ferrea infideat ; receptorium illud ligni fragmentis impletum in pyramidis formam , vt applicatū capitellum super receptorio, quodammodo etiam impleatur . deinde supra aliud vas pedem altum imponuntur, quod tantum in terra reconditur, vt matella plena cum capitello suo huic imposita ; matella quidem sub terram recondatur , capitellum verò solum extet, circa quod ignis extruendus est, cuius calore oleum ex lignis elicitur, ac in subiectum vas decedit.

E lachrymis, resinis, & liquoribus, oleum alembico in matellis vitreis elicitur, quemadmodum in destillatione dictum est.

Sulphur in exiguo vase vritur superimposito capitello lato quod vapores in altum elatos in humorem conuertat: sed is humor aqua potius, quàm oleū est.

Oleum verò etiam per alembicum elicitur ex sulphure, quemadmodum ex resinis, lignis, gummis, cæterisque rebus, è quibus oleum, rationibus supra dictis, extrahi potest . Sed etiam in hunc modum aliquando extrahitur . Sulphur liquatum laterculique tenuissimè triti æquis partibus per alembicum destillantur, deinde fèces cū humore extracto rursus permixtæ denuo destillantur.

Sic etiam è cera extrahitur, nisi quod humori primùm extracto adduntur vnciæ tres lumbricorum vino albo ablutorum, & drachmæ duæ croci tenuissimè læuigati, deinde iterum permixta cū fēcibus prioris destillationis, destillantur.

E calcantho sic fit . Calcanthum quàm optimum, quod ea facultate præditum sit, vt ferrum politū contactu

tractu suo aris colore tingat, tenuissimè tritum in matellam infunditur, & applicato capitello destillatus humor reponitur, ipsumque calcanthum eò vsque supra ignem relinquitur, donec vstum sit & rubrum: deinde exemptū teritur, & humori suo permistum, denuo in vas conijcitur & per diploma destillatur donec oleum emanet.

Ex stibio sic. Stibium electissimum tenuissimè tritum in matellam conijcitur affuso tanto aceto stillatitio, vt stibium tegat quatuor digitis: deinde obturato ore vasis sub fumum calidum per octiduum reconditur: postea destillatur lento igni in fornace cineribus aut arena plena: & si nullus humor amplius stillet, eximitur vas & affuso aceto stillatitio, vt primum, sub fimo calente quatrimum sepelitur, deinde in duplici vase per vnam aut duas horas coquitur: & vase exempto, si quid humidi remansit filtro colatur, & receti addito aceto stillatitio, vt initio factum est, permiscetur & toties per filterum colatur, donec clarum emanet: tandem omne acetū percolatum lento igni destillatur, & cum nihil aceti amplius emanat, quod reliquū est, oleū stibij seu antimonij appellant.

Oleum tartari fit ex tartaro vsto in vase fictili lutato, in fornace, in qua vitra aut laterculi coquuntur, donec candidum fiat: deinde in sacco impositum in cella reponitur, ex quo liquor emanat aquæ quàm oleo similior.

Oleum ouorum sic fit. Vitelli ouorum elixando duratorum manibus friati in sartagine terrea plumbeata frignantur, igni mediocri, assiduè mouendo donec oleum ab his resoluatur, & sic calidi panno lineo inuoluantur, & torculari exprimatur oleum, quod refrigerari sinitur, donec limpidum fiat.

Ex frumento & sinapi torrefactis in patina terrea, oleum torculari exprimitur: aut trita, in patina lento igni friguntur, & inspersa aqua mouentur, deinde torcu-

torculari exprimuntur.

De Expressione.

EXPRESSIO, medicamentorum humida & tenuis substantia extrahitur, & à crassa ac sicca separatur, veluti fructuum ex quibus oleū aut succi exprimuntur, herbarū, radicum: tum etiā decoctionum & infusionum quarū pars humidior in vsu est.

Expressio instrumenta sunt manus, prælum, sacculus qui duobus baculis comprimitur & cæditur, tela aut stamen vulgare manibus contortum vt vulgo fit.

Debent autem medicamenta plus vel minus pro vsus necessitate exprimi.

Succi & olea forti expressione extrahuntur. De decoctionibus verò & infusionib⁹ ex præscripto medicorum agendum.

De Colatione.

COLATIO fit vt pars crassior separetur, vt in succis, oleis, decoctionibus, infusionibus, iulepis, syrups, gummis, lachrymis & resinis liquatis.

Varia autem sunt colationis instrumenta, vt fistule seu tubi, stamen, pannus, sacculus, vasa figulina cruda, vasa hederacea, quæ tenuem humorem transmittunt, crassiorem substantiam retinent, officinis ignota.

Humida, quales sunt succi, syrups, infusiones, & decoctiones, per stamen vulgare colantur, aut laneis pannis extensis, aut per colatorium, quo solo, aut duplici, aut triplici vtimur, primo minore & rariore, secundo maiore vt summum ambire possit relicto tamen vndique trium digitorum interuallo, tertio eoque infimo, maiore secundo ad eandem proportionem, atque densiore: quibus humor eadem opera perfectissimè colari potest.

Iulepi, syrups cum saccharo aut melle confecti, colantur

lantur linteo raro, aut stamine vulgari in ligno exte-
so, aut sacco stamineo, ijque calidi, nam frigidi
transmeare non possent.

Colantur etiam nonnulla per filtrum, vt calcan-
thum aqua dissolutum, & alia similia venenosa facul-
tate prædita, in hunc modum. Filtrum sumito qua-
tuor digitos latum, longumque vt vasis fundû in quo
medicamentum colandum continetur contingat, al-
tera extremitate acuminata extra vas propendat: il-
lud enim assidue humorem imbibit, illumque in aliud
vas contiguum effundit.

De Clarificatione.

LIQUIDA medicamenta quibus multa ma-
teria admista est clarificantur: dum quiescere permit-
tuntur, donec quod sæculentum est subsideat, sume-
do quod clarificatum est: aut dum colantur vt ante
dictum est: aut dum quæ ægrè clarescunt, Soli expo-
nuntur; aut igni coquantur, ac despumantur, dein
colantur; aut iniecto omphacio, vel succo limonum,
vel aceto; vel ouorum albumine verberato (vt vul-
go fit) dum bulliunt, dein despumantur ac colantur.

De Despumatione.

DESPUMATIO fit, de rasâ, dum medicamēta
coquantur, spuma quæ supernat, cochleari ferreo
pertuso, ne cum spuma etiam humor, in quo fit co-
ctio, abijciatur: hæc omnibus quæ coquantur com-
munis est.

Despumantur etiam succi, mel, saccharum, reiectis
partibus crassioribus & excrementicijs, dū coquan-
tur, aut per se, aut albuminibus ouorū bacillo quas-
satis, vt in clarificatione dictum est: deinde spuma
ablata cochleari perforato, aut colatione per stamen
facta, aut per pannum laneum clavis affixum, aut per
colatorium.

De

De Coloratione.

MEDICAMENTIS color acquiritur, admittis quibusdam coloratis, vt est ærugo rasilis, cinnabaris, minium vulgare, cerussa, & similia: aut diutina coctione quemadmodum ea quæ æruginē recipiunt.

Quædam viridia sunt, quædam rubra, quædam nigra: quædam lotione candida fiunt, vt oleum & terebinthina; quædam insolatione, vt cera, & sapo in taleolas aut laminas sectus: quædam coctione ad Solem, vt multa emplaftra: quædam rudicula aut manibus diutius tractata albiora euadunt, vt penidia, eclegmata, manus Christi.

DE

DE MEDICAMENTORVM

COMPOSITORVM GENERI-

BVS, EORVMQVE MIS-

CENDI MODO.

Sectio tertia.

De Conditis, aut Conseruis.

CONDITA aut conseruę fiunt è floribus, fructibus, radicibus & corticibus.

Conseruę florum, veluti rosarũ, violarum, buglosę, fiunt è floribus tritis aut minutim concisis, addendo triplum aut quadruplum sacchari puluerati, affusa aliquantula aqua stillatitia vt commodius permisceri possint: deinde Soli exponuntur bene obturato vase, & interdum agitantur.

Fiunt etiam nonnunquam perfectè cocto iulepo, atque in eum iniecta tertia aut quarta parte florum tritorũ aut minutim concisorum, deinde insolantur.

Fructus condiuntur aut conficiuntur coctione; cocti enim, cribro cernuntur, & ad singulas iulepi libras, pulpę quatuor vncię adijciuntur, deinde lento igne coquuntur donec ad eam consistentiam perducti sint, vt nec nimium liquidi, nec nimia coctione aridi & exsuccati sint redditi: quod experientia facillè depræhendi potest: nam si guttula in marmor aut ferrum demissa, manus, vbi refrixerit, non inquinat, iustam esse coctionem, censebitur.

Condiuntur præterea fructus si primùm repurgati à cortice & olsibus, æquis partibus cum saccharo & aqua lento igni coquantur, donec saccharum to-

F tam

LIBER PRIMVS

tā fructuū substantiā penetrarit, & ad iustā coctionē perducti sint: quod ex eo deprehēdetur, si iulepus cōsistentiā habeat lentā, ita vt digitis ductus fila tenuia mittat, sed id experientia ipsa certius commonstrat.

Fiunt etiam conferuæ fructuum, ex eorum succi vncijs sex in singulas sacchari clarificati libras, coctis lento igni quoad gelatinæ crassitiem ademptæ sint, ac tum in pyxides conijciantur.

Formantur præterea in pastillos eadem florū & fructuum conferuæ diutius coctæ.

Fructus peregrini primū macerantur, deinde cocti cū iulepo dilutiore, quem longū vocāt, condiuntur.

Radices vt condiātur, primū terra & cortice exteriori purgatæ, & matrice, deinde in partes sectæ, coquantur in iulepo dilutiore donec radicū substantiā penetrarit, & probè coctæ sint vt in fructib⁹ dictū est.

Cortices quorundam fructuum, veluti citiorum, malorum medicorum & limonum, quod substantiā sint aliquantulum amara, primū aliquot dies in aqua macerantur, sæpius aqua mutata, deinde aquam incoquantur donec tenerescant; tandem in aquam recentem semel atque iterum immittuntur; postremò in iulepum aut mel, cui multa sit aqua admista, iniecti coquantur ad iustam crassitiem.

Radices & cortices peregrini humectantur, deinde in iulepū impositi coquuntur, vt de fructibus dictū est.

Conferuæ florū & fructuum annum durant & interdum biennium, cortices diutius: & in pyxidibus aut vasis bene obturatis reponuntur.

Interdū à Medicis adduntur iam dictarum conferuarum iulepis aromata, & medicamenta purgantia, vt infrā dicitur.

De Infusionibus.

S V P R A dictum est qua ratione fieri debeāt infusiones ad medicamentorum præparationem, nunc verò de earum compositione agemus.

Duo

Duo sunt earum genera; nam alia per se corpus purgant: alia adduntur alijs medicamentis quorum nonnullas medicis recentioribus maxime usurpatis describemus. Vtrique infusionum genus sepius a medico prescribitur, in quo humore, qua quantitate, qualitate, calida an frigida, quantoque tempore fieri debeant: ite quales debeant fieri expressiones, fortes an imbecillae. Haec autem omnia diligenter perfici debent: & si quando contingat ut in medicamento non sit expressa quantitas, qualitas & tempus: aut (si scribatur, infunde secundum artem) tanta quantitas aquae sumenda est, ut medicamenta, quae maceranda sunt operiat.

Radices, fructus, ligna, aut cortices sicci, & saeviente hyeme, macerari debent, primum contusa & contracta, aqua tepida aut calida per viginti quatuor horarum spatium, aut supra cineres, aut in vase calido, aut ad Solem, aut loco calido, aut pellibus operata aut panis, ut diutius humoris calor conservetur.

Flores, herbae, aut fructus recentes, & aestivo tempore, macerantur in humore frigido duodecim horarum spatium. In utrisque expressio fortis facienda est.

Medicamenta purgantia, veluti agaricum, myrobalani & similia crassius aut minutius confringuntur ex medici praescripto, deinde macerantur, hyeme horis duodecim, aestate sex: expressio autem magis aut minus fortis esto pro medici praescripto.

Rhabarbarum & agaricum iam contracta aut trita inspergantur aliquanto vino albo, deinde admiscentur alijs rebus sequentibus: Rhabarbarum cum aqua cichorii, spica nardi, schenantho, aut canella: Agaricum cum tanto oxymelite ut incorporari possit, & aromatizatur gingiberis momento & canella: dimidius autem scrupulus gummi triti ad singulas agarici drachmas additur: denique in tanta aqua stillatitia aut decoctione maceratur ut totum operiatur: insuper saepius agitandum est, ut commodius omnia misceantur.

F 2 Omnes

LIBER PRIMVS

Omnes autem hæ infusiones recètes fieri debent, non autem eæ sumendæ quæ tempus legitimum aut præscriptũ diu prætergressæ sint, nam facile corrumpuntur: quòd si conseruandæ sint, vas arena obruendum est, nam sic melius perdurant.

De Decoctis.

DECOCTIS per se vtimur: aut medicamentis quibusdam admiscemus ad eorum compositionem, aut dissolutionem, vt facilius assumi possint.

Præscribitur item humor, quantitas, qualitas decoctorum, & an primùm medicamenta macerari debeant, qualis item debeat esse decoctio, fortis, an mitis, & si, inter colandum, crassiorum, quæ remanent, partium debeat fieri expressio, & an valens, an clemens esse debeat.

Horum omnium summa ratio habenda est; & si quando nõ præscribantur à Medico, in hunc modum intelligendum est, scilicet: Flores, herbas recentes, & ficcas odoratas, radices graciles & odoratas, fructus, cortices peregrinos & odoratos, vt sunt nux moschata, garyophylli, cinnamomum seu canella, & macis, non multam expetere coctionem. Radices crassiores, cortices & fructus non odoratos, multam coctionem desiderare, vt copiosè supra dictum est.

Horum autem vsus esse debet statim à coctione, aut paulò post, & conseruari debent in vasis vitreis diligenter obturatis loco frigidus, aut arena sepeliri, si diutius sint asseruanda.

De Sapis, Iulepis, & Syrupis.

ROB, aut sapa succus est fructuũ Solis aut ignis calore inspissatus, vt asseruari possit, & eo vt liceat in oris præsertim morbis aut per se, aut cum melle, aut saccharo, aut sapa.

Perfectæ coctionis indicium est, si tantum inspissata sit vt frigefacta vnitatem quandã & mellis crassitiem adipiscatur.

Re-

Reponitur vasis vitreis, aut figulinis vitratis ad anum vnum.

IULEPVS Arabum, potionis genus est delicatæ apud Græcos, quæ parabatur ex aqua, vino, & succis cum melle.

Arabes id genus solum descripserunt quod ex aqua & succis componebatur, illudque iulep vocarunt: Græci recentiores ζουλάπιον & ιουλέβον.

Fiunt autem cum aquis stillatitijs, & horum frequentior est vsus hodie: aut cum decoctionibus, & succis ori gratis, sed horum vsus nullus est, nam eorum loco syrupo simplici vtimur.

Rosaceus & violaceus parantur ex vncijs octodecim aquæ rosacæ aut violarum ad singulas sacchari libras: & quia his statim vtimur tanta coctione non egent atque syrupi.

SYRVPVS aut serapiū, simplex est, vel ex multis componitur. Simplex iulepo perquam similis est, hoc solum differens, quod succus & decoctio è quibus syrupus fit, ingrator sit, quàm è quibus iulepus.

Compositus fit ex infusionibus, & variarum rerum decoctionibus: interdum post coctionem aromata accipit aut medicamenta purgantia trita ac in nodulum ligata, atque in ipso syrupo diu suspensa.

Simplices syrupi fiunt è succis herbarum cichorii, endiuix, fumarix, betonicæ, & similibus: aut è succo fructuum, vix immaturæ, succo limonū, pomorum, citriorum; Coquuntur autem succi ad quartæ partis consumptionem, & depurari sinuntur: deinde huius succi sic depurati libra cum sacchari clarificati tantundem coquitur ad iustam crassitiem, cuius indicium erit si guttula in marmor effusa hereat, aut digitis accepta, horum adductione & diductione fila ducat.

Alij saccharum coquunt ad penidiorum vsq; crassitiem, deinde succum admiscunt, & simul feruere semel sinunt, postea igni exemptum insolant.

F 3

Sim-

LIBER PRIMVS

Simplices in sua bonitate annum seruantur. Compositi biennium. Reponuntur vt dictum est.

De Eclegmatis.

MEDICAMENTA ea quę Arabibus loch dicuntur, Gręci *εχλιγματα* & *εχλιματα* vocant, Latini linctus, quodd linguntur & lambuntur, ac retenta in ore paulatim liquefcunt & in trachęam arteriam delabuntur, simplicia sunt & composita.

Simplicia ex folijs medicamenti simplicis decocto aut succo, & saccharo, melle, alioſiue liquore paratur, Composita, gummi, fructus, & aromata recipiunt.

Eorum confistentia media est inter fyrupos & electaria: nam fyrupis crassiora sunt, & electarijs dilutiora, ne tam facile elabantur atque fyrupi, nec tam difficile in arteriam delabantur vt electaria.

Post coctionem diu in cacabo agitantur, vt candida fiant, sintq; oculis gratiora: nam alias, cum eorum vsus sit frequens, facile fastidium generarent.

Simplicia in sua perfectione annu seruantur: Composita bienniu, his exceptis quę amygdalas, strobilos, pistacia, & alia huiusmodi q̄ facile senescunt, receperunt.

Reponuntur autem vasis figulinis vitratıs.

De Electariis.

ELECTARIORVM, quę Gręcis antidota appellantur, multa fuerunt differentię. Nos verò in electaria gustatu grata & iucunda diuidemus, in electaria amara & ingrata, in electaria purgatiua & laxatiua, in theriacas, & electaria opium accipientia, quę omnia secundu hunc ordinẽ suo loco describemus.

Conficiuntur ex varijs, & multis peculiaribus medicamentis, quorum delectus & preparatio maxima cum diligentia ex regulis supra traditis fieri debet.

Saccharum aut mel eousq; coquantur, donec aromatibus inspersis, iustam habeant consistentiam, & possint deglutiri, aut dissolui, prout vsus postulabit: animaduertendum tamẽ est, vt saccharu aut mel tantum coquatur, vt repositum, situ non contrahat, quod

fiet, quando ad fyrupi decoctionē proximē accessit.

Aromatū quātitas inspergēda, plerūq; in ipsa cōpo-
sitione expressa est: quod si expressa nō sit, & simplici-
ter sit additū, mellis aut sacchari quantū satis est, vncie
tres aromatū in singulas sacchari aut mellis libras fu-
mendæ erūt, & in electarijs gustu iucūdis vnciæ duæ.

Saccharo aut melle cocto & despumato, & igni
exempto, aromata paulatim insperguntur, & assidue
versantur donec perfectē mista sint.

Reponuntur vasis figulinis vitratis, aut plumbeis
bene obturatis.

Electaria palato grata durant annum, amara & in-
grata biennium, purgantia annum.

Theriaca ad vigesimum annū durat, reliquę opiate
in decennium: neque exhiberi debent ante semestre,
nisi medicus aliud præscribat.

Ex electarijs dulcibus fiunt interdum morselli aut
tabellæ: tum in singulas sacchari cocti libras dimidia
vncia specierum inspergitur instar manus Christi.

De Pulueribus.

PULVERES qui nobis describētur, partim in-
tra corpus assumuntur, partim foris applicantur.

Qui per os assumūtur ex medicamētis cōponun-
tur aromaticis, aptis ad intemperiem corrigendam
earum corporis partium quæ nutritioni deseruiunt;
ea autem sunt interdum electaria, vt diacalamintha,
diatrion pipereon Galeni & similia: & interdum ad-
mista habent quædam purgantia.

Qui foris applicātur, ex varijs medicamētis cōmi-
scentur simplicibus, ijq; diuersis corporis administrā-
tur partibus, veluti qui à vulgo Medicorū & Pharma-
copœorū epithemata cordialia & hepatica vocātur.

Alij sunt vtilēs ad vulnera & vlcera, idq; in varijs cor-
poris partib⁹, & varias ob causas, vt pulueres capita-
les, adstringētes, sarcotici erodētes. Hi autē ex selectis
simis fiēt medicamētis pl⁹ minusue tritis pro medica-
menti

LIBER PRIMVS

menti præscripti scopo, eoque ordine & diligentia, quo in tritura dictum est.

In vniuersum autem, qui intrò assumendi sunt pulueres, & qui in epithemata ingrediuntur, tenuissimè teri debent, quòd ex aromatibus & odoratis còstent, nisi quòd interdum eos crassius terere oportet, vt diatrion pipereon, & similes, vt in eum, in quem præscribuntur, scopum vsui esse possint.

Reponi verò debent sacculis coriacijs bene confutis, aut vasis vitreis diligenter clusis.

Singulis annis vt plurimùm renouari debent.

Qui foris applicandi sunt, non necesse est tam tenuiter terantur, & quòd frequenti in vsu nõ sint, neque magna eodem tempore copia opus sit, primùm componi solent cum ijs vtendum est, & secundum medici scopum. nihilominus tamen quosdam vulgariore, & magis probatos in Antidotarii libro secundo describemus.

De Pilulis seu Catapotis.

CATAPOTIA medicamenta sunt quæ intra corpus assumuntur, in hoc magna ex parte confecta, vt corpus purgent & euacuent: apud Arabes verò, vt etiam sensus stupefaciant, & catarrhos tollant, veluti catapotia de cinoglossa & similia, tum etiam vt rursim leniant.

Fiunt ex ficcis medicamentis tenuissimè tritis, deinde cum succis, aquis stillatitijs, aut aqua communi in massam redactis quæ papyro inuoluatur, deinde, vbi horum vsus erit, rursus tritis, & cum succo aliquo in catapotia conformatis.

Seruari possunt, purgantia annum vnum, quæ verò opium acceperunt, duos, tres, & plures annos.

De Trochiscis & Sieff.

VARIA sunt trochiscorum genera, quorum alij per se in corpus assumuntur; alij in compositiones aliorum medicamentorum recipiuntur, veluti pastilli de

de vipera, & è scilla in theriacam: alij extra corpus applicantur, constantq; ex metallicis, & hi vtilis sunt vlcerebus malignis, & oculorum morbis.

Ex eorum numero qui intra corpus assumuntur; alij ex aromatibus fructibus, herbis, & medicamentis quibusdam purgantibus constât, vt trochisci de agarico, & de rhabarbaro: alij ad eorum compositionem opium requirunt. Fiunt ex medicamentis siccis tritis, vt dictum est, & cum aqua, aut decoctione, aut succo mistis, donec ad eam crassitiem reducantur, qualis est massa pilularum. Formantur autem in rotulas, vnde Græcis τροχίσκοι, Latinis pastilli appellâtur ab eorum forsitan figura. Siccantur in umbra, & reponuntur vt in catapotijs dictum est. Durant annum vnum: & qui opium recipiunt, vt pilulæ opium recipientes.

Qui foris applicandi sunt, cum ex medicamentis constent quæ non faciliè resoluuntur, seruari possunt in annum vnum aut duos.

S I E F F Arabum nihil aliud quàm Græcorum trochisci & collyria sunt, quorum diximus vsum esse in oculorum morbis, & sola forma differunt.

In vtroque autem genere illud requiritur, vt medicamenta ex quibus constant sint tenuissimè trita, supra omnia alia medicamenta.

De Oleis.

O L E A quorum in officinis vsus est, nunc è fructibus & seminibus exprimuntur: nunc fiunt ex oleo oliuarum in quod infusæ herbæ aut flores sint, & soli exponuntur, aut in duplici vase coquantur.

Ex his simplicia vocantur, quæ ex fructibus expressa sunt sine vlla alia admistione, aut quæ ex oleo conflata sunt in quo macerati flores vnius generis infolantur aut coquantur.

Composita ea sunt quæ multa medicamenta simplicia & odorata recipiunt, quæque plerunque igni parantur: hæc apud veteres vnguenta nuncupaban-

tur, quòd reciperent aromata, & lachrymas, eaq; de causa crassiora reddebantur.

Rationem extrahendorum oleorù supra diximus.

Cæterùm quæ ex fructibus & seminibus temporata qualitatis fiunt, quale est oleum amygdalarum, sesaminum, elici debent cum horum vsus necessarius est: nã si antè extrahantur, nouas acquirunt qualitates.

Quæ ex fructibus frigidi & adstringentis temperamenti parantur, vt ex lentisco, myrto, ea durant annum vnum; pòst contrarias facultates adipiscuntur.

Quæ ex fructibus odoratis, vt sunt nux moschata & caryophylli, eliciuntur, semestri seruari possunt in sua virtute.

Quæ ex liquoribus, seminibus, & lignis calidis per alembicum extracta sunt: tametsi recens extracta, sint præstantissima, illorum tamen efficacia diu durat.

Olea simplicia fiunt maceratis in oleo oliuarum eiusdem anni, floribus aut herbis, ita vt oleo integantur, frigidis quidè in oleo lauato, calidis verò in oleo puro: Deinde insolantur per aliquot dies, vt præscriptum est, & facta expressione valida flores abijciuntur, & recentes immittuntur, idq; sæpius: aut coquuntur in duplici vase, donec flores immissi tenerescant, deinde exprimuntur, recentesque injiciuntur, & coquuntur sæpius: id autem fit ob temporis angustiam, aut quia subitò eorum vsus requiritur, aut quia flores qui medicamentum ingrediuntur, non sunt tam diuturni, vt macerari & insolari possint quantum necesse est. Hæc autem annum durant.

Composita magna ex parte coquuntur, admista oleo, aqua, aut vino, aut infuso, aut decoctione aliqua pro medicamenti præscripti ratione: Coquuntur autem lento igne ex carbonibus confiato, donec omnis ferè humor qui admistus est consumatur: aut coquuntur in vase duplici, quod præstat. Seruantur in annù. Omnia olea reponi debent vasis vitreis ore angusto bene

bene obturato, aut figulinis vitratis.

De Vnguentis, Emplastris & Ceratis.

H A E C medicamentorum genera sub alia appellatione Græcis descripta sunt: nam vnguenta illis solum vocabantur olea composita ex aromatis, calore ignis aut Solis in eam consistentiam redacta, vt his faciliè vti possent in vnguendis corporibus.

Arabes sub vnguenti vocabulo cerata Græcorum, malagmata, & ex emplastris etiã nonnulla cõplectuntur, non tamen coquebant ea consistentia qua Græci.

E M P L A S T R A Græcis sunt medicamẽta, varia simpliciu genera, & metallica presertim recipiẽtia. Ea verò coquebantur donec manus amplius nõ inficerent, & Arabibus recetioribusq; cerota nuncupantur.

Arabum verò emplastra ea sunt quæ Græcis malagmata, cataplasmata, & epithemata, ex herbis, floribus, farinis, oleis, & adipibus composita, quæ tam diurnam coctionem non patiuntur atque emplastra; nam neque simplicia, ex quibus conflantur, neq; vltus, in quem parantur, id admittit.

C E R A T A veteru, vt iam dictum est, sunt Græcorum emplastra.

Græcorum cerata ex oleo & cera fiunt, admistis interdum quibusdam odoratis. Quæ omnia medicamentorum genera, varia sunt admodum, & in his regulam aliquam generalem prescribere difficillimum. De eorum autẽ compositio in singulis medicamẽtis, quæ libro secundo describentur, dicere præstabit.

D E L E C T V itaque medicamentoru factõ, compositisque & repositis ijs medicamentorum generibus quæ frequentiori sunt in vsu, & in quorum præparatione diutius est inhærendum, quàm vt subito confici possint, (de quibus abundè in vniuersum supra dictum est) Pharmacopœo in medicamentis suis exhibendis & propinandis diligenter hæc sunt obseruanda.

Primum

L I B E R P R I M V S

Primum, ne suo ex ingenio, aut incōsulto medico cuiquā propinet medicamentū aliquod purgās, aut quod ex opio constar, aut cuius vsus noxam adferre possit.

Deinde, vt, dum Medicus medicamentum aliquod præscribet, attentè illū præscribentem audiat, medicamenq; in codice in hunc vsum officinæ parato præscribat, diligēter adnotans & pondus & quantitātē, & exhibitionis modum atq; tempus: tum descriptū medico perlegat, ne qua in re error aliquis committatur, qui hominis vitæ magnam possit adferre calamitatem, & perniciem.

Præterea, vt medicamenta præparata habeat: & si fortè contingat aliquod illi medicamentum deesse, quod nec ex sua, nec ex alterius officina nasci possit: ne illud negligat, aut aliud in eius locū substituatur inconsulto qui illud præscripsit medico.

Denique, vt exquisito pondere, & diligenti mensura facta medicamēta dissoluat, conformet, molliat, extendat, & reliqua insuper in medicamentorū vsum necessaria peragat: deinde ea ad agrū mittat, inscriptis vniciq; medicamento, tēpore, & vtendi modo, ijsq; quæ, ex medici prescripto, agro post medicamētum sumptū agenda sunt: aut ipse agrū adeat & illi porrigat, si potiones sint molestæ, aut alioqui medicamentū quod præparatū diu seruari nō possit, vt cassia solutiua, manna, quæ primū dissoluendæ sunt cum sumi debent, aut alioqui medicamēta quæ magna cum difficultate applicantur, vt in plerisque vsu venit.

ANTIDOTARII,

SIVE

DE COMPONENDORVM, MISCEN-
DORVM, QVE MEDICAMENTO-
RVM EXACTA RATIONE

Liber Secundus.

DE CONDITIS SIVE CONSERVIS,

Sectio prima.

¶ *Diacydonium Galeni.*

Recip. succi malorum cydoniorum struthio-
rum, sunt autem ea tenera, odorata, & medię
magnitudinis,

Mellis ana lib. iij.

Aceti candidi lib. ij.

Coctis supra prunas modicę, & spuma detracta, adde

Zingiberis ℥. iij.

Piperis albi ℥. ij.

Dein rursus lento igne recoquantur, donec mellis
crassitudinem consequantur.

Fit etiam ē succo malorum cydoniorum, cū sci-
licet maior adstrictio requiritur; & etiam sine pipere,
aut zingibere, vel saltem minori quantitate: præterea
& alia aromata immitti possunt, pro rei exigentia.

* Vtile est tum ad excitendam appetentiam ijs qui-
bus decocta est, tum ad ciborum concoctionem, &
ventriculum roborat.

¶ Miua cydoniorum simplex, Mesuz.

Recip.

LIBER SECVNDVS

Recip. succi cydoniorum lib. xx.

Vini candidi aufteri lib. x.

Coquuntur lento igni, femper despumando, ad tertiam partem consumptionem. Postquam refederit, cola, & adde Sacchari lib. vi.

Iterum coquuntur ad iustam consistentiam.

* Aduersus alui profluuia biliosa valet, ventriculum & caetera viscera firmat, & vomitum reprimat.

¶ Miua aromatica, Mesua.

Recip. succi malorum cydoniorum lib. xx.

Vini albi potentis lib. x.

Decoque igni lento ad tertias, femper despumando, resideat, cola, & adde

Mellis despumati lib. vi.

Iterum coque despumando, & impone haec aromata,

Cinnamomi

Mastiches,

Cardamomi ana ꝑ. iij.

Ligni aloes,

Caryophyllorum ꝑ. ij.

Macis, ana ꝑ. i. s.

Zingiberis,

Croci ꝑ. ij.

Omnia praeter crocum parum terantur, & nodulo ligata suspendantur, identidem eum fricando in ipso medicamento donec crassescat. Tolle ab igne & aromatiza

Moschi ꝑ. i.

Trochiscorum e Gallia mosch. ꝑ. ij.

* Ventriculum, hepar, & caetera viscera roborat, appetentiam excitat, concoctionem iuuat, vomitum & lienteriam cohibet.

¶ Diacydonium purgans, Mesua.

Recip. succi cydoniorum lib. iij.

Mellis albi lib. ij.

Coque continenter despumando, donec manus non inficiat, quae forma est miuae simplicis vsitata: deinde iniijce sequentia,

Scammonij in malo cydonio correcti ꝑ. i. s.

Galliae bonae,

Caryo-

Caryophyllorum,

Zingiberis,

Mastiches,

Piperis longi,

Cinnamomi,

Nucis moschatæ ana ℥.iij.

Misce simul omnia.

* Colico dolori, & alijs partium nutritoriarum morbis salubre est. Aut

Recip. Scammonij ℥.v.

Turbith ℥.xij.

* Cholagogum erit simul & phlegmagogum.

Aut

Abiecto scammonio misce turbith ℥.xxv.

Cartami ℥.v.

* Phlegmagogum solum erit.

* Sunt & nonnulli qui cum alijs medicamentis purgantibus cōponant, pro Medici scopo, & necessitate.

DE INFVSIS, ET DE COCTIS,

Sectio secunda.

¶ Infusum seri lactis, seu aquæ casei, Mesuæ.

Recip. foliorum rosarum recentium, cōpletarum, mundatarum ℥.ij.

Rhabarbari electi ℥.ij. gr. xij.

Nardi indicæ ℥.i.s.

Rhabarbarum, & rosæ minutim incidantur, aut terantur, spica inciditur: macerentur per noctem in seri lactis, præsertim caprini lib.ij. Cola, leuiter exprime, & propina.

* Bilem flauâ cleméter educendo, sanguinē purgat.

¶ Infusum succi herbarum, Melux.

Recip. succorum, intybi,

Lupuli,

Lupuli,
 Buglosi, siue boraginis, purgatorum ana ℥. viij.
 Myrobalani flauæ ℥. i. Tamar Indorum ℥. i. s.
 Rhabarbari boni ℥. iij. Pulpæ casisæ solutiue ℥. iij.
 Myrobalanus, & rhabarbarū teruntur, & per noctem
 in succis macerantur, deinde manu compressum co-
 latur, & propinatur.

* Idem quod præcedens præstat.

¶ Infusum Hieræ, Mesuæ.

Recip. Hieræ l.

Aloës ana ℥. v.

Macera decocto eupatorij infra descripto ad lib. i.

In vase vitreo, infola dies decem.

* Ventriculum & caput purgat, proinde amborum
 doloribus assiduis & hemicranis confert, ac febris
 antiquis.

Macerantur etiam decocto epithymi; & thymi.

* Sic purgat humorem crassum & melancholicum;
 & phlegmagogum est.

¶ Infusum rosarum, & violarum, Mesuæ; Iulepis ro-
 lato & violato, syrupis item rosato & violato
 solutiuis conficiendus aptum.

Recip. rosarum completarum, repurgatarū lib. vi.

Aquæ puræ lib. xv.

Ponantur rosæ in vrceo angusti oris, dein infunde a-
 quam calidam, macerentur per horas octo, obstructo
 fictilis orificio, exprime leuiter, & cola infusionem
 abiectis rosis: iterum inde recentes rosas, & infusum
 excolatum calefac & infunde rosis, macerentur &c.
 vt supra: idem fac tertio. Erit vsui in iulep rosato con-
 ficiendo.

Syrupo verò rosato solutiuo componendo, eodem
 modo, septimo, & nono iterabitur infusum: & vrceo
 angusti oris impostum, infolabitur dies quadraginta
 aliquantulo oleo superinfuso.

Similiter fit infusum violarum, ad iulep violatum, &
 syrupum

ſyrupum violatum laxatiuum.

¶ Decoctum adianti, ſeu capillorum Veneris, Meſuę.

Recip. adianti veri recentis ℥.i.s.

ſummitatum fumarix,

ſummitatum lupuli,

Violarum ſiccarum ana. ℥.i.

Pruna hispanica aut damaſcena xl.

Zizypha, x. iuiubas. xx.

coque libris tribus aquę lento igni, ad duarum libra-
rum conſumptionem.

Infunde tandem pulpę caſſiæ ſolutiuę ℥.iij.

Tamar Indorum ℥.ij.

Mannę ℥.i.

Rhabarbari boni ℥.iij.

Frigidum manibus frica, cola, & propina.

* Sanguinem purgat, clarumq; reddit, ardoremq;ue
ipſius ac flauę bilis compeſcit.

¶ Aqua fructuum, Meſuę.

Recip. pruna xl.

Tamar Indorum ℥.ij.

Sebeſten, ſiue myxa,

Caſſię recēs extractę ℥.iij.

Iuiubas ana. xxx.

Mannę ℥.i.

Macerentur fructus in aquę lib. iij. deinde adde caſ-
ſiam, tamar Indos, & mannam, fiat vt ſuprà.

* Sanguinis & bilis flauę feruorem reprimi, ſan-
guinem clarum reddit, & bilem clementer educit.

¶ Decoctum fumarix, Meſuę.

Recip. ſuccorum cichorij,

Intybi, ſiue endiuix,

Lupuli,

Boraginis, ana ℥.iij.

Succi fumarix ℥.viiij.

Quibus coctis, & purgatis adde

Myrobalanorum flauarum indarum, ana ℥.ij.

Paſſarum purgatarum ℥.i.

Tamar indorum ℥.ij.

Frica, cola, & ſerua.

G

* San-

LIBER SECVNDVS

* Sanguinem bile flaua & adustis humoribus purgat, hepatis obstructiones aperit, ac inde natū icterum sanat.

¶ Decoctum Thymi, Mesuæ.

Recip. thymi. Hyssopi ana ℥.i.
 Cassuthæ, Passarum purgatarum ℥.iiij.
 Myrobalani emblicarum cepularum, ana ℥.i.
 Turbith ℥.iiij. Absinthij,
 Stœchados. Anisi,
 Polypodij ana ℥.v. Dauci ana ℥.iiij.
 Eupatorij Mesuæ

Radicum { apij,
 foeniculi ana ℥.vij.

Coque omnia in libris tribus aquæ, ad librarū duarum consumptionem, cola: colato adde

Turbith,

Agarici, ana ℥.i.

Zingiberis ℥.s.

Macerari noctem sine, post die cola, & vtere.

* Phlegmagogum est, ob id senibus, & aliter pituitosis salubre, ventriculum firmat, coctionem iuuat, flatu à visceribus, & hypochondrijs dissoluit.

¶ Decoctum Epithymi, Mesuæ.

Recip. myrobalanorum indarum,

Stœchadis,

Epithymi,

Passarum purgatarum ana ℥.i.

Myrobalanorum cepularum,

Summitatum fumarie an ℥.iiij.

Folliculorum senæ ℥.viij.

Polypodij ℥.vi.

Turbith ℥.iiij.

Eupatorij ℥.v.

Omnia præter epithimum coquantur in feri caprini libris tribus, ad duarum librarum consumptionem: tunc adde epithimum, & semel seruesac, tolle ab

igne

igne & adde

Hellebori nigri ℥.i. Salis indi ℥.i.s.

Agarici ℥.s. Frica, cola, vtere.

* Bilem atram vacuat, ob id affectibus melancholicis, vt cancro, elephantiafi, & cæteris confert.

¶ Decoctum Myrobalanorum, Mefuæ.

Recip. Myrobal. flauarú, Comarú fumarix ℥.viij.

Cepularum, Abfinthij ℥.ij.

Indarum ana ℥.i. Pruna xxx.

Tamar indorum ℥.i.s. Passarum purgatarú ℥.i.

Coque in libris tribus aquæ, ad duarum librarú consumptionem: cum imbecillú voles medicamentum, reliquæ libræ dimidio adde pulpæ cafsiæ ℥.ij.

cum autem valentius,

Pulpæ cafsiæ ℥.i. Agarici ana ℥.s.

Turbith, Frica, cola.

Præstantius fiet fi in fero lactis caprini coquantur.

* Bilem vtramque, & pituitam purgat.

¶ Decoctum ſtoechados, Mefuæ.

Recip. ſtoechadis, Schœnanthi,

Origani cretici ana ℥.iiij. Hyſſopi ana ℥.ij.

Seminum, apij, Paſſarú purgatarú ℥.viij.

Fœniculi, Turbith ℥.iiij.

Eupatorij Mefuæ ana ℥.iiij. Coque vt ſuprà, & vtere.

* Confert pituitofis affectibus, vt febris quotidianis, iuncturarum & neruorum dolori, & frigida intemperiei.

¶ Decoctum Eupatorij, Mefuæ.

Recip. Eupatorij, Comarú fumarix añ. ℥.iiij.

Abſinthij, Bedeguar,

Aſari, Secacul ana ℥.iiij.

Nardi indicæ, Myrobalanorú cepularum

Adiati, hoc eſt capil. ven. Indarum ana ℥.viij.

Ciperi, Paſſarú purgatarum ℥.i.

Rhabarbari, Coque & vtere.

* Hepatis & lienis obſtructionem, & inde naſcen-

G 2 tes

L I B E R S E C V N D V S

tes dolores & febres compositas iuuat.

¶ Decoctum Magistrale commune, ad Medicamenta maceranda.

Recip. pruna xij.

Sebesten x.	Polypodij,
Passarum ʒ.i.	Epithymi,
Hordei decorticati ʒ.s.	Cartami,
Glycyrrhizæ repurgatæ	Anisi,
Violarum,	Dauci,
Folliculorum senæ,	Cinnamomi ana ʒ.ij.

Coque in aquæ communis lib.ij. donec dimidium absumatur, cola, & vt ere.

¶ Decoctum Magistrale refrigerans.

Rec. pruna xij. Hordei mundati ʒ.i.

Tamarindorum, Violarum,
Passarum añ. ʒ.s. Seminũ comuniũ maiorũ añ. ʒ.ij.
Coque in libris duabus aquæ, vt supra.

¶ Decoctum Cordiale.

Recip. pruna xij.	Violarum,	
Passarum ʒ.i.	Melissophyli,	
Sebesten xvi.	Capillorũ veneris añ. M.s.	
Iuiubas x.	Seminis basilici,	
Florum	{ boraginis,	Glycyrrhizæ,
	{ buglosi,	Dauci ana ʒ.ij.

Coque vt supra.

Decoctum verò cordiale refrigerans fit additis seminibus communibus, ijsque seminibus quæ decoctum refrigerans supra descriptum ingrediuntur.

¶ Decoctum Cephalicum calfaciens.

Recip. stœchadis,	Glycyrrhizæ,
Betonicæ,	Anisi,
Saluiæ ana. M.s.	Dauci ana ʒ.ij.
Radicum pœoniæ ʒ.ij.	Nucis moschatæ ʒ.s.
Passarum ʒ.i.	Coque vt supra.

Cùm mitigare voles, addes

Hordei purgati ʒ.i.

Tamar

Tamarindorum ℥.s.
Seminum communium maiorum ana ℥.ij.

¶ Decoctum Pectorale.

Recip. passarum ℥.i. Hordei purgati ℥.i.
Sebesten, Glycyrrhizæ ℥.s.
Iuiubas ana xv. Adianti M.s.
Dactylos vi. Hyssopi ℥.ij.
Coque vt suprâ.

¶ Decoctum flatus pelleus, seu Carminatiuum
vt vocant.

Recip. anisi. Glycyrrhizæ ℥.s.
Dauci, Florum chamæmeli M.s.
Cymini, Passarum ℥.i.s.
Foeniculi ana ℥.ij. Coque vt dictum est.

DE SAPIIS SEV ROB, IVLEPIS,
ET SYRYPIS,

Sectio tertia.

¶ Diamoron, Galeni.

Recip. succi mororum domesticorum lib.v.
Mellis lib.i.

Clarificatur primùm succus, dein vnâ cum melle co-
quiritur ad iustam consistentiam, & seruatur in vsu.
Fit etiam è succo mororum batinatorum.

Diamoron compositum, Galeni præter suprâ di-
cta, recipit

Myrrhæ

Croci ana ℥.i.s.

Omphacij, agrestam vocant, ℥.i.

Coquitur omphacium cum succo & melle : myrrhæ
verò & crocum sub finem immittuntur, cum scilicet
ab igne medicamentum tollitur.

* Contra depascentia oris vlcera, ad dentium affe-

G 3 etus,

LIBER SECVNDVS

ctus, & gingiuarum noxas vitia sunt, atque ad omnia oris vitia.

¶ Diamoron vsitatum Nicolai.

Recip. succi mororum batinorum lib. i.

Succi mororum domesticorum lib. s.

Mellis lib. s.

Sapæ ꝑ. iij.

Coquuntur lento igne, ad mellis spissitudinē, serua.

* Idem quod superiora præstat.

¶ Diarhæon, Galeni.

Recip. succi malorum granatorum, acidorum,

dulcium, &

acidodulcium ana lib. s.

Mellis lib. i.

Coquitur succus ad mellis consistentiam, deinde addito melle iterum coquitur & seruatur.

* Intemperiem calidam tollit, vomitum compefcit & alui fluorem, & ventriculum roborat.

¶ Diacaryon Galeni, tale est & Mesuræ.

Recip. succi corticum viridium iuglandium, diebus canicularibus extracti lib. iij.

Mellis lib. ij.

Coque vt supra.

Aliqui sumunt mellis partē vnā, syrapi rosati partem vnā, & balauftiā addunt, aliaque simplicia pro rei necessitate.

* Destillationi tenuium & acrium humorum à capite, & phlegmonem excitantium, confert.

¶ Iulepum rosatum Mesuræ, quod & syrupus rosarum recens.

Recip. aquæ, in qua rosæ tertio sunt maceratæ, ꝑ. v. Sacchari lib. iij.

Coquuntur lento igne vt supra.

* Febricitantiū acutē sitim inexpectam sedat, ventriculi, cordis, & iecoris æstum mitigat.

Eodem modo fit iulepū ex infusionibus violarum;

Com-

Componitur etiam vtrunque ex aqua stillatitia, & succo rosarum & violarum: exempli gratia.

Sumuntur rosarum aut violarum aquæ stillatitiæ, aut succi lib. iij. Sacchari lib. ij.

Coquantur vt supra.

Eadem ratione compositum est Rhodostacton Pauli è melle & succo rosarum.

¶ Hydromelum Pauli.

Recip. succi malorum cydoniorum lib. iij. Mellis lib. vi.

Aquæ lib. viij.

Coque in modum iulepi.

* Aduersus alui profluvia biliosa valet, vetriculum firmat, & ventriculum cohibet.

¶ Hydromelon aliud Pauli.

Recip. malorum cydoniorum purgatorum concisorum lib. v. aquæ fontanæ lib. xij.

Coquito donec flaccida fiant, cola, & ad ipsam aquam mellis despumati tantundem admisceto, rursusq; coquito donec octaua pars fuerit consumpta.

* Idem potest quod præcedens.

¶ Hydrorofatum Pauli.

Recip. rosarum ablatis vnguibus, siue purgatarum lib. iij. Aquæ lib. viij.

Mellis lib. vi.

Coque despumans in iulepi modum, cola, & serua.

* Siticulosis in febre ardente, & exolutis ac stoniaccho male habentibus conuenit.

¶ Apomeli ex Philagrino, D. Pauli

Recip. fauorum melle plenorum alborum lib. i. Aquæ fontanæ lib. ij. s.

Mel expressum in fictili coquito, donec spuma & quod velut cerosum supernatat ablatum fuerit, tunc diligenter vasis bene obturatis reponito.

* Sputum educit, mouet vrinas, aluum emollit, & humores attenuat.

G 4

¶ Aqua

LIBER SECVNDVS

¶ Aqua mulsa.

Recip. mellis lib. i.

Aquæ pluuiæ lib. viij.

Coque lento igne, donec amplius nõ spumet, vt ere. Augetur quandoque mellis quantitas, & decoquitur ad iulepi consistentiã, nempe quando à Medico præscribitur, aut quòd ita illi visum est, aut quòd diutius seruanda sit: & aromatizatur cinnamomo, folijs saluiæ, & similibus, prout vsus postulat.

* Affectus frigidus cerebri, neruorum, & iuncturarum iuuat, sitim sedat, puris & pituitæ crassæ expectorationem promouet, colicis prodest, & calculum in meatibus vrinæ gigni prohibet.

Aqua pectoralis fit his additis quæ decoctum pectorale supra descriptum ingrediuntur.

¶ Oxymeli simplex Galeni.

Recip. mellis despumati lib. ij.

Aceti albi lib. i.

Coquuntur donec qualitates aceti & mellis probè permixtæ sint, hoc est ad quartam partem.

Mesues addit

Aquæ fontanæ lib. i.

Coquitque ad dimidias.

Fit etiam acetosius, aut minus acetosum, pro eius palato cui præscriptum est.

Fit etiam oxymeli imbecillius addita aqua, ab Arabibus secheniabin nuncupatum, hoc modo.

Mellis lib. ij.

Aquæ fontanæ lib. iij.

Coquuntur simul, donec probè despumata sint; deinde addita

Aceti lib. i.

Iterum coquuntur, donec eorum qualitates planè vnitæ fuerint.

Interdum mel, aqua, & acetum eodem momento permiscuntur, decoquunturque ad quartam, aut tertiam partem.

* Humo-

* Humores crassos, lentos, ac pituitosos incidit, extenuat, & abstergit, obstructions aufert, sputū educit, & sitim sedat.

¶ Oxymeli compositum.

Recip. corticum radicum eleoselini, (apium vulgare intelligit)

Foeniculi, Seminis apij vulgaris

Petroselini, Foeniculi ana ℥.i.

Asparagi, Aquæ lib.xij.

Rusci ana ℥.ij.

Coque donec dimidium absumatur, Colaturæ adde Mellis despumati lib.iiij.

Aceti lib.i.

Rursus coquito ad tertias.

* Humores crassos & pituitosos incidit, & extergit: ob id iecoris, lienis, & renum obstructions tollit: vrinam mouet, sudoremque euocat.

¶ Oxymeli scilliticum Mesuæ.

Recip. mellis despumati lib.iiij.

Aceti scillitici lib.ij.

Coquantur vt prædicta.

* Humores crassos, lentos, frigidos eradicatu difficiles extenuat, incidit & abstergit, ideoque ad cindum vomitum efficax, ructum acidum sanat, & vrinæ incontinentiam.

Oxymeli scilliticum compositum, fit vt oxymeli compositum.

¶ Acetum scylliticum Mesuæ, quale est & Galeni.

Recip. scillæ candidæ, mediæ magnitudinis, laminas inter corticem & cor medias, acu lignea filo traiectas tanto interuallo ne se contingant, siccabis in vmbra dies 40. postea concisam cultello ligneo, lib. vnam insolabis in aceti boni lib. viij. in vase vitrato angusti oris, bene obstructo, dies alios 40. canicularum, postea frica, & cola.

Nicolaus scillæ sumit pane inuolutæ, & in cliba-

G 5 no

LIBER SECVNDVS

no coctæ lib.i.s.

Aceti acerrimi lib.vij.

& in vase vitrato per dies 40. in folat.

* Efficacissimum est ad cerebri affectus frigidos, & curatu contumaces, epilepsiam & vertiginem: gingiuas laxas, & putrescentes sanat, dentes confirmat, oris odorem comendat foetore illius dissipato: partes respiratorias iuuat & expurgat, & guttur roborat, ob id vocem clariorem efficit. Datur stomachicis, ægrè cibum concoquentibus, concoctione enim iuuat, hepar & lienem expurgat eorumque dolore leuat. Intestinorum & vesicæ retentricem vim firmat, vuluarum strangulationibus & iuncturarum affectibus prodest. Admodum imbecillos recreat, corpus sanum reddit, bonumque colorem conciliat.

¶ Syrupus acetatus simplex Mesuæ.

Recip. aceti potentis lib.iiij

Sacchari aqua secundam artem clarificati lib.v.

Coquito in vase lapideo aut figulino bene cocto vitrato & fit Syrupus.

* Affectibus biliosis, febribus maxime auxiliatur, quia bilem tenuitate & caliditate furiosam frangit & extinguit: humores autem crassos tenuat, incidit, obstructions aperit, vrinas mouet ac sudores.

¶ Syrupus acetatus cum radicibus Mesuæ.

Recip. aquæ fontanæ lib.x. Seminum apij.

Radicum apij,

Foeniculi,

Foeniculi,

Anisi ana,

Intybi seu endiuicæ ana ꝑ.iiij. Endiuicæ ana ꝑ.i.

Coquantur lento igne ad dimidias, Calaturæ adde

Sacchari repurgati lib.iiij.

Aceti albi lib.ij.

Coquito in syrui consistentiam.

Fit etiam sine aceto.

* Bilē crassam & auulsu difficilē ac pituitā incidit, terget, obstructions hepatis, lienis, & renū aperit.

¶ Syru-

¶ Syrupus de quinque radicibus.

Recip. radicum apij, Rusci,
 Fœniculi, Asparagi ana ℥.ij.
 Petroselinî, Aquæ fontanæ lib.vi.
 Coque ad tertiæ partis consumptionem: expressum
 coquitur cum sacchari lib.ij. addendo ad finem aceti
 albi ℥.viiij.

* Prædicto efficacior, ad syrups Bizantini vires pro-
 ximè accedens.

¶ Syrupus acetatus diarhodon Mesuræ.

Recip. succorum intybi, Rosarum siccarum ℥.i.
 Apij, Glycyrrhizæ ℥.s.
 Lupuli ana lib.ij.s. Nardi indicæ ℥.ij.s.
 Radicum intybi, Seminum anisi,
 Apij, Fœniculi,
 Fœniculi ana ℥.ij. Apij ana ℥.vij.
 Macerata in aquæ lib. vi. coque ad duarum partium
 consumptionem, deinde cum
 Sacchari lib. ij.
 Aceti lib. ij.
 fiat syrupus.

* Ad febres complexas, & eas quæ formam corpo-
 ris corrumpunt utilis est, obstructions hepatis &
 lienis aperit.

¶ Oxyfacchara simplex Nicolai.

Recip. sacchari albi lib.i.
 Succu malorum granatorum acidorum ℥.viiij.
 Aceti ℥.iiij.
 Coquantur ad iustam consistentiam.
 Nonnulli, aceti loco, vinum malorum granatorum
 sumunt.

* Confert ad febres tertianas, tertianas duplices,
 ardentes & hecticas.

¶ Oxyfacchara composita Nicolai.

Recip. adianti siue capillorum veneris
 Phyllitidis, siue linguæ ceruinæ,

Cete-

LIBER SECVNDVS

Ceterach, id est aspleni, Radicum foeniculi,
 Polytrichi, Rusci,
 Hepaticę, Asparagi,
 Violarum, Graminis ana lib. i.

In vino siue succo malorum granatorum omnia tri-
 duum macerato, deinde percoquito, forti expressio-
 ni addito sacchari quod satis est. Coquito secundum
 artem.

* Concalesceta corpora potum iuuat, longis febr-
 bus quas sanguis aut bilis creauit, & calori iecoris
 auxilio est, & lienis obstructiones tollit.

¶ Syrupus acetositatis citri Mesuę.

Recip. succi citriorum acidi lib. vi.

Sacchari lib. iiii.

Coquantur secundum artem.

* Aestum ac feruorem bilis flauę, febriumque ar-
 dentium, & pestilentialem mitigat, sitim quoque ve-
 hementem restinguit, ebrietati resistit, vertiginemque
 iuuat.

¶ Syrupus acetositatis limonum.

Recip. succi acidi limonum maturorum transco-
 lati lib. vi.

Sacchari albi lib. iiii.

Coque vt artis est.

* Pręcedente magis refrigerat & penetrat, Cor &
 stomachum roborat, putrefactioni resistit, & spiritus
 resolui prohibet.

¶ Syrupus Bisantinus simplex Mesuę.

Recip. succorum endiuę,

Apij, ana lib. ij.

Boraginis,

Succorum lupuli,

Buglosi ana lib. i.

Feruesiant semel, purgentur

eius succi clarificati lib. iiii.

Sacchari albi lib. ij. s.

Coquito lento igne, & fiat syrupus.

Interdum ad singulas succi clarificati libras, ace-
 ti

ti ℥.vi.adduntur.

* Compositus fit hunc in modum.

Adduntur prædictis

Rosarum aridarum ℥.ij.

Seminum anisi,

Glycyrrhizæ ℥.s.

Apij,

Nardi indicæ ℥.ij.

Fœniculi ana ℥.iij.

Builiant cum prædictis succis, Colaturæ adde saccharum.

* Humores crassos & lentos incidit atq; extenuat, obstructions aufert, morboque regio succurrit. Compositus ad hæc omnia efficacior est.

¶ Syrupus rosatus solutiuis.

Recip. infusionis rosarum secundum artē ^{nonum} iteratæ lib.x.

Sacchari tantundem.

Coquuntur in syrui consistentiam.

Nonnulli cum melle conficiunt.

* Bilem purgat.

¶ Syrupus rosatus è rosis ficcis.

Recip. infusionis rosarum aridarum,

Sacchari albi ana lib.ij.

Percoquuntur secundū artem ad syrui consistentiā.

* In febribus calorem extinguit: ob id sitim quoq; sedat, & ventriculum roborat.

¶ Syrupus violatus solutiuis.

Recip. infusionis violarum nonum iteratæ,

Sacchari clarificati ana lib.v.

Coquuntur lento igne ad syrui consistentiam.

* Ad eadem efficax ad quæ rosatus solutiuis.

¶ Syrupus è succo violarum.

Recip. succi violarum in mortario marmoreo con-
tularum depurati lib.iiij.

Sacchari clarificati tantundem.

Coquuntur lento igne ad iustam crassitudinem.

* Bilis acrimoniam frangit, ac thoracis vitii calidis confert.

¶ Syru-

LIBER SECVNDVS

¶ Syrupus violatus Mefuæ.

Recip. violarum ꝑ.ij.

Seminum cydoniorum, &

Maluæ ana ꝑ.i. Iuiubas,

Sebesten ana xx. cum aquæ cucurbitæ lib.vi.

Coque ad tertiam partem, & addita

Sacchari lib.i.s. Fiat syrup. secundum artem.

* Pleuritidi & tussi à causa calida prodest.

¶ Syrupus Endiuiaë simplex.

Recip. succi endiuiaë clarificati & depurati lib.vij.

Sacchari optimi libras totidem.

Coque lento igne in formam syrupi.

* Valet ad immodicum calorem hepatis, aliorumq; membrorum nutritiuorum: in morbo laterali maxime conuenit.

Syrupus è cichorio eodem modo fit quo endiuie, similiter & syrupus è fumaria, reliquique syrupi simplices ex succis herbarum compositi, vt superiori libro dictum est cap. de Syrupis.

¶ Syrupus Endiuiaë compositus.

Recip. endiuiaë recentis,

Boraginis, Melissæ,

Scariolæ, Eupatorij ana. M.i.

Hepaticæ, Seminum frigid. maiorum ana ꝑ.i.

Buglossæ, Sandalorum albi, rubri ana ꝑ.i.

Florum cordialium ana ꝑ.ij.

Coquatur secundum artem in aqua, cola, & colatura adde

Succi endiuiaë depurati lib.v.

Vini granatorum ꝑ.ij.

Sacchari albi lib.iiij.

Fiat Syrupus secundum artem.

* Alia exēplaria habent succi endiuiaë depurati ꝑ.i.

¶ Alius syrupus Endiuiaë compositus, Gentilis;

qui in vsu est.

Recip. succi endiuiaë,

Succi

Succi hepaticæ ana lib.ij.

Clarificatis ad ignem, adduntur

Violarum, Florum nymphæ,

Rosarum rubrarum, Lenticulæ aquaticæ,

Trichomanis, vulgò polytrichi ana ℥.s.

Capill. Veneris, hoc est adianti,

Hordei mundati,

Seminum frigidorum maiorum ana ℥.i.

Contusa & horas xij. in dictis succis macerata co-
quuntur, & colaturæ adduntur

Sacchari albi lib.ij.

Fiat syrupus: & aromatizetur cum

Santalorum { rubrorum,
 { alborum,

Berberis, Ligni aloës,

Seminum cydoniorum, Cinnamomi,

Corticum citri ana ℥.i.

Tunde & aromatiza secundum artem.

* Valet uterq; syrupus compositus endiuicæ ad im-
modicum iecoris, cordis & aliorum nutritioni ser-
uientium instrumentorum calorem, in summa ad
omnem calidam intemperiem. Soluit obstructions
& partes à calore debilitatas roborat.

¶ Syrupus de Cichorio compositus Ni-
colai Florétini.

Recip. intybi seu endiuicæ domesticæ & syluestris.

Cichorij, Glycyrrhizæ,

Taraxacon ana M.ij. Capillorum Veneris,

Cicerbitæ, Ceterach. i. aspleni,

Hepaticæ, Adianthi,

Lactucæ, Polytrichi,

Scariolæ, Cuscutæ ana ℥.vi.

Fumariæ, Radicum foeniculi,

Lupili ana M.i. Apij,

Hordei ℥.ij. Alparagi ana ℥.ij.

Vesicariæ. i. alkekangi,

Co-

LIBER SECVNDVS

Coquantur in sufficiēti aqua & percolentur, & cum saccharo albo fiat syrupus : pro singulis libris inter coquendum adde

Rhabarbari electi ℥.iiij.

Spicæ nardi ℥.iiij.

Tunduntur & in nodulo ligata suspenduntur in vase in quo syrupus iam coctus referuatur, ac ibi relinquuntur.

* Confert aduersus omnem materiam venenatam, & in febre pestilentiali. Corroborat cor, & instrumenta nutritioni famulantia, expurgat per vrinas & aluum, excitat appetentiam, & somnum inducit.

¶ Syrupus è fumarìa compositus Mesuæ.

Recip. myrobalanorum flauarum,

Cepularum ana ℥.ij.s. Epithymi,

Florum boraginis, Polypodij ana ℥.vij.

Buglossæ, Pruna C.

Violarum, Vuarú passarú purgatarú ℥.s.

Absinthij, Tamarindorum,

Cassuthæ ana ℥.i. Pulpæ cassiæ ana ℥.ij.

Glycyrrhizæ, Aquæ communis lib.x.

Rosarú rubrarú ana ℥.s.

Omnia præter cassiâ & tamarindos lento igne percoquantur secundum artem, & colatur: in colatura dissoluuntur ipsa cassia & tamarindi; deinde additis Succii fumarizæ depurati,

Sacchari albi ana lib.iiij.

Rursus coquantur in formam syrupi.

* Ventriculú & hepar roborat, obstructions aperit, cutis morbos, præcipuè ab humore falso vel vsto natos, vt psoriam, lepram impetiginè, serpiginè curat.

¶ Syrupes de Lupulo.

Recip. succi lupuli depurati lib.iiij.

Succi fumarizæ depurati lib.ij.

Sacchari lib.vi.

Fit syrupus secundum artem.

* Re-

* Refrigerat, & collectionum impetus lenit, bilem ictero laborantibus detrahit, pituitam in hydrope per aluum exigit.

¶ Syrupus myrtinus simplex Mesuæ.

Recip. succi baccarum myrti depurati lib. viij.
Sacchari clarificati lib. iij.

Fiat Syrupus secundum artem.

* Ventriculū & viscera alia roborat, ob id fluorem alui antiquatum sistit & sitim mitigat.

¶ Syrupus myrtinus compositus.

Recip. baccarum myrti ℥. xx.

Sanrali albi, Berberis ana ℥. xv.

Sumach. i. Rhois, Mespilorum ℥. l.

Balauftiorum, Aquæ fontis lib. viij.

Omnia coque ad medietatem, cola, colato adde

Succi granatorum,

Succi cydoniorum ana lib. s.

Sacchari lib. iij. & confice syrupum.

* Profluuium ventris etiam diurnum sistit, & sanguinis excreationem cohibet.

¶ Syrupus è Iuiubis Mesuæ.

Recip. iuiubas nu. lx. Seminum cydoniorum,

Violarum, Papaueris albi,

Seminis maluæ ana ℥. v. Melonis,

Capillorum Veneris, Lactuce,

Hordei mundati, Tragacanthi ana ℥. iij.

Glycyrrhizæ ana ℥. i.

Coquantur in aquæ fontanæ sufficienti quantitate,

& cum sacchari lib. duabus fiat syrupus.

* Confert raucitati, tussi & pleuritidi.

¶ Syrupus è Glycyrrhiza Mesuæ.

Recip. glycyrrhizæ ℥. ij. Hyssopi ℥. s.

Capillorum Veneris ℥. i. Aquæ pluuiæ lib. iij.

Macerentur horis xxij. coque ad dimidias, colaturæ adde

Mellis despumati,

H Sac-

LIBER SECVNDVS

Sacchari clarificati,
 Penidiorum alborum ana ℥.viij.
 Aquæ rosarum ℥.vi. Fiat syrupus secundum artem.
 * Thoracem & pulmonem expurgat, ideoque diu-
 turnæ tussi, & pleuritidi auxiliatur.

¶ Syrupus Capillorum Veneris simplex.

Recip. infusionis capillorum Veneris recentiu ter
 factæ secundum artem lib.ij.

Sacchari albi lib.ij. Coque, fiat syrupus.

¶ Syrupus Capill. Ven. compositus Magistralis.

Recip. capill. Veneris ℥.v.

Glycyrrhizæ rasæ ℥.ij.

Macerentur in aqua horas xxiiij. deinde coque ad di-
 midij consumptionem: colaturæ adde

Sacchari clarificati, Penidiorum,

Aquæ capillorum Ven. ana ℥.viij.

Coque, fiat syrupus.

* Valent ad thoracis affectus calidos, & viscerum
 obstructions.

¶ Syrupus è corticibus Citri.

Recip. corticum citri recentium lib. i.

Chermes ℥.ij.

Aquæ fontanæ lib. x.

Coquantur ad duarum tertiarum consumptionem,
 & percolantur: colaturæ adduntur

Sacchari clarificati lib. ij. s.

Fiat syrupus secundum artem, & aromatizetur cum
 moschi Orientalis ℥.iiij.

* Cerebrum, cor, stomachum roborat, & oris gra-
 tiam commendat.

¶ Syrupus de Mentha maior Mesuæ.

Recip. succi pirorum cydoniorum,

Sruthiorum,

Granatorum dulcium,

Granatorum acidorum,

Granatorum mezorum ana lib. i. s.

In

In quibus, horas 24. macera

Menthæ siccæ lib.i.s.

Rosarum rubrarum ℥.ij.

Coque igni lento ad dimidias, & cola, colaturę adde Mellis, siue Sacchari lib.ij.

Fiat syrupus vt artis est, & cum seponitur, aromatiza Galliæ moschatae ℥.iij. nodulo ligatis & ex orificio vasis suspensis.

* Ventriculum frigidum roborat, ob id nauseam, vomitum, singultum, fluorem alui sedat.

¶ Syrupus de Mentha minor Mefuæ.

Recip. succi menthæ depurati,

Granatorum dulcium,

Granatorum acidorum ana lib.i.

Sacchari, aut Mellis lib.i.

Fiat syrupus secundum artem.

* Eandem ferè cum superiore facultatem habet.

¶ Syrupus de Absinthio M.

Recip. absinthij Romani lib.s.

Rosarum rubrarum ℥.ij.

Spicæ nardi ℥.iij.

Vini albi, veteris, boni, odori,

Succi cydoniorum ana lib.ij.s.

Maceratur in vase vitrato per noctem vnam, deinde decoquantur vt artis est, colaturę adde

Mellis lib.ij. Fiat syrupus.

* Ventriculum & hepar roborat, ob id appetitiam excitat, retentricem vim firmat: contra regium morbum prodest, flatus discutit, humoresque per vrinam pellit.

¶ Syrupus de Calamintha eiusdem.

Recip. calaminthæ montanæ,

Calaminthæ domesticæ ana ℥.ij.

Seminum leuistici,

Dauci,

Schoenanthi ana ℥.v.

H z

Passa-

Capillorum Veneris, Lini,
 Hyssopi, Iridis ana ζ .iij.
 Calaminthæ, Seminum cydoniorum ζ .ij.
 Anisi ana ζ .vi. Vuarú passarú purgatarú ζ .ij.
 Radicum apij, Ficus passas pingues nu.xvi.
 Fœniculi ana ζ .v. Penidiorum,
 Seminum malux, Mellis ana lib.ij.
 Fœnigræci, Aquæ quod sufficit,
 Fiat syrupus.

* Thoracem & pulmones expurgat pituita crassa,
 lenta, putri; hinc asthmatis, & antiquæ tussis prodest,
 quales affectus senibus & natura frigidis sunt fre-
 quentes.

¶ Syrupus de Hyssopo Mefux.

Recip. hyssopi ficci, Capillorum Ven. ζ .vi.
 Radicum apij, Iuiubas,
 Fœniculi, Sebesten ana nu.xxx.
 Petrofelini, Passarú purgatarú ζ .i.s.
 Glycyrrhizæ ana ζ .x. Ficus passas pingues,
 Hordei mundati ζ .iij. Dactylos pingues añ.nu.x.
 Seminum malux, Penidiorum alború lib.ij.
 Cydoniorum ana ζ .ij. fiat syrupus.

* Ad vitia thoracis & pulmonis efficax est, humo-
 resque excreatu contumaces extenuat & educit.

Syrupus de Stœchade simplex.

Recipit florum stœchadis ζ .xxx.

Thymi, Anisi ζ .vij.
 Calaminthæ, Passarum purgatarum ζ .iij.
 Origani añ. ζ .x. Aquæ quod satis est.
 Coquantur secundum artem, & colaturæ adde
 Mellis lib. iij. s.

Condiatur cum

Cinnamomi,
 Calami aromatici,
 Zingiberis ana ζ .i.s.

Ligenrur in sindone, & in syrupo suspendantur.

H 3 *Iuuat

LIBER SECVNDVS

* Iuuat omnes affectus frigidos cerebri & neruotum, vt paralyfin, epilepsiam, conuulsionē, spasmus cynicum, tremorem.

¶ Syrupus de Stœchade compositus Mesuæ.

Recip. florum stœchadis ℥.xxx.

Thymi, Piperis longi ℥.iij.

Calaminthæ, Zingiberis ℥.ij.

Origani ana ℥.x. Passarum ℥.iiij.

Anisi, Aquæ quod satis est,

Pyrethri ana ℥.vij. Mellis lib.v.

Fiat syrupus lento igni, deinde aromata subsequētia leuiter contusa, panno raro ligata in eo suspendes;

Cinnamomi, Croci,

Calami aromatici, Zingiberis,

Spicæ nardi, Piperis longi, & nigri, añ. ℥.i.s.

* Idem quod præcedens efficit.

¶ Syrupus de Nymphaea simplex Nicolai.

Flores nymphaeæ, quot uoles macerato, ac ter flores mutato, horum infusionis accipies lib.iiij.

Sacchari quod sufficit, Fiat syrupus.

* Bilis flauæ feruorem extinguit, ideoque mirificè ardentibus alijsque febribus acutis auxiliatur. Somnum quoque conciliat.

¶ Syrupus de Nymphaea compositus Francisci Pedemontani.

Recip. florum nymphaeæ albæ ℥.ij.

Florum nymphaeæ luteæ,

Semin. pŷyllij integri,

Sem. acetosæ ana ℥.i.

Seminum cucurbitæ,

Citrulli,

Cucumeris,

Melonum,

Lactucæ ana ℥.s.

Seminum endiuæ domesticæ,

Endiuæ syluestris,

Por-

Portulacæ ana ℥.ij.
 Radicum foeniculi ℥.i.
 Coquantur in aqua hordei sufficienti, & colaturæ
 adduntur
 Sacchari lib.i.
 Vini granatorum acidorum,
 Aceti albi ana ℥.ij.
 Fit syrupus, & aromatizatur cum
 Santali citrini,
 Spicæ nardi indicæ ana ℥.i.s.

* Idem quod præcedens potest, estq; eo validius.

¶ Syrupus è papauere simplex Mesuæ.

Recip. capitum papaueris albi,
 & nigri recentium ana ℥.lx.

Aquæ pluuiæ lib.iiij.
 Coquantur ad consumptionem librarum duarum
 & dimidiæ aquæ, & additis
 Sacchari,
 Penidiorum ana ℥.vi. Fiat syrupus.
 * Aduersus catarrhum, & sitim prodest, somnumq;
 conciliat.

¶ Syrupus è papauere compositus Mesuæ.

Recip. papaueris albi, & Iuiubas numero. xxx.
 nigri ana ℥.l. Seminum, lactucæ,

Capillorum Veneris ℥.xv. Maluæ,
 Glycyrrhizæ ℥.v. Cydoniorū añ. ℥.xi.
 Coque in libris quatuor aquæ ad dimidij consum-
 ptionem, & cum Sacchari,
 Penidiorum ana ℥.viij. Fiat syrupus.

* Valet ad tussim ficcam, phthisim, catarrhum ca-
 lidum & aerem, somnumque conciliat.

¶ Syrupus de Eupatorio Mesuæ.

Recip. radicum fœniculi, Schoënanthi,
 Apij, Cuscutæ,
 Endiuix ana ℥.ij. Absinthij,
 Rosarum ana ℥.vi.

H 4 Capil-

LIBER SECVNDVS

Capillorum Veneris,	Mastichis ana ℥.iij.
Cardui benedicti,	Spicæ nardi,
Radicū cardui benedicti,	Alari,
Florum buglossæ,	Folij ana ℥.ij.
Anisi,	Aquæ lib.vij.
Feniculi,	Succorum apij,
Eupatorij ana ℥.v.	Endiuæ ana lib.ij.
Rhabarbari electi,	Sacchari lib.iiij.

Coquantur & fiat syrupus.

* Ventriculum & iecur roborat, ac frigidis iecoris vitijs, & eiusdem obstructionibus, aquæ inter cutem incipienti, maloque corporis habitui succurrit. Humores crassos incidit & extenuat, vrinas, flatu dissipat, & hypochondriorum tensionem demolitur.

¶ Syrupus è Polypodio compositus.

Rec. Polypodij quercini ℥.x.	Alari ana ℥.s.
Melissæ,	Senæ,
Buglossæ ana M.s.	Epithymi ana ℥.i.
Cyperij,	Seminum lactucæ,
Corticum radicis capparidis,	Endiuæ,
Acori,	Scariolæ añ. ℥.i.s.

Coquantur in aqua secundū artē, & colaturæ adde Rosati colati lib.i. Fiat syrupus.

* Humores crassos ac lentos digerit ac vacuat, bilem atram, & pituitam crassam & lentam purgat etiam à iuncturis: Affectibus ob id melancholicis prodest, vt quartanis, & splenis duritiei.

¶ Syrupus de Pomis simplex Mesuæ.

Recip. succi pomorum dulcium,
& acetosorum ana lib.v.

Coque ad dimidij consumptionem, & colaturæ adiunge

Sacchari clarificati lib.iiij. Fiat syrupus.

* Cor imbecillum roborat, ob id cordis syncopen & tremorem sanat.

¶ Syrupus de Pomis Saporis.

Recip.

Recip. succorum boraginis,
 Buglossæ ana lib. iij.
 Succu pomorum dulcium lib. iij.
 Foliorum senæ ℥. iij.
 Croci ℥. ij.
 Maceretur sena in dictis succis horas xxiiij. Coque
 & cola, colaturæ adde Sacchari lib. iij.
 Fiat syrupus, Crocum autem coqui debet, ligatum
 in panno lineo raro.

* Efficacior est præcedenti.

¶ Syrupus de Hermodactylis Nicolai.

Recip. quinque radicum ana ℥. i.
 Seminum quatuor frigidorum maiorum ana ℥. i. s.
 Hyssopi,
 Capillorum Veneris,
 Ceterach id est, aspleni ana M. s.
 Violarum, Hermodactylorum,
 Florum rorismarini Cuscuthæ, ana ℥. s.
 boraginis añ. M. i. s. Anisi,
 Cyperi ℥. iij. Feniculi,
 Camomillæ ℥. ij. Carui ana ℥. ij. s.
 Passarū corinthiacarū ℥. i. Polypodij ℥. iij.
 Senæ ℥. ij. Agarici ℥. ij.
 Coquantur in aquæ lib. iij. & colaturæ adde
 Sacchari lib. i. s. Rhabarbari ℥. iij. s.
 Rosarum ℥. i. Turbith ℥. iij.
 Hæc tenuissimè trita, in q̄; panno ligata suspendes in
 syrupo cocto secundum artem.

ECLEGMATA, SEV LOCH.

Sectio quarta.

¶ Diacodion, Galeni: hoc est Diacodion simplex.

Recip. capita papaueris albi, mediocri magnitu-
 dine, nec nimium viridibus, nec nimium matu-

H § ris

ris, num. xx.

Aquæ pluuiæ, aut fontanæ lib. iij.

Macera viginti quatuor horas, p̄dit coque, donec capita contabuerint, cola & additis

Mellis lib. ij.

Coque in iustam consistentiam.

Fit etiam hodie cum saccharo.

* Confert eis quibus ex capite ad pectus & ad pulmonē subtiles catarrhi defluunt, & sunt causa tussis,

¶ Diacodion cum sapa.

Recip. decoctionis prædictæ lib. ij.

Sapæ vini dulcis lib. ij.

Glycyrrhizæ ℥. ij.

Coquitur in iustam consistentiam.

¶ Diacodion compositum.

Recip. capita papaueris flaccida num. x.

Aquæ pluuiæ lib. i. s.

Coquantur ad tertias: Colaturæ expressæ adde

Sapæ optimæ ℥. iij.

Mellis ℥. i.

Coquantur ad perfectionem, deinde addantur

Acaciæ, Balaustiorum ana ℥. i.

Hypocistidis, Confectionis ramich ℥. iij.

Croci,

Misce, serua.

* Præter simplicis facultates, sanguinis reiectionem à visceribus thoracis sistit.

¶ Loch de Papauere Mesuæ.

Recip. papaueris albi ℥. xxv.

Amigdalorum dulcium depellatarum,

Nucleorum pinearum nucum,

Gummi Arabici,

Tragacanthi,

Succi glycyrrhizæ ana ℥. x.

Amyli,

Seminum portulacæ,

Lactucæ,

Cydoniorum ana ℥. iij.

Croci

Croci ℥.i.

Penidiorum alborum ℥.iiij.

Omnia contundantur, & fiat loch secundum artem cum syrupo papaueris lib.iiij.

Syrupus autē papauerinus fit in hunc modum.

Recip. capitum papaueris albi,
& nigri recentium,

Seminum lactucæ,

portulacæ,

Florum violarum ana ℥.i.

Bulliant in aqua cucurbitæ

Fiat syrupus cum Sacchari quod satis est.

* Iuuat tussim, & gutturis asperitatem à catarrho calido, tenui (quem sputum liquidum indicat) eum enim coquit & crassat. Confert etiam febribus ardentibus, dolenti thoraci, pleuritidi.

¶ Loch de Psyllio.

Recip. mucaginis psyllij secundū artē extractę ℥.ij.
Sacchari clarificati lib.i.

Coquatur saccharum sufficienter donec candidum fiat, deinde admiscetur mucilago, & tamdiu agitatur donec probè vnita sint & albescant.

Fit in hunc modum loch de semine lini, & alia huiusmodi eclegmata quæ mucilagines recipiunt.

¶ Loch de Tussilagine simplex.

Recip. radicū tussilaginis lib.i.

Coquantur in aqua donec dissolutæ sint,

Contunduntur & colantur, deinde additis

Mellis lib.ij.

Coquitur in iustam consistentiam: &

Eodem modo fit loch de althæa, baucia & similia.

¶ Loch de Tussilagine compositum Magistrale.

Recip. radicū tussilaginis ℥.vi.

Coquantur in aqua, deinde contusis & dissolutis in ipsa decoctione, adduntur

Sacchari lib.i.s.

Igni

LIBER SECVNDVS

Igni adponuntur, & agitantur donec in commodam formam redigantur, adde

Nucleorum pinearum denudatorum ℥.i.s.

Passarum purgatarum ℥.ij.

Contusis in mortario lapideo, & permistis adde Croci,

Caryophyllorum ana ʒ.s.

Succi glycyrrhizæ ʒ.iiij.s.

Cinnamomi,

Macis ana ʒ.i.

Redigantur in puluerem tenuem, misce; fiat loch.

¶ Diatragacanthum frigidum Nicolai.

Recip. tragacanthæ albæ ℥.ij.

Gummi arabici ℥.x.

Glycyrrhizæ,

Seminum cucurbitæ,

Citrulli,

Cucumeris,

Melonum mundatorum, ana ℥.s.

Camphoræ ʒ.s.

Penidiorum ℥.iiij.

Amyli candidi ℥.s.

Omibus probe tufis & in puluerem redactis, cum Sacchari clarificati quod sufficit

Fiat loch.

* Medetur omnibus pulmonū & thoracis vitijs aridis, maximè tabidis, macie confectis: inflammatione lateris laborantibus, tufsi calidæ & siccæ, exasperationi linguæ & faucium.

¶ Diatragacanthum calidum Nicolai.

Recip. tragacanthi,

Hysfopi ana ℥.iiij.

Nucleorum pinearum mundatorum,

Amygdalarum depellatarum, ana ℥.vi.

Seminis lini,

Fœnigræci,

Cin-

Cinnamomi ana \mathfrak{z} .s. Zingiberis ana \mathfrak{z} .ij.
 Glycyrrhizæ rasæ, Sacchari albi quod satis est
 Succu glycyrrhizæ, Fiat loch.

*Valeat tussientibus ex frigido phlegmate, & non
 valentibus expuere, asthmaticis, empycis, anhelosis,
 suspiriosis, peripneumoniacis, phtisicis, ad omnem
 pectoris coarctationem.

¶ Loch sanum & expertum, Mesuæ.

Recip. cinnamomi,	Fœnigræci \mathfrak{z} .v.
Hyssopi,	Capill. ven. M.i.
Glycyrrhizæ ana \mathfrak{z} .s.	Anisi,
Iuubas,	Fœniculi,
Sebesten ana num. xxx.	Iridis,
Vuarum passarum,	Calaminthæ,
Ficum pinguium,	Seminis lini ana \mathfrak{z} .s.
Dactylorū pinguium ana \mathfrak{z} .ij.	

Coquantur in libris quatuor aquæ ad dimidij con-
 sumptionem, Colaturæ bene expressæ adde
 Penidiarum albarum lib. ij.

Coquantur ad perfectionem, postea insperge subse-
 quentia minutissimè trita.

Nucleorum pinearum mundatorum,	
Amygdalarum mundatarum ana \mathfrak{z} .v.	
Succu glycyrrhizæ,	Amyli candidi ana \mathfrak{z} .s.
Tragacanthi,	Iridis \mathfrak{z} .ij.
Gummi Arabici,	

Agitentur omnia simul in lebeate donec albescant.

*Tussi vocisque asperitati à frigiditate natæ auxi-
 lio est. Crassos in thorace & pulmone humores ex-
 tenuat.

¶ Loch de Pino Mesuæ.

Recip. nucleorum pinearū mundatorum \mathfrak{z} .xxx.	
Amygdalarum,	Succu glycyrrhizæ,
Auellanarū assatarum,	Amyli,
Tragacanthi,	Capillorum ven.
Gummi Arabici,	Iridis ana \mathfrak{z} .s.

Carnis

LIBER SECVNDVS

Carnis dactylorum ℥. xxxv.

Amygdalarum amararum ℥. iij.

Mellis passularum, id est, Sapæ,

Butyri recentis,

Sacchari optimi ana ℥. iij.

Mellis optimi lib. iij. ℥. ij.

Fiat loch.

* Tussi diuturnæ, difficultati spiritus, & asthma-
succurrit, humores in thorace crassos incidit, & ex-
tenuat.

¶ Loch Antipatri.

Recip. nucleorum pinearum mundatorum ℥. xij.

Seminis lini asii ℥. ix.

Tragacanthi,

Iridis ana ℥. xij.

Carnis dactylorum ℥. xvij.

Amygdalarum dulcium ℥. xvi.

Dissoluatur tragacantha in aqua violarum, & reli-
quis contusis, cum melle quantum sufficit fiat loch
secundum artem.

* Earundem ferè virium cum superiori.

¶ Loch de Præsis Pauli.

Recip. comarum marrubij.

Iridis,

Glycyrrhizæ,

Hyssopi,

Seminis apij ana ℥. iij.

Pulegij,

Ficuum passerum pinguium,

Nucleorum pinearum mundatorum ana ℥. vi.

Macerata in aqua sufficiente per noctem, decoquan-
tur, & percolatis addatur mellis pars media. Coqua-
tur ad perfectionem.

* Tabescentibus maximè conuenit.

¶ Loch ex Eruo Pauli.

Recip. amigdalorum amararum ℥. s.

Farinæ orobi,

Hyssopi ana ℥. i.

Iridis ℥. ij.

Nucleorum pinearum mundatorum ℥. i.

Mellis quod satis est Fiat loch.

¶ Diaris

¶ Diaridis simplex.

Recip. iridis ζ .s. Specierū diatragacāthi añ. ζ .ij.
 Sacchari candi, Sacchari quod satis est.
 Coque, fiat loch.

* Præstat ferè idem quod sequens.

¶ Diaridis compositi Nicolai.

Recip. iridis ζ .i. Zingiberis,
 Pulegij, Piperis nigri ana ζ .iij.
 Hyssopi, Caricarum,
 Glycyrrhizæ ana ζ .vi. Carnis dactylorum,
 Tragacanthi, Passarum ana ζ .iij.s.
 Amygdalarum, Styracis calāmitæ \varnothing .vij.
 Cinnamomi, Mellis albi ζ .xxvij.
 Nucleorum pinearum, Coque, fiat loch.

* Tussiculosis, difficulter spirantibus auxiliatur, ab-
 scissæ vocis iacturâ refarcit, quæ refrigeratione con-
 tracta sit.

¶ Diapenidion Nicolai.

Recip. penidiarum ζ .xvi.s.
 Nucleorum pinearum mundatorum,
 Amygdalarum mundatarum,
 Seminis papaueris albi ana \varnothing .x.
 Cinnamomi, Seminum citrulli,
 Caryophyllorum, Melonis,
 Zingiberis, Cucumeris,
 Succu glycyrrhizæ, Cucurbite añ. ζ .i.s.
 Tragacanthæ, Camphoræ, Gr. viij.
 Gummi arabici, Syrupi violacei lib. i.s.
 Amyli, Coque, fiat loch.

* Valet aduersus omnem thoracis noxam, tussim à
 frigore contractam, vocis iacturam: tabidis denique,
 & purulenta exscreantibus succurrit.

¶ Diahyssopu Nicolai.

Recip. hyssopi, Piperis nigri,
 Iridis, Pulegij,
 Thymi ana ζ .xxx. Satureiæ,

Rutæ,

LIBER SECVNDVS

Rutæ,	Fœniculi ana ʒ.x.
Cymini ana ʒ.xx.	Zingiberis,
Carnis dactylorum,	Anisi,
Tragacanthæ,	Carui,
Glycyrrhizæ,	Seminis ligustici ana ʒ.v.
Caricarum pinguium,	Sacchari, aut
Passarū enucleatarum,	Mellis quod satis est,
Fiat loch.	

* Confert ad vitia capitis frigida, columellam efficit, arteriam asperam purgat, tussim compefcit, omnia frigida thoracis & stomachi vitia emendat, concoctionem iuuat.

¶ Loch de succo Scillæ Galeni.

Recip. succi Scillæ diebus canicularibus excepti vt dictum est lib.i.

Mellis lib.i.s.

Coque, fiat loch.

* Crassos & lentos humores, quiq; in thorace difficulter concoquuntur, incidit & extenuat: ideoque asthmaticis, & difficile spirantibus auxiliatur, thoracisq; dolorem leuat.

¶ Aliud eiusdem.

Ipsum scyllæ corpus è qua succus extractus, libram vnâ terito cum mellis lib.i.s.

Coque, fiat loch.

* Hoc facultate posterius est præcedenti.

¶ Loch de Scilla compositum Mesuæ, Loch ad Asthma nuncupatum.

Recip. scillæ in pane assatæ ʒ.iiij.

Marrubij,

Myrrhæ,

Hyssopi, ana ʒ.i.

Croci ana ʒ.s.

Iridis ʒ.ij.

Mellis quod sufficit fiat loch.

* Ad asthma & diurnam tussim valet, humorem enim crassum extenuat.

¶ Loch de pulmone vulpis.

Recip. pulmonis vulpini præparati,

Succi glycyrrhizæ,

Seminis

Seminis foeniculi, Mellis ℥.xvi.
 Capill. veneris ana ℥.i. fiat loch.
 * Abstergit & consolidat vlcera pectoris & pulmonis, & præferendum est alijs remedijs in phthisi.

¶ Loch de Carthamo Mesur.

Recip. medullæ feminis carthami ℥.vi.
 Amygdalarum mundatarum ℥.ij.
 Nucleorum pinearum mundatorum ℥.i.
 Mellis costi,
 Succi scillæ ana quod sufficit
 fiat loch ad perfectionem.

ELECTARIA

Sectio quinta.

¶ Aromaticum Rosatum Gabrielis, ex Mesue.

Recip. foliorum rosarum rubrarum ℥.xv.
 Glycyrrhizæ rasæ ℥.vij. Tragacathæ añ. ℥.ij. ʒ.ij.
 Ligni aloës, Nucis moschata,
 Sandali citrini ana ℥.ij. Cardamomi,
 Cinnamomi ℥.v. Galangæ ana ℥.i.
 Macis, Spicæ nardi ʒ.ij.
 Caryophyllorū ana ℥.ij.s. Moschi ʒ.i.
 Gummi Arabici, Ambra grisea ʒ.ij.
 Trita & in puluerem redacta permiscetur cum
 Syrupi rosati,
 Syrupi è corticibus citri,
 Sacchari albi ana ℥.ix.

Coque; fiat electuarium iustæ consistentiæ.

Fiunt etiam morselli in hunc modum.

Recip. sacchari clarificati lib. i.

Specierum prædictarum ℥.s.

Fiant morselli secundum artem.

* Cerebrum, cor, ventriculū, & omnia nutritioni

I famu-

LIBER SECVNDVS

famulantia membra roborat, appetentiam excitat, concoctionem iuuat, viscerum excrementosam humiditatem absumit, ac ex morbo conualescentibus auxiliatur.

¶ Aromaticum Caryophyllatum Mesuæ.

Recip. caryophyllorum ꝓ. vii.

Macis,	Cardamomi maioris ana ꝓ. i.
Zedoariæ,	Rosarum rubrarum ꝓ. s.
Galangæ,	Glycyrrhizæ rasæ,
Santali citrini,	Galliæ moschatæ ana ꝓ. ij.
Trochiscorú diarhodon	Folij,
Cinnamomi,	Cubebæ ana ꝓ. ij. gr. vi.
Ligni aloës,	Ambræ ꝓ. i.
Spicæ nardi,	Moschi ꝓ. s.

His tenuissimè tritis & cum

Syrupi è citro,

Sacchari albi ana q. f. permistis

fiat electarium.

* Cor, ventriculū, & reliqua nutritionis membra roborat, nauseam, & vomitum reprimat, flatu dissipat, putredinem humorum in ventriculo arcet.

¶ Diamoschta dulce, Mesuæ.

Recip. croci,	Been albi, & rubri,
Doronici,	Folij,
Zedoariæ,	Spicæ nardi,
Ligni aloës,	Caryophyllorú ana ꝓ. i.
Macis ana ꝓ. ij.	Zingiberis,
Margaritarum albarum,	Cubebæ,
Serici crudi vsti,	Piperis longi ana ꝓ. i. s.
Charabe,	Moschi ꝓ. ij.
Coralli rubri ana ꝓ. ij. s.	Excipe cum
Basilici citrati,	Mellis crudi lib. i. ꝓ. vi.
Galliæ moschatæ añ. ꝓ. ij. s.	Coque, fiat electarium.

* Ad frigidos cerebri affectus sine febre, melancholiam, & illi comatam tristitiam sine causa manifesta, ver-

vertiginē, epilepsiā, resolutionem, oris torturā, cordis palpitationem, pulmonis affectus, & spirandi difficultatem conducit.

Diamoschu amarum fiet ad superiora additis
 Absinthij, Ligustici ana ℥.i.
 Rosarū rubrarū ana ℥.iij. Cinnamomi ℥.ij.s.
 Aloës lotæ ℥.iiij. Excipiuntur
 Castorij, Mellis quāritati sufficiētī.

* Hęc confectio præcedenti efficacior est, & præterea ventriculi humores etiam putres potentius absorbit.

¶ Diarhodan Abbatis.

Recip. santali albi, Ligni aloës,
 Santali rubri añ. ℥.ij.s. Caryophyllorum,
 Tragacanthæ, Gallię moschatæ,
 Gummi arabici, Anisi,
 Spodij ana ℥.ij. Fœniculi,
 Asari, Cinnamomi,
 Mastiches, Rhabarbari,
 Spicæ nardi, Seminis basilici,
 Cardamomi, Berberis,
 Succu Glycyrrhizæ, Seminis portulacæ,
 Croci, Seminis scariolæ,
 Seminum cucurbitæ,
 Citrulli,
 Cucumeris,
 Melonis,
 Papaueris albi ana ℥.i.

Margaritarum,
 Osis de corde cerui ana ℥.s.
 Sacchari candi,
 Rosarum rubrarum ana ℥.i. ℥.iiij.
 Camphoræ gr. xv. Alij gr. vij.
 Moschi gr. iiij. s.
 Conterantur, & fiat electarium cum
 Syrupi rosati,

I i Sac-

LIBER SECVNDVS

Sacchari albi ana q. sufficit.

* Valet aduersus ventriculi calorem, iecoris, lienis, pulmonumque, contra viscerum dolores, & omnem totius corporis noxam à calore proficiscentem.

¶ Diatrion Santaløn.

Recip. fantali albi,	Gummi Arabici,
rubri,	Tragacanthæ,
citri,	Seminum melonis,
Rosarum,	cucumeris,
Sacchari candi ana ʒ. iij.	citrulli,
Rhabarbari,	cucurbitæ,
Spodij,	scariole ana ʒ. i. s.
Succi glycyrrhizæ,	Camphoræ ʒ. i.
Seminis portulacæ añ. ʒ. vi. s.	Sacchari quod fatis est

fiat electarium.

* Aduersus hepatis & ventriculi calorem utilis est; præterea mirum in modum tabidis & regio morbo correptis prodest.

¶ Diamargariton frigidum, Nicolai.

Recip. feminū citrulli,	Rosarum rubrarum,
Cucurbitæ,	Florum nymphææ,
Melonum,	Boraginis,
Cucumeris,	Baccarū myrti añ. ʒ. i.
Portulacæ,	Coralli albi,
Papaueris albi,	rubri añ. ʒ. s.

Sandali moschatellini, citrini, Margaritarum ʒ. iij.
Ligni aloës, Sacchari quod fatis est
Zingiberis, fiat electarium.

* Omnem virium imbecillitatem firmat, syncopen iuuat, affhmaticos, tabidos, tussientes, longo morbo extenuatos, & imbecillitate languentes recreat, & ad pristinum recuperandum robur conducit.

¶ Diamargariton calidum, Auicennæ.

Recip. margaritarum,	Mastichis ana ʒ. iij.
Pyrethri ana ʒ. i.	Zedoariæ,
Zingiberis,	Doronici,

Semi-

Seminis apij,	Been rubri,
Radicum thapsiæ,	Piperis,
Cardamomi,	Piperis longi ana ʒ.iiij.
Nucis moschatæ,	Cinnamomi ʒ.v.
Macis ana ʒ.ij.	Sacchari quod satis est

fiat electarium.

* Ad vniuersi corporis refrigerationem confert, mulieres vterum gerentes, prefoctiones vteri, cordisq; syncopé iuuat: priuatim verò imbecillitati stomachi & cruditati eiusdem, corporis ac cordis exolutioni succurrit.

¶ Diambra Mesuæ.

Recip. cinnamomi,	Zingiberis ʒ.i.s.
Doronici,	Ligni aloës,
Caryophyllorum,	Santali citrini,
Macis,	Piperis longi ana ʒ.ij.
Nucis moschatæ,	Ambræ ʒ.i.
Folij,	Mofchi ʒ.s.
Galangæ ana ʒ.iiij.	Excipiantur
Spicæ nardi,	Syrupi rosati,
Cardamomi maioris,	Aquæ rosacæ,
Cardamomi minoris, añ. ʒ.i.	Sacchari albi ana sufficienti quantitate.

* Cerebrum, cor, ventriculum, ac ventrè reliquum inferiorè calefacit, & roborat, exhilarat, coctionem iuuat, affectibus vterinis, & omnibus alijs frigidis prodest, senibus ob id ac mulieribus salubre.

¶ Pleres Archonticon Nicolai.

Recip. cinnamomi,	Schoenanthi,
Caryophyllorum,	Cyperij,
Ligni aloës,	Bosarum,
Galangæ,	Violarum añ. ʒ.i. Gr. xv.
Spicæ nardi,	Folij,
Nucis moschatæ,	Glycyrrhizæ,
Zingiberis,	Mastiches,
Spodij,	Styracis,

I 3

Maio-

LIBER SECVNDVS

Maioranæ,	Margaritarum,
Mentæ aquaticæ, id est, fy-	Been albi, & rubri
fimbrij balsamines,	Coralli rubri,
Cardamomi,	Serici vsti añ. ʒ. i. Gr. ij. s.
Piperis longi,	Moschi Gr. vij. s.
Piperis albi,	Caphuræ Gr. v.
Seminis basilici,	Syrupi rosati,
Baccarum myrti,	Sacchari albi ana ʒ. viij.
Corticū citri añ. ʒ. ij. Gr. v.	fiat electarium.

* Tristibus, melancholicis, imbecillo ventriculo, deliquio animi à corde nato succurrit; eos qui ex diutino morbo extenuati & imbecilles sunt corroborat: Memoriam amissam recuperat, sensus acuit, comitialibus, & asthmaticis prodest, omnemque cerebri debilitatem aufert.

¶ Lætificans Galeni, secundum Nicolaum.

Recip. florum ocymi,	Rasura eboris,
Croci,	Thymi,
Zedoariæ,	Epithymi ana ʒ. i.
Ligni aloës,	Caphuræ,
Caryophyllorum,	Moschi,
Corticum citri,	Ambræ,
Galangæ,	Margaritarum,
Macis,	Osis è corde cerui añ. ʒ. s.
Nucis moschata,	Foliorū aui,
Styracis ana ʒ. ij. s.	argenti ana ʒ. i.
Anisi,	Sacchari quod sufficit

fiat electarium.

* Lætitiâ colorisq; bonitatem efficit, concoctionem iuuat, & caniciem ardet.

¶ Lætificans Rasis ad Almanforem.

Recip. metissæ,	Croci,
Corticum citri,	Cinnamomi.
Caryophyllorum,	Nucis moschata,
Galliæ moschata,	Cardamomi maioris,
Mastiches,	Seminis pœonia,

Been

Been albi, & rubri,
 Zedoariæ,
 Doronici,
 Seminis ocymi caryophyllati ana ℥.s.
 Moschi ℥.i. gr.v.
 Tritis omnibus & in puluerem redactis adde
 Sacchari quod satis est
 fiat confectio in tabulis.

Si verò volueris forma electarij, ea syrupo sequenti
 excipies, qui

Recip. myrobal. } cepularum, num. xx.
 } emblicarum, num. xxx.

Trita, & in libris tribus aquæ communis, ad duarum
 tertiarum consumptionem, cocta percolabis: Cola-
 turæ addes

Mellis despumati lib. ij.

Coque, fiat syrupus quo prædicta excipies, & fiet
 electarium.

* Ad affectus cordis, ventriculi, iecoris, quas partes
 etiam roborat, admodum confert: palpitatione cor-
 dis emendat, valenter exhilarat, & coctionem iuuat,
 coloremque vitium efficit.

¶ Diatrion piperon Galeni. *Gal. in lib. 9
 de piperis & cap.*

Recip. piperis nigri, Anisi,
 albi, Thymi ana ℥.i.
 longi ana ℥.l. Mellis quod satis est,
 fiat electarium.

Zingiberis,
 Recipit etiam vniuscuiusq; generis piperum ℥.ij.

* Ventriculi refrigerationibus, acido ructui, quar-
 tanis, resolutis, iecinorosis, & inflationibus auxiliatur.

¶ Diatrion piperon Mesur.

Recip. triū piperū ana ℥.v. Anni,
 Zingiberis, Anomi,
 Thymi, Cinnamomi ana ℥.i.
 Anisi ana ℥.ij. Cassiæ,
 Spicæ nardi, Seminis apij,

℞ 4 Sese-

LIBER SECVNDVS

Seseleos, Radicum enulæ ana ℥.s.
 Afari, Mellis quod sufficit.
 fiat electarium.

* Hoc magis fluxionibus quæ à capite ad thoracem descendunt, conuenit.

¶ Diospoliticon Galeni.

Recip. cumini in aceto macerati & vsti,
 Piperis longi,
 Comarum rutæ flaccidarum ana ℥.i.
 Nitri ℥.s.

Terantur crassius, & cum
 Mellis despumati quod satis est
 fiat electarium in bona forma.

* Aluum deicit cibos qui in ventre corrupti sunt educendo; ijsque conuenit quibus venter frigidus est, aut ad frigus propensior, siquidem pituitam extenuat & spiritum flatulentum expellit.

¶ Diacyminum Meliæ.

Recip. cymini pridie in aceto macerati, deinde ficcati ℥.x.

Zingiberis, Galangæ,
 Cynamomi ana ℥.s. Piperis longi,
 Caryophyllorum, Cardamomi ana ℥.ij.
 Ligni aloës, Moschi ℥.s.
 Macis ana ℥.ij.s. Mellis despumati q. f.
 fiat electarium forma conuenienti.

* Ventriculum & viscera reliqua calefacit, coctionem iuuat: flatus in dictis visceribus natos dissipat.

¶ Diacyminum Nicolai.

Recip. cymini in aceto præparati ℥.viij. ℥.i.
 Cinnamomi,
 Caryophyllorum ana ℥.ij.s.
 Zingiberis,
 Piperis nigri ana ℥.ij. Gr. v.
 Galangæ,
 Thymbræ,

Cala-

Calaminthes ana ꝑ.i. ꝑ.ij.

Ammi,

Ligustici ana ꝑ.i. Gr.xviij.

Piperis longi ꝑ.i.

Spicæ nardi,

Cardamomi,

Nucis moschatæ ana ꝑ.ij.s.

Omnibus tritis & in puluerem redactis, Mellisque despumati. q. s. exceptis fit electarium.

Fit etiam forma solida cum saccharo, hoc est, ad singulas specierum dimidias vncias, libram sacchari commiscendo.

* Confert frigiditati thoracis, stomachi, inflatis, colicis, febre quartana laborantibus, & ventriculi coctionem iuuat.

¶ Diacalaminthes Galeni.

Recip. calaminthes montanæ,

Seminis petroselinæ,

Pulegij,

Seseleos ana ꝑ.s.

Seminis apij,

Cacuminum thymi ana ꝑ.i.

Ligustici ꝑ.iiij.

Piperis lib. i.

Terantur subtilissimè, &

Melle despumato quantum satis est excipiantur.

* Crassa & lenta attenuat, & discutit, vrinæ mouet, ac muliebres menses.

¶ Diacalaminthe Mesuæ.

Recip. calaminthæ montanæ,

Calaminthæ campestris,

Seseleos,

Petroselinæ ana ꝑ.vi.

Zingiberis,

Seminis apij,

Comarum thymi ana ꝑ.iiij.

I s

Ligu-

Ligustici ℥.vi.

Piperis ℥.xij.

Excipe melle despumato quod fatis est.

* Auxiliatur ijs quos cibi fastidium vrget, appetentiam reuocans, ægrè quoque spirantibus, ventriculo refrigeratione sentienti, & flatibus distento confert.

¶ Dia cinnamomum Mesuræ.

* Rec. cinnamomi ℥.xv. Zingiberis,

Cassia,

Cymini,

Radicum enuse ana ℥.s.

Galangæ ℥.vij.

Caryophyllorum,

Piperis longi,

Cardamomi maioris,

Cardamomi minoris,

Coque, fiat electarium.

* Coctionem iuuat, etiam pituitæ putredine prohibet, distributionem alimenti in corpus promouet.

¶ Diagalanga Mesuræ,

Recip. Galangæ,

Ligni aloës ana ℥.vi.

Caryophyllorum,

Macis,

Ligustici ana ℥.ij.

Zingiberis,

Piperis longi,

Piperis albi,

Cinnamomi,

Calami odorati ana ℥.i.s.

fiat electarium vt decet.

* Ventriculi & hepatis intemperiem frigidam sanat: ob id coctionem iuuat, ructus æcidos cõpelcit, & flatus crassos potenter dissipat, atque ab eis natas inflationes: oris habitum commendat.

¶ Diacurcuma, id est, *Diakurkum*, Mesuræ.

Recip.

Rec. Tragacathę, ʒ. i. Carpobalsami,
 Croci, Rubiæ tinctorum,
 Afari, Succu absinthij,
 Seminū petroselini, Succu eupatorij,
 Apij, Olei balsami ana ʒ. ij.
 Dauci, Calami aromatici,
 Anisi añ. ʒ. iiij. Cinnamomi ana ʒ. i. s.
 Rhabarbari optimi, Scordii,
 Mei, Ceterach. i. aspleni,
 Spicæ nardi ana ʒ. vi. Succu glycyrrhizę añ. ʒ. ij. s.
 Costi, Trita, &
 Myrrhę, Mellis despumati q. f. ex-
 Casæ, cepta.
 Schoenanthi, fiat electarium.

* Ventriculi, iecoris, lienis morbos frigidos, ob idq̄;
 diuturnos sanat, & hinc orta symptomata, vt hydro-
 pem, cachexiam, colorem corporis foedum, humo-
 rum in ventriculo corruptelam, renum & vesicæ vi-
 tia frigida, vrinamq̄ue euocat.

¶ Diacurcuma minor Mesuræ.

Recip. spicæ nardi, Schoenanthi,
 Myrrhæ, Costi,
 Casæ, Cinnamomi ana ʒ. i.
 Croci, Mellis despumati q. f.
 fiat electarium.

* Idem pollet quod superior, sed imbecillius.

¶ Dialacca.

Recip. lacca lotæ, Amygdalarum amararum,
 Rhabarbari ana ʒ. iiij. Costi,
 Spicæ nardi, Myrrhæ,
 Mastiches, Rubiæ,
 Seminis apij, Foeniculi,
 Succu absinthij, Anisi,
 Succu eupatorij, Afari,
 Ammi, Aritolochiæ rotundæ,
 Sabinæ, Gentianæ,
 Croci,

LIBER SECVNDVS

Croci,	Schoenanthi,
Cinnamomi,	Bdellij ana ꝑ.i.s.
Hyssopi,	Piperis,
Cassia,	Zingiberis ana ꝑ.i.

Myrrham & bdelliū in vino infunde, cætera tenuifimè tere, & melle despumato quantum satis est, excipe, fiat electarium.

* Ventriculum & hepar roborat, hepatis obstructions aperit, eius scirrhu dissoluit, & ex his nascentem cacheriam & hydropen sanat, vrinas mouet, lapidemque renum & vesicæ frangit.

¶ Dianifon Mesuæ.

Recip. seminum anisi ꝑ.ij.s.

Glycyrrhizæ rasæ,	Cassia,
Mastiches ana ꝑ.i.	Pyrethri,
Seminum carui,	Calaminthæ ana ꝑ.ij.
foeniculi,	Cardamomi maioris,

Macis,	Caryophyllorum,
Galangæ,	Cubebarum,
Zingiberis,	Croci,
Cinnamomi ana ꝑ.v.	Spicæ nardi ana ꝑ.i.s.
Piperis nigri,	Sacchari albi ꝑ.v.
albi,	Mellis despumati q.f.
longi,	fiat electarium.

* Intemperiem frigidam ventriculi à pituita cruda, vel etiam flatibus sanat, & tussim diuturnam à frigida causa genitam.

¶ Dianthon Nicolai.

Recip. florum rorismarini ꝑ.i.

Rosarum rubrarum,	Cinnamomi,
Violarum,	Zingiberis,
Glycyrrhizæ ana ꝑ.vi.	Zedoariæ,
Caryophyllorum,	Macis,
Nucis moschatae,	Ligni aloës,
Galangæ,	Cardamomi,
Spicæ nardi,	Seminis anethi,

Seminis

Seminis anisi ana ℥.iiij. Mellis q. f.
fiat electarium.

* Succurrit præter rationem tristibus, animi lætiam auget; Item cardiacis, elephantia correptis, animi defectionibus, & cordis syncopi, & in vniuersum omni corporis imbecillitati prodest.

¶ Cyphoides andromachi.

Recip. pulpæ passarum pinguium ℥.iiij.
Crocij, Schoenanthi ℥.ij. s.
Calami aromatici, Myrrhæ ℥.iiij.
Bdellij ana ℥.ij. s. Radicum aspalathi ℥.ij.
Casia, Terebinthinæ ℥.iiij.
Cinnamomi ana ℥.i. s. Mellis, &
Spicæ nardi ℥.iiij. Vini odorati ana q. f.
Coque, fiat electarium vt artis est.

* Ad hepaticos, & thoracis affectiones utilis est.

¶ Electarium de baccis Lauri Rafis.

Recip. foliorum rutæ ℥.x.
Seminum Ammi, Piperis nigri, &
Cymini, longi,
Nigellæ, Menthastrij,
Ligustici, Baccarum lauri,
Carui, Castorij ana ℥.ij.
Dauci, Sagapeni ℥.s.
Origani, Opopanacis ℥.iiij.

Amygdalarū amararum, Mellis lb. i. ℥.iiij.
Triticis diligenter quæ triturlanda sunt, fiat electuariū;
deinde addantur lachrymæ in vino dissolutæ.

* Valet ad colicam & iliacam passionem, & doloribus intestinorum ex causa frigida, vel flatuosa.

¶ Electuarium de cineribus Auicennæ.

Recip. cinerum vitri,
Scorpionum,
Radicum brassicæ,
Leporis,
putaminū ouorū è quib⁹ pullus exēptus sit,
Lapidis

LIBER SECVNDVS

Lapidis spongiæ,	Dauci,
Sanguinis hirci præparati,	Pulegij,
Lapidis Iudaici,	Gummi arabici,
Gummi iuglandis,	Seminis altheæ,
Acori ana ʒ.i.	Piperis nigri ana ʒ.i. s.
Petrofelini,	Mellis q.i.
fiat electarium.	

¶ Confectio Anacardina Mesuæ.

*datum ad ʒij
cum aqua
fornicibus
apii.*

Recip. piperis nigri,	Costi,
longi,	Anacardij,
Myrobalan. cepularum,	Croci,
Emblicarum,	Melanthij,
Bellericarum,	Baccarū lauri añ. ʒ. vi.
Indarum,	Cyperij ʒ. iiij.

Castorij, ana ʒ. ij.

Tere anacardia per se, & alijs tritis misce, & factum Electarium cum

Butyri recentis non saliti,

Mellis despumati ana q. f. Coquatur vt artis est.

* Ad totius inferioris ventris, & cerebri affectus frigidos conducit, sanguinem puriorem reddit, & inde spiritu animali facto purgatiore, & tenuiore, sensus omnes, apprehensionem, intellectum & memoriam iuuat, coloremq; viuidum corpori tribuit.

¶ Alia Confectio Anacardina.

Recip. aloës ʒ. i. s.	Myrobal. Bellericarum,
Iridis,	Emblicarum,
Cassæ ana ʒ. vij.	Mei,
Zingiberis,	Epithimi ana ʒ. iiij. ʒ. i.
Anacardij,	Caryophyllorum,
Carpobalsami ana ʒ. iiij. s.	Schoenanthi,
Folij,	Rhei pontici,
Spicæ nardi,	Mastiches ana ʒ. ij.
Myrobal. fuluarum,	Corticum radicum fœ-
Cepularum,	niculi lotorum lib. i.
Indarum,	Aceti optimi lib. ij.

Con-

Contusa & macerata in predicto aceto dies septem,
coquantur, & colentur; Colaturæ bene expressæ
adde

Mellis despumati lib.ij.

fiat electarium vt artis est.

¶ Electarium ex Asa foetida seu Lasere, Mesue.

Recip. laseris,	Foliorum rutæ ana ʒ.s.
Piperis,	Terantur, & excepta cum
Myrrhæ,	Mellis despumati ʒ.vij.

Coquantur vt decet.

* Ad febres antiquas, & circuitum repetentes, vt
quartanas quotidianas, somnum grauem, tremorem,
venenosos morfus vile est.

¶ Hiëra simplex Galeni.

Recip. cinnamomi,	Mastiches chiæ, ana ʒ.vi.
Xylobalsami,	Croci ʒ.v.
Asari radicum,	Aloës electæ ʒ.xc.
Nardi spicæ,	

Omnibus tritis & in puluerem redactis, deinde

Mellis quantitate sufficienti exceptis fit electarium.

Addita autem agarici præparati parte dimidia fiet
hiëra cum agarico. alijs quarta sufficere videtur.

* Præstantissimum medicamentum est ad vitiosos
succos, qui in vetriculi tunicis hærent. Vtiliter quoq;
exhibetur ijs qui suffusorum imagines, & alia sym-
ptomata ex stomachi vitio patiuntur: & præterea ijs
qui alio sunt adstricta, & mulieribus quæ non probe
purgantur.

¶ Hiëra composita Galeni.

Recip. colocinthidis ʒ.vij.	Sthœchadis,
Scillæ assatæ,	Hyperici,
Agarici,	Pulegij,
Ammoniâci,	Gentianæ,
Scammonij,	Spicæ nardi,
Corticum radicû hellebori ni-	Schoenâthian. ʒ.xvi.
gri,	Polij montani,

Epi-

LIBER SECUNDVS

Epithymi,	Sagapeni,
Polypodij,	Croci,
Bdellij,	Aristolochiæ rot.
Aloës,	Trium piperum,
Chamædrios,	Cinnamomi,
Euphorbij,	Opopanacis,
Marrubij,	Castorij,
Casiæ ana ʒ.viij.	Petroselinij ana ʒ.iiij.
Myrrhæ,	

Omnia tenuissimè contrita excipe melle ad specierum pondus.

* Medicamentum est efficacissimū ad omnes morbos contumaces, & tutissimum.

¶ Hiëra Archigenis ex Aëtio.

Recip.colocynthidos ʒ.i.	Piperis albi ana ʒ.v.
Chamædrios,	Cinnamomi,
Agarici,	Spicæ nardi,
Marrubij,	Myrrhæ,
Stœchadis ana ʒ.x.	Polij montani,
Opopanacis,	Croci ana ʒ.iiij.
Sagapeni ana ʒ.i.	Mellis despumati ad
Petroselinij,	pondus specierum
Aristolochiæ rot.	fiat electarium.

* Confert affectibus melancholicis, & ex pituita crassa natis, vt vertigini, epilepsiæ, spasmo, difficultati spirandi, psora, lepræ, & cæteris tuberculis à crassa materia nascentibus aut seroso excremento, item intestinis, ventriculo, vtero à flatu dolentibus, aut prædictis humoribus.

¶ Hiëra Logadij ex Aëtio.

Recip.colocynthidis ʒ.xx.	Hyperici ana ʒ.i.
Scillæ assatæ,	Epithymi,
Agarici,	Polypodij,
Ammoniaci,	Bdellij,
Scammonij,	Aloës,
Corticis radicū ellebori nigri,	Chamædrios,

Mar-

Marrubij,	Opopanacis,
Cassæ ana ℥.i.	Sagapeni,
Myrrhæ,	Castorij,
Piperis albi,	Petrofelini,
nigri,	Aristolochiæ ana ℥.s.
Cinnamomi,	Mellis despumati ad pondus omnium specierum.
Croci,	

* Ad lateris dolorem, epilepsiam, maniam, melancholiam morbum, scotoma, cephalæam, suspiria, subitam præfocationem, incubum, tetanum, spasmodicum, contusum corpus ex ictu, lapsu, tremorem, paralysem, arthritidas, dolores spinæ, mammarum duritias, canculosque earum, stomachi imbecillitatem, ructum acidum, inflationem, tormina, nauseam, colicum dolorem, menses suppressos.

¶ Hiëra Logadij, ex Nicolao.

Rec. pulpe colocynthidis,	Cassæ,
Polipodij ana ℥.ij.	Chamædryos.
Euphorbij,	Bdellij,
Polij montani,	Marrubij ana ℥.i. Gra.
Seminis thymelæ ana ℥.i.s.	xiiij.
Gr. vi.	Cinnamomi,
Abfinthij,	Opopanacis,
Myrrhæ ana ℥.i. Gr. xij.	Castorij,
Centaurij.	Aristolochiæ,
Agarici,	Trium piperum,
Ammoniaci,	Croci,
Folij,	Sagapeni,
Nardi indicæ,	Petrofelini ana ℥.s.
Scillæ,	Hellebori nigri,
Scamoniij præparati añ. ℥.i.	albi añ. G. vi.
Aloës,	Mellis despumati lib. i.
Comarum thymi,	℥.i.s.
Confice vt decet.	

* Exterminat mala diuturna ex melancholia facta, epilepsiam, vertiginem, conuulsiones, hemicraniam,

K ele=

LIBER SECVNDVS

elephantiam, impetigines, lethargum, prodest, spit-
mantibus & linguam mordentibus, his qui lethalia
venena sumperunt, iecinorosis, pleuriticis, ischiadi-
cis, & lumborum dolore infestatis vitiosos humores
educit & mulierum menstrua.

¶ Benedicta simplex Nicolai.

Recip. turbith electi,	Amomi,
Sacchari ana ʒ. x.	Cardamomi,
Efulæ,	Seminis petroselini,
Diagridij,	Lithospermi,
Hermodytylorum,	Carui,
Rofarū rubrarū añ. ʒ. v.	Fœniculi,
Caryophyllorum,	Asparagi,
Spicæ indicæ,	Rusci,
Zingiberis,	Salis gemmæ,
Croci,	Galangæ,
Saxifragiæ,	Macis ana ʒ. i.
Piperis longi,	
Tritis triturandis, fiat electarium cum	
Mellis despumati lib. iij.	

* Humores pituitosos, ad articulos potissimum de-
cumbentes, elicit. A renibus quoq; & vesica purgat.

¶ Diasene Gentilis de Fulgino.

Recip. foliorū senæ ʒ. iij.	Lapis armeni ʒ. i.
Auellanarum num. l.	Sacchari ʒ. v.
Serici vsti ʒ. ij.	Mellis despumati ʒ. vi.
fiat electarium secundum artem.	

¶ Diasena Nicolai.

Recip. senæ ʒ. iij.	Galangæ,
Auellanas tostas num. l.	Piperis nigri,
Serici vsti ʒ. ij.	Spicæ nardi indicæ,
Lapis armeni lauati, ʒ. i.	Folij,
Lapis lazuli loti ʒ. iij.	Seminis ocimi,
Sacchari ʒ. vi.	Cardamomi,
Cinnamomi,	Croci,
Caryophyllorum,	Zingiberis,

Zedo-

Zedoariæ,
 Florum rorismarini,
 Piperis longi ana ꝓ.ij.
 Mellis despumati lib.ij.
 fiat electarium.

* Succurrit melancholicis, mania vexatis, quartana laborantibus, tristitia affectis, lienosis, elephanticis, & omnibus vitijs ex atra bile procreatis.

¶ Diasena recens Rasii, quæ sub nomine Electuarij Lenitiui in vsu est.

Recip. passularum enucleatarum ꝓ.ij.
 Capillorum veneris,
 Violarum,
 Hordei mundati ana M.s.
 Sebesten,
 Iuiubas ana num.xx.
 Glycyrrhizæ ꝓ.s.
 Prunorum exemptis nucleis,
 Tamar indorum ana ꝓ.vi.
 Senæ mundatæ,
 Polipodij ana ꝓ.ij.
 Coctis ad tertiæ partis consumptionem, adde
 Mercurialis recentis M.i.s.
 Bulliant leuiter, cola. In colatura dissolue
 Pulpæ cassiæ,

Tamar indorum,
 Prunorum,

Per cribrum transcolentur, & adde
 Sacchari albi lib.iiij.s.
 Sacchari violati ꝓ.vi.

Coquantur omnia, & fiat electarium in bona forma, vocaturque diasena senæ expers. Qui verò voluerit cum sena habere, ad singulas electarij vncias addat Pulueris senæ ꝓ.i.

* Valet in febribus ex humorum putredine natis, & pieuritide. Emollit enim aluum; & vtramque bi-

K 2 lemi

LIBER SECVNDVS

Iem sine molestia & innoxie educit.

¶ Electarium de Sebeste, Montagnanæ.

Recip. sebesten,

Prunorum ficcorum,

Pulpæ tamar indorum ana ℥.v.

Aquæ violarum lib.i.

Aquæ iridis,

Anguriæ ana ℥.vi.

Succi mercurialis depurati ℥.iiij.

Penidiorum ℥.vij.

Seminum cucurbitæ enucleatorum,

Cucumeris,

Melonis,

Citrulli ana ℥.ij.

Diagridij ℥.iiij.

Coquuntur tamar indi, sebesten & pruna, & in aquis stillatitijs dissoluta commiscentur cum

Diapruni simplicis lib.i.s.

Postea adduntur penidia, & his dissolutis reliqua commiscentur, & fit electuarium.

* Confert febribus biliosis interpolatis, ac continuis exquisitis, febriumque vehementiam sedat, sitim extinguit, vigilias arcet, & acres humores per urinam educit.

¶ Diacassia Nicolai, sub nomine Cassiæ condita.

Recip. pulpæ cassiæ lib.i.

Pulpæ tamar indorum.

Sacchari violati,

Mannæ electæ,

Sacchari candi añ. ℥.i.s.

Penidiorum,

Syrupi violati ℥.iiij.

Hæc omnia dissolue in decocto sequenti.

Prunorum,

Polypodij ana ℥.i.

Violarum,

Foliorū senæ ℥.s.

Glycyrrhiæ,

Anisi,

Seminū communiū enucleatorū, Fœniculi ana ℥.i.

Coquantur in aqua ad tertiæ partis cōsumptionem, & colaturæ bene expressæ addantur supradicta, ac in ele-

electarij formam reducantur.

* Confert ijs qui dura sunt aluo, hæc enim leniter & citra molestiam subducit, ac flauam educit bilem, ac febres inde natas mitigat. Thoracis pulmonis, & asperæ arteriæ phlegmonas resoluit, &c.

¶ Diacassia magistralis.

Recip. iuiubarum, Tamarindorum,
Prunorum, Sebesten,
Capilli veneris, Violarum ana M.i.
Coquantur in aqua secundum artem, & in colatura dissolue

Pulpæ cassiæ lib. x.

Sacchari albi lib. v.

Coquantur ad perfectam consistentiam.

¶ Cassia communis.

Recip. violariæ,

Maluæ, Betæ,
Mercurialis, Parietariæ ana M.i.

Fiat horum viridium decoctio in

Aquæ communis lib. x.

Bulliant ad dimidij consumptionem: hac colatura bene expressa extrahitur cassia, & ad singulas libras pulpæ adduntur

Mellis despumati ℥. vi.

Coquitur in formam electuarij.

* Aluum leniter & citra molestiam omnem subducit, estque pro delicatis ac mollioribus.

¶ Diaprunum non laxatiuum Nicolai.

Recip. pruna electa num. c.

Coquantur perfectè in aqua sufficienti, deinde cribro raro transmittantur, & referuata pulpa decoctioni affunde

Violarum ℥. s.

Bulliant sufficienter, & colentur: colaturæ addantur

Sacchari lib. ij.

Pulpæ suprascriptæ lib. i.

K 3 Pulpæ

LIBER SECVNDVS

Pulpæ cafsiæ

Tamar indorum ana ꝑ.i.

Coquantur lento igni, & addantur fubfequētes ſpecies tenuiffimè tritæ, ſemper commouendo,

Santalorum albi, Seminum ſcariolæ,
rubri, Berberis,

Spodij, Succu glycyrrhiæ,

Rhabarbari electi, Tragacanthæ ana ꝑ.ij.

Cinnamomi ana ꝑ.ij. Seminum cucurbitæ,

Rofarum rubrarum, Cucumeris,

Violarum, Melonū añ. ꝑ.i.

Seminum portulacæ, Contundantur vt ſupra.

* Facit ad acutas, ardentēs, omnesque altas febres, nempe tertianas continuas, hecticas, marafinodes, lipyrias, & in ſumma ad omnem febrilem affectum.

¶ Diaprunum ſolutiuum.

Recip. diaprunis non laxatiui lib.i.

Diagridij ꝑ.i. fiat electarium.

¶ Diacatholicon Nicolai.

Recip. pulpæ cafsiæ, Anifi ana ꝑ.i.

Tamar indorum, Glycyrrhiæ rafæ,

Senæ mundatę ana ꝑ.ij. Penidiorum,

Rhabarbari, Sacchari candi,

Polypodij, Quatuor ſem. frig. ma-

Violarum, ior. ana ꝑ.ij.

Conterenda conterantur: Et ſume

Polypodij recentis ꝑ.ij.

Seminiſ fœniculi ꝑ.ij.

Aquæ communis lib.ix.

Coque ad dimidij conſumptionem, & cola: colaturæ adde

Sacchari albi lib.ij.

Coquantur ad ſyrupi conſiſtentiam, & ſupra ſcriptis additis, fiat electarium.

* Omnes corporis humores purgat. Confert acutis & peracutis morbis. Emollit enim, alterat, roburque

burque addit. Iocinerosis, lienosis, podagricis, arthriticis, tertianis, quartanis, & quotidianis, doloribus capitis succurrit.

¶ Diapolypodion Magistrale.

Recip. polypodij mundati lib. ij.

Mellis despumati lib. vi.

Aceti scillitici lib. i. ꝓ. ij.

Zingiberis ꝓ. vi. fiat electarium.

¶ Diacarthamu Arnoldi de villa noua.

Recip. specierum diatragacanthi frigidi ꝓ. s.

Pulpæ cydoniorum ꝓ. i. Mannæ ꝓ. ij.

Pulpæ carthami ꝓ. s. Mellis rosati colati,

Zingiberis ꝓ. ij. Sacchari candi ana ꝓ. i.

Scammonij præparati ꝓ. iij. Hermodactylorum ꝓ. s.

Turbith ꝓ. vi. Sacchari albi ꝓ. x. s.

fiat electarium liquidum.

* Flauæ bili & pituitæ educendę mirificè conducit.

¶ Electarium Episcopi siue Elefscoph Mesuæ.

Recip. scammonij præparati,

Turbith ana ꝓ. vi.

Caryophyllorum,

Cinnamomi,

Zingiberis,

Myrobalanorum emblicarum,

Nucis moschatæ,

Polypodi ana ꝓ. ij. s.

Sacchari optimi ꝓ. vi.

Mellis despumati lib. i. ꝓ. iij.

Coquantur fiat electarium.

* Bilem flauam & pituitam elicit, flatus quoque toto corpore expellit, doloribus articularum, laterisq; prodest, item colicis cruciatibus: humores ad renes & vesicam decumbentes expurgat.

¶ Diaphœnicon Mesuæ.

Recip. dactylorum mundatorum ꝓ. c.

Penidiorum ꝓ. l.

K 4

Amyg-

LIBER SECVNDVS

Amygdalarum purgatarum ℥.xxx.
 Turbith electi ℥.xxxv. Ligni aloës,
 Scammonij ℥.xij. Macis,
 Zingiberis, Anisi,
 Piperis longi, Fœniculi,
 Florum rutæ, Dauci,
 Cinnamomi, Galangæ ana ℥.ij.s.
 Daçtyle per triduum in aceto & totidem noctes ma-
 cerantur, deinde in mortario contunduntur cum a-
 mygdalis & penidijs. Reliqua tenuissimè teruntur,
 & in electarium reducuntur cum
 Mellis despumati lib.vi.

* Febribus cõpositis & diuturnis auxiliatur, bilem
 enim flauam & pituitam ducit. Colicis cruciatibus
 mirificè confert, item doloribus ventriculi, & id ge-
 nus alijs vitijs ex crudis humoribus ortis.

¶ Electarium Hamech, Mesur.

Recip. myrobalanorum fuluarum ℥.iiij.
 Cepularum, Violarum ℥.i.s.
 Indarum, Epithymi ℥.ij.
 Rhabarbari electi añ. ℥.ij. Seminis anisi,
 Agarici, Fœniculi,
 Colocynthidis, Rosarû rubrarû añ. ℥.vi.
 Polypodij ana ℥.xviij. Succum fumarix lib.i.
 Abfinthij, Pruna num.lx.
 Thymi, Passularum enucleata-
 Senæ ana ℥.vi. rum ℥.vi.
 Macerentur omnia in fero lactis caprini sufficiente,
 in vase vitrato angustî oris, per dies quinque. Postea
 ferueant vna aut altera ebullitione, Colentur, cola-
 turæ bene expressæ adde
 Pulpæ casixæ ℥.iiij.
 Pulpæ tamarindorum ℥.v.
 Mannæ ℥.ij.
 Frica manu, cola, & adde
 Sacchari albi lib.i.s.

Scam-

Scammonij præparati ℥.i.s.

Coque ad mellis consistentiam, & adde

Myrobalanorū fuluarum, Rhabarbari,
 Cepularū, Seminis fumarie añ. ℥.s.
 Indarum, Spicæ nardi indicæ,
 Bellericarū, Anisi ana ℥.ij.
 Emblicarū, Confice electuarium.

* Morbis omnibus ex flaua bile & pituita falsa natis, nempe impetigini, scabiei, elephantia, & cancro succurrit. In summa omni foeditati cutis à biliosis & adultis humoribus procreatae conuenit.

¶ Electarium è succo Rosarum, Nicolai.

Recip. succi rosarum rubrarum,

Sacchari albi ana lib. i. ℥.iiij.

Scammonij præparati ℥.i.s.

Santali rubri,

albi,

lutei ana ℥.vi.

Spodij ℥.iiij.

Camphoræ ℥.i.

Coquatur saccharū cum succo rosarum, deinde reliqua trita adijciantur, & fiat electarium.

* Expellit flauam bilem citra molestiam, ad morbos articularum ex biliosis & calidis humoribus natos, ad febresque tertianas confert.

¶ Electarium rosatum, Mesuræ.

Recip. succi rosarum rub. lib.iiij.

Sacchari optimi lib. i. s.

Mannæ electæ & recentis ℥.vi.

Scammonij præparati ℥.i.s.

Coque igni lento ad mellis crassitudinem, tunc adde subsequenta bene trita, & per cribrū transmissa, Trochisc. de spodio ℥.i. Croci ana ℥.ij.

Galliæ moschatae, Trochisc. de berberis ℥.s.

Confice secundum artem.

Hoc electario utimur in conficiendis catapotijs ag-

K 5 grega-

LIBER SECVNDVS

gregatiuis, & de hermodactylis.

* Cholagogum est clemens, ob id salubre biliofis affectibus, arthritidi calidæ, cephalalgia calidæ, vertigini, oculorum dolori, ictero.

¶ Electarium Indum maius Mesuæ.

Recip. cinnamomi,	Turbith electi ℥.i.
Caryophyllorum,	Sacchari optimi,
Spicæ nardi,	Penidiorum ana ℥.xx.
Rosarum rubrarum,	Galangæ,
Cassæ,	Cardamomi maioris,
Macis,	Cardamomi minoris,
Cypero ana ℥.s.	Afari,
Santali citrini ℥.ij.s.	Mastichis ana ℥.i.s.
Ligni aloës,	Scāmonij præparati ℥.i.s.
Nucis moschatæ ana ℥.ij.	

Omnia tenuissimè conterantur, & manibus oleo amygdalarum dulcium recens extracto, bene inunctis, fricentur, & fiat electarium cum syrupo subsequenti, qui

Recip. succi apij,
Fœniculi,
Cydoniorum,
Granatorum ana ℥.vi.

Mellis despumati lib.ij.s.

Coquantur in formam syrapi.

* Purgat ventrem totum inferiorem, atq; ad eò iuncturas pituita etiam putri, flatusque dissipat: & affectibus inde natis, dolori colico & nephritico, & ventriculi, & aliorum viscerum, vtile est.

¶ Electarium Indum minus Mesuæ.

Recip. turbith electi,	Cinnamomi,
Sacchari ana ℥.vi.	Nucis moschatæ,
Macis,	Cardamomi ana ℥.vij.
Caryophyllorum,	Scāmonij præparati ℥.i.s.
Piperis,	Mellis despumati lib.ij.
Zingiberis,	

* Ad

* Ad eadem efficax est.

¶ Electarium de Pſyllis Meſuræ.

Recip. ſucci bugloſi ſine boraginis domeſticæ &
Endiuæ, (ſylueſtris,
Apj, ana lib.ij.

Succi fumaræ ꝯ.iiij.

Clarificentur, & in his infunde

Cuſcutæ, Capillorum ven.M.i.

Aniſi, Aſari ꝯ.ſ.

Senæ ana ꝯ.ſ. Nardi indicæ ꝯ.ij.

Macerentur vigintiquatuor horas, deinde ſemel fer-
neſiant, & adde

Violarum recentium ꝯ.iiij.

Epithymi ꝯ.ij.

Rurſus ferueſiant, colentur, colaturæ addantur

Pſyllij ꝯ.iiij.

Macerentur vigintiquatuor horas identidem agitan-
do, poſt exprime totâ mucaginem, in cuius lib.iiij.
coque igni lento

Sacchari optimi lib.ij.ſ.

Scammonij præparati ꝯ.iiij.ſ.

Coctis omnibus adde, ſubſequêtia ſubtiliſſimè trita

Trochiſcorum diarhodon,

de ſpodio,

Rhabarbari ana ꝯ.i.

Trochiſcorum de berberis ꝯ.ſ.

fiat electarium.

* Flauam bilem euocat, ob id febribus ardentibus,
acutis, curatu difficilibus auxiliatur, dolori capitis, &
vertigini à bilis vapore naſcenti, ictero & intempe-
rici calidæ hepatis.

¶ Triphera Perſica Meſuræ.

Recip. ſucci ſolani,

Endiuæ,

Apj,

Lupuli ana lib.i.

Viola-

LIBER SECUNDVS

Violarum ℥.ij.	Foliorum senæ ℥.ij.
Cuscute ℥.s.	Spicę nardi indice ℥.ij.
Myrobalan.citrearum,	Agarici electi ℥.i.
Cepularum,	Pruna damascena nu.l.
Indarú ana ℥.ij.	

Macerentur in prædictis succis, fricatis prius myrobalanis oleo amygdalarú dulcium: Coque igni lento ad tertias, dein adijce

Epithymi ℥.xl.

Semel feruefiant, colentur, In dimidia parte colaturæ dissolue

Tamar indorú recentiu ℥.ij. Pulpæ casisæ ℥.iiij.

Mannæ ℥.i.s.

Sacchari violati lib.i.

Alteri parti adde

Sacchari optimi lib.iiij.

Aceti boni lib.i.

Coquantur lento igni & reliquis admisceantur, deinde adde

Rhabarbari ℥.ij.

Mastichis,

Myrobalan.citrinarum,

Cubearum,

Cepularum,

Spodij,

Indarú añ.℥.i.

Santali citrini,

Bellericarum,

Seminú cucurbitæ,

Emblicarú añ.

Citrulli,

℥.s.

Melonum,

Seminis fumaris,

Cucumeris añ.℥.ij.s.

Trochiscorú diarhodon,

Anisi ℥.s.

Macis,

Spicæ nardi ℥.ij.

Tenuissimè trita inuoluantur oleo violato, & fiat electarium secundum artem.

* Aduersus acutas febres, calidam ventriculi & iecoris intemperiem efficac. Morbis omnibus ex humorum vstione natis confert, sitim reslinguit, icterum calidum ex obstructione sanat, suffusionem à vaporibus biliosis visui incommodantem discutit.

¶ Diaturbith Mesuræ.

Recip.

Recip. turbith albi & gummosi ℥.x.

Zingiberis ℥.v.

Mastiches ℥.iij.

Sacchari albi ℥.ij.s.

fiat electarium cum

Mellis sufficienti quantitate.

* Pituita, præsertim eâ quæ est in ventriculo, elicit.

¶ Diaturbith cum Rhabarbaro, Montagnanæ.

Recip. turbith, Zingiberis ana ℥.i.s.

Hermodytylorû ana ℥.i. Mastichis,

Rhabarbari ℥.x. Anisi,

Scamoniij præparati ℥.s. Cinnamomi,

Santali albi, Croci ana ℥.s.

rubri, Sacchari albi lib. i. ℥.iij.

Violarum,

fiat electarium in forma competenti.

* Flauam bilem & pituitam educit, atque aqua intercutem laborantibus mirificè confert.

¶ Catharticum Imperiale, Nicolai.

Recip. scamoniij præparati,

Sacchari ana ℥.i. Spicæ nardi celticæ,

Cinnamomi, Piperis longi,

Spicæ nardi, Piperis albi,

Radicum saxifragiæ, Cardamomi,

Polypodij, Amomi,

Zingiberis ana ℥.s. Caryophyllorum ana ℥.iij.

Terantur omnia tenuissimè & fiat electarium cum Mellis despumati q. s.

* Bilem vtramq; & pituitam sine molestia educit, caput optimè purgat, & oris spiritum commendat.

¶ Diamanna Galeni ex Mesue.

Recip. manna electæ lib. i.

Scamoniij præparati ℥.i.

Succi rosarum rubrarum lib. i.

Dissoluetur in succo manna, & coquatur sufficienter lento igne, deinde adde

Masti-

LIBER SECVNDVS

Mastiches puluerisatæ ꝓ.iiij.

fiat electarium.

* Bilem flauam educit sine molestia, ob id omnibus morbis biliosis salubre.

¶ Electarium lenitiuum magistrale.

Recip. myrobalanorum flauarum,

Cepularum,

Indarum ana ꝓ.ij,

Bellericarum,

Emblicarum ana ꝓ.i.s.

Sacchari optimi ꝓ.s.

Terantur triduū in vase lapideo, singulis diebus bis vel ter aquam fontanam inspergendo, deinde sicca-
ta terantur in puluerem tenuem, cuius sumes ꝓ.i.

Turbith boni ꝓ.iiij.

Sandali rubri ana ꝓ.i.

Zingiberis ꝓ.i.s.

Scāmonij preparati ꝓ. i.s.

Cinnamomi,

Sacchari q. f.

Anisi,

fiat electarium.

¶ Theriaca Andromachi senioris ex Galeno.

Recip. trochiscorum scilliticorum ꝓ.xlviiij.

Trochisc. theriacorum,

Nardi indicæ,

Hedicroi,

Schœnanthi,

Piperis longi,

Thuris electi,

Opij ana ꝓ.xxiiij.

Piperis nigri,

Rosarū rubrarū purgatarū,

Dictamni cretici,

Iridis,

Comarum marrubij,

Succi glycyrrhizæ,

Rhapontici,

Seminis napi syluestris,

Stœchadis,

Scordij,

Petroselini,

Opobalsami,

Calaminthæ montanæ,

Cinnamomi,

Terebinthinæ,

Agarici ana ꝓ.xij.

Zingiberis,

Myrrhæ,

Radicū quinquefolij ana

Costi,

ꝓ.vi.

Croci,

Polij montani,

Cassæ,

Chamæpytyos,

Sty-

Styracis,	Sefeli,
Meu,	Acaciæ,
Amomi,	Thlafpi,
Nardi celticæ,	Hyperici,
Terræ lemnix,	Ammi,
Phu,	Sagapeni ana ꝑ.iiij.
Chamædryos,	Castorij,
Folij,	Aristolochiæ tenuis,
Chalcitidis toftæ,	Dauci,
Gentianæ,	Bituminis iudaici,
Anifi,	Opopanacis,
Succi hypociftidis,	Centaurij minoris,
Carpobalfami,	Galbani ana ꝑ.ij.
Gummi,	Mellis despumati lib.x.
Seminis foeniculi,	Vini optimi odorati q. fa-
Cardamomi,	tis est.

Galenus ætate plus aromatū admiscebant ad singulas libras mellis, & medicamentū solidius erat, quam nunc fit. Tam enim sumunt mellis lib. xx.

Conficitur autem hoc modo secundum Galenum.

Herbæ, flores, fructus, semina, radices, cortices, trochisci, terra lemnia, chalcitis, & bitumen, diligentissimè conteruntur pistillo ferreo in mortario æneo, & crebro subtilissimo cribrantur, semine thlafpi, napi sylvestris, & croco exceptis, quæ per se teruntur, vinoque rigantur, ne mortario interiori inhæreant, & vt commodius conterantur.

Gummi, succi, & castorium per se teruntur, ad fuso vino, vt etiam commodius teri possint.

In ipso compositionis tēpore, omniumque rerum mixtura, Primum liquefit terebinthina in duplici vase cum mellis pauxillo, deinde etiam opopanax, galbanum, sagapenum, bene antea per se trita ad fuso pauculo melle, vt facilius digitis explanentur, commisceanturque atque vniantur: Postea coquantur in ipso duplici vase cum terebinthina, donec ad iustam

stam consistentiam redacta sint, his admiscetur pars aliqua cōtritōrum, tum etiam in vino dissolutorum, donec mellis consistentiam consequantur, deinde in mortarium vastæ magnitudinis effunduntur in hunc modum. Primum, pars aliqua eorum quæ vino dissoluta sunt, & ad eam formam redacta: deinde mellis nonnihil cocti per se & despumati: postremo, pars aliqua eorum quæ in puluerem redacta fuerant: ad hæc nonnihil eorum quæ liquefacta in duplici vase, eaque tepida: Hæc omnia probè agitentur rudicula, & sic consequēter de residuo faciendum, donec omnia probè vnita sint, & hæc quidem ad Solem, vt facilius fiat, continuo agitando; & tundendo pila ferrea inuncta opobalsamo, vt facilius agitari possint, & commisceatur etiam opobalsamum reliquis: alioqui faciliè adhæreret pistillo medicamentum, & difficilior fieret agitatio: Hæc cōtinuè per quatuor aut quinque dies agitanda sunt, & rursus elapsis sex aut septem diebus iteranda agitatio per duos menses: deinde reponitur medicamētum vasculis plumbeis, aut terreis bene coctis & vitratīs.

Chalcitis quæ in hoc medicamen venit, sic præparanda est: Illius bona quantitas in olla cruda, succensis carbonibus coquitur, eaque liquefacta vbi bullas emiserit, partem supernam in marmor effundes, atque illic fines in vmbra donec frigeat. Hinc postea solummodo capies quod supernè spumeum fuerit, quodque cinerei est coloris, aut præsij, non quod flauum est, theriacam enim colore flauo, non nigro inficeret.

Hic autem animaduertendum est, omnes theriacæ compositiones quæ apud Galenum varijs locis reperiuntur, & diuersorū Authorum, recipere insuper Acori ꝓ.iiij.

Piperis albi ꝓ.vi.

* Exitialibus venenis, & ferarū virus eiaculantium ictibus

ictibus aduersatur. Inueteratis capitis doloribus, vertigini, aurium grauitati, comitialibus, attonitis, appoplecticis uel, resolutis, oculorum hebetudinis, uoci amissæ, asthmaticis, recenti & uetustæ tussi, sanguinem reuicentibus, ægrè excreantibus, & nõ nisi recta ceruice spirantibus, ventriculi imbecillitatibus ac inflationibus, colicis cruciatibus, ileosis, cholericis, cœliacis, regio morbo correptis opitulatur. Induratum lienem liquefacit, calculos in renibus cõminuit, urinæ difficultati, & uesicæ exulcerationibus medetur. Febriũ horroribus & rigoribus, hydropicis, elephantia laborantibus sæpe præsentis est auxilio. Menstrua cit, foetum mortuum excutit, articulorum doloribus adiumento est. Non autem corpus modò, sed & animi morbos persanat. Melancholicis itaque, lymphaticis, aquæ pauoribus, & id genus alijs malis iugiter data succurrit. Cæterũ in pestifera luë uix aliud præsentius magisque idoneum præsidium hac ipsa inueniri potest.

¶ Theriaca dia resaron Mesur.

Recip. gentianæ, Aristolochiæ rot. ana ℥.ij.
Baccarum lauri, Mellis despumati q. s.
Myrrhæ, Coquantur ut artis est.

* Ad affectus frigidos, tum cerebri, ut epilepsiam, paralyfin, spasmus cynicum, id est, oris torturã: tum ventriculi, ut inflationem, & ab eo dolorem, tardam coctionem: tum denique hepatis, ut hydropem cachexiam, obstructionẽ: præterea morsui scorpionis, & potioni ueneni confert.

¶ Mithridatium Andromachi secundum Galenum.

Recip. glycyrrhizæ ℥. viij. ʒ. s.
Opij ℥. iij. ʒ. i.
Folij, Rosarum siccarum,
Nardi celticæ, Cardamomi ana ℥. iij.
Seminis foeniculi, Castorij,
Gentianæ, Thuris,

L Myr-

Myrrhae, Carpopalsami,
 Succu hypocistidis añ. ʒ. vi. Sagapeni ana ʒ. iiij.
 Polij, Croci,
 Costi, Cinnamomi,
 Sefeli, Zingiberis ana ʒ. vij. ʒ. i.
 Casia ana ʒ. v. ʒ. i. Styracis ʒ. v. ʒ. iij.
 Nardi indicæ, Dauci ʒ. vi. ʒ. s.
 Scordij, Petroselini ʒ. iij. s.
 Cyphi, Piperis longi ʒ. iij. s.
 Schoenanthi, Anisi ʒ. iij.
 Opopanacis, Thlaspi,
 Terebinthinæ añ. ʒ. vi. ʒ. i. Opopalsami añ. ʒ. vi. ʒ. iij.
 Acori, Galbani ʒ. vij. ʒ. i.
 Phu, Scinci ʒ. iij. ʒ. i.
 Hyperici, Vini optimi quod satis est,
 Acaciæ, Mellis despumati q. s.
 Gummi,

Compone in modum theriacæ.

* Ad eadem quæ theriacæ valet, & ad pleraq; pernicioſa medicamenta & venena est efficacior: in vipera autè morſus citratione, theriaca inferior. Priuatim verò facit ad diuturnas ventriculi & thoracis fluxiones, & ad omnes inueteratas in profundo corporis exulcerationes & abſceſſus. Tabidis ventrisq; inflationibus medetur, appetentiam emendat & reſtituit, ac bonum corpori colorem conciliat. Calculos conterit, ac vrinæ difficultatem ſanat, Acuit viſum eorum qui illo crebrius vtuntur. Mortuum foetum eiicit, & ad muliebria omnis generis mala frigida, atque iis quæ non concipiunt conducit. Item melancholiam non ſinit conſiſtere. Omne denique capitis malum, ex frigiditate ortum, dolores auriū, lachrymantes oculos, dentium cruciatus, oris, palati, auriūq; omnia vitia, emplaſtri forma impoſita, ſanat.

¶ Mithridatium Damocratis.

Recip.

Recip. myrrhæ. Seminis dauci,
 Croci, Carpobassami,
 Agaraci, Cyphi,
 Zingiberis, Bdellij ana ʒ.vij.
 Cinnamomi, Nardi celticæ,
 Nardi indicæ, Gummi,
 Thuris electi, Petroselini,
 Thlaspi ana ʒ.x. Opij,
 Sefeli. Cardamomi,
 Opobassami, Seminis foeniculi,
 Schœnanthi, Gentianæ,
 Stœchadis, Rosarum,
 Terebinthinæ, Dictamni cretici ana ʒ.v.
 Chalbani, Anisi,
 Costi, Ari,
 Piperis longi, Acori,
 Castorij, Phu,
 Hypocistidis, Sagapeni ana ʒ.iiij.
 Styracis, Mei,
 Opopanacis, Acaciæ,
 Folij ana ʒ.viiij. Scinchi,
 Cassiæ, Seminis hyperici añ. ʒ.ij.s.
 Polij montani, Vini q. f.
 Piperis albi, Mellis despumati q. f.
 Scordij, Confice secundum artem.

¶ Diarceuthidon Damocratis ex Galeno.

Recip. baccarum iuniperi ʒ.iiij.
 Terræ lemnis ʒ.ij.
 Trita excipiantur
 Olei dulcis quantitate sufficienti.
 Alij butyrum recens loco olei sumunt.

* Accipientem tutum à venenis reddit: nam si venenum nō subsit quieta manet: sin adsit, nausēā concitat, & euomere cogit, ita vt venenum quoque cum antidoto rejiciatur.

¶ Ambrosia Archibij, ex Galeno desumpta.

L 2 Recip:

LIBER SECVNDVS

Recip. anisi, Cassiæ,
 Seminis apij ana ꝑ.iiij. Spicæ indicæ ana ꝑ.ij.
 Myrrhæ, Croci ꝑ.ij.s.
 Opopanacis ana ꝑ.i. Piperis ꝑ.s.
 Cinnamomi, Opij ꝑ.iiij.
 Seminis loti amari, Mellis despumati q.f.
 Confice secundum artem.

* Ad omnes internas affectiones utilis est pota : ad intestinorū tormina quidem ex vini myrtini, & aquæ quarta hemina parte: ad hepar autem ex aquæ mul-
 fæ hemina dimidia. Item ad vigilias, ophthalmiam, & lateris morbum ex aqua mulsa : ad stomachi de-
 mum vitia, ex vini granatorum cyathis duobus, & aquæ totidem.

¶ Athanasia Mithridatis ex Galeno.

Rec. piperis albi gr. xl. Petroselini ana ꝑ.iiij.
 Costi, Croci,
 Mei, Myrrhæ ana ꝑ.viiij.
 Acori, Cinnamomi,
 Agaraci, Cassiæ,
 Scordij, Schoenanthi ana ꝑ.xij.
 Dauci, Mellis q.f.
 Componere vt artis est.

* Facit ad venena, & omnium venenatorum mor-
 fus, quibusque cibus in ventriculo acefcit, sangui-
 nemque reijciunt: antiquas insuper tusses, hepatis,
 lienis, vesicæ & vteri morbos sanat.

¶ Athanasia Nicolai.

Recip. cinnamomi, Betonicæ,
 Cassiæ ana ꝑ.iiij. Gr. v. Apij,
 Croci, Dauci,
 Schoenanthi, Anisi,
 Styracis calamitæ, Opij ana ꝑ.i.s. G. iij.
 Phu, Nardi indicæ,
 Sefeli, Folij,
 Hyoscyami, Castorij,
Myrrhæ,

*Hanc Fuchs sig. catenis. scriptur. d.
 f. hanc in p. 104. p. 104.*

Myrrha,	Afari,
Lapis hæmatitis,	Corticum mandragoræ,
Carabe,	Polij montani,
Sanguinis draconis,	Pulegij,
Coralli rubri,	Baccarum lauri,
Coffi,	Mei,
Boli armeni,	Piperis albi,
Mummia,	Piperis longi,
Consolidæ maioris,	Petrofelini ana ꝑ.s.
Terræ sigillatæ,	Mellis q.f.
Acori,	Confice vt artis est.

* Dysfermia laborantibus & cœliacis confert, atq; ad fluxum muliebrem utilis est. Facit ad profluuium sanguinis narium, & eos qui cibum non retinent in ventriculo. Sanguinis præterea à quacunque causa natis reiectionibus auxiliatur.

¶ Paulina ex Galeno.

Recip. cinnamomi,	Piperis nigri,
Coffi,	Piperis longi,
Galbani,	Styracis ana ꝑ.i.
Castorij,	Mellis q.f.
Opij,	

Tunduntur quæ tundenda sunt, & cribrantur per angustissimum cribrum, galbanum in melle dissoluitur, & factum electarium in consistenti forma reponitur in pyxidem vitream aut argenteam.

* Facit hæmoptoicis, tussientibus, phthificis, peripneumonicis, ad conuulsa, rupta, stomachi subuersionem, bilem vomentes, ac sæcernentes, cœliacos, dysentericos, ad affectiones circa vesicam, suffocationes vteri, febres per circuitum repetentes, hora vna ante exacerbationem exhibita, facit in malum habitum delapsis, cibum non sentientibus, ac pharmaca lethalia & plagas venenû iaculantium bestiarum.

¶ Philonis Tharsensis Antidotus ex Galeno,
similis ei quam Mesues describit.

L 3 Recip.

Recip. croci ʒ.v. Piperis albi,
 Pyrethri, Seminis hyoscyami añ.ʒ.
 Euphorbij, Opij ʒ.x. (xx.
 Nardi indicæ ana ʒ.i. Mellis q.f.
 Confice secundum artem.

* Expertissima ad sedandos vehementes & lethales partium dolores, ventriculi, colli, hypochondriorum, hepatis, lienis, renum, vteri, excitatos à crudis humoribus aut flatu crasso, aut ambrorum causa intemperie frigida: valet etiam ad suffocationis periculum, singultū vehementē, & vrinæ difficultatem.

¶ Philonium Romanum Nicolai.

Recip. piperis albi, Croci ʒ.s.
 Seminis hyoscyami ana Nardi indicæ,
 Opij ʒ.ij.s. (ʒ.v. Pyrethri,
 Casæ ʒ.i.s. Zedoariæ, ana G. xv.
 Seminis apij ʒ.i. Cinnamomi ʒ.i.s.
 Petroselinī, Euphorbij,
 Seminis fœniculi, Costi ana ʒ.i.
 Dauci ana ʒ.ij. G.v. Mellis despumati q.f.
 Confice &c.

* Idem quod præcedens potest.

¶ Philonium Persicum Mesuræ.

Recip. piperis albi, Pyrethri,
 Hyoscyami ana ʒ.xx. Margaritarum,
 Opij, Carabe,
 Terræ lemnix ana ʒ.x. Doronici,
 Lapidis hæmatitis, Zedoariæ,
 Croci ana ʒ.v. Trochiscorum ramich
 Castorij, ana ʒ.i.
 Nardi indicæ, Camphoræ ʒ.i.
 Euphorbij, Mellis q.f.

* Ad sanguinem vndeunque manantem confert: quapropter menses immodicè erumpentes, hæmorrhoidas, & cruentas excretiones per inferna: itemq; sanguinis sputū cōpescit, ac foetum in vtero retinet.

¶ Try-

¶ Tryphera magna Nicolai.

Recip. opij ʒ.ij.	Corticum mandragoræ,
Cinnamomi,	Nardi celticæ,
Caryophyllorum,	Rosarum rubrarum,
Galangæ,	Piperis,
Nardi indicæ,	Anisi,
Zedoariæ,	Apij,
Zingiberis,	Petrofelini,
Costi,	Foeniculi,
Styracis calamitæ,	Dauci,
Calami aromatici,	Hyosciami,
Calaminthæ,	Cymini,
Iridis,	Seminis ocymi ana ʒ.i.
Peucedani,	Mellis despumati q.ʒ.
Acori,	

* Auxiliatur dolori stomachi ex frigiditate, sumpta namque statim sudorem prouocat, phreneticis, mulieribus ex vteri dolore infomnibus, rheumaticis, peripneumoniacis, & qui excrementa cum sanguine excernunt vtilissima est.

¶ Requies Nicolai.

Recip. rosarū rubrarū,	Nucis moschatae,
Violarum ana ʒ.iiij.	Cinnamomi,
Opij,	Sacchari ana ʒ.i.s.
Hyoscyomi,	Santali albi,
Papaueris albi,	rubri,
Papaueris nigri,	citri,
Corticis mandragoræ,	Spodij,
Seminum scariolæ,	Tragacanthæ ana ʒ.ij.
Lactuca,	Gr.v.
Portulacæ,	Mellis despumati q.ʒ.
Pfyllij,	

Confice secundum artem electarium.

* Ad febres continuas & ardentes, omnemque febrilem affectum, ad febres denique acutas confert. Est autem vtilis temporibus & pulsibus manuū in-

LIBER SECVNDVS

uncta, ac cordis doloré mitigat, somnumq; conciliat.

¶ Sotera Pauli.

Recip. nardi indicæ,	Piperis longi,
Castorij ana \mathfrak{z} .xxxix.	Amomi,
Myrrhæ \mathfrak{z} .xxvij.	Sefeli ana \mathfrak{z} .xij.
Croci \mathfrak{z} .xxxvij.	Sifonis \mathfrak{z} .vi.
Opij,	Styracis,
Schœnanthi ana \mathfrak{z} .xxxvi.	Hedycroi,
Petroselini \mathfrak{z} .xl.	Costi,
Anisi \mathfrak{z} .ix.	Afari ana \mathfrak{z} . xvij.
Apij \mathfrak{z} .vij.	Mellis q.f.
Calixæ \mathfrak{z} .xij.	

PVLVERES.

Sectio sexta.

¶ Puluis aduerfus flatu magistralis.

Recip. coriandri præ-Cinnamomi \mathfrak{z} .ij.
parati, Caryophyllorum \mathfrak{z} .i.
Anisi purgati ana \mathfrak{z} .ij. Macis \mathfrak{z} .s.
Sacchari optimi \mathfrak{z} .iiij. fiat puluis tenuissimus.

¶ Alius ad idem magistralis.

Recip. cinnamomi ele- Piperis,
sti \mathfrak{z} .i. Galangæ,
Zingiberis \mathfrak{z} .s. Caryophyllorū ana \mathfrak{z} .ii.
Cymini, Sacchari optimi lib.i.
fiat puluis tenuissimus.

¶ Alius similis magistralis.

Rec. cinnamomi \mathfrak{z} . i.s. Nucis moschatae G. viij.
Zingiberis \mathfrak{z} .i. Sacchari albi \mathfrak{z} .ij.
Macis \mathfrak{z} .s. fiat puluis tenuissimus.

¶ Puluis Senæ præparata, Montagnanæ.

Recip. foliorum senæ \mathfrak{z} .i.s.
Zingiberis,

Macis

Macis ana ℥.ij. Tartari ana ℥.i.s.
Cinnamomi, terantur tenuissimè.

* Purgat caput mirabiliter.

¶ Pulvis è turbith magistralis.

Recip. turbith boni ℥.i. Hermodactylorum ℥.s.
Zingiberis albi ℥.ij. Sacchari albi ℥.s.
fiat pulvis.

¶ Alius Auicennæ.

Recip. zingiberis albi, Turbith electi ana ℥.x.
Mastiches electæ, Sacchari albi ℥.xxx.
Trita misceantur.

* Purgant humores phlegmaticos, datur pueris,
mulieribus, senibus, & humidis, delicatis, & ociosis.

¶ Pulvis laxatiuus magistralis.

Recip. turbith ℥.i. Anisi,
Zingiberis, Hermodactylorum,
Cinnamomi, Scammonij preparati
Mastiches, ana ℥.s.
Galangæ, Foliorum senæ ℥.ij.
Cardamomi, Sacchari albi ℥.iiij.
Caryophyllorum,

Terantur omnia & commisceantur.

* Purgat choleram, pituitam & melancholiam.

¶ Pulvis ad suppositoria communia magistralis.

Recip. aloës, Salis gemmæ,
Cymini, Rutæ ana ℥.i.
Terantur & fiat glans cum Mellis q.f.

¶ Alius acutior.

Recip. aloës, Cymini,
Hellebori nigri, Rutæ ana ℥.ij.
Centaurij, fiat pulvis vt suprâ.

¶ Alius, & sedans dolorem.

Recip. cymini, Castorij,
Rutæ, Opij ana ℥.i.
fiat pulvis qui melle excipiatur.

¶ Pulvis capitalis calidus Magistralis.

L s Recip.

Recip. stœchadis, Maioranæ,
 Nucis moschatæ, Ligni aloës,
 Betonica, Caryophyllorum ana ꝓ.i.
 Radicum betonica, Moschi,
 Seseleos, Ambræ ana G.ij.
 fiat puluis.

¶ Puluis capitalis temperatus.

Recip. rosarum, Radicum præoniæ,
 Santali albi, Saluiæ,
 Labruscæ, Maioranæ,
 Betonica, Caryophyllorum,
 Stœchadis, Sandaracæ ana ꝓ.i.
 Terantur tenuissimè.

¶ Puluis ad dentifricia.

Recip. cornu ceruini Cinnamomi,
 vsti, Sideritidis tostæ ana ꝓ.i.
 Punicis, Moschi, Gr.vi.
 Tutia preparata, misce fiat puluis.

¶ Puluis pro epithemate cordis refrigerans.

Recip. santali albi,
 rubri,
 citrini ana ꝓ.s.

Been albi,
 rubri,
 Serici grano tinctorio infecti,
 Osis e corde cerui ana ꝓ.i.
 Sericum minutim incidatur, reliqua per se terantur,
 misce, conserua in pixide vitrea.

¶ Alius exalfaciens.

Recip. santali albi,
 rubri,
 citrini ana ꝓ.ij.

Been albi,
 rubri,
 Serici grano tinctorio infecti,
 Osis de corde cerui ana ꝓ.i.

Croc

Croci, Ligni aloës ana ζ .s.
 Cinnamomi, Ambraë,
 Caryophyllorum, Moschi ana ϑ .i.
 Confice vt supra.

¶ Alius temperatus.

Recip. rosarum rubrarum,
 Coralli rubri, Croci,
 Corticum citri, Caryophyllorum,
 Osis de corde cerui, Cinnamomi,
 Seri grano tinctorum in- Ligni aloës ana ϑ .i.
 fecti ana ζ .i. Ambraë ϑ .s.
 Santali albi, Camphoraë ϑ .ij.
 rubri, Terantur vt supra.
 citrini ana ζ .s.

¶ Species pro Epithemate hepatis refrigerantes.

Rec. santali albi, Coralli,
 rubri, Spodij ana ζ .i.
 citrini ana ζ .s. Camphoraë ϑ .i.
 Rosarum, Terantur vt supra.

¶ Alia exalfacientes.

Recip. rosarum, Spodij,
 Santali albi, Nardi indicæ,
 rubri, Cinnamomi ana ζ .s.
 Absinthij, Moschi ϑ .i.
 Schoenanthi, fiat puluis tenuis.

¶ Puluis aduersus Pestem Magistralis.

Recip. dictani Cretensis, Boli,
 Coralli albi, Gentianæ ana ζ .i.
 Tormentillæ, Terræ lemniaë ζ .s.
 fiat puluis tenuis.

¶ Alius.

Rec. radicū tormētillæ, Dictamni cretensis,
 Santali citrini, Cornu ceruini vsti,
 Terræ lemniaë, Margaritarum,
 Sacchari albi ana ζ .ij. Rosarum rubrarum,
 Santali rubri, Boli,

Aristo-

LIBER SECVNDVS

Aristolochiæ rotundæ, Camphoræ,
 Pimpinellæ, Seminum citri,
 Myrrhæ, Croci,
 Zodoariæ ana ʒ.i. Hyacinthi ana ʒ.s.
 fiat puluis tenuis.

¶ Puluis contra scabiem communis.

Recip. sulphuris flauī, Baccarum lauri,
 Cimini, Staphidis agriæ ana ʒ.i.
 fiat puluis qui oleo rosato excipiat.

¶ Alius Nicolai, efficacior.

Recip. lythargyri, Nitri,
 Hellebori nigri ana ʒ.i. Maioranæ ana ʒ.ij.
 Sulphuris,

Trita in puluerem excipiantur, &c.

¶ Puluis cephalicus Lucij ex Galeno.

Recip. iridis ʒ.iiij. Corticis radicū pana-
 Aristolochiæ rotundæ, cis ʒ.iiij.
 Pollinis thuris ana ʒ.ij. fiat puluis.

* Vtilis est etiam ad nomas.

¶ Alius ex Galeno.

Recip. iridis, Erti,
 Aristolochiæ rot. Pollinis thuris ana ʒ.i.
 Reducantur in puluerem tenuem. Nonnulli addunt
 radices panacis & cadmiam lotam,

¶ Alius Xenocratis ex Galeno.

Recip. farinæ erui, xorobi ʒ.viiij.
 Iridis ʒ.x. Aristolochiæ rot.
 Thuris clari, Squamæ æris ana ʒ.v.
 Terantur vt suprâ.

¶ Alius Tryphonis.

Recip. corticis piceæ, Aristolochiæ rot.
 Squamæ æris, Resinæ pini frictæ ana
 Punicis cõbusti ana ʒ.vi. ʒ.iiij.
 Thuris, Aloës,
 Iridis, Myrrhæ ana ʒ.ij.
 Conterantur in puluerem vt suprâ.

* Aufert

* Aufert squamas ofsium.

¶ Pulvis constringens Galeni.

Recip. aloës,	Lapidis hæmatidis,
Mannæ thuris,	Hypocistidis,
Corticis pini,	Croci,
Terræ lemnix,	Gallæ omphacitidis añ. ʒ. i.
Boli armeni,	fiat pulvis.

¶ Pulvis emplasticus eiusdem, & sanguiné fistens.

Recip. resinæ frictæ,	Crypsi ana ʒ. iij.
Pollis farinæ triticæ,	fiat pulvis.

¶ Alius eiusdem ad omnē hæmorrhagiam.

Recip. thuris ʒ. i.	
Aloës ʒ. s.	

fiat pulvis, qui cum oui albumine subactis ad mellis crassitiem pilis mollissimis leporis excipietur.

¶ Pulvis incarnans, & sanguinem restringens,

Ioannis de Vigo.

Recip. aloës,	Sanguinis draconis,
Myrhæ ana ʒ. i.	Terræ lemnix ana ʒ. iij. s.
Sarcocollæ ʒ. i. s.	Tutix,
Thuris,	Lytargiri,
Pollinis farinæ ana ʒ. ij.	Tragacanthæ añ. ʒ. i.

fiat pulvis tenuis.

¶ Pulvis causticus sanguinem com-
primens Galeni.

Recip. chalcitidis ʒ. c.	Misyos torrefacti ʒ. xxv.
Chalcanthi ʒ. l.	Aeris vsti ʒ. xij. s.

fiat pulvis.

¶ Alius eiusdem.

Recip. chartæ cõbustæ,	Arsenici,
Plumbi vsti,	Squamæ ferri ana ʒ. i.
Aeris vsti,	Sulphuris viui ʒ. s.

fiat pulvis.

¶ Præcipitatum Ioannis de vico.

Recip. salis niri lib. i. s.	
Vitrioli Romani,	

Alu-

Aluminis ana lib.i.

Ex his per alembicū destillatis (quo fortius autem, eò melius) fumes lib.i.

Argenti viui lib.i.

In vas vitreum pone cum capello bene lutato, sic etiam recipiens lutabis, ne euaporet, & destillabis eousque, donec vas rubescat: aquam sepones, & fracto vase argentum quod superest vstum erit, quod chymista præcipitatum vocant, hoc tenuissimè terito in marmore, & cum aqua destillata quam seposueras rursus vasi vitreo imposito, atque destilla donec aqua destillata sit: tum confracto vase, argentum quod superest, denuo teres in tabula marmorea, & ipsum in æneo vase repones, suppositoque igne valido, cum æneo baculo misce ac agita, per horæ ac dimidiæ spatiū: hoc enim pacto puluis melior efficitur, & ritè factus ipsum miniū coloris elegantia superat.

CATAPOTIA, siue PILVLAE.

Sectio septima.

¶ Pilula bechicæ Mesuæ.

Recip. succi glycyrrhizæ,

Sacchari albi ana ꝑ. x.

Amyli,

Tragacantha,

Amygdalarum dulcium ana ꝑ. i. s.

Muccaginis feminis cydoniorum q. s.

Tere fiant pilulæ.

* Ad tussim veterem & siccam, gutturisq̃ue & faucium asperitatem pollent.

¶ Pilulæ bechicæ Rafis.

Recip. amyli,

Tra-

Tragacanthæ, Capitem papaueris,
 Amygdalarū purgatarū, Gummi arabici,
 Fabarū decorticatarum, Boli armeni ana ℥.ij.

Seminis papaueris, Muccaginis psyllij q.f.

¶ Pilulæ bechicæ albæ magistræles.

Recip. sacchari candi, Penidiorum ℥.iij.
 Amyli ana ℥.vi. Tragacantha ℥.ij.

Tragacantha dissoluatur in aqua rosacea per diem, &
 fiant pilulæ.

¶ Pilulæ bechicæ emplasticæ Galeni.

Recip. gummi, Succu glycyrrhizæ ℥.i.
 Tragacanthæ ana ℥.s. Sapæ q.f.

fiant pilulæ.

¶ Pilulæ bechicæ cum terebinthina Galeni.

Recip. piperis, Galbani,
 Casiæ, Terebinthina ana ℥.i.

Cinnamomi ana ℥.ij. Mellis despumati q.f.
 fiant pilulæ.

¶ Pilulæ communes.

Recip. aloës ℥.i. Croci ana ℥.s.
 Myrrhæ, Vini albi q.f.

fiant pilulæ. alijs croci ℥.ij. satis esse videntur.

* Mirificè aduersus pestiferæ luis contagia popula-
 tim grassantia pollent. Humores etiam ventriculo
 immerfos educunt.

¶ Pilulæ contra pestem Magistræles.

Recip. myrrhæ, Myrobalanorum
 Croci, rum ℥.ij.

Boli armeni, Aloës ℥.vij.

Coralli rubri, Vini albi q.f.

Charabe ana ℥.i. fiat massa.

¶ Pilulæ de Hiera simplici Galeni.

Recip. specierum de hiera simpl. Gal. ℥.ij.
 Mellis rosati colati q.f.

fiant pilulæ.

* Aduersus vitia vetriculi ex humoribus biliosis &
 pitui-

pituitosis nata profunt.

¶ Pilulæ de Hiera cum Agarico.

Recip. specierum de hiera simpl. Gal.

Agarici trochiscati ana ꝓ.iiij.

Aloës ꝓ.i.

Mellis rosati colati q.f.

fiant pilulæ.

* Auxiliantur stomachicis, asthmaticis, & alijs stomachi & thoracis vitijs à crasis & pituitosis humoribus natis.

¶ Pilulæ de Hiera cum Agarico Magistri

Antonij de Scarperia

Recip. cinnamomi, Violarum,

Nardi indicæ, Epithymi,

Croci, Colocynthis ana ꝓ.i.

Schoenanthi, Agarici,

Afari, Turbith ana ꝓ.ij.

Mastichis, Rhabbarbari,

Cassæ, Scammônij preparati,

Xylobalsami, ana ꝓ.iiij.

Carpobalsami,

Confice cum vino albo & theriaca.

* Opem ferunt vitijs capitis neruorumque, & stomachi cruditatibus.

¶ Pilulæ ad matricem Auicennæ.

Recip. doronici, Seminis apij,

Zedoariæ, Anethi,

Nucis moschatæ, Margaritarum ana ꝓ.iiij.

Castorij ana ꝓ.i. Hyocyami ꝓ.ij.

fiant pilulæ cum aquæ arthemisiæ q.f.

¶ Pilulæ Galeni, similes Alephanginis.

Recip. cinnamomi, Xylobalsami,

Calami aromatici, Schoenanthi,

Cassæ, Dactylorum ana ꝓ.i.

Trita omnia, macerentur in aquæ pluuiæ sufficienti quantitate in olla noua, deinde excoquantur ad medias,

dias, Cola & colaturæ impone aloës sæpius lotæ in aqua pluuiæ, & puluerifatæ lib. i.

Permifceantur, & infolentur per dies caniculæ, donec exficcata fint, deinde addita

Croci, Mastichis ana ꝑ. i.

Myrrhæ, Mifce, fiant pilulæ.

* Idem præftant quod subsequentes.

¶ Pilulæ Alephanginæ Mefuæ.

Recip. cinnamomi,	Alari,
Cubebærum,	Mastichis,
Ligni aloës,	Schoenanthi,
Calami aromatici,	Nardi indicæ,
Macis,	Carpobalsami ana ꝑ. i.
Nucis mofchatæ,	Abfynthij,
Cardamomi,	Rofarú rubrarum añ. ꝑ. v.

Caryophyllorum,
Terantur crassius, & in libris duodecim aquæ communis per diem macerata, coquatur ad dimidij consumptionem, deinde fricentur & colentur, & in colaturæ lib. ij. injice

Aloës sæpius lotæ secundum artem, & in puluerem redactæ lib. i.

Insolabis donec ficcentur sæpius agitando, & adde Myrrhæ,

Mastiches ana ꝑ. v.

Croci ꝑ. iij.

Tere curiosè, prædicti decocti reliquum ipsis affunde, agita in Sole, donec ficcentur, & in iustam crassitiam reducantur, vt fieri possint pilulæ secundum artem.

Confici debent hæ pilulæ mense Iunio aut Iulio.

* Ventriculum, cerebrum, & sensoria humoribus crassis, putribus, pituitosis purgant, & inde natum dolorem dissipant, ventriculum roborant, & concoctionem eius iuuant.

¶ Pilulæ de tribus.

M Recip:

Recip. rhabarbari,
 Agarici,
 Aloës lotæ ana ℥.ij. s
 fiant pilulæ cum syrupo rosato.

¶ Pilulæ ex Rhabarbaro Mesuæ.

Recip. rhabarbari electi ℥.iiij.
 Succu glycyrrhizæ,
 Absinthij,
 Mastiches ana ℥.i.
 Myrobalanorum flauarum ℥.ij. s.
 Seminis apij,

Fœniculi ana ℥.s.

Trochiscorum diarhodon ℥.iiij. s.
 Specierum hieræ simplicis ℥.x.
 Aquæ fœniculi q. f.
 fiant pilulæ.

* In febribus diuturnis, iecinoris obstructionibus,
 & aquæ inter cutem iniijis conferunt.

¶ Pilulæ Mastichinæ Conciliatoris.

Recip. mastiches ℥.iiij.
 Agarici ℥.iiij.
 Aloës ℥.x.
 Agaricum elimatam aut erasum maceratur in oxy-
 melite, fiuntque pilulæ.

* Ventriculum, cerebrum, viscera reliqua, oculos,
 vterum putribus humoribus purgant & roborant.

¶ Pilulæ Assaieret Auicennæ ex Gentile.

Recip. pulueris hieræ picræ Gal. ℥.ij.
 Mastiches, Aloës ℥.iiij.
 Myrobalanorū. añ. ℥.i. Succu aut aquæ maioranç q. f.
 fiant pilulæ.

* Bilem flauam & pituitam vacuant.

¶ Pilulæ ex fumaria Auicennæ.

Recip. Myrobal. flauarum,
 Cepularum,
 Indarum ana ℥.v.

Aloës

Aloës ℥.vij.

Scammonij præparati ℥.v.

Succi fumaris q.f.

Omnia in puluerem redacta comprehendere succo, & ficcari finito: rursus trita succo excipiantur, ficcetur: & sic tertium. & in pilulas formentur.

* Soluunt humores acres, biliosos, pituitam falsam, & alios adustos, à quibus pruritus & scabies.

¶ Pilulæ ex Agarico Mesuæ.

Recip. agarici ℥.iij. Specierum hieræ picræ,

Mastiches, ℥.iij.

Iridis, Myrrhæ ℥.i.

Marrubij ana ℥.i. Colocynthis,

Turbith ℥.v. Sarcocollæ ana ℥.ij.

Agaricum lima in puluerem redigitur: reliqua contunduntur, fiuntque pilulæ cum

Sapæ sufficienti quantitate.

Colocynthis loco, satius erit trochiscos alhandal fumere.

* Auxiliantur asthmaticis, & alijs thoracis vitijs à crassis & pituitosis humoribus natis.

¶ Pilulæ Aggregatiuæ Mesuæ.

Recip. Myrobalanorum flauarum,

Rhabarbari ana ℥.s. Turbith,

Succi eupatorij, Aloës ana ℥.vi.

Absinthij ana ℥.iij. Mastiches,

Scammonij præparati ℥.vi. Rosarum rubrarum,

Myrobal. cepularum, Salis gemmæ,

Indarum, Epithymi,

Agarici, Anisi,

Zingiberis ana ℥.i.

Polipodij ana ℥.ij.

Crasiusculè omnia conterantur, & fiant pilulæ cum

Electuarij rosati Mesuæ q.f.

* Valent ad diurnas febres, & vitia capitis, ventriculi, & iecinoris. Humores item biliosos, & pitui-

M 2 tofos

LIBER SECVNDVS

tosos educunt.

¶ Pilulæ sine quibus Nicolai.

Rec. aloës lotæ ꝓ. xiiij. Absinthij,
Myrobal. flauarum, Rosarum,
Cepularum, Violarum,
Indarum, Senæ,
Bellericarum, Agarici,
Emblicarum, Cuscuthæ ana ꝓ. i.

Rhabarbari, Scammonij præparati

Mastiches, ꝓ. vi. s.

Macerato scammonio in succi foeniculi q. s.

Infusionem, panno lineo colligatam fortiter exprime manibus oleo violato inunctis, & cum expressione fiat massa.

* Mirificè pituitam, bilem & humorem melancholicum purgant, & ad suffusiones, oculorumque claritatem conducunt, visum conferuantes: aurium dolorem sanant, & ileosis conferunt.

¶ Pilulæ Lucis minores Mesuæ.

Recip. xylobalsami, Indarum,
Carpobalsami ana ꝓ. i. Bellericarum,
Radicu chelidonię ꝓ. v. Emblicarum,
Rosarum, Agarici,
Violarum, Schoenanthi,
Absinthij, Lycij,
Euphrasie ana ꝓ. iij. Lapidis lazuli ana ꝓ. ij. s.
Senæ, Aloës lotæ ꝓ. vi.
Epithymi, Succu foeniculi, aut chelidoniæ q. s.
Myrobal. flauarum, fiat massa.
Cepularum,

* Excrementa capitis pituitosa educunt, visumque roborant, Atram tamen bilem magis vacuant.

¶ Pilulæ Aureæ Nicolai.

Recip. aloës,
Scammonij præparati ana ꝓ. v.
Rosarum rubrarum,

Seminis

Seminis apij ana ʒ.ij.s. Croci,
 Seminis fœniculi, Pulpæ colocynthidis,
 Anisi ana ʒ.i.s. ana ʒ.i.

Mastiches,
 Trita crassius excipiantur tragacantha macerata in
 aqua fœniculi.

* Caput expurgant, aciem oculorum exacuunt, fla-
 tus ventriculi & intestinorū dissoluunt, ac citra mo-
 lestiam aluum deiciunt.

¶ Pilulæ ex Turbith aureæ Mesuæ.

Recip. aloës ʒ.xij.

Mastiches,

Rosarum rubrarum ana ʒ.vij.

Myrobalanorum flavarum ʒ.x.

Croci ʒ.iiij.

Turbith gummosi ʒ.xvi.

Puluerentur & cum

Succi absinthij q.f. fiat massa.

* Bilem & pituitam sine molestia purgant : hepar
 & ventriculum roborant, coctionem iuuant.

¶ Pilulæ cochix Rhafis.

Recip. specierum de hiera simplici ʒ.x.

Pulpæ colocynthidis ʒ.iiij. ʒ.i.

Scammonij præparati ʒ.ij.s.

Turbith,

Stœchadis ana ʒ.v.

Vini albi q.f. fiat massa.

* Caput magna efficacia expurgant, ex eoque ac
 neruis humores crassos euacuant.

¶ Pilulæ ex Colocynthide Galeni.

Recip. colocynthidis,

Succi absinthij ana ʒ.s.

Aloës,

Scammonij præparati ana ʒ.i.

Rhabarbari electi ʒ.iiij.

Trita omnia succo excipiantur.

M 3

Addi-

LIBER SECVNDVS

Addidimus rhabarbarum.

* Pituitam à cerebro & alijs nervosis vacuant: ob id conferunt dolori capitis frigido.

¶ Pilulæ Alhandal. Mesuæ.

Recip. trochiscorum alhandal ʒ. xij.

Specierum de hiera simpl. ʒ. vij.

Mastiches ʒ. ij.

Salis gemmæ ʒ. i. s.

Ladani ʒ. i.

Ladanum, & mastiche iuncta oleo nucum tundantur pistillo calido in mortario æneo: deinde reliqua trita addantur, & fiant pilulæ.

* Ad cephalæam, & hemicraniam difficilem, & affectus nervorum, & iuncturatum.

¶ Pilulæ de Hermodactylis Mesuæ.

Rec. hermodactylorû, Castorij,

Myrobalanorum citrinorum, Sarcocollæ,

Euphorbij,

Aloës, Opopanacis,

Turbith, Seminis rutæ,

Colocynthidis, Seminis apij ana ʒ. iij.

Bdellij, Croci ʒ. i. s.

Sagapeni ana ʒ. vi. Succi brassicæ q. s.

fiat massa.

* Valent ad podagram, & dolores frigidos aliarum iuncturarum.

¶ Pilulæ ex Turbith Mesuæ, Catapotia stomachica dicta.

Recip. turbith gummosi ʒ. x.

Mastiches ʒ. iij. Aloës ʒ. ij. ʒ. i.

Rosarû rubrarum ʒ. iij. Succî absinthij q. s.

fiat massa.

* Materiam pituitosam, putrem, & aquosam ex ventriculo & cerebro vacuant.

¶ Pilulæ Indæ Mesuæ.

Recip. myrobalanorum indarum,

Hellebori

Hellebori nigri,	Salis indi ana ℥.iiij.
Polypodij ana ℥.v.	Succi eupatorij,
Epithymi,	Nardi indicæ ana ℥.ij.
Stęchadis ana ℥.vi.	Zingiberis ℥.i.
Agarici,	Specierũ de hiera simpl.
Lapidis lazuli lauati,	℥.i.℥.iiij.
Colocynthidis,	Succi apij q.f.
fiat massa.	

* Valent ad affectus melancholicos, cancrum non ulceratum, elephantiam, alphas nigros curatu difficiles, melancholiam morbum, & inde ortum timorem & merorem, quartanam, icterum splenicum, & splenis dolorem.

¶ Pilulæ fetidæ maiores Mesuæ.

Recip. sagapeni,	Efulæ ana ℥.ij.
Ammoniacy,	Scāmonij præparati ℥.iiij.
Opopanacis,	Turbith ℥.iiij.
Bdellij,	Cinnamomi,
Colocynthidis,	Nardi indicæ,
Harmel,	Croci,
Aloës,	Costi ana ℥.i.
Epithymi ana ℥.v.	Zingiberis ℥.i.s.
Hermodactylorum,	Euphorbij ℥.ij.
Dissoluantur lachrimæ in succo porri, & fiat massa.	

* Vacuant pituitam crassam, crudam: ob id conferunt affectibus inde natis, arthritidi, podagræ, gonagræ, dolori spinæ & aliarum iuncturarum, ventriculi, colico, alphis, elephantia, alijsque cutis vitijs.

¶ Pilulæ fetidæ minores Mesuæ.

Recip. sagapeni,	Myrrhæ ana ℥.v.
Ammoniacy,	Turbith ℥.x.
Opopanacis,	Colocynthidis ℥.vi.
Bdellij,	fiant vt priores.

* Idem pollut.

¶ Pilulæ Arabicæ Nicolai.

Recip. aloës ℥.iiij.

M 4

Radi-

LIBER SECVNDVS

Radicum bryoniæ,	Rofarum,
Scammonij præparati,	Maftiches,
Myrobal.citrinarum,	Afari ana ℥.i.
Cepularum,	Castorij ℥.iij.
Indarum,	Croci ℥.i.
Bellericarum,	Succi feniculi q.f.
Emblicarum,	fiat maſſa.

* Valent ad capitis dolorem, vertiginem, hemi-
miamque, lætitiã generant, mentisquẽ vigorem
conferuant, viſum acuunt, auditumquẽ amiſſum re-
parant, ac ſtomachum à vitioſis humoribus purgât.

¶ Pilulæ ex Sagapeno Meſuæ.

Recip. ſagapeni,	Caſtorij,
Ammoniãci,	Rutæ agreſtis ana ℥.ij.
Bdellij,	Colocynthidis ℥.iij.
Opopanacis,	Salis gemmæ ℥.i.
Aloës,	Cum ſucci porri q.f.
fiat maſſa.	

* Pituitam lentam purgant: ob id iuuant paraly-
ſim, ſpasmus, dolorem iuncturarum, dorſi, poda-
gramquẽ frigidam.

¶ Pilulæ ex Bdellio Meſuæ.

Recip. bdellij ℥.i.s.	Concharũ venerearum
Myrobal. cepularum,	viſtarum,
Indarum,	Charabe ana ℥.ij.s.
Bellericarum,	Ammi ℥.iij.
Emblicarum,	Succi porri q.f. excipiãtur.

* Ad fluxum hemorrhoidum & vlcerum in eis, &
ad menſes immodicos.

¶ Pilulæ de Sarcocolla Meſuæ.

Recip. ſarcocollę ℥.iij.	Zingiberis ana ℥.i.s.
Turbith ℥.iiij.	Salis gemmi ℥.i.
Colocynthidis,	Aquæ roſarum q.f.
fiat maſſa.	

* Pituitam vacuant, ob id pituitoſis affectibus com-
modant.

¶ Pilulæ

¶ Pilulæ de Euphorbio Mefuæ.

Recip. euphorbij, Sagapeni ana ʒ.ij
 Agarici, Aloës ʒ.v.
 Colocynthidis, Succij porri q.f.
 Bdellij,

* Pituitam frigidam & crudam ad neruos fluëtem
 vacuant: ob id conferunt paralyfi.

¶ Pilulæ ex Opopanace Mefuæ.

Recip. opopanacis, Piperis longi,
 Hermodactylorum, Caffæ,
 Sagapeni, Myrobal. citrinarum,
 Bdellij, Indarum,
 Ammoniaci, Bellericarum,
 Colocynthidis ana ʒ.v. Emblicarû añ. ʒ.i
 Croci, Scâmonij præparati ʒ.ij.
 Caftorij, Turbith ʒ.s.
 Myrrhæ, Aloës ʒ.i.s.
 Zingiberis, Succij brafsicæ q.f.
 Piperis nigri, fiat massa.

* Ad paralyfim, fpasmm cynicum, gonagram, po-
 dagram, & aliorum articulorum dolores, morbosq;
 partium neruofarum frigidos, vtilis funt.

¶ Pilulæ de lapide Lazuli Mefuæ.

Recip. lapidis lazuli loti ʒ.v.
 Epithymi, Scammonij præparati,
 Polypodij ana ʒ.i. Hellebori nigri,
 Caryophyllorum, Salis indi ana ʒ.ij.s.
 Anifi ana ʒ.s. Agarici electi ʒ.i
 Specierû hierę simpl. ʒ.xv. Succij endiuæ q.f.
 fiat massa.

* Valent ad affectus melancholicos, & bile vfta
 natos.

¶ Pilulæ ex lapide Armeno Mefuæ.

Recip. lapidis armeni loti,
 Specierum hieræ ana ʒ.v.
 Polypodij,

M ʒ Epi-

LIBER SECVNDVS

Epithymi ana ꝑ.i. Salis indi ꝑ.i.s.
 Scámonij præparati ꝑ.iiij. Succi solani q.f.
 Caryophyllorum ꝑ.ij. fiat massa.

* Melancholiá, & bilem vřtam multiplicé vtramq;
 clementer vacuant: ob id morbis inde natis confe-
 runt.

¶ Pilulæ è sex rebus Galeni.

Recip. aloës, Bdellij,
 Scammonij, Gummi arabici,
 Colocynthidis, Rhabbarbari ana ꝑ.s.
 Agarici, Tere, fiat massa.
 Rhabbarbarum à nobis additum est.

* Pituitam à cerebro & alijs neruosis euacuunt.

¶ Pilulæ de octo rebus Nicolai.

Recip. aloës, Agarici,
 Scammonij præparati, Mastiches,
 ana ꝑ.ij. Dauci,
 Pulpæ colocynthidis, Myrobalanorū cepularū,
 Epithymi, Absinthij ana ꝑ.i.
 Tere, fiat massa cum
 Succo solani q.f.

* Purgant humores crassos à capite, visum acuunt,
 & suffusionem arcent.

¶ Pilulæ ex Opio magistrales.

Recip. opij, Castæ ana ꝑ.s.
 Croci, Vini albi q.f.

* Faciunt ad tussim, & tenues fluxiones inspissant.

¶ Pylulæ de cynoglossa Nicolai.

Recip. cynoglossæ, Thuris ꝑ.v.
 Opij, Caryophyllorum,
 Seminis hyoscyami ana Cinnamomi,
 ꝑ.s. Styracis calamitæ, añ. ꝑ. ij.
 Myrrhæ ꝑ.vi. Aquæ rosæcæ q. f.
 fingatur massa.

* Magnam vim obtinent in tenuibus sistendis di-
 stillationibus, ac doloribus mitigandis.

¶ Pilulæ

¶ Pilulæ de Arnoglossò magistrales.

Recip. Myrrhæ, Succi glycyrrhizæ ana ꝓ.i.
 Thuris, Succi plantaginis q.f.
 fiat massa.

* Siftunt tenues destillationes, ac eandem ferè cum superioribus facultatem obtinent.

¶ Pilulæ de Styrace Mesuæ.

Recip. styracis liquide, Succi glycyrrhizæ,
 Thuris, Opij ana ꝓ.i.
 Myrrhæ, fiat massa.

* Ad eadem efficaces ad quæ sequentes.

¶ Pylulæ Styrcis Galeni.

Recip. styracis ꝓ.ix. Myrrhæ ana ꝓ.iiij.
 Opij, Sapæ q.f.
 finge catapotia.

* Faciunt ad tussim recentem, & hæmoptoicos, do-
 lorem leuant, ac somnum inducit.

¶ Aliæ similes Galeni.

Recip. myrrhæ, Castorij,
 Piperis, Galbani ana ꝓ.ij.
 Opij, Sapæ q.f.
 Styracis, fac pilulas.

* Faciunt ad destillationem, dolorem capitis, ægrè
 spirantes, peripneumonicos, ad vesicæ & vteri affe-
 ctiones.

¶ Pilulæ Harmoniæ Galeni.

Recip. styracis, Myrrhæ,
 Castorij, Seminis hyoscyami ana
 Piperis, ꝓ.iiij.
 Cardamomi, ana ꝓ.iiij. Sapæ q.f.
 Opij, reduc in catapotia.

* Ad destillationes & inexuperabilem defluxû vti-
 les sunt.

¶ Pilulæ Scribonij, ex Galeno.

Recip. sagapeni,
 Myrrhæ ana ꝓ.ij.

Opij,

LIBER SECVNDVS

Opij, Piperis albi ℥.i.s.
 Cardamomi, Sapæ q.f.
 Castorij ana ℥.iiij. fiant pilulæ.

* Phthificis, sanguinem reiectantibus, suppuratis,
 educunt pelliculas & repurgant sufficienter: verum
 immorari pharmaco oportet.

PASTILLI, SEV TROCHISCI, ET
 COLLYRIA SIVE SIEF.

Sectio Octaua.

¶ Trochisci de Vipera Galeni.

Recip. viperas num. xx.
 Sumendæ sunt autem, non quæ quouis tempore
 capte sunt, sed à medio potissimum. Aprile in finem
 vsque Maij, aut paulò tardius, locisque procul à ma-
 re disitis. Eligendæ sunt foeminae, quæque colore
 subflauo sint, non prægnantes, quæ caput latius ha-
 beant & depressum, collum longius, graciliusque
 quàm mares, ventre vastiores, cauda minore, quæ non
 inuoluta est, sed potius contorta & distensa, incesso
 quieti proximo, quæ tamen postremas partes in in-
 cessu magis moueant, aspectu ferino & inuerecun-
 do, oculis subrubentibus, & recens captæ. Capita
 primùm & caudas amputabis quatuor digitorum lon-
 gitudine vtrinque: his amputatis considerandum est
 si motum quendam in ipsis residuum conspicias, san-
 guinemque multum fundent, nam hæc ceu præstan-
 tissimæ, sumendæ sunt: Deinde pelle detracta, in-
 teranea cum adipe abijcienda erunt, reliquum cor-
 pus in ollam nouam bene coctam immittendum, &
 coquendum in aqua fontana, additis anethi comis,
 & sub finem pauxillo salis, (ignis autem esto è car-
 bonibus accensis, aut sarmentis vitium) donec car-
 nes

nes à spinis separentur. Cùm coctæ fuerint, ollam ab igne depones, & carnes diligenter à spinis exemptas, per se contundes nulla iusculti addita parte, & addito puluere panis biscosti maximè puri, quàm pastillis formandis sufficiat, quæ erit secundum Galenum tertia aut quarta pars, admisceto. Formabis in pastillos ponderis duarum drachmarum, & siccabis in superiori ædium parte, in cella ad meridiem conuersa, à puluere diligèter mundata, sæpè autem cõuertendi sunt, per quindecim dies aut eo amplius, donec probè exsiccati fuerint, deinde in pyxidem vitream aut figulinam vitratam bene obturatam reponendi. Annum vnum integri perseuerant, quantum longè melius sit, haud multo postquam ipsos confeceris, theriacam conficere. Qui autem diutius conseruare volet, subinde abstergendi sunt à puluisculo quodam qui illis obnasci consueuit, qui si diutius inhæreat, pastillos perforabit. Hoc itaq; modo, conseruari possunt integri ad tertium annum.

¶ Trochisci de Scylla Galeni.

Scillam initio Iulij collectam, mediæ magnitudinis, plenam, candidam, cortice primo detracto, & parte duriore cui radiculæ adhærent, abiecta, farina subacta inuolues, & eousque in clibano coques, donec farina probè siccata sit, & ea perforata, stilo ligneo tentabis num scilla vndiq; tenera sit: Ea exempta partem interiorem diligenter teres, cui admisceris farinæ erui tenuissimè cribratæ uncias octo ad singulas libras, & formabis in trochiscos ponderis duarum drachmarum, & siccabis in superiore parte ædium in cella probè mundata. Meridiem spectante, sæpius obuertendo, donec probè siccati sint, deinde repones vt supra dictum est de pastillis viperinis.

¶ Hedycroum Andromachi ex Galeno.

Recip. mari,
Asari,

Maioranæ,
Alpalathi ana ʒ. ij.

Schœ-

LIBER SECVNDVS

Schoenanthi,	Folij,
Calami odorati,	Nardi indicæ,
Phu,	Croci,
Xylobalsami,	Casæ, ana ꝓ.vi.
Opobalsami,	Amomi ꝓ. xij.
Cinnamomi,	Mastiches ꝓ. i.
Costi, ana ꝓ. iij,	Vini q. f.

Myrrhæ,
fiant trochisci, inunctis prius manibus opobalsamo;
deinde siccantur vt superiores.

¶ Crocomagma Damocratis ex Galeno.

Recip. croci ꝓ. c.	Amyli,
Myrrhæ,	Gummi arabici añ. ꝓ. xxx.
Rosarú rubrarú ana ꝓ. l.	Vini q. f.

fiant trochisci.

¶ Cyphi Damocratis.

Recip. pulpæ passularum,	
Terebinthinæ coctæ ana ꝓ. iij.	
Myrrhæ,	Cyperj,
Schoenanthi ana ꝓ. i. s.	Baccarú iuniperi añ. ꝓ. iij.
Calami aromatici ꝓ. ix.	Aspalathi ꝓ. ij. s.
Cinnamomi ꝓ. iij.	Croci ꝓ. i.
Vnguis odorati,	Mellis q. f.
Nardi indicæ,	Vini modicum,
Casæ,	forma trochiscos.

* Valent ad pulmonum, iecoris, aliarumque inter-
narumque partium exulcerationes.

¶ Trochisci Alhandal. Mesuæ.

Recip. pulpæ colocynthidis ꝓ. x.	
minutim incisa fricetur cum	
Olei rosarú ꝓ. i.	Gummi arabici,
Tragacanthi,	Bdellij ana ꝓ. vi.

Macerentur quadruidum in aqua rosacea, his colatis
& expressis partem vnã cum colocynthide per-
miscibus, & fiet massa, quæ siccata in Sole, rursum te-
retur, atque addetur altera pars colaturæ, & forma-
buntur

buntur trochisci, qui iniici possunt in omnes compositiones quæ colocynthidem recipiunt, & ipsa colocynthide salubriores sunt.

¶ Trochisci de Agarico Mesuæ.

Recip. agarici ℥.iiij.

Salis gemmæ ℥.s.

Zingiberis ℥.iiij.

Oxymelitis q.f.

Agaricū lima cōfringendum, & formandi trochisci.

* Purgāt ex cerebro, & capite phlegma crassum cū cholera mixtum. Et præcipuè educunt ex pectore crassos humores, putridos & viscosos.

¶ Agaricum Trochiscatum Mesuæ.

Recip. agarici electi ℥.iiij.

Vini in quo maceratum sit Zingiber q.f.

Agaricum limandum est, & formandi trochisci.

Additur insuper gummi, aut tragacantha vt in vniuersalibus dictum est, & potest iniici in omnes compositiones in quas agaricū ingreditur, vires enim habet agarici, & tutius agit minoreq; vetriculi noxa.

¶ Trochisci Diarhodon Nicolai.

Recip. rosarum recentium ℥.iiij.

Spodij ℥.ij.

Santali rubri ℥.i.s. G.vij.

Santali albi ℥.i. G.xij.

Croci ℥.ij. G.vij.

Camphoræ G.xij.

fiunt in hunc modū. Rosas recentes in mortario contundes lapideo, sine intermissione, & reliqua in puluerē redacta addes, ac cū aqua rosacea q.f. formabis, sub finē camphorā addito, sicca in umbra, ac serua.

* Hæc compositio administratur in magnis compositionibus Nicolai.

¶ Trochisci Diarhodon Mesuæ.

Recip. rosarum rubrarum ℥.ix.

Ligni aloës.

Nardi

LIBER SECVNDVS

Nardi indicæ ana ℥.iij. Mastiches ℥.ij.
 Glycyrrhizæ ℥.iiij.s. Croci ℥.ij.s.
 Spodij ℥.i.s. Vini albi q.f.
 fiant trochisci.

* Efficacissimi ad febres pituitosas, antiquatas, aliis implexas, ventriculi dolorem leniendum, & humores ipsi ad hærentes detergendos.

¶ Trochisci de Rosis Rafis ex Mesue.

Recip. rosarum rubrarum ℥. s.
 Ligni aloës ℥.ij. Nardi indicæ,
 Mastiches ℥.i.s. Casia,
 Absinthij, Schœnanthi ana ℥.i.
 Cinnamomi,

fac trochiscos cū vino antiquo, & decoctione quinque radicum.

* Sunt efficaces ad multos affectus, præsertim ad ventriculi dolorem, malam coctionem, febres antiquas, hydropem incipientem, & illos maximè, quibus forma corrumpitur.

¶ Trochisci de Camphora Mesuæ.

Recip. foliorum rosarum rubrarum ℥.iiij.
 Spodij ℥.ij. Gummi arabici,
 Santali citrini ℥.ij. s. Nardi indicæ ana ℥.i.
 Croci ℥.i. Ligni aloës,
 Glycyrrhizæ ℥.ij. Cardamomi maioris,
 Seminum citruli, Amyli,
 Melonis, Camphoræ ana ℥.ij.
 Cucumeris, Sacchari albi,
 Cucurbitæ, Mannæ ana ℥.ij.

Tragacanthæ,
 forma trochiscos cum mucagine feminis psyllij extracta cum aqua rosacea.

* Ad febres ardentes, bilis & sanguinis feruorem, ventriculi & hepatis intemperiem calidam, & ab his fitim inexpletam, icterum quoque, ac phthisim & hecticam conferunt.

¶ Tro-

¶ Trochisci de Gallia Moschata Mesuæ.

Recip. ligni aloës ℥.v.

Ambræ ℥.iij.

Moschi ℥.i.

Muccaginis tragacathæ, extractæ cū aqua rosarū q.f.

fiant trochisci parui.

* Cerebrum, corq̄ue roborat, oris atque adeo corporis totius odorem commendat, compositionibus alijs miscetur.

¶ Alipta Moschata Nicolai.

Recip. Ladani ℥.iij. Ambræ ℥.i.

Styracis ℥.i.s. Camphoræ ℥.i.s.

Styracis rubræ ℥.i. Moschi ℥.s.

Ligni aloës ℥.ij. Aquæ rosaceæ q.f.

formentur trochisci secundum artem.

* Valet pueris laborantibus asthma, & ijs qui angusto sunt thorace, nec lac haustum retinent, præstatq̄ue vsū optimi & odoriferi suffitus.

¶ Trochisci Ramich Mesuæ.

Recip. succi acetosæ ℥.xvi.

Rosarum ℥.i.

Baccarum myrti ℥.ij.

Boli pauxillum, colentur, & colaturæ adiunge

Gallarum tritarum ℥.iij.

Coque aliquantulum, cola, & adde insuper subse-

quentia bene tritūrata

Rosarum ℥.i.

Santali citrini ℥.x.

Gummi arabici ℥.i.s.

Sumach,

Spodij, ana ℥.i.

Omphacij seu agrestæ ℥.vij.

Baccarum myrti bene tritarum ℥.iij.

Ligni aloës,

Caryophyllorum,

Macis,

N

Nucis

LIBER SECVNDVS

Nucis moschata ana ꝓ.iiij.

Misce omnia, & siccentur in scutella figulina, & tere minutim, & fiant trochisci cum ꝓ.i.s. de camphora & aqua rosacea q.f.

Succi acetosæ loco, sumi potest vinum è codonijs acerbis: sunt qui aromatizent Gra.xviij. moschi.

* Ventriculum, cor, hepar, imbecilla firmant, & lubrica viscera ac intestina, cholera morbum sistunt, acrimoniam obtundunt, animum reddunt tranquilum, omnem hæmorrhagiam cohibet: os quam naribus sanguine cohibet, os quâ naribus sanguine fluëtibz stando impellitur, alijs medicamētis miscetur.

¶ Trochisci de Rhabarbaro Mesuæ.

Recip. rhabarbari boni ꝓ.x.

Succi eupatorij,

Amygdalarum amararum ana ꝓ.iiij.

Rosarum, Seminis apij,

Nardi indicæ, Absinthij,

Anisi, Asari ana ꝓ.i.

Rubiæ, Aquæ cuscuthæ q.f.

fiant trochisci ponderis drachmæ vnius cū dimidia.

* Valent ad hepatis obstructionem, dolorem, tumores præter naturâ, affectus inueteratos eiusdem, & hydropem, & icterum, & formæ corruptionem.

¶ Trochisci de Violis magistrales.

Recip. violarum nigrarum ꝓ.vi.

Turbith ꝓ.iiij.

Succi glycyrrhizæ,

Mannæ,

Scammonij præparati ana ꝓ.ij.

formentur trochisci. fiunt etiam sine scammonio.

* Aquas, pituitam crassam & bilem purgant, flatusque dissipant.

¶ Trochisci ligni aloës Mesuæ.

Recip. ligni aloës,

Rosarum rubrarum ana ꝓ.ij.

Masti-

Mastiches,	Cardamomi maioris,
Cinnamomi,	Pastinacæ,
Caryophyllorum,	Galliæ,
Nardi indicæ,	Corticis citri ana ʒ.i.s.
Macis,	Moschi,
Nucis moschatæ,	Ambræ ana ʒ.s.
Cubebærum,	Mellis passulati q. f.
Cardamomi minoris,	formentur trochisci.

* Ventriculum, cor, hepar imbecilla roborant : ob id valent ad oris foetorem, pulsuum cordis, & syncope & hydropem.

¶ Trochisci de Croco Nicolai.

Recip. croci ʒ.ij.	Myrrhæ ana ʒ.i.s.
Rosarum rubrarum,	Ligni aloës ʒ.ij.
Ammi,	Aquæ rosacæ q. f.

fiant trochisci.

¶ Trochisci de Eupatorio Mesuæ.

Recip. mannæ electæ,	Spodij ʒ.ij.s.
Succi eupatorij ana ʒ.i.	Rhabarbari electi,
Rosarum rubrarum ʒ.s.	Asari,
Nardi indicæ ʒ.ij.	Anisi ana ʒ.ij.

Fiant trochisci cum succo eupatorij.

* Obstructionem & tumorem præter naturam hepatis & lienis sanant, ac inde natas febres antiquas, & harum rigorem, icterum, ac incipientem hydropem.

¶ Trochisci de Absinthio Mesuæ.

Recip. rosarum,	Seminis apij,
Absinthij,	Amygdalarum amararum,
Anisi ana ʒ.ij.	Nardi indicæ,
Rhabarbari,	Mastichis,
Succi eupatorij,	Folij ana ʒ.i.
Asari,	Succi endiuicæ q. f.

Formentur trochisci.

* Obstructiones ventriculi & hepatis, & ab his dolorem, & febres antiquas tollunt, dictas partes, reliquasq; nutritorias roborant, ac appetentiam excitant.

LIBER SECVNDVS

¶ Trochisci de Aniso Mesuræ.

Recip. anisi,	Asari,
Succi eupatorij ana ʒ.ij.	Apij,
Seminis anethi,	Amygdalarum amararum ana ʒ.s.
Nardi indicæ,	Aloës ʒ.ij.
Mastiches,	Syrupi absinthij q.f.
Folij.	formentur trochisci.
Foliorum absinthij,	

* Obstructiones hepatis, & alios eius morbos & inde natas febres antiquas sanant.

¶ Troch. seu Pastilli Hepatici Asclepiadis ex Galeno.

Recip. anisi	Amygdalarum,
Seminis apij,	Absinthij ana ʒ.iiij.
Asari,	Aqua pluuix q.f.
fiant trochisci.	

* Hepaticos iuuant, habent enim hepar expurgandi per vrinas, dantur cū vino, febrientibus cū aqua.

¶ Troch. seu Pastilli ex Amygdalis amaris Pauli.

Recip. anisi,	Amygdalarum amararum ana ʒ.ij.
Apij,	Aquæ q.f.
Asari,	fiant pastilli.
Comarum absinthij,	

* Idem præstant. Dantur febri carentibus ex multo, febricitantibus cum hydromelite.

¶ Trochisci de Capparibus Mesuræ.

Recip. corticum radicum capparibus,	
Seminis agni ana ʒ.vi.	Foliorum rutæ,
Seminis nigellæ,	Aristolochiæ rotundæ,
Calaminti,	Seminis nasturtij,
Succi eupatorij,	Ammoniaci ana ʒ.ij.
Acori,	Cyperij,
Amygdalarum amararum,	Ceterach ana ʒ.i.

Ammoniacum dissoluito, & reliqua triturato: deinde fiant trochisci.

* Ad splenis duritiæ & flatus eius dissipandos valent.

¶ Tro-

¶ Trochisci de Myrrha Rhafis.

Recip. myrrhæ ʒ. iij. Cumini,
 Lupinorum ʒ. v. Rubiæ,
 Foliorum rutæ, Afæ foetidæ,
 Mentastri, Sagapeni,
 Pulegij, Opopanacis ana ʒ. ij.

Dissoluuntur gummi in aceto, formanturque trochisci cum absinthij succo.

* Prouocant menstrua, & sedant dolores qui ex re-tentis menstruis proueniunt.

¶ Trochisci de Lacca Mesuæ.

Recip. laccæ, Afari,
 Succij glycyrrhizæ, Amygdalarū amararum,
 { eupatorij, Rubiæ,
 Absinthij, Seminis apij,
 Berberis, Seminis anisi,
 Rhabarbari, Schoenanthi ana ʒ. i.
 Aristolochiæ longæ, Vini q. f.
 Costi, formentur trochisci.

* Valent ad obstructiones hepatis & lienis, & inde natas febres varias antiquas, & ascitem per vrinas mouent.

¶ Trochisci de Berberis Mesuæ.

Recip. berberis ʒ. ij. Galliæ moscharæ,
 Spodij, Nardi indicæ ana ʒ. i.
 Ligni aloës, Gummi arabici ʒ. iij.
 Seminis acetosæ, Rosarum rubrarum ʒ. v.
 Mastichis, Aquæ rosarum q. f.
 formentur trochisci.

* Valent ad intemperiem calidam, fluorem alui, & hepatis dolorem.

¶ Trochisci de Spodio Mesuæ.

Recip. rosarum rubrarum ʒ. i. s.
 Spodij ʒ. x.
 Seminis acetosæ ʒ. vi.
 Seminis portulacæ,

LIBER SECVNDVS

Coriandri præparati, Berberis ana ℥.ij.
 Sumach ana ℥.ij.s. Gumi arabici affati ℥.i.s.
 Amyli vsti, Agrestæ q.f.
 Balaustiorum, formentur trochisci.

* In febribus biliosis cū alui fluore efficaces sunt:
 Inflammationem ventriculi & hepatis & sitim con-
 tinuam sedant.

¶ Pastilli dia spermatorum Galeni.

Recip. seminis apij, Opij,
 Ammi ana ℥.i. Cassiæ ana ℥.ij.
 Anisi, Aquæ pluuiæ q.f.
 Fœniculi ana ℥.s. formentur trochisci.

* Dantur ex passo, aut aqua, sedant dolorē, ad om-
 nes internos affectus, & pleuritidas vtilēs sunt, &
 sanguinem reieciantibus.

¶ Trochisci de Corallo Nicolai,

Recip. coralli rubri, Cassiæ,
 Cinnamomi, Folij,
 Myrrhæ, Mastiches,
 Amomi, Phu,
 Seminis papaueris añ. ℥.s. Polij montani,
 Schoenanthi, Afari,
 Croci ana ℥.ij. Pedis columbini ana ℥.i.
 Calami aromatici, Vini q.f.
 Xilobalsami, formentur trochisci.

* Sanguinolenta excreantibus, dysentericis, coelia-
 cis, cibum fastidientibus mirè subueniunt.

¶ Dia Corallu Galeni.

Recip. coralli rubri, Seminis hyoscyami,
 Terræ sarniæ ana ℥.i. Opij,
 Balaustiorum, Hypocistidis ana ℥.ij.
 Amyli, Succij plantaginis,
 Terræ lemnis ana ℥.iiij. formentur trochisci.

* Ad eadem efficac.

¶ Trochisci de Terra sigillata Mesuæ.

Recip. sanguinis draconis,

Gummi

Gummi arabici affati,	Coralli rubri,
Trochiscorum ramich,	Charabæ ana ꝓ.ij.
Rosarum rubrarum,	Margaritarum,
Spodij,	Tragacanthæ,
Seminis rosarum,	Seminis papaueris nigri,
Amyli affati,	ana ꝓ.i.s.
Acaciæ,	Seminis portulacæ,
Lapis hæmatitis,	Cornu cerui vsti,
Hypocistidis,	Thuris,
Balauftiorum,	Gallarum,
Boli armenici,	Croci ana ꝓ.ij.
Terræ sigillatæ,	Aquæ plantaginis q.f.
Formentur trochisci.	Qui volet cum opio addat
Opij ꝓ.ij.	

* Sunt admodum efficaces ad sputum sanguinis cum aqua plantaginis poti: ad fluorem verò sanguinis è naribus, frôti illiti: ad menses immodicos, vtero iniecti, vel pubi illiti: ad miçtum sanguinis, in vesicam iniecti: & ad alias hæmorrhagias, parti sanguinis fluenti impositi.

¶ Trochisci de Carabe Mesuæ.

Recip. charabæ ꝓ.ix.	Mastiches,
Cornu cerui vsti,	Laccæ,
Gummi arabici affati,	Papaueris nigri affati,
Coralli rubei vsti,	ana ꝓ.iiij.
Tragacanthæ,	Thuris,
Acacia,	Croci,
Hypocistidis,	Opij ana ꝓ.ij. gr.xv.
Balauftiorum,	Mucilaginis psyllij q.f.
Formentur trochisci.	

* Vtiles sunt ad constringendum sanguinem vndeunque fluentem, menstrua, sputum, fluxum sanguineum, & hæmorrhoidalem: & consolidant vlcera pectoris & pulmonis.

¶ Pastilli Dia electru Galeni.

Recip. psyllij,

N 4 Iridis

LIBER SECVNDVS

Iridis, Succini ana ℥.xxx.
 Mastiches, Opij ℥.xv.
 Pfyllum aqua calida macerato, atque iam expressa
 mucilagine Pastillos secundum artem formato.

* Fluxum sanguinis præsertim à thorace, pulmone,
 hepate, renibus, vtero hæmorrhoidibus cum succo
 plâtuginis vel polygoni, aut vino granatorû sumpti.

¶ Trochisci Stellæ Auicennæ.

Rec. lapidis stellaris ℥.v. Corticis mandragoræ,
 Costi, ana ℥.s.
 Opij, papaueris albi,
 Croci ana ℥.v. Dauci,
 Myrrhæ, Seminis } Anisi,
 Castorij, } Hyoscyami,
 Nardi indicæ, Apij,
 Casiæ, Sileris montani,
 Terræ sigillatæ, Styrcis liquidæ ana ℥.i.
 Gummi macerantur in vino, reliqua terantur, & for
 mentur trochisci.

* Conueniunt stomachi eructationibus, dolori ca-
 pitis & dentium, catarrhis, sanguinis sputum & pro-
 fluuium sanant, & periodicas febres.

¶ Afer Galeni.

Recip. croci ℥.s. Castorei ℥.ij.
 Seminis } Hyoscyami, Opij ℥.iij.
 } Apij añ. ℥.vi. Myrrhæ ℥.ij.
 Anisi, Succ mandragoræ ℥.s.
 Styrcis, Piperis albi ℥.vi.
 Dauci ana ℥.s. Aquæ pluuiæ q. s.
 Fiant trochisci.

* Datur ex aqua, sistit dolorem, hoc vti possumus
 ad omnem fluxum, dolorem, & omnes internos af-
 fectus, & destillationes, ad vesicam, ad suffocatio-
 nes, fluxum muliebrem, stomachi fluxionem, dysen-
 tericos, & sanguinem reijcientes.

¶ Trochisci Alkekengi Mesuæ.

Recip.

Recip. fructus alkekengi ꝑ.iii.

Seminis } Citrulli,
 } Cucumeris,
 } Cucurbitæ ana ꝑ.iii.s.

Boli armenici, Amyli,
 Gummi arabici, Pinearū mūdarū añ.ꝑ.vi.
 Thuris, Seminis apij,
 Sanguinis draconis, Carabæ,
 Seminis papaueris albi, Terræ figillatæ,
 Amygdalarū amararum, Hyofcyami,
 Succij glycyrrhizæ, Opij ana ꝑ.ij.
 Tragacanthæ, Iulepi violati q.f.
 Formentur trochisci.

* Valent ad renum & vesicæ vlcera & natam inde dysuriam.

¶ Pastillus Andronius ex Andromacho.

Recip. florum mali punici ꝑ.x.

Gallæ omphacitidis ꝑ.viii.

Myrrhæ,

Aristolochiæ ana ꝑ.iiij.

Calcanthi

Aluminis scifsilis } ana ꝑ.ij.

Misy

Formentur trochisci cum

Sapæ q.f.

* Facit ad recentia vulnera & vetera, curat fistulas, aures suppurantes, ossa corrupta, reprimat omnem carnis excrescentiam: valet ad phagedænas & condylomata.

¶ Pastilli Polyidæ ex Andromacho.

Recip. florum mali punici ꝑ.xij.

Aluminis scifsilis ꝑ.iiij. Calcanthi ꝑ.ij.

Thuris, Fellis taurini ꝑ.vi.

Myrrhæ ana ꝑ.iiij. Aloë ꝑ.viiij.

Formentur pastilli cum

Vini austeri q.f.

N 1 * Ad

LIBER SECVNDVS

* Ad nomas, & eadem ferè quæ præcedens potest.

¶ Pastilli Musæ.

Recip. aluminis scissilis Croci,
Aloës,
Myrrhæ,
Calcanthi ana ʒ. vi.
Formentur pastilli cum
Vini odorati &
Mellis ana q. f.

Crocomagmatis añ. ʒ. iij.
Florum malorū granato-
rum domesticorū ʒ. iij.

* Pastillus multiplicis vsus, pus educens, & relaxas.

¶ Trochisci de Minio erodentes Ioannis de Vigo.

Recip. Medullæ panis non cocti bene fermenta-
ti ʒ. iij.
Sublimati electi ʒ. i.

Minij ʒ. s.

Aquæ rosarum q. f.

Formentur trochisci, qui in chibano tepente resiccati
feruentur.

* Omnes carnis prauas excrementas liquat, sordi-
da vlcera expurgat, callosa emollit, ac fistulas mira-
biliter sanat.

¶ Sief album Mesuæ.

Recip. sarcocollæ in lacte asinino macerata ʒ. v.

Amyli ʒ. s.

Thuris ʒ. i. s.

Tragacanthæ ʒ. iij.

Ceruse lotæ ʒ. x.

Opij ʒ. i.

Aquæ pluuiæ q. f.

Fiat sief.

* Confert ophthalmiæ cum est in augmento, &
dolorem sedat.

¶ Aliud simile eiusdem.

Recip. gummi arabici, Ceruse lotæ ʒ. vi.

Tragacanthæ,

Opij ʒ. i.

Amyli ana ʒ. iij.

fac sief cum

Oui albumine.

Fit etiam sine opio.

* Hic vtimur initio vehemētis doloris à causa calida.

¶ Try-

¶ Trypherum Galeni.

Rec. cadmię lotę ʒ. xvi. Gummi,
 Cerusę ʒ. viij. Tragacanthę ana ʒ. iij.
 Amyli, Opij ʒ. ij.

Fiat collyrium cum

Aquę pluuię q. f.

* Ad epiphoras, & affectiones oculorum : vide sequens.

¶ Aliud Galeni.

Rec. cadmię lotę ʒ. xvi. Cerusę ʒ. xlvij,
 Amyli, Opij ʒ. vi.
 Thuris ana ʒ. viij. Gummi ʒ. xvi.

Fiat collyrium cum

Aquę pluuię q. f.

* Ad inustiones oculorum, pustulas, chemoseis, maximè in his, qui nullam mordacitatem perferre possunt.

¶ Cygnus Galeni.

Recip. cadmię ʒ. xvi. Acacię,
 Cerusę lotę ʒ. viij. Opij ana ʒ. ij,
 Amyli, Gummi ʒ. xij.
 Tragacanthę, fiat collyrium cum

Aquę pluuię q. f.

* Ad maximos dolores & affectiones oculorum,

¶ Dia rhodon Nilei ex Galeno.

Recip. rosarum. ʒ. iij. Opij,
 Croci ʒ. ij. Nardi indicę ana ʒ. i.
 Gummi ʒ. iij. Aquę pluuię q. f.
 fiat collyrium.

* Ad doloris molestias, fluxum vberem, ac tenuem, pustulas, prolapsus oculorum.

¶ Aliud Mesurę, Sief de rosis dictum.

Recip. foliorum rosę ʒ. xv.

Croci,

Gummi arabici ana ʒ. viij.

Opij,

Nardi

LIBER SECVNDVS

Nardi indicæ ana ʒ.ij.

fiat sief cum

Aquæ pluuiæ q.f.

* Eadem quæ præcedens potest.

¶ Collyrium seu Sief de Thure.

Recip. cadmiæ,	Opij,
Pompholigis,	Gummi ana ʒ.vi.
Thuris ana ʒ.x.	Aquæ pluuiæ q.f.
Cerufæ ʒ.xl.	fiat collyrium.

* Ad fluxiones oculorum & chemoseis.

¶ Aliud Mesuæ.

Recip. thuris ʒ.x.	Sarcocollæ ana ʒ.v.
Ammoniæ,	Croci ʒ.ij.

fiat sief cum

Mucilaginis foenigræci q.f.

* Vlcera oculorum ducit ad maturitatem.

¶ Collyrium Nardinum.

Recip. cadmiæ,	Acaciæ ana ʒ.x.
Croci,	Nardi indicæ ʒ.iiij.
Gummi ana ʒ.xij.	Opij,
Aeris vsti ʒ.v.	Myrrhæ ana ʒ.v.
Stibij, id est, antimonij,	Vini q. f.

fiat collyrium.

* Ad doloris vexationes, fluxum tenuem & multum, pustulas & aspretudines oculorum.

¶ Dia œnu.

Recip. cadmiæ,	Aeris vsti ʒ.vij.s.
Lapidis hæmatitæ,	Chalcitidis ʒ.vij.
Aluminis scissilis ana ʒ.x.	Seminis papaueris ʒ.v.

Maceretur semen papaueris in aquæ pluuiæ q.f. Exprimatur, & reliquis tritis fiat collyrium cum vini austeri q.f.

* Ad claritatem & cicatrices oculorum.

¶ Diahæmatites.

Recip. æris vsti & loti ʒ.xxiiij.
Lapidis hæmatitæ ʒ.i.

Croci

Croci,
Opij ana ʒ.iiij.
fiat collyrium.

Gummi ʒ.xij.
Aceti q.f.

* Aspreditudinibus commodum: facit ad veteres affectiones, ad ficosa, & ad omnem extuberantiam oculorum.

¶ Diamyrtha.

Recip.cadmia lota ʒ.xxviiij.
Lapis hæmatita vsti & loti ʒ. xxv.
Spodij ʒ.xxiiij. Piperis albi, Gr.nu.xxx.
Myrrha ʒ.vi. Gummi ʒ.vi.
Crocii ʒ.s. Vini q.f.
Opij ʒ.i.

* Accommodatum est ad veteres affectiones oculorum: facit & ad rhœadas & ægylopas.

¶ Viride Antei.

Recip.cadmia ʒ.vi. Squammarum æris,
Myrrha ʒ.iiij. Nardi indica,
Crocii ʒ.vi. Acacia ana ʒ. vi.
Opij ʒ.iiij. Gummi ʒ.xxiiij.
Plumbi vsti & loti ʒ.i.
fiat collyrium cum aqua pluuiæ q.f.

* Ad doloris molestias, pustulas, inustiones, prolapsus, confusiones oculorum.

¶ Aliud viride.

Recip.cadmia vsta, & vino odorato extincte ʒ.i.
Crocii,
Stibij, id est, antimonij vsti & in lacte extincti an. ʒ.
Amyli ʒ.i. (iiij).
Gummi ʒ.ij.
Succi anagallidis foemina q.f.

* Ad idem valet.

¶ Aliud Mesura.

Recip. æruginis æris ʒ.iiij.
Calcanthi vsti ʒ.vi.
Auripigmenti rubri,

Spuma

LIBER SECVNDVS

Spumæ nitri,
 Spumæ maris ana ꝑ.i.
 Ammoniâci ꝑ.i.s.
 Salis hammoniâci ꝑ.s.
 Ammoniacum mâcerato in aqua rutæ, & fac collyrium.

* Eiusdem facultatis est ferè cû sief rubro sequenti.
 ¶ Sief rubrum Mesuæ.

Recip. feminis cannabis ꝑ.iiij.
 Aeris vsti, Piperis nigri ꝑ.s.
 Myrrhæ ana ꝑ.ij. Aquæ pluuiæ q.f.
 Croci ꝑ.i. Si voles acrius, adde
 Aeruginis æris,
 Salis hammoniâci ana ꝑ. s. fiat sief.

* Vtile est oculorum scabritiei, pruriginique, suffusionibus & vngui.

¶ Aliud Galeni.

Recip. cadmiæ ꝑ.xl. Piperis albi,
 Chalcitidis vstæ, Gummi ana ꝑ. xx.
 fiant pastilli cum Aquæ q.f.

* Ad lippitudinem, sycosin, & carnis excrementias.

¶ Sief luteum Mesuæ.

Recip. cadmiæ lotæ, vstæ, & in lacte muliebri mâceratæ ꝑ. x.

Cerusæ lotæ ꝑ. viij. Tragacanthæ,
 Squammæ ferri ꝑ. iiij. Gummi arabici ana ꝑ. iiij.
 Opij ꝑ. ij. fiat sief cum

Aquæ pluuiæ q.f.

* Confert doloribus oculorum vehementibus à causâ calida.

¶ E cornu Ceruino.

Recip. cornu cerui vsti & loti,
 Thuris, Opij, ꝑ. i.
 Plûbi vsti & loti añ. ꝑ. iiij. Gummi ꝑ. iiij.
 Squammæ æris lotæ ꝑ. ij. fiat collyrium cum
 Aquæ pluuiæ q.f.

* Facit

*Facit ad vlcera & pustulas oculorum, cicatrices
exterit.

¶ Aliud.

Recip. plumbi vsti & loti,
Cornu ceruini vsti & loti ana ꝑ. xvi.
Thuris, Croci ꝑ. viij.
Acaciæ, Myrrhæ ꝑ. iij.
Spodij ana ꝑ. viij. Tragacanthæ ꝑ. i.
Amyli ꝑ. iij. Gummi,
Opij, Seminis hyoscyami ana
Squamæ æris ana ꝑ. ij. ꝑ. viij.
fiat collyrium cū mucagine seminis hyoscyami.

* Ad eadem efficax.

¶ Libianum.

Recip. cadmiæ vstæ & lotæ,
Cerusæ lotæ,
Stibij, id est, antimonij vsti & loti ana ꝑ. xvi.
Plumbi vsti & loti ꝑ. viij. Terræ samia,
Amyli ꝑ. xij. Tragacanthæ ana ꝑ. viij.
Pompholigis, Opij,
Myrrhæ, fiant pastilli cū albumine oui.
* Ad pustulas, inustiones, rupturas, cōcauitates, ocu-
los purulentos, chemoseis, staphylomata, & ad circū
molestantem dolorem facit, & cicatrices exterit.

¶ Aliud.

Recip. pompholigis ꝑ. viij.
Cadmia vstæ & lotæ ꝑ. xvi.
Stibij, id est, antimonij vsti & loti ꝑ. xij.
Cerusæ lotæ ꝑ. xvi. Myrrhæ,
Amyli ꝑ. xij. Opij,
Terræ samia, Tragacanthæ ana ꝑ. ij.
Plumbi vsti ana ꝑ. viij. formentur pastilli cum
Aquæ pluuiæ q. s.

* Eiusdem cum priore facultatis.

¶ Sief de Plumbo Mesuræ.

Recip. plumbi vsti,

Anti-

LIBER SECVNDVS

Antimonij,

Tutiæ lotæ,

Aeris vsti,

fiat sief cum

Aquæ pluuiæ q.f.

* Replet & consolidat vulnera oculorum.

Gummi arabici,

Tragacanthæ ana ℥. viij.

Opij ℥. s.

DE OLEIS.

Sectio nona.

¶ Oleum Rosatum vulgare.

Recip. olei communis lib. iij.

Rosarum rubrarum purgatarum ℥. xvi.

Macera, & insola per octo dies: Rosas exemptas bene exprime, atque alias impone vt supra: atque ita tertium fac: Cola & serua.

Nonnulli in tertia infusione rosas relinquunt.

* Refrigerat & adstringit, inflammationibus præsidio est, æstuantem ventriculorum restinguit, erosiones intestinorum clysteribus inditum, & dolores dentium, si eo colluantur, sanat.

¶ Oleum rosatum completum Mesuæ.

Recip. olei ex oleis maturis, aqua fontana multoties loti, quantum voles: deinde immitte folia rosarum rubrarum apertarum repurgata quantum satis est in vitreum vas: obturetur vas, ac per dies septem insola: coque tribus horis in vase duplici. Expressis folijs & abiectis, noua immitte: insola iterum, coque in balneo, & exprime vt prius: tertio noua immitte rosarum folia, quibus addes aquæ infusionis rosarum (eo modo confectæ vt in syrupo rosato dictum est) quartam partem: misce, insola dies quadraginta in vase vitreo obturato: post excola, exprime, & addito rosarum succo, iterum diu insola.

Alij

Alij partem infusionis sumunt, & succi rosarum partem alteram, & eo quo supra dictum est modo conficiunt.

* Roborat, resoluit commodè, lenit, & sedat.

¶ Oleum rosatum Pauli.

Recip. rosarum exemptis vnguibus ℥. iij.

Olei omphacini ℥. vi.

Immitte in vas vitreum obturatum ne expiret: dies quadraginta insolato.

Alij non insolant, sed puteo imponunt, suspensum proximè aquam dies quadraginta.

* Inflammationes extinguit, roborat, cogit, densat, fluxiones sistit, & materiarum per corpus fluxum cohibet.

¶ Oleum Rosatum Omphacinum.

Recip. olei oliuarum immaturarum loti lib. i.

Rosarum rubrarum purgatarum ℥. iij.

Tritis rosis, & oleo impositis, fac vt dictum est, ter rosas permutando.

* Eiusdem cum superiori facultatis.

¶ Oleum Chamæmelinum Pauli.

Recip. florū chamæmeli, demptis folijs albis ℥. iij.

Olei oliuarum lib. ij. s.

Siccentur flores in umbra. 24. horis, deinde immitte cum oleo in vas vitreum angusti oris, bene obturatum, & quadraginta dies insolato.

* Initio colici, arthritici, & aliorum dolorum præstantissimū est, parū enim repellit & modicè digerit.

¶ Oleum Cydoniorum Mesuæ.

Fit ex carnis cydoniorū præmaturorū cū cortice, Succi cydoniorum ana ℥. vi.

Olei oliuarum immaturarum lib. ij.

Omnia in vas vitreum obturatum immittito, & diebus quindecim insolato: deinde horis quatuor coquito in duplici vase. Cola & exprime: in expressione caro & succus mutetur: rursus insoletur, coquatur,

tur,

LIBER SECVNDVS

tur, & exprimatut vt diximus: tertium sic facito: postremò colatum reconde ne perspiret.

* Refrigerat, adstringit: ob id ventrem totum inferiorem, & neruos laxiores cogendo roborat, sudores immodicos sistit.

¶ Oleum Mastichinum Mesuæ.

Recip. olei rosati omphacini lib. i.

Mastiches ℥. iij.

Vini odoriferi ℥. iij.

Omnia in vase vitreo imposita coquantur in duplici vase ad vini consumptionem.

* Cerebrum, neruos, iuncturas, ventriculm, hepar corroborat, tumores duos lenit, dolores sedat.

¶ Oleum Absinthij.

Recip. comarum absinthij ℥. iij.

Olei omphacini lib. i.

Incolato in vase vitreo, absinthiumque permutatè, veluti de rosis dictum est in oleo rosato.

* Calfacit ac roborat ea quæ sunt refrigerata, potissimum verò ventriculm, excitat appetentiã, obstructions aufert, lumbricosque enecat.

¶ Oleum Menthæ.

Recip. mentæ domesticæ ℥. iij.

Olei omphacini lib. i.

fiat vt supra.

* Ventriculm refrigeratum & imbecillum calefacit: firmat nauseam, vomitumque reprimat, appetentiã excitat, coctionemque iuuat.

¶ Oleum Sambucinum.

Recip. olei veteris lib. i.

Florum sambuci ℥. iij.

fiat vt oleum rosatum, ter flores innouando.

* Lenit, abstergit, & mundificat cutim, medetur icteritiæ, & maximè hepatis infirmo, obstructo, & plurimum confert doloribus iuncturarum.

¶ Oleum Populinum Nicolai.

Recip.

Recip. olei lib. vij. ζ . ij.

Vini lib. iiij.

Gemmarum populi arboris recentium lib. iiij.

Gemmae populi diutissimè terantur, & macerentur in vino & oleo diebus septem, pòst coquantur in duplici vase vsque ad consumptionem vini, deinde exprimatur oleum & reponatur.

* Expediit ad capitis dolorem, arthriticis, nephriticis, & podagricis, & vbicunq; dolor fit.

¶ Oleum Liliorum simplex.

Recip. florum liliorum alborum, abiecto quòd croceum est ζ . iiij.

Olei veteris lib. i.

Fit vt oleum rosatum, ter lilia renouanda sunt.

¶ Oleum Liliorum compositum.

Recip. foliorum liliorum alborum ζ . ix.

Mastiches, Caryophyllorum,

Calami aromatici, Cinnamomi ana ζ . s.

Carobalsami ana ζ . i. Croci ζ . ij.

Omnia præter liliorum folia aqua sufficiente viginti quatuor horis macerentur, deinde paululù coquantur, & additis lilijs, oleique veteris lib. ij. aliquantum bulliant: Tunc omnia iniecta in vas vitreum in sola dies quadraginta: pòst colatum & bene obstructum reponatur.

* Calfaciunt, resoluūt: ob id à frigore dolores thoracis, ventriculi, coli, vteri, renum, vesicæ sedat, lenit & coquit.

¶ Oleum Irinum Mesuz.

Recip. radicum ireos lib. i.

Florum eiusdem lib. ij.

Macerentur in decoctione aliarum radicù ireos q. s.

Olei veteris lib. ij.

In vase duplici coque, exprime, radicesque nouas & flores immitte, coquantur denuò, & tertium, colatum seruato & obturato.

○

* Tergez

LIBER SECVNDVS

* Terget, tenuat, coquit, resoluit potenter : ob id à frigido dolores aurium, hepatis, splenis, vteri, articu-
lorum sedat, phlegmonas coquendo suppurat, ma-
terias thoracis, & pulmonis coquit : strumas dissi-
pat, & alios tumores duros, spasmum emendat, &
narium foetorem.

¶ Aliud Nicolai.

Recip. olei veteris lib. xiiij.
Aq̄æ lib. iij. ℥. ij.
Radicum iridis lib. ij. ℥. iij.
Florum liliorum alborum ℥. xv.
Radicum { cyperii recentium ℥. vi.
 { helenij ℥. iij.
 { buglossæ ℥. ij.

Cinnamomi,
Nardi indicæ,
Asæ odoratæ ana ℥. i.

Contundantur radices & aliæ species, & maceren-
tur in oleo & aqua diebus quinque ad Solem vel loco
calido : postea in duplici vase coquito donec aqua
consumpta fuerit. Refrigerare finito, colato, expri-
mito, & reponito.

* Vsurpatur ad diuturnum catharrum naribus illi-
tum. Ozenas & putredines narium aufert, tinnitum
aurium cum aceto & ruta ex amygdalis amaris com-
mixtum & auribus iniectum tollit, asthmaticis gar-
garismo adhibito opitulatur: hæmorrhoidas veteres
inunctum sine colo iniectum educit.

¶ Oleum Ligustrinum siue de Alcanna.

Recip. florum ligustri ℥. iij.
Olei veteris ℥. x.
Fit vt rosatum.

* Partes neruofas roborat, capillos à canicie vin-
dicat.

¶ Oleum Nardinum simplex Mesuæ.

Recip. nardi indicæ ℥. iij.

Vini,

Vini,

Aquæ ana ℥.ij.s.

Olei loti lib.i.s.

Minutim incisam macera, & coquantur in duplici vase, donec vinum & aqua per vaporem resoluantur, coletur deinde oleum & reponatur.

¶ Oleum Nardinum compositum Mesuz.

Recip. nardi indicæ ℥.ij.

Sampfuchi, id est, maioranæ ℥.ij.

Ligni aloës, Foliorum lauri,

Enulæ, Cyperi,

Folij indi, Schoenanthi,

Calami aromatici, Cardamomi ana ℥.i.s.

Contundantur omnia leuiter, & illis adfunde

Vini,

Aquæ ana q.f.

Olei loti lib.vi.

Macerentur horis duodecim, deinde coquantur in duplici vase secundum artem.

* Calfaciunt, tenuant, digerunt, modicè adstringunt, proinde affectus omnes frigidos & flatulentos cerebri, vetriculi, hepatis, lienis, renum, vesicæ, vteri magnoperè iuuant, naribus iniectum caput purgât, corporis colorem & odorem commendant.

¶ Oleum Sampfuchinum.

Recip. foliorû sampfuchi, id est, maioranæ M.iiij.

Serpilli M.ij.

Foliorum myrti M.i.

Abrotoni,

Sisymbrij seu mentæ aquaticæ ana M.s.

Cassæ ℥.ij.

Olei omphacini quantum sufficit.

Concidito & contundito omnia & impone in vitreum vas, & insola diebus octo: postea exprime, & alias species infunde, coque rursus, & tertium idem facito: deinde colatum repone.

O 3

*Lalsi-

LIBER SECVNDVS

*Lassitudini vtile est, & morbis cerebri & neruorum frigidis prodest, ob id spinæ in balneo inunctum paralyfin iuuat, & spasmm cynicum, vulgo torturam oris, naribus iniectum: vt auribus immisum, à flatu tinnitū dilsipat, menses ciet, morlui scorpionis prodest.

¶ Oleum Moschellinum Nicolai Alexandrini.

Recip. olei puri lib. viij. Myrrhæ,

Aquæ lib. iij.	Cinnamomi,
Folij,	Cassæ ana ꝑ. i. s.
Nardi indicæ,	Carpobalsami,
Costi,	Caryophyllorum,
Mastiches ana ꝑ. iij.	Bdellij ana ꝑ. i.
Styracis calamitæ,	Moschi ꝑ. vi.
Croci,	Nuces moschatas nu. iij.

Folium myrrham, cassiam, carpobalsamum & bdellium tere, & per biduum in aqua & oleo macera, postea coque supra lentum ignem in duplici vase vsque ad consumptionem aquæ: deinde cola, & reliqua in tenuissimū puluerem redacta insperge præter moschum: iterum macera & coque parumper: vltimo moschum addito: probè omnia misceto & repone, & interdum vas agitato.

* Est optimum ad omnem frigiditatem corporis, potissimum ventriculi, & ad dolorem lateris foris inunctum: Stranguria & colico vexatis, & ad omne neruorum vitium illitum optimè facit, miscetur epithematibus & emplastris quæ ad stomachi & renum affectiones asciscuntur.

¶ Oleum Hyperici.

Recip. summitatum hyperici ꝑ. iij.

Macerentur in vino odorifero diebus tribus & noctibus, bulliant deinde in vase duplici obturato orificio vasis: postea exprime, & recentis hyperici summitatum bene tritarum par pondus inijce, & macera dies tres ac noctes: postea adde

Tere-

Terebinthinæ ℥.iiij.

Olei veteris ℥.vi.

Croci ℥.i.

Coquantur in duplici vase vsque ad vini consumptionem, cola & reponc.

* Calidum est & siccum, & tenuium partium: vulnera incisorum neruorum consolidat & combustionem ignis: sedat dolores foemoris & vesicæ, & prouocat urinam.

¶ Oleum Hyperici Magistrale.

Recip. olei veteris lib.iiij.

Vini albi potentis lib.i.

Florum hyperici cum semine recentium M.iiij.

Tere & macera in vase vitreo, obturato eius orificio, duos dies: coque in duplici vase, & fortiter exprime: in colaturam iniice alios flores, vt dictum est, & tertio idem facito: deinde colato, & ad singulas colaturæ libras adde

Terebinthinæ ℥.vi.

Tormentillæ,

Olei absinthij ℥.iiij.

Carlinæ,

Diſtamni,

Calami aromatici añ. ℥.ij.

Gentianæ,

Lumbricorū in vino pluri-

Cardui benedicti,

ries lotorum ℥.ij.

Terantur omnia & insolentur triginta aut quadraginta diebus, & bene obturatum reponas.

* Ad eadem vtile, superiori tamen efficacius est.

¶ Oleum de Capparibus.

Recip. corticis radicum capparum ℥.i.

Corticum tamarisci,

Cyperum ana ℥.ij.

Foliorum tamarisci,

Olei oliuarum lib.i.

Seminis agni,

Aceti albi fortis,

Ceterach siue asplenij,

Vini albi ana ℥.ij.

Trita leuiter coquantur in duplici vase vsque ad vini consumptionem & aceti.

* Ad duritiem, obstructionem, & dolorem splenis vtile est, & omnem eius ægritudinem.

○ 4

¶ Oleum

LIBER SECVNDVS

¶ Oleum Vulpinum Mefuæ.

Recip. vulpem integram exemptis interaneis,
Aquæ fontanæ,
Aquæ marinæ ana q. f.
Olei veteris clari lib. iij.
Salis ꝑ. iij.
Coquantur, & inter coquendum adijce
Anethi,
Thymi ana lib. i.

Coquantur autem donec ab ofsibus recedat caro,
& aqua consumatur, deinde excoletur oleum & reponatur.

* Ad podagras, reliquasque arthritidis species, ac dorsi, renumque dolorem est efficacissimum.

¶ Oleum Scorpionum simplex Mefuæ.

Recip. scorpiones num. xxx.
Olei amygdalarum amararum lib. ij.
Macerentur in vase vitreo stricti orificij probè obstructo, & insolentur per dies xxx. caniculares, vel alias tota æstate calidissimis diebus, postea colatum ad vsus repone.

* Lapidem renum & vesicæ frangit & expellit, lum-
bis, pubi perinæo illitum, aut per meatum vrinari-
um iniectum.

¶ Oleum Scorpionum compositum Mefuæ.

Recip. aristolochiæ rotundæ,
Gentianæ,
Cyperi,
Corticum radicum capparum ana ꝑ. i.
Olei amygdalarum amararum lib. i. s.
Macerentur in oleo contusæ radices ad Solem fer-
uidum diebus xx. in vase vitreo probè obturato: de-
inde coquantur aliquantulum in duplici vase, inie-
ctis ad vltimum scorpionibus viuus num. xx.
Iterum serenis diebus xxx. insolentur: postremò ex-
colatum oleum reponatur.

* Hoc

* Hoc efficacius est priore, præterea mirandarū est virium contra venena omnia & pestilentiam.

¶ Oleum Castorei magistrale.

Recip. castorei,	Costi ana ℥.ij.
Styracis calamitæ,	Cyperi,
Galbani,	Schœnanthi,
Euphorbij,	Piperis longi,
Casæ,	Piperis nigri,
Croci,	Sabinæ,
Opopanacis,	Pyrethri ana ℥.ij.s.
Carpobalsami,	Olei lib. iiii.
Spicæ nardi indicæ,	Vini lib. ij.

Galbanum & opopanacē in vini parte seorsim dissolues, deinde reliqua omnia contusa cum oleo & reliqua vini parte coques ad vini consumptionem in duplici vase: postea cola, & gummi dissoluta oleo adfundes, & iterum coques in duplici vase ad consumptionem vini, & sæpius miscens repone.

* Optimum est ad frigidos affectus partium omnium præsertim neruosarum, medetur paralyfi, spasmus, tetano, & sedat acerrimos rigores & frigora febrium, si spina dorsi liniatur.

¶ Oleum ex Euphorbio Mesuræ.

Recip. euphorbij ℥.s.

Olei cheyrini ℥.v.

Vini tantundem,

Coque in duplici vase ad vini consumptionem.

* Iuuat maximè frigidos cerebri & neruorum affectus, cephalalgiam, hemicraniam, lethargum naribus immissum: articulorum quoque & hepatis & splenis dolores illitum iuuat.

¶ Oleum Costinum Mesuræ.

Recip. costi ℥.ij.

Casæ ℥.i.

Summitatum sampsuchi ℥.viij.

Vini q. l.

O 3 Olei

LIBER SECVNDVS

Olei oliuarum lib.iiij.

Trita macerentur biduo : deinde coquantur in duplici vase ad consumptionem vini.

* Calfacit, obstructa aperit, neruosum genus roborat, vt neruos musculos, tendones, ligamenta, ventriculum : præter hæc, hepar & capillos : canitiem ob id moratur, & corporis colorem ac odoré commendat.

¶ Oleum ex Styrace,

Recip. styracis ℥.iiij.

Olei communis lib.i.

Vini q. sufficit.

Coque in duplici vase ad vini consumptionem.

* Calfacit : ob id confert dolentibus à frigore renibus, vesicæ vtero, neruis, musculis, tendonibus, iuncturis.

¶ Oleum Papauerinum.

Recip. capitum papaueris,

Foliorum papaueris,

Florum papaueris ana partes æquales,

Olei q. s.

Insolato in vase vitreo per octiduum : deinde cola, & noua rursus immitte: idem tertio facito : postremò colatum repone.

* Intemperiem calidam sanat & inde ortum dolorem: somnum quoque conciliat.

¶ Oleum Mandragoræ Nicolai.

Recip. olei communis lib.ij.

Succi pomorum mandragoræ ℥.iiij.

Hyoscyami albi ℥.ij.

Papaueris nigri ℥.iiij.

Violarum,

Cicutæ ana ℥.i.

Opij,

Styracis calamitæ ana ℥.s.

Succi cum oleo decem diebus ad Solem macerentur,

tur, deinde coquantur in duplici vase ad succorum consumptionem: cola, & opium cum styrace dissolurum pauculo oleo probe miscero, & repone.

* Ad nimios capitis dolores valet, & phreneticis male dormientibus, fronti illitum, & naribus iniectum vehementer opitulatur: pulvis brachiorum & plantis pedum illitum quocunque modo vigilijs fatigatum, celerrimè obdormiscere facit.

¶ Oleum Nymphaeatum.

Recip. florum nymphaeae ℥.iiij.

Olei omphacini lib.i.

Macerentur in Sole diebus decem: deinde exprime & novos flores immitte, tertio idem facito.

* Vires habet violati, refrigerat tamè magis quam violatum, minus quam papaverinum: hypnoticis, & intemperiem partium, ut renum, calidam sanantibus vtiliter miscetur, & Veneris tentiginem prohibet genitali inunctum: somnum etiam conciliat.

¶ Oleum Myrrinum Mesuae.

Recip. succi foliorum myrti lib.i.

Olei communis, id est, oliuarum lib.ij.

Coquantur in duplici vase ad succi consumptionem, & adde

Ladani ℥.i.

Misce & repone.

* Cerebrum, nervos, cor, ventriculum roborat.

¶ Oleum Lumbricorum.

Recip. lumbricorum terrestrium lib.s.

Probe laentur in vino, deinde immittantur in

Olei rosati omphacini lib.ij.

Vini ℥.ij.

Coquantur in duplici vase ad vini consumptionem, colatum repone.

* Nervos infrigidatos confortat, & vtile est doloribus iuncturarum.

¶ Oleum Balsami Magistrale.

Recip.

LIBER SECVNDVS

Recip. terebinthinæ lib. i.

Olei veteris ℥. vi.

Olei laurini ℥. iij. Spicæ nardi,

Cinnamomi ana ℥. ij.

Tegularum recentium bene coctarum ℥. viij.

Tritis tritrandis, per alembicum destilla.

* Vrinam mouet, lapidem frangit, vermes enecat, aurium tinnitui à flatu crasso, paralyfi, spasmo cynico, ischiadi, gonagræ, podagræ, & cæterarum iuncturarum doloribus prodest, potum aut inunctum: sed parua eius portio, aquæ affectui aptæ mista, bibatur.

¶ Oleum Balsami Petri de Ebano.

Recip. myrrhæ, Sarcocollæ,

Aloës, Croci,

Spicæ nardi, Mastiches,

Sanguinis draconis, Gummi arabici,

Thuris, Styracis liquidæ ana ℥. ij.

Mumiæ, Ladani,

Opopanacis, Castorei ana ℥. ij. s.

Carpobalsami, Moschi ℥. s.

Bdellij, Terebinthinæ ad pondus omnium.

Tritis cõterendis, miscentur omnia & alembico destillantur secundum artem.

* Eadem potest quæ præscriptum & efficacius.

¶ Liquor exsicicans ad Vulnera.

Recip. myrrhæ, Resinæ abietinæ,

Aloës, Radicû cõsolidæ añ. ℥. iij.

Thuris, Gummi elemi ℥. ij.

Mastiches ana ℥. i. Croci ℥. i.

Terebinthinæ lib. ij. Aquæ vitæ lib. iij.

Contusis contundendis, & omnibus probè mixtis, immitte in vitreum vas, obstructo orificio, bulliant omnia in duplici vase vna hora: deinde colatum recondatur in phiala vitrea bene obturata.

DE

DE VNGVENTIS, EEMPLASTRIS,
ET CERATIS.

Seçtio decima.

¶ Vnguentum infrigidans Galeni.

Recip. olei rosati omphacini lib. i.

Ceræ albæ ℥. iij.

Ceram in oleo liquabis, & sæpius aqua frigida lauabis donec albescat: postremùm aqua rosacea lauato, & paululum aceti rosati addito.

* Refrigerat febres ardentes, calorem hepatis, & sedat dolores capitis, circum tempora, super hepar, & per spinam dorsi linitum.

¶ Vnguentum Pectorale Magistrale.

Recip. olei amygdalarum dulcium ℥. iij.

Olei chamæmeli, Adipis anatis ana ℥. ij.

Olei violati ana ℥. iij. Iridis ℥. ij.

Butyri recentis ℥. vi. Croci ℥. s.

Adipis gallinæ, Ceræ albæ ℥. iij.

Ceram & adipem in oleis liquato, deinde sæpius lauato aqua Capillorum veneris, aut aqua hordei, His probè lotis, adde iridem & crocum in tenuissimum puluerem redacta.

* Mitigat dolores pectoris & tussim, digerit, maturat, faciliat sputum, & resoluit pleuresim.

¶ Vnguentum Stomachicum Magistrale.

Recip. olei absinthij, Cinnamomi,

Mastichini, Ligni aloës;

Nardini ana ℥. i. Mastiches,

Rosarum rubrarum, Menthæ,

Coralli rubri, Schœnanthi ana ℥. i.

Caryophyllorum, Ceræ quantum sufficit.

fiat vnguentum secundum artem.

* Ventriculum & hepar roborat, horum dolorem
à fri-

LIBER SECVNDVS

à frigido lenit, appetentiam excitat, coctionē iuuat.

¶ Vnguentum ad vermes magistrale.

Recip. succi { Absinthij,
Abrotoni,
Centaurij minoris,
Radici aristolochiæ rot.
Perficariæ,
Foliorum persicæ,
Foliorum lupini,

Radicum ebuli,

Balaustij ana ꝑ. i.

Succi Porri ꝑ. ij.

Nasturtij aquatici lib. i.

Olei absinthij lib. i. s.

Ceræ q. f.

fiat vnguentum secundum artem.

¶ Vnguentum ad oculos Magistrale.

Recip. carnis pinguis exsiccatæ,

Maluatici vini ana ꝑ. iij.

Tutiæ præparatæ ꝑ. i.

Ceræ albæ q. f.

Caro cum maluatico coquatur vsq; ad vini maluatici consumptionem, deinde cola, & cera liquata, adde postremò tutiã: probè cõmisceto & repone.

¶ Aliud Magistrale,

Recip. butyri recentis ꝑ. iij.

Ceræ albæ ꝑ. i.

Liqua, & laua sepius aqua rosacea, & prunorum, & adde Tutia præparatæ ꝑ. s.

Camphoræ ꝑ. ij. fiat vnguentum.

¶ Vnguentum ad Ambusta Magistrale.

Recip. olei rosati ꝑ. viij.

Olei ex ouis ꝑ. ij.

Nitri albi puluerisati tantundem,

Ceræ albæ ꝑ. i. s.

Corticis mediani sambuci M. i.

fiat

fiat vnguentum lento igne secundum artem.

¶ Aliud ad idem.

Recip. hederæ foliorum,
Baccarum hederæ ana part. æquales.

Contunde & succum exprime:

Ex huius autem succi lib.i.

Olei communis tantundem

Ceræ q. s.

fiat vnguentum.

¶ Vnguentum de Artanita maius Mesuræ.

Recip. succi cyclaminis lib. iij.

Cucumeris agrestis lib. i.

Olei irini lib. ij.

Butyri lib. i.

Pulpæ colocynthidis ℥. iij.

Polipodij ℥. vi.

Euphorbij ℥. s.

Contundenda terantur. & macerentur succis & oleis
dies octo in vase vitreo : post semel feruefac in du-
plici vase, cola: Colaturæ adde

Sagapeni ℥. vij. s.

Myrrhæ ℥. iij.

Dissoluantur hæc in aceto, & coquantur in prædicta
colatura ad succorū consumptionem: deinde adde

Ceræ ℥. v.

Fellis vaccini ℥. vij. s.

Feruefac simul donec cera liquefcat: tunc insperge
paulatim puluerem subsequentiū medicamentorū.

Scammonij,

Salis gemmæ ℥. iij. s.

Aloës,

Euphorbij,

Colocynthidis,

Piperis longi,

Mezerei,

Zingiberis,

Turbith ana ℥. vij. s.

Chamæmeli ana ℥. iij.

Misce & fiat vnguentum.

* Illitum stomacho, vomitu purgat: hypogastrio
autem inunctum, aluum deijcit: ob id hydropicos

mirè

LIBER SECVNDVS

mirè iuuat, feorsum excrementum largè vacuando:
vermes quoque necat & educit. Adhibetur non po-
tentibus fumere medicamentum purgans.

¶ Vnguentum Rosatum Mesuæ.

Axungia porcina lib.i.

Lauatur nouies aqua calente, & toties frigida: de-
inde addito

Rosarum rubrarum recentium lib.i.

Probè terantur, & marcescant cum ea dies septem:
coque igni lento, cola: rursus tantundem rosarum
recentiù cum ea tere vt supra: idem fac tertio: quar-
to autem præter rosas affunde

Succi rosarum rubrarum ℥.vi.

Olei amygdalarum dulcium ℥.v.

Coque igni lento ad succi consumptionem, cola &
repone.

Alij addunt Opii ℥ i.

* Phlegmonas, erysipelata, herpetas sedat, cepha-
lalgiam calidam, & ventriculi ac hepatis intempe-
riem calidam mitigat.

¶ Vnguentum Violatum.

Fit vt rosatum, sed ex violis nigris.

* Idem quod rosatum pollet: præterea pleuritidi,
& thoracis inflammationi prodest.

¶ Vnguentum Somniferum.

Recip. olei papauerini,

Nymphaeæ ana ℥.s.

Opii,

Croci ana ʒ. i.

Cassia,

misce cum pauca cera.

¶ Vnguentum album Auicennæ,

Vnguentum de Cerusa dictum.

Recip. lithargyri ʒ. i.

Cerusa ʒ. v.

Ceræ albæ ʒ. viij.

Olei rosati ℥. ij.

Albuminis ouorum num. i.

Cera liquata in oleo rosato lento igni, iniijce ceru-
sam

fam & lithargyrum probè contrita, misce, & postremò adde albumen oui.

Alij addunt caphuræ momentum & caphuratum vocant.

* Pollet aduersus vlcera, scabiem & aduersionem.

¶ Unguentum de Tutia Magistrale.

Recip. olei rosati,

Olei omphacini ana ℥.vi.

Olei myrtini,

Vnguenti populei ana ℥.ij.

Foliorum plantaginis,

Solani ana M.ij.

Herbas minutim incisas cum oleis miscebis, & diebus octo marcescere fines: deinde coctas aliquantulum colabis, & colaturæ addes

Ceræ albæ ℥.iiij.s.

Coquantur igni lento donec cera liquata sit, semper agitando, aufer ab igne & adde

Lithargyri ℥.vi.

Pompholigis siue tutiæ præparatæ,

Cerufæ tritæ ana ℥.ij.

Plumbi vsti ℥.vi.

Caphuræ ℥.i.

Omnia in pilam plumbeâ iniecta horis duabus continuis agitentur, deinde in vase vitrato reponantur.

¶ Aliud simile, Nicolai.

Recip. olei rosati,

Ceræ albæ ana ℥.vi.

Succi solani ℥.i.

Cerufæ lotæ ℥.ij.

Plumbi vsti & loti,

Tutiæ præparatæ ana ℥.i.

Thuris ℥.s.

Ceram liqua cum oleo lento igni, & in pilam plumbeam inijce, additis quæ terèda sunt in tenuissimum puluerem reductis, moue còtinuò, & paulatim suc-

P

cum

LIBER SECVNDVS

eum supradictum instillato, perpetuo mouens sex horis continuis.

* Vtilia sunt ad exsiccanda cryspelata, vulnera for-
dida purganda, & sananda tibiaram vlcera, aliorum
locorum concaua vel dissipata replent, refrigerant
& cicatrizant.

¶ Vnguentum de Lythargyro.

Recip. lithargyri ℥.ij. Aceti ℥.i.
Cerusæ ℥.s. Olei rosati q.s.
Fiat vnguentum lento igni: Potest etiam fieri cru-
dum in mortario plumbeo.

* Vlcera, & excoriationes à calore Solis, strictiore
calceo, itinere, equitatione, frictione, & coitu sanant.

¶ Tripharmacum crudum Mesuræ.

Recip. lithargyri,
Aceti fortis ana ℥.iij.
Olei communis ℥.vi.
Lithargyros leuissimè tritus mouetur continuò pau-
latim affusus oleo vicissim & aceto.

* Prodest scabiei, & cutis vlceribus, vt superius.

¶ Vnguentum ad Scabiem.

Recip. styracis liquidæ, Succu limonum ℥.i.s.
Terebinthinæ lotæ, Hellebori nigri pulueri-
Butyri loti ana ℥.ij. Salis ℥.ij. (sati ℥.i.
Mulle, fiat vnguentum in mortario plumbeo.

¶ Vnguentum de Minio.

Recip. minij leuissimè triti ℥.ij.
Olei rosati,
Olei myrtini ana ℥.ij.
Coquantur lento igni cum
Cera albæ ℥.s.

¶ Aliud de Minio Camphoratum.

Recip. minij triti ℥.ij. Camphoræ ana ℥.iij.
Lithargyri ℥.ij. Olei rosati lib. i. s.
Cerusæ ℥.i.s. Cera albæ ℥.ij.
Tutiæ,

Liqua-

Liquatam ceram cum oleo lento igni, misce in mortario plumbeo cum reliquis rebus tenuissimè tritis.

* Valent ad vlcera mala & antiqua.

¶ Tetrapharinacon Galeni.

Recip. picis nigræ, Ceræ,
Resinæ, Adipis vaccini,
fiat vnguentum.

* Calfacit, humectat, dolorē sedat, & pus mouet.

Macedonicum ex iisdem constat: sed insuper additur thuris vna pars.

¶ Vnguentum Basilicon minus Mesuræ.

Recip. ceræ flauæ, Picis græcæ ana lib. i.
Resinæ pinguis, Olei communis q. f.
Fit vnguentum lento igni.

Alij terebinthinam addunt: Alij verò terebinthinam picis loco ponunt.

* Idem pollet quod basilicon maius, sed imbecillius: recentibus tamen capitis & neruofarū partium vulneribus & vlceribus aptius erit.

¶ Vnguentum Basilicon maius Mesuræ.

Galeni Enneapharmacum est.

Recip. ceræ albæ, Terebinthinæ,
Resinæ pini, Thuris,
Sepi vaccini, Myrrhæ ana ℥. i.
Picis græcæ, Olei communis q. f.
Picis nigræ, fiat vnguentum.

¶ Aliter.

Ceræ ℥. vi. Reliquorum ana ℥. i. s.
Picis græcæ ℥. iij. Olei q. f.

* Vlcerata phlegmone carentia, præsertim partium neruofarum, terget, carne implet.

¶ Vnguentum fuscum Nicolai.

Recip. olei lib. i. s.
Ceræ nouæ ℥. iij.
Picis græcæ } ana ℥. ij.
Picis nigræ }

P 2 Masti-

LIBER SECYNDVS

Mastiches }
 Chalbani } ana ℥.i.
 Thuris }
 Sagapeni ℥.ij.
 Therebinthinæ ℥.i.
 Fiat vnguentum.

* Sanandi vim habet & extrahendi.

¶ Aliud.

Recip. olei communis } ana lib. i.

Sepi hircini
 Picis nigræ lib. s.
 Picis græcæ ℥. iij.

Mastiches,
 Thuris,
 Galbani,
 Hammoniacy } ana ℥. s.
 Opopanacy,
 Sagapeny,
 Ceræ,

Oleum, sepum, & picem liquabis: deinde gummi
 dissoluta secundum artem adijcies: deinde reliqua
 tenuissimè trita, semper agitando donec percoquã-
 tur. His ab igne sublatis adde

Terebinthinæ ℥. ij.

Probè misceantur & reponantur.

¶ Vnguentum è Caprifolio Magistrale.

Recip. caprifolij M. iij.

Caprifolium minutim incisum, & in vino optimo
 maceratum die vno, coques ad tertias, cola, & cola-
 turæ adde

Olei rosati lib. vi.

Resinæ pinguis } ana lib. i.
 Terebinthinæ }
 Ceræ flauæ }

Fiat vnguentum vt artis est.

¶ Vnguentum Capitale Conciliatoris.

Recip.

Recip. gummi elemi ℥.iiij.

Hammoniacci ℥.ij.

Terebinthina

Resinæ pini } ana ℥.iiij.s.

Ceræ q.s.

Fiat vnguentum, gummi dissolutis secundum artem:
Percoquitur etiã amplius vt cerati formam sumat.

¶ Vnguentum è Caprifolio, Carpi.

Recip. terebinthinae

Resinæ pini

Ceræ nouæ

Olei rosati ℥.viij.

Mastiches

Thuris } ana ℥.i.

Gummi elemi ℥.ij.

Caprifolij } ana ℥.iiij.

Betonice } ana ℥.iiij.

Vini optimi lib.x.

Caprifolium & betonicam tenuissimè terito, & ma-
cera vino horis vigintiquatuor, deinde reliqua ad-
de, præter gummi, thus, & mastichen. Coquantur lu-
culento igni, donec vini pars dimidia consumpta
sit, imò donec virefcere incipiat, cola, & concrefcere
finito: deinde, effuso vino, rursus coquatur donec
quicquid remanserit vini absumptum sit: iterum co-
la, & reliqua adde in puluerem tenuem redacta, &
coque lento igni donec coalescant semper agitan-
do: aufer postmodum ab igne, & frigido loco repo-
ne donec refrixerit perpetuò mouens.

* Ad capitis vulnera præstantissimum est.

¶ Vnguentum è Calce Magistrale.

Calcem singulis diebus semel lauabis, & in fun-
do sydere permittes, & aquam spongia exprimes
decem diebus continuis: deinde aqua rosacea laua-
bis, & sicari fines.

Recip. huius calcis ita extinctæ ℥.iiij.

P 3

Olei

LIBER SECVNDVS

Olei rosati lib.i.

Ceræ albæ ℥.iiij.

Cerā in oleo liquato: Huic ab igne exemptæ & iam
concreſcere incipienti, Calcem læuiſſimè tritam ad-
miſceto, & reponito.

* Ad ambuſta valet.

¶ Vnguentum Populeon Nicolai.

Recip. oculorum populi arboris recentium men-
ſe Martio collectorum lib.i.s.

Axungia porcina præparata lib.iiij.

Oculi populi contundantur & macerentur cū axun-
gia, donec ſequentes herba colligi queant: deinde

Foliorum	}	Papaueris agreſtis	} ana ℥.iiij.
		Mandragoræ	
		Hyofcyami	
		Solani	
		Vermicularis aut craſſula	
		Lactucæ	
		Semperuiui	
		Bardana	
Portulacæ			
Violaria			
Umbilici veneris			

Summitatum pruni tenerarum

Herba contundantur, & miſceantur axungia & o-
culis populi: adde

Vini optimi q. ſatis eſt.

Coquantur ad vini conſumptionem: deinde cola,
exprime, & fiat vnguentum.

* Contra nimium calorem valet, & temporibus il-
litum ſomnum conciliat.

¶ Vnguentum Dialthea ſimplex Nicolai.

Recip. rad. altheæ lib.ij.

Seminis Lini } ana lib.i.

Foenigraci } ana lib.i.

Olei lib.iiij.

Ceræ lib.i.

Terebinthina ℥.ij.

Reſina ℥.vi.

Radi-

Radices sectæ, & cum seminibus contusæ macerentur tribus diebus in aquæ lib. viij. deinde feruefiant, & mucilaginis inde expressæ lib. ij. fume, & coque cum alijs rebus, donec aquosum illud in mucilagine consumptum fuerit: & fac vnguentum.

* Emolliendi vim habet, calefacit, & humectat.

¶ Vnguentum Dialthæa cum Gummis Nicolai.

Recip. radicum althææ lib. ij.

Seminis lini	} ana lib. i.	Ceræ lib. i.
Fœnigræci		Terebinthinæ ℥. ij.
Pulpæ scyllæ ℥. vi.	} añ. ℥. vi.	Resinæ
Olei lib. iij.		Picis græcæ

Fiat vnguentum vt superius: deinde addes gummi subsequentiâ dissoluta in aceto,

Galbani	} ana ℥. ij.
Gummi hederæ	

Misceantur probè & reponantur.

* Valet propriè ad dolorem pectoris ex frigiditate & pleurisi, & super pectus inunctû sanat omnia loca infrigidata: calefacit, mollificat, & humectat.

¶ Vnguentum Comitissæ Gulielmi de Varignana.

Rec. corticis mediani	} añ. M. i.
Glandium	
Castanearum	
	} Quercus arboris

Baccarum myrti	} añ. M. i.	
Caudæ equinæ		
Gallarum		
Corticum fabarum		
Acinorum vuarum		
Calycum glandium		
Sorborum immaturorum siccorum		
Mespilorum acerborum siccorum		
Foliorum		} Capparis
Radicum chelidonij,		

Contundantur aliquantulum, & coquantur in decocti

LIBER SECVNDVS

cocti plantaginis q.f. ad dimidij consumptionem:
cola & in dicta colatura laua subsequencia

Olei { myrtini } ana lib.i.s.
 { mastichini }

Ceræ nouæ ℥. viij. s.

Liqua & laua vt dictum est: postea insperge sequen-
tium rerum tenuissimum puluerem.

Corticis mediani { Castanearum }
 { Glandium }
 { Quercus arboris } añ. ℥. i.

Gallarum

Succi hypocistidis

Cineris ofsium cruris bubuli ℥. s.

Baccarum myrti } ana ℥. s.
Acini vuarum }

Trochiscorum de charabe ℥. ij.

Misce, fiat vnguentum bonæ consistentiæ.

* Inceptum abortum prohibet, hæmorrhoides fi-
sit, ac laxatos renes conciliat.

¶ Vnguentum Santalinum Mesuræ.

Recip. rosarum rub. ℥. i.

Sandali { rubri ℥. i. ℥. ij. } Spodij ℥. s.
 { citrini } añ. ℥. vi } Caphuræ ℥. ij.
 { albi } Ceræ albæ ℥. iij. ℥. vi.

Boli armeni ℥. vij. Olei rosati lib. i.

Ceram liquabis in oleo, & sæpius aqua frigida laua-
bis: deinde reliqua in tenuissimum puluerem trita
addes, & facies vnguentum.

* Phlegmonas & intemperaturas omnes calidas
ventriculi, hepatis, & partium aliarum potentissimè
extinguit.

¶ Defensium Magistrale.

Recip. boli armeni }
Sanguinis draconis } ana ℥. i.
Terræ sigillatæ }
Olei rosati ℥. vi.

Ceræ

Ceræ ℥.i.s. Aceti ℥.iiij.

Coquantur simul oleum, cera, & acetū, donec acetum consumptum fuerit : deinde sublatum ab igne ubi refrigerari cœperit, adde reliqua in tenuissimum puluerem trita.

¶ Mundificatiuum Magistrale.

Recip. mellis rosati colati ℥.i.s.

Terebinthinæ claræ ℥.iiij.

Succi { Apij } ana ℥.s.
 { Prasiij }

Succi absinthij ℥.ij.

Simul coquantur, deinde addantur

Farinæ { Hordei } ana ℥.vi.
 { Fabarum }
 { Lupinorum } ℥.iiij.
 { Orobi }

Sarcocollæ } ana ℥.i.s.
 Myrrhæ }

Reduc in puluerem, & fac vnguentum.

¶ Vnguentum viride Andromachi ex Galeno.

Recip. resinæ pini lib.ij.

Ceræ lib.i.s.

Olei communis ℥.viij.

Aeruginis æris ℥.iiij.

Resinam & cerā in oleo liquabis: deinde æruginem æris tenuissimè tritam addito.

* Recentia vulnera, & quæcunq; non magna sunt, sanat.

¶ Vnguentum Apostolorum Auicennæ.

Recip. ceræ albæ

Terebinthinæ } ana ℥.xiiij.
 Resinæ }

Hammoniaci

Aristolochiæ longæ } ana ℥.vi.
 Thuris }

Bdellij

P 5

Myrrhæ

LIBER SECUNDVS

Myrrhæ } ana ꝑ. iij.

Galbani }
Lithargyri ꝑ. viij.

Opopanacis } ana ꝑ. ij.

Aeruginis }
Olei communis lib. ij.

Hyeme verò lib. iij.

Gummi in aceto albo soluta coque cum oleo, cera, resina, terebinthina & lithargyro ad aceti consumptionem: deinde reliqua adde tenuissimè trita.

* Efficax est contra vulnera, & vlcera difficilia & fistulas, consumit carnem mortuam, & consumptam restaurat, duram mollit, & plagas sanat.

¶ Vnguentum Aegyptiacum Mesuz.

Recip. aeruginis ꝑ. v.

Mellis ꝑ. xiiij.

Aceti albi ꝑ. viij.

Coque igni, & tantisper moue, donec fiat rubrum.

Alij sumunt eius medicamenti ꝑ. vi.

Calcanthi vsti ꝑ. ij.

Olei rosati ꝑ. iij.

Ceræ q. s.

fiat vnguentum.

* Confert ad vulnera antiqua, fistulasque terget: Carnis excrescētiae medetur, vehementerque exsiccat.

¶ Aliud Ioannis de Vico.

Recip. aquæ plantaginis }
Vini malorum granatorum } ana ꝑ. ij.

Mellis

Aluminis rupis } ana ꝑ. x.

Aeruginis }

Coque & moue donec fiat rubrum.

¶ Aliud Guidonis.

Recip. mellis lib. i. Aeruginis ꝑ. i.

Aceti optimi ꝑ. vi. Aluminis rupis ꝑ. v.

Coque & moue, donec rubrum fiat.

¶ Em-

¶ Emplastrum de Meliloto Mesuæ.

- Recip. meliloti ℥.vi.
 Florum chamæmeli }
 Foenigræci } ana ℥.ij.
 Baccharum lauri }
 Radicum altheæ }
 Comarum absinthij }
 Seminis absinthij }
 Cardamomi }
 Iridis }
 Cyperi } ana ℥.i.s.
 Spicæ nardi }
 Casia }
 Seminis ammi }
 Foliorum persici ℥.ij.
 Hammoniæ ℥.x.
 Styracis } ana ℥.v.
 Bdellij }
 Terebinthinæ ℥.i.s.
 Ficus pinguis num.xij.
 Sepi hircini } ana ℥.ij.s.
 Resinæ picis }
 Ceræ ℥.vi.
 Olei sampfucini } ana lib.i.
 Olei nardini }
 Confice, sic
 Fit decoctio
 Meliloli }
 Foenigræci } ana q.f.
 Chamæmeli }
 Coquantur ad medias, deinde in colaturam immif-
 fis triturandis subtilissimè puluerifatis, rursus co-
 quuntur additis oleis, terebinthina, & similibus, gum-
 misque in aceto dissolutis: postremò adduntur ra-
 dices & ficus simul cocti & bene contusi. Misce,
 fiat emplastrum.

* Mollie

LIBER SECVNDVS

* Mollit duritiem omnem ventriculi, hepatis, lienis, viscerum, & reliquorum. Dolorem item vehementer sedat, hypochondriaque tensa sanat.

¶ Dia Melilorum Andromachi ex Galeno.

Recip. nardi gallicæ }
 Cyperi } ana ℥.viij.
 Iridis }
 Myrrhæ }
 Croci ℥.iiij. }
 Meliloti ℥.xxv. }
 Hammoniæ } ana ℥.l.
 Terebinthinæ }
 Ceræ ℥.c.
 Olei cyprini ℥.vi.
 Aceti q.f.
 fiat emplastrum.

* Eadem quæ præcedens pollet.

¶ Polyarchion Galeni.

Recip. ceræ }
 Terebinthinæ } ana lib. i.
 Bdellij }
 Hammoniæ }
 Cardamomi }
 Cyperi }
 Amomi }
 Spicæ nardi } ana ℥.xxv.
 Croci }
 Myrrhæ }
 Thuris }
 Cinnamomi }
 Olei cyprini ℥.xvi.
 Vini odoriferi q.f.
 fiat emplastrum.

* Ad lienosos, & hepaticos.

¶ Philaggianum Pauli.

Recip. croci ℥.i.s

Aloës

Aloës
 Hammoniāci } ana ℥.i.
 Bdellij }
 Styracis }
 Pinguedinis anserinæ ℥.ij.
 Ocyphi ℥.iiij.
 Dactylorum ℥.ij.
 Ceræ lib.i.
 Spicæ nardi } ana ℥.vi.
 Olei melini }
 Vini q.f.
 fiat emplastrum.

* Idem præstat cum præcedenti.

¶ Martiatum Pauli.

Recip. mastiches }
 Ceræ } ana ℥.iiij.
 Styracis }
 Ocyphi ℥.vi.
 Terebinthinæ ℥.i.
 fiat emplastrum.

* Ad articulorum morbos, & corporis languores ac resolutiones.

¶ Martiatum Nicolai.

Recip. foliorum {
 Lauri lib.iiij.
 Rutæ lib.ij.s.
 Maioranæ lib.ij.
 Rorismarini lib.i.s.
 Myrti lib.i.
 Balsamitæ } ana ℥.vi.

Seminis ocymi
 Buryri ℥.v.
 Styracis
 Medullæ cervinæ } ana ℥.iiij.
 Adipis vrsini }
 Adipis gallinacci }
 Mastiches ℥.iiij.

Thuris

LIBER SECVNDVS

Thuris ℥.ij.s. Olei communis lib.vi.
 Olei nardini ℥.i. Ceræ lib.iiij.
 Confice vt artis est.

* Ad podagram frigidam siue calidam, paralyticos, arthriticos, nephriticos, ischidicos, & ad omnia vitia, & dolores neruorum valet.

¶ Emplastrum Diaphanicon calidum Mesuæ.

Recip. ceræ ℥.ij.

Olei rosati }
 Olei nardini } ana ℥.iiij.

Simul liquentur : deinde

Dactyli sicci num. xl.

Panis biscocti ℥.v.

Macerentur in vino odoro biduum: post

Carnis cydoniorum in vino coctorum ℥.i.

permultum teres cum dactylis & pane biscocto: deinde misce cum cerato superiori ex cera oleo rosato & nardino, & adde subsequencia in mortario bene contusa

Mastiches }
 Thuris } ana ℥.ij.s
 Absinthij }

Ligni aloës

Macis

Myrrhæ

Aloës lotæ

Spicę nardi

Acaciæ

Galliæ moscata

Ramich

Calani aromatici

Ladani ℥.ij.

Misce, fiat emplastrum.

* Ventriculum & hepar firmat: ob id lienteriam, & dysenteriam hepaticam adiuuat.

¶ Emplastrum Diaphœnicum frigidum Mesuæ.

Recip.

Recip. dactylorum maturitati proximorum in vino austero coctorum $\mathfrak{z}.v.$

Panis biscocti $\mathfrak{z}.i.$

Carnis cydoniorū in vino austero coctorum $\mathfrak{z}.j.s.$

Syracis calamitæ

Mastiches

Ladani

Acaciæ

Omphacij

florum labruscæ

Rosarum rubrarum

Sandali citrini

Ramich

Myrrhæ

Ligni aloës

Ceræ $\mathfrak{z}.iiij.$

Olei rosati $\mathfrak{z}.xv.$

} ana $\mathfrak{z}.iiij.$

Vini austeri q.f.

fiat emplastrum.

* Ventré totū inferiorē, ne aliarū partiū recremēta suscipiat, roborat, coctionē iuuat: ab hæc vomitum, cholera morbū, lienteria, dysenteria hepaticā iuuat.

¶ Emplastrum de baccis Lauri Mesuz.

Recip. thuris

Mastiches

Myrrhæ

Baccarum lauri $\mathfrak{z}.ij.$

Cyperi

Costi

} ana $\mathfrak{z}.i.$

} ana $\mathfrak{z}.s.$

Mellis despumati q.f.

fiat emplastrum.

* Ventriculi, intestinorum, hepatis, renum, vesicæ, vteri, & partium aliarum dolorem à flatibus aut intemperie frigida ortum placat.

¶ Emplastrum Galeni.

Recip. farinæ

Iridis

{ Fabarum

{ Orobi

} ana $\mathfrak{z}.i.$

Oxy-

LIBER SECVNDVS

Oxymellis ꝛ. ij.

Picis ꝛ. iij. fiat emplastrum.

¶ Emplastrum de tribus farinis Auicennæ.

Recip. farinae { Fabarum } ana lib. ij.
 { Orobi }
 { Hordei }

Lixiuij q. f.

Coque lento igni & adde

Oxymellis simplicis q. f.

¶ Emplastrum de quinque farinis eiusdem.

Recip. farinae { Fabarum } añ. partes equales
 { Orobi }
 { Ciceris }
 { Lupinorum }
 { Hordei }

Lixiuij, Oxymellis simpl. ana q. f.

¶ Emplastrum ex fermento Democriti ex Mesue.

Recip. mellis } ana lib. i.
 Fermenti }

Visci querni ꝛ. iij.

Hammoniacy in aqua fœnigræci, aut lacte mori arboris ꝛ. iij.

Fæcis olei veteris q. f.

fiat emplastrum.

* Spinæ & surculos extrahit, ac etiã ossa fracti cranij, meningibus infixa etiam profundius.

¶ Aliud simile.

Recip. fermenti }
 Mellis } ana ꝛ. i.
 Olei communis }
 Lactis muliebris }
 Vitelli ouorum }

fiat emplastrum.

* Coquit & maturat phlegmonas, abscessusq; rûpit. Si bdellium & hordei farina miscetur his, spinas extrahit: idq; valentius si his dissoluta aceto galbani pars

pars dimidia iungatur.

¶ Emplastrum de Cruſta panis Montagnanæ.

Recip. maſtiches

Menthæ	} ana ꝑ.i.
Spodij	
Coralli rubri	
Santali { rubri } albi	

Cruſtæ panis toſtæ & maceratę per horã mediã ꝑ.ij.

Olei maſtichini	} ana ꝑ.i.
Olei cydoniorum	

Farinæ hordei q.f.

fiat emplaſtrum.

* Valet in vomitu puerorum, & his qui cibum retinere non poſſunt.

¶ Emplaſtrum è Calamintha.

Recip. calaminthę montanæ

Farinæ { hordei } tritici	} ana ꝑ.ij.
Oeſypi	

Croci gr.vi.

Aquę	} ana q.f.
Vini	

fiat emplaſtrum.

¶ Emplaſtrum ex allijs Aëtij.

Recip. ceræ lib.ij.

Picis græcæ	} ana ꝑ.vi.
Medullæ ceruinæ	

Nitri albi ꝑ.vij

Olei lib.iiij.

Allia num. xx.

Allia mundata coque oleo, & his colatis adde cerã, poſtremò nitrũ bene pulueratum: fiat emplaſtrum.

* Vim attractoriã habet: Facit ad omnẽ durtiam, abſceſſus, furunculos, ſtrumas, inguinum tumores, fiſtulas, impetigines humidas, ac mãmas induratas.

Q

¶ Hy-

¶ Hydrelæon Galeni.

Recip. lithargyri argenti lib.i.

Aquæ limpida }
Olei puri } añ.lib.ij.

Lithargyros læuissimè terendus est, & reliqua diligenter mouenda in mortario lapideo, deinde coquenda lento igni, ex lignis acapnis, aut carbonibus bene accensis: Ad Solem conficiendum est medicamentû die serena, vt albescat: pereunte igne alij carbones imponendi sunt, sed bene accensi: Coquatur autem semper agitâdo donec cerati crassitiem adipiscatur: Potest autem in vnguenti formam redigi si minus coquatur.

Fit etiam ex libris tribus olei & aquæ: etiam ex lithargyri lib.ij. olei tantundem, & aquæ lib.ij. tunc enim candidius fit citiusque coquitur.

* Refrigeratoriâ habet vim mediocrem, cuius auxilio exulceratis partibus ne quid influat impedit, & quod iam influxit, ad partes circûiacentes retrudit: hinc prurit^o desquamata, & parua hulcera persanat.

¶ Oxelæum Galeni.

Recip. lithargyri argenti lib.i.

Olei veteris }
Aceti optimi } ana lib.ij.

Confice vt supra.

Componitur etiam ex olei & aceti lib.ij.s. Vel ex singulorû lib.ij. tunc enim nigrius est & valentius.

* Exsiccat, fistulas quæ nondû callum durû habent, curat: vulnera cruenta glutinat.

¶ Onelæum Galeni.

Recip. lithargyri argenti lib.i.

Olei clari }
Vini albi optimi } ana lib.ij.

Coque & confice vt superiora.

* Exsiccat, proinde in rheumaticis dispositionibus vile est, & cruenta vulnera sanat.

¶ Diz

¶ Dia pipereos Galeni.

Recip. lithargyri argenti

Cerusæ } ana lib. i.

Olei communis lib. ij. Thuris ℥. i. s.

Cereæ ℥. vi. Aluminis ℥. vi.

Terebinthinæ ℥. iij. Piperis ℥. iij.

Fit in hunc modum.

Lithargyros læuissimè tritus coquendus est ad Solem in oleo, & tâtisper mouendus, donec emplastri crassitiem habeat, nec manus inquinet: deinde additur cera & terebinthina: his liquatis iniice puluerem tenuissimum thuris aluminis, & piperis: postremò cerusam tenuissimè pulueratam, semper mouendo. Confice ceratum ad iustam crassitiem.

* Iuuat senum vlcera, & eorū qui mollem habent cuticulam: denique omne vlcus curat quod non facile cicatricem admittit, & abrasa.

¶ Dia Chalciteos Galeni, Palmeū vnguentū dictum.

Recip. axungie porci veteris à membranis per liquationem & colationem purgatæ lib. ij.

Olei veteris } ana lib. iij.

Lithargyri triti & creti } ana lib. iij.

Chalcitidis vsæ ℥. iij.

Coque igni, & moue rudicula ex ramo palmæ recentissimo confecta: cū ferè excoctum erit, adde tenerorum palmæ ramorum minutim incisorum & nodulo ligatorum M. iij.

Coque ad cerati crassitiem.

Vfus eius est liquati cum varijs rebus pro Medici instituto.

* Ad vulnera crueta, tumores pestilentes, & exituras, vsa, rupta, contusa & inde nata ecchymomata.

¶ Dia chylon Mesuræ primæ descriptionis.

Recip. muccaginis } sem. foenigraci } ana ℥. i.
 } sem. lini }
 } radicū altheæ }

Q 2 Li-

LIBER SECVNDVS

Lithargyri ℥.i.s.

Olei antiqui clari ℥.iiij.

Lithargyrum tenuissimè teratur, & cum oleo subigatur & misceatur: post igni lèto coque, spatha semper agitando donec probè mista sint. Exime igni, paulatim frigescat: postea muccagines affunde, permisce & recoque igni ad iustam crassitiem.

* Scirrhus hepatis, lienis, ventriculi, & aliarū partium, ipsas choeradas & durities reliquas emollit & iuuat.

Alij addunt pulueris iridis } ana ℥.i.
Muccaginis meliloti

valentius tunc resoluit & maturat, magis item est anodynum.

Alij olei veteris loco, accipiunt

Olei chamæmelini } ℥.i.s.

Olei irini

Præstantius quoque fit Addes etiam si voles

Galbani

Hammoniacy } ana partes æquas.

Sagapeni

Diachylon gummatum vulgus appellat.

¶ Emplastrum Dia Chylon magnum Mesuzæ.

Recip. lithargyri lib. i.

Olei { Chamæmelini } ana ℥. viij.
 { Trini
 { Anethini

Muccaginis { seminis lini
 { fœnigræci
 { althææ
 { ficuum pinguium
 { vuarum passerarum } ana ℥. xij. s.

Succi { Iridis
 { Scillæ

Oesyphi

Ichthyocollæ

Tere-

Terebinthinæ ℥.iiij.

Resini pini }
Cerae flauæ } ana ℥.ij.

fiat ceratum vt prius.

* Scirrhus emollit & digerit & inflationes.

¶ Emplastrum Diachylon paruum Mesuæ.

Recip. lithargyri ℥.vi.

Olei veteris lib.i.

Muccaginis psyllij ℥.iiij.

Muccaginis seminis hyoscyami ℥.i.s.

Muccaginis } seminis lini } ana ℥.ij.
 } radicum althææ }

Fiat vt primum.

* Tumores calidos digerit & maturat.

¶ Diasandix Aëtij.

Recip. minij læuissimè triti lib.i.

Olei clari lib.ij.

Coque ad cerati crassitiem.

* Ulcera maligna ac diuturna, & in tibijs oborta, solum per se adhibitum ad cicatricem perducit.

¶ Ceratum è Cerusa.

Recip. cerusæ lib.i.s.

Olei rosati lib.ij.

Cerae candidæ ℥.iiij.

Cera in oleo liquata, adde cerusam tenuissimè læuigatam, & semper agitando coquantur donec nigrescant.

* Sanat ambusta, cryspelata, scabiem siccam, & vlcera calida.

¶ Ceratum è Betonica, Carpenfis.

Recip. terebinthinæ }
Resinæ pini } ana ℥.iiij.
Cerae flauæ }

Betonicæ pulueratæ ℥.i.

Mastiches } ana ℥.s.
Thuris }

Q 3

Mumiæ

LIBER SECVNDVS

Mumia ꝑ.iiij. Misce, fiat malagma.

* Ad capitis vulnera vtile.

¶ Ceratum Capitale, Carpenfis.

Recip. terebinthina in vino malua-
tico sæpius lota, } ana ꝑ.iiij.
Resina pini
Cera alba
Mumia ꝑ.i.s.

Terebinthina, resina, & cera liquatis, adde mumiam læuissimè tritam: coque igni, semper mouendo, deinde inijce in vas argenteum, aliudue tersum, in quo habeas aceti rosati è vino maluatico lib. iij.

Macerentur horis 24. deinde manu exprime, donec acetum sit excolatum, repone vase vitreo.

¶ Ceratum è styrace Magistrale.

Recip. styracis liquidæ ꝑ.iiij.

Cera flaua ꝑ.ij.

Thuris

Myrrha } ana ꝑ.i.

fiat ceratum secundum artem.

* Neruorum iuncturarumq; tumores duros lenit.

¶ Ceratum Gratia Dei.

Recip. galbani

Opopanacis

Aeruginis

Thuris

Aristolochia longa } ana ꝑ.i.

Mastiches

Myrrha

Hammoniæ ꝑ.i. ꝑ.ij.

Cera ꝑ.viiij.

Lithargyri

Olei communis } ana ꝑ.xviiij.

Bdellij ꝑ.ij.

Lapidis calaminaris } añ. ꝑ.i.

Lapidis hæmatitis

Olei

Olei absinthij ꝑ.iiij.

Terebinthinæ ꝑ.vi.

fiat ceratum.

* Mollit, terget, glutinat.

¶ Diacadnia Galeni.

Recip. cadmiæ præparatæ } ana ꝑ.xvi.

Chalcitidis vstræ

Ceræ ꝑ.lxxx.

Colophonix ꝑ.lxiiij.

Olei myrtini lib.i.

Cadmia & chalcitis bene tritæ cum tâto vino subiguntur donec mellis crassitiem adeptæ sint : deinde cera & colophonia in oleo liquatis : Coque aliquantulum, exime igni, & vbi refrixerint adde reliqua.

* Efficax est ad cicatricem ducendam in vlceribus.

¶ Διά ιτέρας. De Salice.

Recip. misy

Aluminis rotundi

Chalcitidis

Melantherij

Aeruginis

Aluminis scissilis

Gallarum acerbarum

Ceruxæ

Ceræ

Resinæ frictæ

Picis brutæ

Bituminis

Olei omphacini

Foliorum salicis tenerorum

} ana ꝑ.vi.

} ana lib.ij.

Coquantur folia in aceti fortis q. s. deinde siccata puluerabis tenuissimè : Alia liquabis, & coques ad sufficientiâ, deinde frigere fines, & addes pulueres.

* Facit ad vlcera curatu difficilia, item ad erysipelata, aliosque plurimos affectus sine vsturis, & fistulas, impostum.

Q 4

¶ Bar-

LIBER SECVNDVS

¶ Barbarum paruum Galeni.

Recip. picis nigrae

Cerae }
 Resinae pini } ana lib. i.
 Picis graecae }
 Bituminis }

Lithargyri ꝑ. x.

Cerulae }
 Aeruginis } ana ꝑ. v.

Opopanacis ꝑ. iij.

Olei ꝑ. ix.

Terenda contendantur in mortario cum aceto forti: reliqua liquentur misce. coque quousque manus non amplius manus inquinat.

Si uoles sedando dolori aptius reddere, adde

Succi hyoscyami }
 Opii } ana ꝑ. s.

* Ad recentia vulnera, sinus, canum hominumque morsus, condylomata, inflammata ad articulorum vitia omnia in principio, & podagram valet.

¶ Barbarum magnum Galeni.

Recip. picis lib. viij.

Cerae lib. vi. ꝑ. viij.

Resinae pini lib. v. ꝑ. iij.

Bituminis lib. iij.

Olei lib. i. ꝑ. vi.

Lithargyri }
 Cerulae } ana ꝑ. iij.

Aeruginis }

Thuris ꝑ. vi.

Aluminis liquidi ꝑ. i. s.

Aluminis scissilis ꝑ. iij.

Opopanacis

Squammæ æris } ana ꝑ. xij.

Galbani }

Aloës

Aloës }
Opij } ana ℥.iiij.
Myrrhæ }

Succi mandragoræ ℥.vi.

Terebinthinæ lib.ij.

Aceti lib. v. Confice vt in paruo dictum est.

* Eiusdem cum superiori efficaciam: Hoc autem ad maxima vulnera adhibetur, vt præcedens ad minora.

¶ Ifis ex Galeno.

Recip. ceræ ℥.c.

Terebinthinæ ℥.cc.

Squammæ aris

Aeruginis

Aristolochiæ

Thuris

Salis hammoniæ

Hammoniæ

Aeris vsti

Aluminis vsti ℥.vi.

Myrrhæ }

Aloës } ana ℥.xij.

Galbani }

Olei veteris ℥.x.

Coque vt supra: deinde subige manibus aceto forti lotis, fiant magdaliæ, quas in aceto repones diebus decem. Alij addunt radicis dracontij ℥.viiij.

* Capiti accommodatum est, ad chironia vlcera & curatu difficilia: est item cruentis idoneum.

¶ Ceratum viride Machæronis ex Galeno.

Recip. olei rosati omphacini ℥.vi.

Aristolochiæ

Galbani

Opopanacis

Hammoniæ

Aeruginis

Myrrhæ

Iridis

} ana ℥.i.

Q s Tere-

Terebinthinæ ℥.vij.s.

Cera tantundem, fiat ceratum.

* Ad omnia recentia vulnera, conglutinat, & pleurmonem arcet, ubi contusio fuerit: rabiosi canis morsum curat: itē ad aurium, naturaliumque, & narium vlcera facit: in ossibus denudatis carnem producit.

¶ Dia dictamnu Galeni.

Recip. olei veteris lib.ij.s.

Lithargyri lib.i.℥.s.

Aeruginis ℥.i.

Squamæ æris ℥.vi.

Colophonæ ℥.vi. ℥.ij.

Pollinis thuris ℥.i.s.

Hammoniæ ℥.ij.

Aeris vsti ℥.i.

Diphrygis } ana ℥.vi.

Gentianæ }

Propoleos } ana ℥.i.

Aloës }

Galbani ℥.i.s.

Aristolochiæ rot. } ana ℥.i. ℥.ij.

Dictamni cretenf. }

Cerae ℥.xxv. Confice in hunc modum:

Lithargyrum cum oleo mixtū coques tantisper dum probè coierint, cōtinenter agitando, & additis æruginē & squama æris, ferueat aliquantulū: exime igni, & dum adhuc bullit immitte resinā & hammoniacum in aceto dissoluta, & eousque mouebis donec deferbuerit, tum ceram & æs vstum immitte: Rursus coquatur igni, & cum non inficiet manus exime igni, & adde reliqua tenuissimè trita: probè moueto, & confice magdalias.

* Facit ad recentia vulnera, neruorum præcisiones, vetera vlcera, & cicatricem ægrè ducētia, abscessus, strumas, furūculos, duritias: tela educit, aculeos: ossa ex capite: & ad cuiuslibet virulenti ictus efficax est.

¶ Cera-

¶ Ceratum Oxycroceum Nicolai.

Recip. croci

Picis nigræ

Picis græcæ

Cere

Terebinthinæ

Galbani

Hammoniacy

Myrrhæ

Thuris

Mastiches

ana ℥.iiij.

ana ℥.i.℥.iiij.

Galbanum & hammoniacy in aceti sufficienti quantitate dissoluantur, coque dum dissoluta sint, cola, & rursum coque donec acetum in vaporem euauerit: tunc adde picem, ceram, terebinthinam liquata, deinde mastiches, thuris, myrrhæ puluerem tenuissimum, continenter miscendo donec percocta sint ad cerati crassitiem. Infunde in aquâ frigidam, exime, preme, & in tabula marmorea oleo laurino inuncta extende: postremò crocum in tenuissimū puluerem redactum admisce, fiat ceratum.

* Prodest ossibus fractis, itē partib⁹ q̄ dolore aliquo affliguntur, duritiē deniq; omnē emollit & discutit.

¶ Ceratum ex pelle arietina Arnoldi de villa noua.

Recip. lithargyri

Lapidis hæmatitis

Sanguinis draconis

Boli armeni

Opij

Mastiches

Hammoniacy

Mumiæ

Galbani

Thuris

Costi

Lumbricorum

ana ℥.s.

Picis

LIBER SECVNDVS

Picis nigrae }
 Picis graecae } ana ℥.i.
 Ceræ albæ }
 Ceræ rubrae }

Radicum consolidæ { maioris } ana ℥.iij.
 minoris }

Rosarum rubrarum }
 Myrrha } ana Gr. xvij.
 Aloës }

Succi hypocistidis }
 Gallarum immaturarum } ana ℥.vi.
 Balaustiorum }

Aristolochiæ rotundæ }
 Visci quercini } ana ℥.ij.
 Terebinthinæ }

Sanguinis hominis rufi ℥.ix.

fit autem in hunc modum.

Pellem arietinam integram cum omnibus pilis coques in aqua donec ferè omnino dissoluta sit in lentorem quendam quem colabis.

Huius colaturæ fume lib. i. immitte in vas nouum in quo viscus liquabis igni lento, rudicula semper agitando, iniice deinde lumbricos, postea ceram, terebinthinam, & mastichen: his liquatis adde gummi aceto dissoluta & coque ad cerati crassitiem: postremò iniice quæ terenda sunt probè trita, probè misceto, & confice magdalias.

* Magnæ est efficacix in rupturis.

ANTIDOTARIUM,

SIVE

DE COMPONENTIUM, MISCE-
RENTIUMQUE MEDICAMENTO-
RUM EXACTA RATIONE

Liber Tertius.

DE PONDERIBVS ET MENSVRIS,

Sectio prima.

¶ Ponderum & Mensurarum explicatio & notæ.

L Ibra duodecim uncias pendet : & eius hæc est
nota lib.Vncia drachmas octo pendet, apud Venetos verò
drachmas nouem, sic autem scribitur ʒ.Drachma scrupulos tres constituit: huius hæc est no-
ta ʒ.Scrupulus habet grana viginti quatuor : vulgò verò
inter Mercatores viginti duntaxat: sic notatur ʒ.

Grani talis est nota G.

Manipulus dicitur fasciculus herbarum aut similium
qui manu comprehendi potest: sic scribitur M.

¶ De Succedaneis.

Αντιβαλλόμενα siue succedanea, simplicia sunt quæ
aliorum facultate similiū penuria supponi possunt
Medici consilio. Eorum autē quæ subiungemus suc-
cedaneorum vsus esse poterit, donec tempus melio-
rem aliquem ordinem proferat, aut Illustrissimi no-
stri Ducis diligentia factum sit, vt vera ipsa simplicia
aduehantur : quemadmodum pleraque alia nobis
pro-

LIBER TERTIVS

protulit ad bene viuendum plane necessaria. Eorum auté talis erit ordo, vt succedanea, illis (in quorum locum supponuntur) ex aduerso scribantur: quemadmodum pro

Acacia	Succus hypocistidis, aut pulpa rhois supponi potest.
Acoro	Radix asari, aut calamus aromaticus officinarum.
Aqua marina	Aquæ lib. i. in qua salis ℥. iij. bullierint, aut muria piscis.
Ammi	Anisum, Cuminum.
Amomo	Asarum, aut calamus aromaticus officinarum.
Afa	Afa foetida officin. vel sagapenum.
Aspalato	Lignum aloës officinarum.
Balsami liquore	Terebinthina stillatitia, aut oleum caryophyllorum, aut nucis moschatæ, aut balsamum quod ex India aduehitur.
Balsami ligno	Macis, aut cyperus.
Balsami semine	Nux moschata, vel caryophylli.
Been albo & } Been rubro }	Radices pastinacæ syluestris, aut satyrij, aut terebinthi summitates.
Bitumine	Asphalthú officinarú, quod verum bitumen est, vel pifasphaltum.
Calamo aromatico	Schoenantθος.
Chalcitide	Vulgaris coppa rosa, aut vitreolum vetustate candidú factum.
Cardamomo	Cardamomú maius officin. vel nasturtium.

Charta

Charta vsta	Papyrus vulgaris vsta.
Carui	Anisum, vel daucus.
Carpesio & zuzer	Cinnamomum vulgare ele-
Casia	ctum.
Cinnabari Græcorum	Lapis lazuli.
Cinnamomo	Cinnamomi vulgaris, canel-
	lam vocant, duplum.
Costo	Radix angelicę, aut gētianę.
Chryfocolla minerali	Lapis armenius, & in medi-
	caminibus chirurgicis adul-
	terata ex Dioscoride.
Cubebe	Cinnamomú vulgare selectú
Dictamno cretenſi	Pulegium.
Diphryge	Marchesita vſtus, aut æs vſtú.
Doronico	Caryophylli.
Epithymo	Epithymbra cretica ſub no-
	mine Epithymi.
Folio	Nardus indica.
Glauccio	Cityſus, aut memita vulgaris
Harmel	Dictamnum album vulgare,
	aut ſemen rutę ſylueſtris.
Hyſſopo	Hyſſopus vulgaris, aut ſatu-
	reia.
Lacca	Styrax.
Lapide phrygio	Marchaſita.
Lapide armeno	Lapis lazuli.
Lapide ſmiri	Pumex.
Lapide ſciſſili & }	Lapis hæmatites.
Lapide ſtellari }	
Ligüſtico Dioſc.	Leuiſticus vulgaris, aut Ca-
	minum.
Lycio	Rhamnus ſylueſtris, aut po-
	lygoni ſuccus.
Loto amara	Anagallis.
Macere Dioſc.	Cupreſſus. (cta.
Melantheria	Vitreolú, aut coppa roſa di-
	Minio

LIBER TERTIVS

Minio veterum	Cinabriū vulgare factitium.
Molybdena	Lithargyros.
Myfi	Vitreolum vetustum vstum.
Nitro	Borax non adulterata, vel sal fossile.
Oleo ricinino	Oleum vetus.
Petrofelino	Smyrnum, vel cuminum.
Plumbagine	Lithargyros.
Pifasphalto	Asphaltum officinarum, aut pix cum bitumine mixta.
Piffæleo	Pix oleo mixta.
Phu	Nardus celtica, aut valeriana
Phyco	Sandix, hoc est Minium vul- gare, quæ est ceruſa vſta.
Radice idea	Sumach.
Rheo pontico	Centaurium maius, aut rha- barbarum.
Sale indo	Sal gemmæ.
Sale hammoniaco	Sal gemma, aut factitium.
Scariola	Endiuiâ fylueſtris.
Secacul	Radix paſtinacæ fylueſtris.
Sefeli	Maſſilienſe Dioſc. aut Siler montanū vulgare, aut peu- cedani ſemen.
Sifone	Daucus.
Stratiote aquatica	Lens paluſtris.
Styrace rubra	Styrax.
Taraxaco	Cichorium fylueſtre.
Terra ſamia	Lapis hamatites.
Terebinthina	Reſina laricea, quæ eſt vul- garis terebinthina.
Thymo	Thymbra; aut thymū vulgare
Venerea concha	Oſtreorum concha.

FINIS.

INDEX MEDICAMENTORVM
 COMPOS. QVAE HOC LIBRO
 CONTINENTVR.

Medicamenta autem simplicia non erunt hic quaerenda, quandoquidem ea ordine Alphabetico descripta sunt.

A			
	Cetum scylliticū.	53.a	Cerat. de pelle arietina. 126.b Cerat. de Hyrace. 123.b Cerat. diacadmia. 124.a Cerat. diachalcitis. 122.a Cerat. diachyleon maius. 122.b Cerat. diachyleon minus. 123.a Cerat. diachyleon primæ descr. 122.a
	Agaricū trochiscatum.	96.a	
	Alipta moschata.	97.a	
	Ambrosia Archilij.	82.a	
	Apomeli Phylagrij.	52.a	Cerat. diadictamnū 125.b Cerat. dia-iteon. 124.a
	Aquis innascentia		
	Assatio.	33.a	Cerat. dia-pipereos. 122.a
	Aqua fructuum.	49.a	Cerat. Gratia Dei. 123.b
	Aqua mulsā.	52.b	Cerat. Hydroleon. 121.b
	Aromaticum caryophyllatum.		Cerat. Isis. 125.a
Aromaticum rosatum.		Cerat. Oxoleon. 121.b	
Athanasia Mithridatis.	82.b	Cerat. Oeneleon. 121.b	
Athanasia Nicolai.	ibid.	Cerat. oxycroceum. 126.a Cerat. Palmeum.	
B			
Benedicta simplex:		Cerat. viride Machæron. 125.a	
C			
Calefactio.	31.b	Clarificatio. 40. Collyria. vide siesf.	
Cassia communis.		Coctio. 32.a	
Cassia condita.		Cocta. 48.a	
Catapotia. vide Pilulas.	44.b	Coctio sub fimo, vinaceis, &c. 32.a	
	87.b		
Cataricum imperiale.	79.	Colatio. 39.b	
Cerata. 46. a. & 111. a. & 121. b		Coloratio. 40. b	
Ceratum barbarum magnū G.		Condita. 41. a. & 47. a	
124. b		Conseruæ. 41. a. & 47. a	
Ceratiū barb. paruum G.	124. b	Confectio anacardina	
Cerat. capitale Carpensis.	123. b	Confectio Ase fetide	
Cerat. de Betonica.	123. a	Confectio hamec.	
Cerat. de Cerussa.	123. a	Confricatio. 35. a	
Ceratum de minio		Cortices. 7. b	
		R	
		Cribra-	

INDEX.

Eribratio.	35.b	Diacydonites purgans.	
Crocomagma.	95.b	Diacyminum Mesu.	47.b
Cyzus Galeni.		Diacymin. Nicolai.	
Cyphi Damocratis.	95.b	Diaelestrum Galeni.	
Cyphoides Anaromachi.		Diagalanga.	
D.		Diabyssopum.	
Decoctiones.	42.b	Diairis compos.	
Decoctio Adianthi.	49.a	Diairis simplex.	
Decoctio caputalis.	50.b	Dialacca.	
Decoctio carminativa seu flatu dissipans.	51.a	Diamanna.	79.a
Decoctio communis.		Diamargariton calidum.	
Decoctio cordialis.		Diamargariton frigidum.	
Decoctio epibami.	49.b	Diambra.	
Decoet. eupatorii.	50.a	Diamoron Galeni.	51.a
Decoet. fructuum.		Diamoron Nicolai.	51.b
Decoet. sumi terre.	49.a	Diamoschum dulce.	
Decoet. myrobalanor.	50.a	Dianisum.	
Decoet. magistrale refriger.	50.b	Dianthos.	
Decoet. pectoralis.	51.a	Diannu.	
Decoet. refrigerans.		Diapenidion.	
Decoet. stachadis.	50.a	Diaphenicum.	
Decoet. thymi.	49.b	Diapolypodium.	
Despumatio.	40.a	Diaprunis non solutius.	75.a
Destillatio.	37.b	Diaprunis solutius.	76
Diacalamantha Gal.		Diarcenthidon Gal.	82.a
Diacalamantha Mesu.		Diarheon.	51.b
Diacarion.	51.b	Diarhodon abbatis.	
Diacarthamum		Diarhodon Mesu.	
Diacassia magistralis.		Diarhodon Nilei.	
Diacassia Nicolai.		Diasandix.	
Diacatholicon.		Diasena Gentilis.	
Diacymmamonum.		Diasena Nicolai.	
Diacionion compos.		Diasena recens Rasii.	
Diacoction cum sapa.		Diaspermaton Galeni.	
Diacoction simplex.		Diatragacantha cal.	
Diacorallium.		Diatragacantha frig.	
Diacurcuma.		Diatrion pipereon Galeni.	
Diacurcuma minus.		Diatrion pipereon Mesu.	
Diacydonites Galeni.	47.a	Diatrion sandalon.	
		Diaturbish Mesu.	78.b
		Diatur-	

I N D E X,

Diaturbit Montagnare.	79.a	119.b	
Diospolicicon Galeni.		Emplastr. Galeni.	120.a
Dissolutio.	31.a	Emplastr. Mariatum Nicolai.	
Duratio.	31.b	119.a	
E			
Elecma vide Loch.	43.b. & 61.a.	Emplastr. mariatū Pauli.	119.a
Electaria.	43.b	Emplastr. Phylagrianum.	118.b
Electariū de baccis Lauri.	43.b	Emplastr. Poliarchium.	118.b
Electar. de cineribus.		Emneapharmacum Galeni.	
Electariū bamech mesue.	76.b	Epithema cordiale calidum.	
Electar. de Psyllio.	78.a	Epithema cord. frigidum.	
Elect. de Sebesten.		Epithema cord. temperatum.	
Elect. de succo rosar. Nicolai.	77.a.	Epithema hepaticum calidum.	
a.		Epithema hepaticum frigidum.	
Elect. episcopi.		Expressio.	39.b
Elect. indum maius.		Extinctio.	34.a
Elect. indum minus.	77.b	F	
Elect. rosatum Mesue.	77.a	Flores	6.b. 28.b
Elect. solutivum.		Frixio	33.a
Elect. lenitiuū magistrale.	79.b	Fructus.	7.a. 29.a
Emplastra.	46.a. & 111.a. & 118.a	G	
Emplastrum de Allijs.	121.a	Gummi.	7.b
Emplastr. de baccis lauri.	120.a	H	
Emplast. de calamimba.	121.a	Hedycroon Galeni.	95.a
Emplast. de crusta pannis.	121.a	Herbe domesticæ	
Emplastr. de frumento.		Herbe nostrates	5.b
Emplastrū de frumento Demo-		Herbe peregrine.	6.a
criti.		Hiera Archigenis	
Emplast. de meliloto.	118.a	Hiera composita	
Emplastr. de meliloto Andro-		Hiera Logadij ex Actio	
machi	118.b	Hiera Logadij ex Nicolao	
Emplast. de quinque farinis.		Hiera simplex de octo rebus	
120.b		Hydrelson Galeni	
Emplast. de tribus farinis.	120.b.	Humectatio	3.a
b.		Hydromel Pauli.	52.a
Emplast. diaphanicō calidum.		Hydrososatum eiusdem.	52.a
119.b		Induratio	
Emplastr. diaphanicō frigidum		Infusiones	30.b. & 41.b
		Infusio Hieræ	48.b
		Infusio rosarum.	30.b
		Infusio seri.	48.a
		R 2	Infusio

INDEX.

Infusio succorū. 48.a. & 48.b	Mollificatio	31.a
Infusio violarū. 30.b. & 48.b	Muccaginum extractio.	37.a
Insolatio	32.a	Mulsa
Iulebi	42.b	N
Iuleb rosatum. 48.b. & 51.b	Nutritio	30
Iuleb violatum	48.b	O
L		
Lachrima	7.b	Olea
Letificans Galeni		45 a. & 104. b.
Letificans Rhases		Oleorum extractio
Lauatio	35.b	38.a.
Ligna	8.a	Oleum absinthij
Liquatio	31.b	105.b
Liquor ad vulnera.	110.b	Oleum amygdalarum
Liquores	6.b.	Oleum balsami
Loch &		110
Loch ad asthma de scilla		Oleum camomille
Loch Antipatri		Oleum capparinum
Loch de Carthama		118.a.
Loch de orobo		Oleum Castorinum
Loch de papauere		109
Loch de pino		Oleum costinum
Loch de prassia		109.a
Loch de psyllio		Oleum cydoniorum
Loch de pulmone vulpis		105.4
Loch sanum & expertum		Oleum cyprinū seu de Alcan-
Loch de succo scylla		na
Loch de tusilagine compos.		106.b
Loch de tusilagine simplex		Oleum euphorbij
M		109.a
Medicamenta ex animalibus		Oleum hyperici
sumpta	8.a	Oleū hyperici magistrale
Medicamentorū compositorū gūa.		108.a
Medicamentorum simplicium		Oleum Irinum Mesue
genera	8.a	106.a
Mensuræ		Oleum Irinum Nicolai
Metalla	8.a	Oleum Liliorum compositum
Mitridatium Andromachi 81		Oleum liliorū simplex
Mitridatium Dapsocratis. 81 b		106.a
Miua aromatica	47 b.	Oleum ligustrinū sine de Al-
Miua simplex	47 a.	canna
		106.b
		Oleum lumbricorum
		110.b
		Oleum mandragoræ
		109.b
		Oleum massichinum
		105.b
		Oleum menthae
		105.b
		Oleum moschellinum
		107.b
		Oleum myrrinum
		110.a
		Oleum nardinum compos.
		107
		Oleum nardinū simplex.
		106.b
		Oleum Nymphae
		110.a
		Oleum papauerinum
		109.b
		Oleum populneum
		105.b
		Oleum rosatum comune.
		104.b
		Oleum ros. completum
		104.b
		Oleum

I N D E X.

<i>Oleum ros. omphacinum</i>	105	<i>Pilula de Arnoglossa</i>	94. a
<i>Oleum ros. Pauli</i>	105	<i>Pilula de bdellio</i>	92. b
<i>Oleum Sambuccinum</i>	105. b	<i>Pilula de colocynthide</i>	91. a
<i>Oleum sampsicinum</i>	107. a	<i>Pilula de cynoglossa</i>	93. b
<i>Oleum scorpionū compos.</i>	108. b	<i>Pilula de euphorbio</i>	93. a
<i>Oleum scorpionū simplex.</i>	108. b	<i>Pilula de fumo terræ</i>	89. b
<i>Oleum styracinum</i>	109. b	<i>Pilula de hermodactylis</i>	91. b
<i>Oleum vulpinum</i>	108. b	<i>Pilula de hiera cum agarico.</i>	
<i>Oxymel compos.</i>	53. a	88. b	
<i>Oxymel scilliticum</i>	53. a	<i>Pilula de hiera simplices.</i>	88. a
<i>Oxymel simplex</i>	52. b	<i>Pilula de lapide armeno.</i>	93. a
<i>Oxy sacchara compos.</i>	54. a	<i>Pilula de lapide lazuli</i>	93. a
<i>Oxy sacchara simplex</i>	54. a	<i>Pilula de octo rebus</i>	93. b
P		<i>Pilula de opio</i>	93. b
<i>Paulinum Galeni</i>	83. a	<i>Pilula de opopanace</i>	93. a
<i>Pharmacopœi officina</i>	qualis	<i>Pilula de rhabarbano</i>	89. b
<i>esse debeat</i>	5. a	<i>Pilula de sagapeno</i>	92. b
<i>Pharmacopœi officium</i>	5. a	<i>Pilula de sarcocolla</i>	92. b
<i>Philonium Persicum</i>	83. b	<i>Pilula de sex rebus</i>	93. b
<i>Philonium romanum</i>	83. b	<i>Pilula de styrace Galeni.</i>	94. a
<i>Philou. sarfense</i>	83. a	<i>Pilula de styrace Mesuæ</i>	94. a
<i>Pilula</i>	44. b. & 90.	<i>Pilula de tribus</i>	89. a. b
<i>Pilula aggregatiue</i>	90. a	<i>Pilula de turbitb</i>	91. b
<i>Pilula alandahal Mesuæ</i>	91. b	<i>Pilula fetide maiores</i>	92. a
<i>Pilula alephangine</i>		<i>Pilula fetide minores</i>	92. a
<i>Pilula Antonij de scarperia</i>		<i>Pilula Galeni Alephanginis si-</i>	
<i>Pilula arabicæ</i>	92. a	<i>miles</i>	8.
<i>Pilula afsaieret</i>	89. b	<i>pilula harmoniæ</i>	94. a
<i>Pilula aureæ</i>	90. b	<i>pilula Indæ</i>	91. b
<i>Pilula aureæ turbithatæ</i>	91. a	<i>pilula Lucis</i>	90. b
<i>Pilula bechicæ albæ.</i>		<i>pilula mastichinæ Conciliato-</i>	
<i>Pilula bechicæ emplasticæ</i>		<i>ris.</i>	89. b
<i>Pilula bechicæ Mesuæ</i>	87. b	<i>pilula pro matrice</i>	88. b
<i>Pilula bechicæ Rasii</i>	87. b	<i>pilula Scribonij</i>	94. a
<i>Pilula bechicæ cum terebinthi-</i>		<i>pilula Sine quibus</i>	90. b
<i>na</i>	88. a	<i>pilula Stomachicæ</i>	
<i>Pilula cochicæ</i>	91. a	<i>plivis arcoticon</i>	
<i>Pilula communes</i>		<i>pondera</i>	127. a
<i>Pilula contra pestem</i>	88. a	<i>preparatio medic. simpl.</i>	
<i>Pilula de Agarico</i>	90. a	<i>precipitatum Ioannis de vice</i>	87. a

I N D E X.

87.a	Sief album Mesue	101.b
pulueres 44.a. & 85. & 86.	Siefè cornu cerui	103
puluis capitalis calidus 85.b	Sief Cygnus Galeni	102.a
pul. capitalis temperatus. 85.b	Sief de hamaitte myrrha.	103.a
puluis cephalicus Galeni. 86.b	102.b	
pul.cephal. Lucij	86.b Sief de plumbo	103.a
pul.cephal. Triphonis	86.b Sief de thure	102.b
pul.cephal. Xenocratis	86.b Sief dia ænu Mesue	102.a
pul. constringens	87.a Sief dia-rhodon Nilei.	102.a
pul. demes repurgans	85.b Sief Libianum	104.a
pul. emplasticus	Sief luteum	103.b
pul. flatus dissipans	84.b Sief Nardinum	102.b
pul. laxatiuus	85.a Sief rubrum Gal.	
pul. contra pestem	Sief rubrum Mesf.	103.b
pul. precipitatus de vigo	Sief viride	103.a
pul. sanguinem reprimens. 87.a	Sief viride Anthei	
pul. sarcoticus	Sirupi	43.a. &
pul. contra Scabiem communis	Sirupus de Absinthio	58.b
86. b	Sir. acetosus diarrhodon	54.a
pul. contra Scabiem Nicolai	Sir. acetosus simplex	53.b
puluis senæ preparate	Sir. de acetositate citri	54.b
pul. Suppositorius acris	Sir. de acetositate limonum.	54
pul. Suppositorius communis.	b.	
85.a	Sir. de agresta	
pul. Suppositorius dolorè sedans	Sir. de bisantijs	54.b
pul. Turbith	85.a Sir. de calamintha	58.a
pul. Turbith Auicennæ	Sir. capillorum veneris compos.	
purgatio medicamentorū. 28. b	57. b	
R	Sir. capill. ven. simplex	b. 57
Radices	7.a Sir. de cichorio compos.	56.a
Requies Nicolai	84.a Sir. de cichorio simplex	55.b
Rob.	Sir. de corticib. citri	57. b
S	Sir. de endiuia compos.	55. b
Sales	Sir. de endiuia Genilis	
Salitura	29. b Sir. de endiuia simplex	55. b
Semina	6. b. 29. a Sir. de Epithymo	58. b
Siccatio	29. a. Sir. de Eupatorio	60. a
Sief	44. b. & 94. b Sir. de fumaria comp.	56. b
Sief album Galeni Tripherum	Sir. de fumaria simpl.	
dictum	10 a Sir. de glycyrrhiza	a. 57
		Sir.

I N D E X.

Sir. de hermodactylis	61. a	Trochisci de absinthio	98. a
Sir. de Hysopo	59. a	Troch. de agarico	96. a
Sir. de iuiubis	a. 57	Troch. alandahal	95. b
Sir. de Lupulis	56. b	Troch. amygdalis amaris alcha	
Sir. de mentha maior	57. b	kengi	
Sir. de mentha minor	58. a	Troch. Andronij	101. a
Sir. Myrtinus comp.		Troch. anisi	
Sir. Myrtinus simpl.	57. a	Troch. after Gal.	99. b
Sir. de nymphæa Francisci pede-		Troch. de berberis	99. a
montani	59. b	Troch. de camphora	96. b
Sir. de nymphæa Nicolai.	59. b	Troch. de capparib.	98. b
Sir. de papauere comp.	60. a	Troch. de charabe	100. a
Sir. de papauere simpl.	60. a	Troch. de corallio	99. a
Sir. de polypodio	60. b	Troch. de } Corallio Gal.	99. b
Sir. de pomis saporis	60. b	} croco	98. a
Sir. de pomis simplex	60. b	Troch. dia electru	99. a
Sir. de prafio	58. b	Troch. dia-rhodon Mesue	
Sir. de duabus radicibus		Troch. dia-rhodon Nicolai.	96. a
Sir. de quinque radicibus.	54. a	Troch. diaspermaton	99. b
Sir. rosatus laxatiuus	55. a	Troch. de Eupatorio	98. a
Sir. ros. è rosis recentibus		Troch. de gallia moschata.	97. a
Sir. ros. è rosis siccis	55. a	Troch. hepatici	
Sir. de Stachade comp.	59. b	Troch. de lacca	99. a
Sir. de stachade simpl.	59. b	Troch. de ligno aloës	97. b
Sir. è violarum succo	55. a	Troch. de minio	101. b
Sir. violatus Mesue.	55. b.	Troch. Muse	101. b
Sir. violatus solusiuus	55. a.	Troch. de Myrrha	99. a
Sotera Pauli	84. b.	Troch. Polijda	101. a
Succedanea	127. a.	Troch. de rhabbarbaro	97. b
Succi	7. b.	Troch. ramich Mesue	97. a
Succorum extrahendorum ra-		Troch. de rosis	96. b
tio	36. b.	Troch. de scilla	95. a
		Troch. de Spodio	99. a
		Troch. stella Auicennæ	100. b
Terræ		Troch. de terra sigillata	99. b
# Theriaca andromachi	79. b.	Troch. de vipera	94. b
# Theriaca diatefferon.	81. a.		
Triphera magna	84. a		
Triphera persica	78. a	Vnguenta	46. a. & 111. a
Tritura	34. a. 35. a	Vnguentum ægyptiacum	Gui-
Trochisci	44. b. & 94. b	donis	117. b
		Vng.	

I N D E X.

<i>Vng. ægyptiac. Ioannis de vigo</i>	117. b	<i>Vng. de minio camphoratum</i>	
<i>Vng. ægyptiac. Mesue</i>	117. b	<i>Vng. mundificatiuū magistrale</i>	
<i>Vng. album</i>	112. b	<i>Vng. ad oculos</i>	111. b.
<i>Vng. de althea</i>	116. a	<i>Vng. populeum</i>	115. b.
<i>Vng. ad ambusta de althea cum</i>		<i>Vng. pectorale</i>	111. a.
<i>gummis</i>	111. b	<i>Vng. rosatum</i>	112. b.
<i>Vng. apostolorum</i>	117. a	<i>Vng. sandalinum</i>	116. b.
<i>Vng. arthanita</i>	112. a	<i>Vng. ad scabiem</i>	113. b.
<i>Vng. basilicon maius</i>	114. a.	<i>Vng. somniferum</i>	112. b.
<i>Vng. basilicon minus</i>	114. a	<i>Vng. stomachicum</i>	111. a.
<i>Vng. de calce</i>	115. a.	<i>Vng. tetrapharmacum</i>	114. a.
<i>Vng. capitale cōciliatoris</i>	114. b.	<i>Vng. triapharmacum crudum</i>	
<i>Vng. de caprifolio</i>	114. b.		113. b.
<i>Vng. de caprifolio Carpēsis</i>	115. a	<i>Vng. de tutbia</i>	113. a.
<i>Vng. Comitiſſæ</i>	116. a	<i>Vng. de tutbia Nicolai</i>	
<i>Vng. defenſiuum</i>	116. b.	<i>Vng. ad vermes</i>	111. b.
<i>Vng. fuscum</i>	114. a.	<i>Vng. violatum</i>	112. b.
<i>Vng. fuscum Nicolai</i>	114. a.	<i>Vng. viride</i>	117. a.
<i>Vng. inſrigidans</i>	111. a.	<i>Vſtio.</i>	33. b.
<i>Vng. de lythargiro</i>	113. b.	<i>Vſtulatione.</i>	33. a.
<i>Vng. de minio</i>	113. a.		

FINIS.

EX OFFICINA CHRISTOPHO-
RI PLANTINI.